

WOSMUR
World Symposium of
Multidisciplinary Research

DÜMAS
Dünya Multidisipliner
Araştırmalar Sempozyumu

2. Uluslararası Akdeniz Sempozyumu 2. International Mediterranean Symposium

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

THE BOOK OF ABSTRACTS

EDİTÖR

Prof. Dr. Durmuş Ali ARSLAN

Editör Yardımcıları

Gülten ARSLAN

Halil ÇAKIR

MERSİN

2. Uluslararası Akdeniz Sempozyumu
2. International Mediterranean Symposium

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
THE BOOK OF ABSTRACTS

Editör:

Prof. Dr. D. Ali ARSLAN

Editör Yardımcısı:

Gülten ARSLAN Halil ÇAKIR

Kapak Tasarımı: Prof. Dr. D. Ali ARSLAN

Mizanpaj-Ofset Hazırlık: Prof. Dr. D. Ali ARSLAN

© D. Ali ARSLAN - Mer Ak Yayınları
2019 – Mersin

ISBN: 978-605-81003-8-1

D. Ali ARSLAN

Mer-Ak Mersin Akademi Yayınları

Adres: Çiftlikköy Mahallesi, 34. Cadde, Nisa 1 Evleri, No: 35, 6/12,
Yenişehir/MERSİN

Tel: 0532 270 81 45 / 0553 666 06 06

Not: Bölümlerin her türlü idari, akademik ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Önsöz

Çok Değerli Bilim İnsanları, Kıymetli Araştırmacılar ve Değerli Dostlarımız,

Her yıl periyodik olarak düzenlenmesi planlanan Uluslararası Mersin Sempozyumu'nun ilki, 1-3 Kasım 2018 tarihleri arasında Mersin'de, Mersin Üniversitesi ve Mer-Ak Mersin Akademi Danışmanlık iş birliğinde, çok geniş bir akademisyen grubunun katkı ve katılımları ile gerçekleştirilmişti. Gerçek anlamda uluslararası sempozyum ikliminde gerçekleştirilen iki sempozyumumuzdan toplam 14. Ciltlik devasa bir külliyat ortaya çıktı. Kitaplarımız sempozyum web sayfalarımızda, ilgilenen herkesin istifadesine sunuldu. Bildiri ve katılımları ile sempozyumlarımıza katkı veren herkese gönülden teşekkür ederiz.

Sempozyumumuzun ikincisini (2. Uluslararası Mersin Sempozyumu-2. *International Mersin Symposium*) de, yine sizlerin etkin katkı ve katılımlarıyla, 23-25 Mayıs 2019, Mersin'de akademik bir şölen havasında gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Sizleri, yılın en güzel dönemlerinin birinde - Mayıs ayının sonunda, ülkemizin ve dünyanın en güzel şehirlerinden biri, Akdeniz'in incisi Mersin'de ağırlamaktan onur ve mutluluk duyacağız.

Bir öncekinde olduğu gibi multidisipliner bir bakış açısı ile gerçekleştireceğimiz bilgi şölenimizde, çevreden ekonomiye, sağlıktan nükleer enerjiye, tarımdan sanayiye ve ticarete, güzel sanatlardan tarih ve arkeolojiye, sosyolojik yapıdan spor ve sanata, doğa bilimlerinden mühendisliğe her türlü toplumsal, kültürel, ekonomik ve çevresel konuların bilimsel bir ortamda tartışılıp, kayıt altına alınması hedeflenmektedir.

Sempozyumda sunulacak bildiriler, belirtilen alanlarda her konuda akademik çalışmaları kapsamaktadır. Bu bağlamda ele alınacak konuların yalnızca Mersin ve havalisine yönelik olma zorunluluğu yoktur. Sizlerin etkin katılım ve destekleriyle gerçekleştirilmesi planlanan bu ortak bilgi platformunda, her türlü bilgi ve belgeyi aynı potada toplayıp kayıt altına almak temel hedefimizdir. Bu bilgi birikimi, sempozyum sonrası süreçte, ilgi duyan herkes ile dijital, matbu, sözlü, görsel-işitsel ortamlarda paylaşılacaktır. Ulaşılabilecek bilgi birikiminin ISBN No'lu Bildiri Tam Metinleri Kitabında, Tematik kitaplarda, Akademik dergilerde yayınlanması planlanmaktadır.

Mersin Üniversitesi'nin ev sahipliği yapacağı sempozyumumuza, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerimizin yanı sıra, bölgemizin önemli sivil toplum kuruluşlarının da katkı yapması beklenmektedir. Sahip olduğunuz her türlü bilimsel bilgi birikimini, Mersin'in eşsiz tarihsel, doğal, toplumsal ve kültürel ortamında gerçekleştirilecek bilgi şöleninde paylaşabilmek ümidiyle, katkı ve katılımlarınızı bekliyoruz.

Prof. Dr. D. Ali ARSLAN

(Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE

	COUNTRY
BEKEZHAN A. AKHAN	KAZAKİSTAN
Prof. Dr. Galib Sayılov	Azerbaijan
Prof. Dr. Ebulfez Amaonoğlu GULİYEV	Azerbaijan
Prof. Dr. Seyfeddin Rzasoy	Azerbaijan
Prof. Dr. Ramazan Qafarov	Azerbaijan
Prof. Dr. Azamat Akhtyamov	Bashkortostan
Prof. Dr. Xin LUO	China
Assoc. Prof. Dr. Erkin Arız	China
Prof. Dr. Hacıyev Eldar Nabiyeviç	Dagestan
Prof. Dr. İbrahim Sirkeci	England
Prof. Dr. Emzar Makaradze	Georgia
Ali Topçuk	Germany
Assoc. Prof. Hossein Khoshbaten	Iran
Prof. Dr. Takashi Osawa	Japan
Assist. Prof. Dr. Ercan ÖMİRBAEYEV	Kazakhstan
Prof. Dr. Eshiev Asylbek	Kirghizstan
Prof. Dr. Kadıralı KONKOBAYEV	Kirghizstan
Assist. Prof. Dr. Nurdin USEYEV	Kirghizstan
Assoc. Prof. Dr. Ergin JABLE	Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Selim BEZERAJ	Kosovo
Prof. Dr. Numan ARUÇ	Macedonia
Prof. Dr. Luvsandorj BOLD	Mongolia
Prof. Dr. Samila Kurdamiyeva	Russia
Assoc. Prof. Anzorova Svetlana Petrovna	Russia
Prof. Dr. Redzeb Skrijelj	Serbia
Prof. Dr. Mingazova Leyla İhsan Kızı	Tatarstan
Assoc. Prof. Dr. Janibekov Kakajan	Turkmenistan

Prof. Dr. Yampol'skii Alexander Leonidovich	Ukraine
Prof. Dr. Glenn Muschert	United States of America

BİLİM KURULU - SCIENTIFIC COMMITTEE

	COUNTRY
Prof. Dr. Ahmet ÇAMSARI	Türkiye
Bekezhan A. AKHAN	Kazakistan
Prof. Dr. Galib SAYILOV	Azerbaycan
Prof. Dr. Ebulfez Amaonoğlu GULİYEV	Azerbaycan
Prof. Dr. Seyfeddin RZASOY	Azerbaycan
Prof. Dr. Ramazan QAFAROV	Azerbaycan
Assoc. Prof. Dr. Zümürd MANSİMOVA	Azerbaycan
Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA	Azerbaycan
Assoc. Prof. Dr. Sevil Vakıf kızı ADIGÜZELOVA	Azerbaycan
Assoc. Prof. Dr. Gülaire AMİROVA	Azerbaycan
Prof. Dr. Azamat AKHTYAMOV	Bashkortostan
Aynur KHUZHAKHMETOV	Bashkortostan
Assoc. Prof. Dr. Rif AXMADİEV	Bashkortostan
Prof. Dr. Xin LUO	China
Assoc. Prof. Dr. Erkin ARIZ	China
Prof. Dr. Hacıyev Eldar NABİYEVIÇ	Dagestan
Prof. Dr. İbrahim SİRKECİ	England
Prof. Dr. Emzar MAKARADZE	Georgia
Dr. Ali TOPÇUK	Germany
Sarbast MOSLEM	Hungary
Dr. Muhammed KERKÜKLÜ	Iraq
Nejat KEVSEROĞLU	Iraq
Assoc. Prof. Hossein KHOSHBATEN	İran
Prof. Dr. Takashi OSAWA	Japan
Assist. Prof. Dr. Ercan ÖMİRBAYEV	Kazakhstan

Prof. Dr. Eshiev ASYLBEK	Kirghizstan
Prof. Dr. Kadıralı KONKOBAYEV	Kirghizstan
Assist. Prof. Dr. Nurdin USEYEV	Kirghizstan
Assoc. Prof. Dr. Ergin JABLE	Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Selim BEZERAJ	Kosovo
Prof. Dr. Numan ARUÇ	Macedonia
Prof. Dr. Luvsandorj BOLD	Mongolia
Prof. Dr. Samila KURDAMIYEVA	Russia
Assoc. Prof. Anzorova Svetlana PETROVNA	Russia
Prof. Dr. Radik GALIULLIN	Russia
Prof. Dr. Redzeb SKRİJELJ	Serbia
İbrahim ALBAYRAK	Switzerland
Prof. Dr. Mingazova Leyla İhsan KIZI	Tatarstan
Assoc. Prof. Dr. Guzaliya KHAZİYEVA	Tatarstan
Assoc. Prof. Dr. Kakajan JANİBEKOV	Turkmenistan
Prof. Dr. Yampol'skii Alexander LEONİDOVİCH	Ukraine
Prof. Dr. Glenn MUSCHERT	United States of America
Prof. Dr. Asım ASLAN	Türkiye
Prof. Dr. D. Ali ARSLAN	Türkiye
Prof. Dr. Hasan BAHAR	Türkiye
Prof. Dr. Salim CÖHÇE	Türkiye
Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR	Türkiye
Prof. Dr. Ahmet DAĞTEKİN	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Musa DİRLİK	Türkiye
Prof. Dr. Gülfem ERGÜN	Türkiye
Prof. Dr. Murat GİZİR	Türkiye
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN	Türkiye
Prof. Dr. Gülten Eren GÜMÜŞTEKİN	Türkiye
Doç. Dr. Esmâ Dumanlı KADIZADE	Türkiye
Prof. Dr. Ali KAYA	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İnci KESİLMİŞ	Türkiye

Prof. Dr. Faruk KOCACIK	Türkiye
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK	Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Hakan ÖZTÜRK	Türkiye
Prof. Dr. Günşah ŞAHİN	Türkiye
Doç. Dr. Mehmet KARATAŞ	Türkiye
Prof. Dr. Hayati TÜFEKÇİOĞLU	Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Özgür TÜRKMEÑOĞLU	Türkiye
Prof. Dr. M. İsmail YAĞCI	Türkiye
Prof. Dr. Murat YAKAR	Türkiye
Prof. Dr. Erol YAŞAR	Türkiye
Prof. Dr. Yunus YILDIRIM	Türkiye

DANIŞMA VE HAKEM KURULU – ADVISORY BOARD

Soy isim	İsim
AÇIKALIN	Doç. Dr. Neriman
AKÖZ	Prof. Dr. Alaattin
AKKOL	Dr. Öğr. Üyesi Mümtaz Levent
ALBAYRAK	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa
ALBUZ	Prof. Dr. Aytekin
ALGÜL	Prof. Dr. Öztekin
ALP	Prof. Dr. Mehmet Tahir
ALTAN	Prof. Dr. Cemal
ASLAN	Prof. Dr. Asım
ARSLAN	Gülten
ARSLAN	Prof. Dr. D. Ali
ATEŞ	Prof. İsmail
ATILGAN	Doç. Dr. Kalender Özcan
ATTAR	Dr. Öğr. Üyesi Günnur Ertong
AVCI	Doç. Dr. Müjdat
AYDIN	Prof. Dr. Mustafa
AZMAN	Prof. Dr. Ayşe
BABAHAN	Dr. Öğr. Üyesi Ali
BAHADIR	Doç. Dr. Ziyet
BAHAR	Prof. Dr. Hasan
BAL	Prof. Dr. Hüseyin
BİRKÖK	Doç. Dr. Cüneyt
BOZYER	Dr. Öğretim Üyesi Ünal
BULDUM	Dr. Öğretim Üyesi Berat Barış
CİRHİNLİOĞLU	Prof. Dr. Zafer
COŞKUN	Doç. Dr. İbrahim
CÖHÇE	Prof. Dr. Salim
ÇAMSARI	Prof. Dr. Ahmet
ÇAĞLAR	Prof. Dr. Ali
ÇELİK	Prof. Dr. Emine Babaoğlan
ÇELİK	Dr. Öğr. Üyesi Ejder

DAĞTEKİN	Prof. Dr. Ahmet
DAĞADUR	Prof. Dr. İlhan
DEĞİRMEN	Prof. Dr. Süleyman
DEMİR	Doç. Dr. Alpaslan
DEMİR	Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin
DİRLİK	Prof. Dr. Mustafa Musa
DOKAK	Prof. Hüsnü
DÖNMEZ	Prof. Dr. Süleyman
DUMAN BAY	Doç. Dr. Betül
ERDEM	Prof. Dr. Cumhur
ERDEM	Dr. Öğr. Üyesi Meziyet Sema
ERDOĞAN	Prof. Dr. Türkan
ERGENE	Prof. Dr. Serap
ERGÜN	Prof. Dr. Gülfem
ERJEM	Prof. Dr. Yaşar
ERKUL	Prof. Dr. Hüseyin
ERTAN	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin
GENÇ	Prof. Dr. Salih Zeki
GİZİR	Prof. Dr. Murat
GÖKÇE	Doç. Dr. Mustafa
GÖKDAYI	Prof. Dr. Hürriyet
GÖKER	Fahri
GÖKHAN	Prof. Dr. İlyas
GÜLBeyAZ	Doç. Kürşad
GÜLSEVİN	Prof. Dr. Gürer
GÜMÜŞTEKİN	Prof. Dr. Gülten Eren
GÜZEL	Prof. Dr. Abdurrahman
KAÇMAZOĞLU	Prof. Dr. Hacı Bayram
KADIZADE	Doç. Dr. Esmâ Dumanlı
KARA	Prof. Dr. İlker Fatih
KARATAŞ	Doç. Dr. Mehmet
KAYA	Prof. Dr. Ali
KESİLMİŞ	Dr. Öğr. Üyesi İnci
KESİLMİŞ	Melih
KIRIK	Özkan

KİBRİT	Kutluhan
KOLUKIRIK	Prof. Dr. Suat
KOCA	Prof. Dr. Emine
KOCACIK	Prof. Dr. Faruk
KÖSE	Prof. Dr. Osman
KÖZLEME	Doç. Dr. Arif Olgun
KUMBUR	Prof. Dr. Halil
MAZLUM	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet
MEŞE	Doç. Dr. İlknur
MEŞE	Ertuğrul
MUMYAKMAZ	Doç. Dr. Alper
PINAR	Öğr. Gör. Kasım
POLAT	Doç. Dr. Ferihan
REŞİDOĞLU	Prof. Dr. Hanlar
ODABAŞ	Dr. Öğretim Üyesi Sevim
ÖMÜRGÖNÜLŞEN	Prof. Dr. Uğur
ÖTGÜN	Prof. Cebrail
ÖZBOLAT	Doç. Dr. Abdullah
ÖZDEMİR	Prof. Dr. Soner Mehmet
ÖZEN	Prof. Dr. Recep
ÖZTÜRK	Prof. Dr. Ahmet Hakan
ÖZYURT	Prof. Dr. Mustafa
SAGIR	Doç. Dr. Adem
SALMAN	Dr. Öğr. Üyesi Meral
SAYAR	Doç. Dr. Sedat
SAYINCI	Doç. Dr. Bahadır
ŞAHİN	Prof. Dr. Günşah
ŞİŞMAN	Prof. Dr. Bekir
TAŞ	Prof. Dr. Kenan Ziya
TOPAKKAYA	Prof. Arslan
TOPSES	Doç. Dr. Devrim
TUNCER	Prof. Dr. Barbaros
TÜFEKÇİOĞLU	Prof. Dr. Hayati
TÜRKMENOĞLU	Doç. Dr. Mehmet Özgür
UÇAR	Doç. Dr. Meltem

ULUOCAK	Prof. Dr. Şeref
USLU	Doç. Dr. Fatih
UYGUN	Doç. Dr. Kalender
UYSAL	Doç. Dr. Arzu
UYSAL	Doç. Dr. Yücel
ÜNAL	Dr. Öğr. Üyesi Recep
ÜREDİ	Doç. Dr. Lütfi
ÜZEL	Asiye
VURAL	Prof. Dr. Feyzan Göher
WAKAMATSU	Doç. Dr. Hirokhi
YAĞCI	Prof. Dr. M. İsmail
YAKAR	Prof. Dr. Murat
YAPALAK	Dr. Öğr. Üyesi Suat
YAPICI	Prof. Dr. Asım
YAŞAR	Prof. Dr. Erol
YAVAŞOĞLU	Dr. Öğr. Üyesi Ahu Sumbas
YETGIN	Doç. Dr. Zeki
YILDIRIM	Prof. Dr. Yunus
YILDIRIM	Doç. Dr. Murat
YILDIZ	Prof. Dr. Mete
YILDIZ	Dr. Öğretim Üyesi Ali
YILMAZ	Doç. Dr. Mualla
YOLDAŞ	Prof. Dr. Yunus
YOLDAŞ	Doç. Dr. Özlem BECERİK
YORULMAZ	Prof. Dr. Şerife
YÖRÜK	Prof. Dr. Doğan
ZİLE	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet

2. ULUSLARARASI AKDENİZ SEMPOZYUMU

2. *International Mediterranean Symposium*

(23-25 Mayıs 2019 - 23-25 May 2019)

SEMPOZYUM PROGRAMI / SYMPOSIUM PROGRAMME

23 Mayıs 2019

8:30	KAYIT	AÇILIŞ OTURUMU:	
9:00	AÇILIŞ – PROTOKOL KONUŞMALARI	Redžep (Recep) ŠKRIJELJ	Hüseyin Kerim BEGOĞLU
10:00	AÇILIŞ KONFERANSI: BEKEZHAN A. AKHAN	Ali TOPÇUK	Svetlana ANZOROVA
10:30	AÇILIŞ OTURUMU	Necat KEVSEROĞLU	
12:00 – 13:00	ÖĞLE YEMEĞİ	Mehmet Ali KİRMAN	
		Galib SAYILOV	

GENEL PROGRAM

23 Mayıs 2019	24 Mayıs 2019	25 Mayıs 2019
1. Oturum 23 Mayıs 2019 / 13:00- 14:30	5. Oturum 24 Mayıs 2019 / 8:30-10:00	11. Oturum 25 Mayıs 2019 / 8:30-10:00
2. Oturum 23 Mayıs 2019 / 14:45- 16:15	6. Oturum 24 Mayıs 2019 / 10:15- 11:45	12. Oturum 25 Mayıs 2019 / 10:15- 11:45
3. Oturum 23 Mayıs 2019 / 16:30- 18:00	ÖĞLE ARASI: 12:00 – 13:00	ÖĞLE ARASI: 12:00 – 13:00
4. Oturum 23 Mayıs 2019 / 18:00- 19:30	7. Oturum 24 Mayıs 2019 / 13:00- 14:30	13. Oturum 25 Mayıs 2019 / 13:00- 14:30
	8. Oturum 24 Mayıs 2019 / 14:45- 16:15	14. Oturum 25 Mayıs 2019 / 14:45- 16:15
	9. Oturum 24 Mayıs 2019 / 16:30- 18:00	15. Oturum 25 Mayıs 2019 / 16:30- 18:00
	10. Oturum 24 Mayıs 2019 / 18:00- 19:30	16. Oturum 25 Mayıs 2019 / 18:00- 19:30

SALONLAR:

MERSİN – ADANA – HATAY – ANTALYA - ISPARTA

Sempozyum Sekreteryası:

Arş. Gör. Halil ÇAKIR – 0555 144 80 88

Uzm. Sosyolog Gülten ARSLAN

E-posta: akdenizsempozyumu@gmail.com

Sempozyum Mekânı: Olbios Marina Resort Hotel, Mersin.

Sempozyum Web Adresi: <https://www.mersinakademi.com.tr/>

<https://akdenizsempozyumu.mersin.edu.tr>

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	2
İÇİNDEKİLER	4
MERSİN İLİ ERDEMLİ İLÇESİ TRAFİKO ŞALT SAHASINDA OLUŞTURULAN GÜÇ TRANSFORMATÖR İZLEME VE KONTROL PANELİ	21
Mehmet ZİLE	
ERDEMLİ TRANSFORMATÖR MERKEZLERİNDEKİ KESİCİLERİN BULANIK MANTIKLA KONTROLÜ	
Mehmet ZİLE	
BULANIK MANTIKLA YAZILIM OLUŞTURULARAK GÜÇ TRANSFORMATÖRLERİNDE KORUMA	
Mehmet ZİLE	
GÜÇ TRANSFORMATÖRÜ SARGILARINDA ARIZA TİPLERİNİN SEZGİSEL ALGORİTMALAR İLE BELİRLENMESİ	
Mehmet ZİLE	
KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET NORMLARINA UYUM, MOTİVASYON VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLİŞKİSİ: MERSİN İLİ ÖRNEĞİ	
Zeynep AKGÜN	
GÜNEY DOĞULU KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET NORMLARINA UYUM, MOTİVASYON VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ	
Zeynep AKGÜN	
2019 YILI İTİBARIYLA ADANA’NIN NÜFUSUNUN SOSYOLOJİK ANALİZİ	
D. Ali ARSLAN - Gülten ARSLAN - İbrahim ALBAYRAK	
KARŞILAŞTIRMALI RİSK ANALİZİ METOTLARININ BİR ARAŞTIRMA MERKEZİ İÇİN UYGULANMASI VE SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Derya USANMAZ - Ercan KÖSE	
BOR-KARBÜR (B4C) BİR DİSKİN TERMAL GERİLME ANALİZİ	
Hüseyin Fırat KAYIRAN	
IPARD PROGRAMININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI ÜZERİNDEKİ ROLÜ	
Hüseyin Fırat KAYIRAN	
ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİNDE “AHŞAP” SANATI VE TEKNİKLERİ	
Salih GEZEN	
XIX. YÜZYILDA MARAŞ’TA SALGIN HASTALIKLAR VE SALGIN HASTALIKLARA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER	
Adem ÇALIŞKAN	
THE CONFLICTS BETWEEN CITIZENS AND DECISION MAKERS TOWARD URBAN TRANSPORT IMPROVEMENT: EVIDENCE FROM MERSİN	
Sarbast MOSLEM - Szabolcs DULEBA	
KENTSEL DÖNÜŞÜM BAĞLAMINDA SOYLULAŞTIRMA: SİLİFKE SAY MAHALLE’Sİ ÖRNEĞİ	

Meltem AKYÜREK	
KIBRIS TÜRK POEZİYASINDA “AKDENİZ”, “AKDENİZLİLİK”, “KIBRIS” VE “KIBRISLILIK” KONUSUNA İTHAF EDİLEN ŞİİRLER	
Tahir ORUCOV - Aqil MEHERREMOV	
SOVYET REPRESSİYASI DÖNEMİNDE AZERBAYCAN'DA NEVRUZ BAYRAMI YASAĞI	
Tahir ORUCOV	
KIBRIS TÜRK ŞAİRİ OSMAN TÜRKAY'IN ŞİİRLERİNDE AKDENİZ TEMASI	
Tahir ORUCOV - Vaqif ORUCOV	
TÜRK DİLLERİ DEYİMLERİN AKSİYOLOJİK YÖNLERİNİN DİLBİLİMSEL ÇALIŞMALARI	
Gulom ISMAILOV	
DEDE KORKUT DESTANLARINDA FELSEFİ VE PEDOGOJİK DÜŞÜNCELER	
Gülşen EMINOVA	
AZERBAYCAN MASALLARINDA ATA (ECDAD) KULTUNUN SEMANTİKASI	
Zümrüt İbrahim Kızı MENSİMOVA	
ÖĞRETMEN ALİ RIZA YALMAN(YALKIN)'NİN ÇALIŞMALARI VE CENUPTA TÜRKMEN OYMAKLARI	
Hasan BAHAR	
YUGOSLAV BASININDA TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI (1919-1922)	
Redžep Škrijelj (Recep Şkrijel)	
ENFEKSİYON VE KOLONİZE ÖRNEKLERDEN İZOLE EDİLEN <i>STREPTOCOCCUS AGALACTIAE</i> SUŞLARININ SEROTİPLERİNİN BELİRLENMESİ	
Çiğdem ARABACI - Funda BABACAN	
KLİNİK ÖRNEKLERDEN İZOLE EDİLEN <i>STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE</i> SUŞLARININ ÇEŞİTLİ ANTİBİYOTİKLERE DİRENCİ	
Çiğdem ARABACI	
2014 YEREL SEÇİMLERİ TEMELİNDE AK PARTİ BELEDİYE BAŞKANLARININ SOSYOLOJİK TAHLİLİ	
Ahmet ÇAĞRICI - D. Ali ARSLAN	
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİNE GÖRE FARKLI SEKTÖRLERDEKİ ÇALIŞANLARIN MARUZ KALDIĞI GÜRÜLTÜ SEVİYESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	
Burak GÜLBAHAR - Ercan KÖSE	
MUKAYESELİ BİR SOSYOLOJİK PERSPEKTİFTEN DÜNDEN BUGÜNE MUT'UN SİYASİ YAPISI	
D. Ali ARSLAN - Fatma DOĞAN	
THE MEDITERRANEAN IDENTITY. HOW CAN WE DEFINE IT?	
Ardian MUHAJ	
TÜRKİYE'NİN ENERJİ GEREKSİNİMLERİ VE GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRME	
Mustafa ÖZYURT - Süleyman SERTKAYA - Celal Mahmut KURT	
ERİŞKİN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE VANKOMİSİNE DİRENÇLİ ENTEROKOK SALGINI	
Demet HACİSEYİTOĞLU	

ÇEŞİTLİ KLİNİK ÖRNEKLERDEN ELDE EDİLEN <i>SALMONELLA</i> İZOLATLARININ ANTİBİYOTİK DUYARLILIKLARI VE SEROTİP DAĞILIMI	
Demet HACİSEYİTOĞLU	
OCCURRENCE OF <i>PLEUROBRANCHUS TESTUDINARIUS</i> CANTRAINED, 1835 IN İSKENDERUN BAY (SOUTHERN MEDITERRANEAN, TURKEY)	
Deniz ERGÜDEN - Deniz AYAS - Sibel ALAGÖZ ERGÜDEN	
CONFIRMED OCCURRENCE OF <i>MOLA MOLA</i> (LINNAEUS, 1758) FROM MERSİN BAY (NORTHEASTERN MEDITERRANEAN)	
Deniz ERGÜDEN - Deniz AYAS	
PRESENCE OF RARE SPECIES, <i>RANZANIA LAEVIS</i> (PENNANT, 1776) IN İSKENDERUN BAY (N.E. MEDITERRANEAN SEA, TURKEY)	
Deniz ERGÜDEN - Mevlüt GÜRLEK - Sibel ALAGÖZ ERGÜDEN	
GÖKSU DELTASI'NDA MEYDANA GELEN ZAMANSAL DEĞİŞİMLERİN KONTROLLÜ SINIFLAMA YÖNTEMİ İLE BELİRLENMESİ	
Murat KARABULUT - Muhammet TOPUZ	
OCCURRENCE OF THE RABBIT FISH (<i>CHIMAERA MONSTROSA</i> LINNAEUS 1758) IN THE DEEP SEAS OF NORTHERN CYPRUS	
Nuray ÇİFTÇİ - Hasan Deniz AKBORA - Deniz AYAS	
DETERMINATION OF USAGE POTENTIAL OF SOME MEDITERRANEAN RAYS IN FISH OIL PRODUCTION	
Deniz AYAS - Elif Ayşe ERDOĞAN ELİUZ - Ferit PERİ	
ARSENIC TOXICITY AND BIOTRANSFORMATION OF ARSENICALS	
Mısra BAKAN - Deniz AYAS - Nuray ÇİFTÇİ	
KERKÜK DEĞİRMENLERİ	
Necat KEVSEROĞLU	
NEW RECORD OF THE LANTERN SHARK (<i>ETMOPTERUS SPINAX</i> LINNAEUS, 1758) IN THE DEEP SEAS OF NORTHERN CYPRUS	
Deniz AYAS - Hasan Deniz AKBORA - Nuray ÇİFTÇİ	
DETERMINATION OF THE POTENTIAL USE OF DENTIN AS AN INDICATOR FOR METAL ACCUMULATION IN FISH	
Nuray ÇİFTÇİ - Deniz AYAS - Cemal TURAN	
CONFIRMED RECORD OF THE SPINNER SHARK, <i>CARCHARINUS BREVIPINNA</i> , FROM MERSİN BAY, NORTHEASTERN MEDITERRANEAN SEA	
Deniz AYAS - Nuray ÇİFTÇİ	
REPORT OF STRANDING OF STRIPED DOLPHIN, <i>STENELLA COERULEOALBA</i> MEYEN 1833, IN MERSİN BAY (NORTHEASTERN MEDITERRANEAN SEA, TURKEY)	
Deniz AYAS - Mustafa DOĞANGÜN - Nuray ÇİFTÇİ	
ADANA'DA TROPİKAL VE YAZ GÜNÜ SAYILARINDAKİ DEĞİŞİM VE EĞİLİMLER	
Murat KARABULUT - Muhammet TOPUZ	
ORTA ASIR TARİHİ KAYNAKLARINDAN "HUDUD UL-ALEM'İN" TÜRKMENİSTAN'IN TURİSTİK YERLERİNİ ÖĞRENMEKTEKİ DEĞERİ	
Tagandurdı BEKCAYEV	

HEAVY METAL REMOVAL FROM THE AQUATIC ECOSYSTEMS BY PHYTOREMEDIATION TECHNIQUES	
İrfan Ay - Deniz AYAS - Nuray ÇİFTÇİ	
ARCHAEOLOGICAL MATERIALS IN CONTEXT WITH THE HEPHTHALITES	
Aydogdy KURBANOV	
THE "EDIGE BATYR" EPOS - COMMON HERITAGE OF TURKIC PEOPLE	
Bekezhan A. AKHAN - Mukhtar O. MIROV - Anara A. KARAGULOVA	
TÜRKİYE'DE BİLGİ İLETİŞİM HARCAMALARI İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ	
Erkan AKTAŞ - Emre Barutçu	
EVALUATION OF HUMAN HEALTH HAZARDS OF BIOTOXINS PRODUCED BY MICROALGAE	
Nahit Soner BÖREKÇİ - Mehmet Tahir ALP – Deniz AYAS	
DETERMINATION METHODS OF MARINE BIOTOXINS: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES	
Nahit Soner BÖREKÇİ - Mehmet Tahir ALP – Deniz AYAS	
GİRİT'DEN SİLİFKE'YE: MÜBADİLLERİN YAŞAM ÖYKÜSÜ	
Meltem AKYÜREK	
SEKÜLERLEŞME PERSPEKTİFİNDEN KUTSAL VE PROFAN DİYALEKTİĞİ	
M. Ali KIRMAN	
PUBLIC TRANSPORTATION DECISIONS DEVELOPMENT BY USING DECISION MAKING TECHNIQUES. EXAMPLE OF AMMAN, JORDAN	
Ahmad ALKHARABSHEH - Sarbast MOSLEM	
TÜRKMEN NAZMINDA UYAK	
Nurgeldi TUVAKOV	
EFSANELERDEKİ MİTİK DÜŞÜNCENİN İSLAMİ DÜŞÜNCEYE DÖNÜŞMESİNİN TEORİK PROBLEMLERİ	
Galib SAYILOV	
MASSACRES BY SERBIAN FORCES IN KOSOVO (1998-1999)	
Selim BEZERAJ	
PLASTİKLER ve BİYOPLASTİKLER: ATIK YÖNETİM SEÇENEKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Ezgi BEZİRHAN ARIKAN - Havva Duygu BİLGİN	
PATATES İŞLEME ENDÜSTRİSİ ATIKSULARINDAN <i>Mucor circinelloides</i> ile FUNGAL YAĞ ÜRETİMİN ARAŞTIRILMASI	
Ezgi BEZİRHAN ARIKAN - Havva Duygu BİLGİN – Koray BİÇİL	
<i>Absedia coerulea</i> FUNGUSU ile PATATES İŞLEME ENDÜSTRİSİ ATIKSULARINDAN FUNGAL YAĞ ÜRETİMİN ARAŞTIRILMASI	
Ezgi BEZİRHAN ARIKAN - Havva Duygu BİLGİN – Koray BİÇİL	
Nİ-Tİ ŞEKİL HAFIZALI ALAŞIMLARA UYGULANAN ISIL İŞLEMLERİN FAZ DÖNÜŞÜM SICAKLIĞINA ETKİSİ	
Ece KALAY – İskender ÖZKUL – Canan AKSU CANBAY	
ŞEKİL HAFIZALI ALAŞIMLARDA YAŞLANDIRMA SÜRESİNİN FAZ DÖNÜŞÜM SICAKLIĞINA ETKİSİ	
Ece KALAY – İskender ÖZKUL – Canan AKSU CANBAY	

BİTKİSEL YAĞ RAFİNASYONUNDA ELDE EDİLEN DEODORİZE DİSTİLATINDA YAĞ ASİDİ ORANININ ARTTIRILMASI	
Sema ÇELİK - Utku ARSLAN - Ali Hasan YÖNEY	
YUMUŞAK ÇELİĞİN PH=7,0'DA SULU ORTAMLARDAKİ ELEKTROKİMYASAL DAVRANIŞI ÜZERİNE FENOL KIRMIZISININ ETKİLERİ	
Güray KILINÇÇEKER - Sema ÇELİK - Mustafa Kemal SANGÜN	
PNÖMONİ KLİNİK AKTİVİTE İNDEKSLERİ İLE KAN ENFEKSİYON PARAMETRELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	
Mevlüt Hakan GÖKTEPE	
İNŞAAT İŞLERİNDE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ İÇİN KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI	
İlker GÖKÇE - Emine Banu ELBİSTAN - Mustafa Kemal KÜLEKÇİ	
FIRKA-İ İSLAHİYE'NİN İSKÂN VE NÜFUS SİYASETİ: İSLAHİYE ÖRNEĞİ	
Mesut YOLAL	
BAKİ SÜHA EDİBOĞLU ŞİİRİ	
Ahmet KARAKUŞ	
KOLOREKTAL KANSERLERDE PERİNÖRAL İNVAZYON ÖNEMLİ MİDİR?	
Gülçin HARMAN KAMALI	
2013 ve 2018 FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI	
Halil Dündar CANGÜVEN – Gülşen AVCI	
YÖNETİCİLİĞİN BİR MESLEK OLMASINA İLİŞKİN KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA	
Ahmet İLHAN - Recep YÜCEL	
TÜRKİYE CUMHURİYET'NİN KURULUŞU, SİYASAL, EKONOMİK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİMLER(1923-1938)	
Mustafa ALBAYRAK	
TÜRKİYE'DE TEK PARTİ DÖNEMİNDE EKONOMİK POLİTİKALAR VE UYGULAMALAR (1923-1945)	
Mustafa ALBAYRAK	
KÖPEK MEME TÜMÖRLERİNİN HİSTOPATOLOJİK KLASİFİKASYONUNDA YENİLİKLER	
Ahmet AYDOĞAN – Mehmet HALIGÜR	
BİR KÖPEKTE KİSTİK TRİKOEPİTELYOM	
Ahmet AYDOĞAN - Hamdi AVCI	
SAĞLIK TURİZMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI	
Tuğba ÇAM YANIK - Meryem Türkan IŞIK	
ROBOTİK CERRAHİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI	
Tuğba ÇAM YANIK – Gülay ALTUN UĞRAŞ	
MARUL BEYAZ ÇÜRÜKLÜK HASTALIĞI'NIN (<i>SCLEROTİNIA SCLEROTIORUM</i>) BİYOLOJİK MÜCADELESİNDE <i>CONIOTHYRIUM MINITANS</i> VE <i>TRICHODERMA HARZIANUM</i> 'UN ETKİSİ	
Ayşegül ÇOLAK ATEŞ	
ÖRTÜ ALTI BİBER VE DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİNDE TOPRAK KÖKENLİ HASTALIKLARIN MÜCADELESİNDE YAPILAN HATALAR VE SOLARİZASYON UYGULAMASI	

Ayşegül ÇOLAK ATEŞ	
BARAJLARDA HİDROGRAFİK ÖLÇME YÖNTEMLERİ VE ÜRETİLEN HARİTALAR	
Murat YAKAR – Fatma BÜNYAN ÜNEL – Lütfiye KUŞAK	
KIYI YÖNETİMİ İÇİN KIYI VE KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN BELİRLENMESİ VE MERSİN KIYI BİLGİ SİSTEMİ ALTYAPISININ ARAŞTIRILMASI	
Fatma BÜNYAN ÜNEL - Mehmet Özgür ÇELİK - Murat YAKAR	
ÖRGÜT KURAMLARININ ANALİZ DÜZEYLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİNE YÖNELİK PARADİGMATİK TARTIŞMALAR	
Ahmet İLHAN – Recep YÜCEL	
TÜRKİYE'DE ATIK KÂĞIT SEKTÖRLERİNE VE ÜRÜNLERİNE GENEL BİR BAKIŞ	
Ayşe ÖZDEMİR – Ahmet TUTUŞ – Mustafa ÇİÇEKLER	
ULTRA YÜKSEK MOLEKÜLER AĞIRLIKLI POLİETİLEN YÜKSEK PERFORMANSLI LİFLERİN PERFORMANS ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ	
Emel Ceyhan SABİR - Yüce Onur BİLİR	
PRODUCTION SODIUM ALGINATE FROM BROWN ALGAE AND USING AREAS	
Büşra PEKSEZER - M. Tahir ALP - Deniz AYAS	
PRODUCTION PROCESSES OF CARRAGEENAN FROM RED ALGAE AND USING AREAS	
Büşra PEKSEZER - M. Tahir ALP - Deniz AYAS	
MUZ ALANLARINDA TOPRAK PATOJENLERİNE KARŞI YARARLI BAKTERİ UYGULAMALARI	
Adem ÖZARSLANDAN - Mümine ÖZARSLANDAN -Yusuf ÇELİK	
AÇIK MUZ ALANLARINDA SİYAH PLASTİK MULCH UYGULAMASI	
Adem ÖZARSLANDAN	
İNSAN ENDOMETRİUM KANSER HÜCRELERİNDE WNT/BETA KATENİN SİNYAL YOLAĞI İNHİBİTÖRLERİNİN PROLİFERASYON ÜZERİNE ETKİSİ	
Yaşam ÇİRCİRCİ - İsmail ÜN - R.Nalan TİFTİK	
TOPRAKLARIN SPEKTRAL ÖZELLİKLERİ	
Engin GÖNEN - Zekeriya KARA - Cihat Tuğrul ATICI - Ali ÖZDOĞAN	
Yeşim BOZKURT ÇOLAK - Kadir SALTALI	
GERİ DÖNÜŞÜM (r-PET) POLİESTER İPLİKLER KULLANILARAK ÜRETİLEN ŞÖNİL İPLİKLERİN MUKAVEMET VE UZAMA ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	
Bestem ESİ - Pınar DURU BAYKAL	
MERSİN İLİ BİBER ÜRETİM ALANLARINDA TOMATO SPOTTED WILT VIRUS (TSWV) ETMENİNİN SEROLOJİK VE MOLEKÜLER YÖNTEMLERLE BELİRLENMESİ	
Pelin KELEŞ ÖZTÜRK - Saadettin BALOĞLU	
SÜLFOKSİMİN GRUBU İNSEKTİSİD SÜLFOKSAFLORUN HAYVAN TÜRLERİNDE TOKSİK ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Petek PİNER BENLİ	

PTT (POLİ TRİMETİLEN TEREFTALAT) ESASLI ŞTAPEL LİFLERİN PAMUK İLE BİRLİKTE OPEN END ROTOR İPLİKÇİLİĞİNDE EĞRİLMESİ VE İPLİK TÜYLÜLÜĞÜNÜN İNCELENMESİ	
Muhittin ÖZKAN - Pınar DURU BAYKAL	
İSTASYON TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI	
Ali CİN - İsmail KARAKUŞ - Sedat KANADLI	
BASAMAKLI ÖĞRETİM PROGRAMININ BAŞARI VE TUTUMA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI	
Ayhan KOÇOĞLU - Sedat KANADLI	
TERMOFİLİK ANOXYBACİLLUS KESTANBOLİENSİS KULLANARAK A- AMİLAZ ÜRETİMİ	
Sadin ÖZDEMİR - Mustafa Serkan YALÇIN	
2018 TÜRKİYE DEPREM YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA KAZIKLI TEMELLERİN TASARIMI	
Mehmet DOĞANYİĞİT - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
MERSİN İLİ GENELİNDE SIĞ ZEMİNLERİN EMNİYETLİ TAŞIMA KAPASİTESİNİN CBS BAZLI BİR TEKNİKLE DEĞERLENDİRİLMESİ	
Mehmet DOĞANYİĞİT - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
YENİ TÜRKİYE DEPREM YÖNETMELİĞİ DOĞRULTUSUNDA MERSİN İLİ SAHİL ŞERİDİNDE YER ALAN ÜÇ NOKTADA ZEMİN SIVILAŞMA RİSKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Özgür Lütfi ERTUĞRUL – Fatma DÜLGER CANOĞULLARI	
ENERJİ KAZIKLARINDA YERLEŞİM PATERNİNİN TERMAL ENERJİ KAZANIM PERFORMANSINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ	
Fatma DÜLGER CANOĞULLARI - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
KRONİK HEPATİT C TEDAVİSİNDE KULLANILAN YENİ NESİL DİREKT ETKİLİ ANTİVİRAL İLAÇLARLA TEDAVİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
İsmail TÜRKÖZ - Çiğdem ARABACI - Funda ŞİMŞEK	
SURİYELİ MÜLTECİLERİN MERSİN EKONOMİSİNE ENTEGRASYONU VE ETKİSİ	
Ebru ARICIOĞLU - Erkan AKTAŞ	
YUMUŞAK ÇELİĞİN SULU ORTAMLARDAKİ ELEKTROKİMYASAL DAVRANIŞI ÜZERİNE METİL ORANJİN SABİT SICAKLIKTAKİ ETKİLERİ	
Sema ÇELİK - Güray KILINÇÇEKER - Mustafa Kemal SANGÜN	
SICAK ELEMAN ALIN KAYNAK YÖNTEMİ İLE BİRLEŞTİRİLEN PE-RT PLASTİK BORULAR İÇİN İDEAL BİRLEŞTİRME SICAKLIKLARININ TESPİTİ	
Adnan AKKURT - Tuncay ŞİMŞEK	
AKDENİZ BÖLGESİ'NDE MUZDA PESTALOTİOPSİS YAPRAK LEKE HASTALIĞI	
Mümine ÖZARSLANDAN - Tahsin AY - Davut Soner AKGÜL	
TÜRKİYE'DE AKDENİZ BÖLGESİ'NDEKİ MUZLARDA PURO UCU ÇÜRÜKLÜK HASTALIĞI	
Mümine ÖZARSLANDAN - Tahsin AY - Davut Soner AKGÜL	
ISI VE YÜZEY KAPLAMA FARKLILIKLARININ MOBİLYA MALZEMELERİNİN KURU SICAKLIĞA DAYANIMI ÜZERİNE ETKİSİ	

İbrahim BEKTAŞ - Ayşenur KILIÇ AK	
ODUN UNU TAKVIYESİNİN POLİÜRETAN KOMPOZİT KÖPÜKLERİN ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ	
Ayşenur KILIÇ AK – Fatma BOZKURT – Fatih MENGELOĞLU	
Bağlayıcı Olarak SiO ₂ ile Keten Kumaşlara Aktarılan Oksidasyon İnhibitörlerinin Aşınma Dayanımına Etkisinin İncelenmesi	
Sabiha SEZGİN BOZOK – TUĞRUL OĞULATA	
<i>ALYSSUM FLORİBUNDUM BİOSS. & BALANSA (BRASSİCACEAE)</i> BİTKİSİNDEN ELDE EDİLEN FENOLİK YAPIDAKİ BİLEŞİKLERİN TAYİNİ VE DU-145 HÜCRE HATTI ÜZERİNE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	
Mariam ALZAIM - Pelin EROĞLU - Derya YETKİN	
AVRUPA BİRLİĞİ ERASMUS PROGRAMINA KATILAN ÖĞRETMENLERİN İZLENİMLERİ VE ÖĞRETMENLİK MOTİVASYONUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	
Halil Erdem ÇOCUK - Tuğba YANPAR YELKEN - Bengü AKKAYA	
2023 EĞİTİM VİZYONU BAĞLAMINDA TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ “DİJİTAL İÇERİK VE BECERİ GELİŞİMİNE” YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	
Halil Erdem ÇOCUK - Tuğba YANPAR YELKEN – Nilay ÖZALTAY	
KOD DEĞİŞTİRME DESTEKLİ DERS ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN KOD DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK İNANÇLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN KOD DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	
Tuğba YANPAR YELKEN – Volkan Lütfi PAN – Tolga ÇAY	
6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİ DÜZEYLERİ İLE KESİRLERLE YAPILAN İŞLEMLERİN SONUCUNU TAHMİN EDEBİLME BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	
Tuğba YANPAR YELKEN – Volkan Lütfi PAN – Hatice Gözde UYSAL	
SIGIR EMBRİYOLARININ GELİŞİM EVRELERİ VE KALİTE DEĞERLENDİRİLMESİ	
Uğur KARA - Tayfur BEKYÜREK	
REEL DÖVİZ KURU DEĞİŞİMLERİ VE DIŞ TİCARET FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	
Ayşe ERGİN ÜNAL - Fatih KAPLAN	
DIŞ TİCARET DENGESİ İLE DIŞ TİCARET HADLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN TÜRKİYE İÇİN YENİDEN İNCELENMESİ	
Fatih KAPLAN - Ayşe ERGİN ÜNAL	
In-Vitro Koşullarda pH'nın Nohut (<i>Cicer arietinum</i>)'da Antraknoz Etmeni Olan <i>Ascochyta rabiei</i> 'nin Miselyal gelişimi Üzerine Etkisi	
Sevim ATMACA – Ali ENDES	
İN-VİTRO KOŞULLARDA SICAKLIĞIN NOHUT (<i>CİCER ARİETİNUM</i>)'DA ANTRAKNOZ ETMENİ OLAN ASCOCHYTA RABİEİ'NİN MİSELYAL GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ	
Ali ENDES	
BİLGİSAYAR KONTROLLÜ ELEKTRO-PNÖMATİK AĞIZLIK AÇMA MEKANİZMALI BİR DOKUMA TEZGÂHINDA ÇÖZGÜ GERİLİMLERİNİN ÖN AĞIZLIK UZUNLUĞUNA BAĞLI DEĞİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ	

Zehra KAYNAR TAŞCI – Deniz Mutlu ALA - Nihat ÇELİK	
NANO TİTANYUM KATKILI POLİAMİD İPLİKLERDEN ÜRETİLEN ÖRME KUMAŞLARIN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTELERİNİN İNCELENMESİ	
İlkan ÖZKAN	
İZOLE METALLERİN KULLANILDIĞI TEKSTİL YAPILARININ ELEKTROMANYETİK EKLANLAMA VE YÜZEY ÖZDİRENÇ ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
İlkan ÖZKAN	
MERSİN İLİ KIYISAL ZEMİNLERİNDE SIVILAŞMA POTANSİYELİNİN CBS BAZLI BİR YAKLAŞIMLA DEĞERLENDİRİLMESİ	
Tuba BOZBAY - Özgür ERTUĞRUL	
MERSİN İLİ KENTSEL YERLEŞİM BÖLGESİNDEKİ ZEMİNLERİN YÜKSEK YAPILARIN ETKİSİ ALTINDA KONSOLİDASYON POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Tuba BOZBAY - Özgür ERTUĞRUL	
ÇUKUROVA KAVUN KARPUZ ALANLARINDAKİ KÖK-UR NEMATODU (MELOİDOGYNE SPP.) TÜRLERİ VE YAYGINLIKLARININ ARAŞTIRILMASI	
Dilek DİNÇER - İ.Halil ELEKÇİOĞLU	
ANTALYA İLİ MAYDANOZ ALANLARINDA <i>MELOİDOGYNE İNCOGNİTA</i> 'NİN TESPİTİ	
Dilek DİNÇER - İ.Halil ELEKÇİOĞLU – Ayşenur ASLAN – Adem ÖZARSLANDAN – Şefika YAVUZ - İ.Halil ELEKÇİOĞLU	
2018 DEPREM YÖNETMELİĞİ DOĞRULTUSUNDA SAHAYA ÖZEL TEPKİ ANALİZLERİ PROSEDÜRÜNÜN UYGULAMALI OLARAK İRDELENMESİ	
Furkan TÜTER - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
2018 TÜRKİYE BİNA DEPREM YÖNETMELİĞİNİN GEOTEKNİK TASARIM AÇISINDAN GETİRDİĞİ YENİLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Furkan TÜTER - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
ANNE SÜTÜNÜ ARTIRMAYA YÖNELİK UYGULAMALAR ve HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI	
Mine KESKİN - Tuba GÜNER EMÜL	
ÇOCUKLARDA AKUT ASTİM ATAĞINDA İSKEMİ BELİRTECİ OLARAK MALONDİALDEHİD VE İSKEMİ MODİFİYE ALBUMİN DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	
Gamze GEZGİN ULAŞ - Şenay BALCI - Tuğba ARIKOĞLU - Lülüfer TAMER	
MİKROBİYAL TRANSGLUTAMİNAZ ENZİMİ KULLANIMININ HATAY PEYNİRİNİN PROTEOLİTİK ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ	
Nuray GÜZELER – Hüseyin MERT – Çağla ÖZBEK	
KADINA ŞİDDETİN DİĞER YÜZÜ: ERKEN YAŞTA EVLİLİKLER	
Gülfiya BEBİTOVA - Tuba GÜNER EMÜL	
KANLIDİVANE ÖREN YERİNDEKİ ANIT MEZARIN YERSEL LAZER TARAYICI İLE MODELLENMESİ	
Mehmet Özgür ÇELİK - Aydın ALPTEKİN - Murat YAKAR	
KAYA DÜŞMESİNDEN ETKİLENEN BÖLGENİN 3B MODELLENMESİ İÇİN ÖN DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI	
Aydın ALPTEKİN - Mehmet Özgür ÇELİK - Yusuf DOĞAN - Murat YAKAR	

TARSUS PAMUKLUK BARAJI ENJEKSİYON ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ	
Aydın ALPTEKİN - Murat YAKAR	
YERSEL LAZER TARAYICILARLA TARİHİ ESERLERİN BELGELENMESİ; MERSİN-ERDEMLİ KANLI DİVANE (KANYTELLEİS) ÖREN YERİ ABA ANIT MEZAR ÖRNEĞİ	
Fidan ŞAFAK - Atilla KARABACAK - Murat YAKAR	
YERSEL LAZER TARAYICILARLA DEMIRYOLU KÖPRÜLERİNİN MODELLENMESİ; ADANA-KARASALI VARDA (ALMAN) KÖPRÜSÜ ÖRNEĞİ	
Fidan ŞAFAK - Atilla KARABACAK - Murat YAKAR	
BAZALT ELYAF TAKVİYELİ KOMPOZİT MALZEMELERİN ARAŞTIRILMASI	
Ertan ÖZGÜR - Emel Ceyhan SABİR	
MERSİN İLİNDE YETİŞTİRİLEN YEREL ZEYTİN GENOTİPLERİ VE TARİHİ AĞAÇLARIMIZ	
Cengiz TÜRKAY - Hakan DOĞAN - Abdullah ŞAHİN	
FOK VE YUNUSLARDA GÖRÜLEN ÖLÜMLERİN PATOLOJİK VE PARAZİTOLOJİK YÖNDEN ARAŞTIRILMASI	
Erkmen Tuğrul EPİKMEN - Hamdi AVCI - Süleyman AYPAK - Ayşe Nur AKKOÇ - Emrah İPEK - Serkan BAKIRCI - Serap BİRİNCİOĞLU	
PATATES NİŞASTASININ FARKLI YAĞ ORANLARINA SAHİP SÜT İÇERİSİNDEKİ ÇİRİŞLENME ÖZELLİKLERİ	
Ayşegül BİLGİÇ – Sedat SAYAR	
BAYAT EKMEĞİN DEĞERLENDİRMESİNDE YENİ BİR ALTERNATİF: KRUTON ÜRETİMİ	
Demet MANAP - Sedat SAYAR	
GERİ DÖNÜŞÜM PET FİLAMENT İÇEREN ÖZLÜ İPLİKLERİN TÜYLÜLÜK ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	
Abdurrahman TELLİ	
KOMPOZİT MALZEMELERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARININ TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ DURUMU	
Sait YILÖNÜ – Belkıs ZERVENT ÜNAL	
GEÇİRİMSİZ YÜZEYLERİN TESPİTİ: ERDEMLİ ÖRNEĞİ	
Lütfiye KUŞAK - Fatma BÜNYAN ÜNEL - Murat YAKAR	
PEYNİR ÜRETİMİNDE STABİLİZATÖR KULLANIMI	
Çağla ÖZBEK – Nuray GÜZELER	
ESNAF VE SANATKÂRLIK: MERSİN ÖRNEĞİ	
D. Ali ARSLAN - Ahmet YAMAN – Talat DİNÇER	
KIYISAL SULARDA KIRLILIK İNDİKATÖRÜ OLARAK MAKROALGLER	
Sevim POLAT	
DENİZEL MAKROALGLERİN AKUAKÜLTÜR ATIK SULARININ ARITIMINDA KULLANIMI	
Sevim POLAT - Abdurrahman POLAT	
BAZI FENOLİK BİLEŞİKLERİN ELDESİ, KİMYASAL İÇERİĞİNİN AYDINLATILMASI VE ANTİMİKROBİYAL AKTİVİTESİNİN BELİRLENMESİ	
Mehmet Ulaş CİVANER - Pelin EROĞLU	

JONATHAN SWIFT'İN "GÜLİVER'İN GEZİLERİ" İSİMLİ ROMANININ EĞİTİM AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Serdarhan Musa TAŞKAYA - Gülçin ŞAHİN KÖKLÜDAĞ	
TIP FAKÜLTESİNDEKİ ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN PSİKOLOJİK YARDIM ARAYIŞINDA KENDİNİ DAMGALAMAYI YORDAYAN FAKTÖRLER; ÖN BULGULAR	
EDA ASLAN – Selma YILMAZ ÖZDEMİR	
MULTİPL SEREBRAL TÜBERKÜLOMA	
Bekir Mahmut KILINÇ	
ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SANAL MÜZE DESTEKLİ İŞBİRLİKLİ İNGİLİZCE ÖĞRENME ORTAMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	
İmsal Işıl GILIÇ - Tuğba YANPAR YELKEN	
ÖĞRETMEN ADAYLARININ MOBİL ÖĞRENME HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİ	
İmsal Işıl GILIÇ - Tuğba YANPAR YELKEN	
UV IŞINLAMA UYGULAMASININ TAZE MEYVE VE SEBZE MUHAFAZA KALİTESİNE ETKİSİ	
Ayşe Tülin ÖZ	
PİRİNÇ ÇELTİĞİNİN ÇEKİLMESİ SONUCU ELDE EDİLEN PİRİNÇ TANELERİNİN SINIFLANDIRILMASI İŞLEMİNİN DERİN ÖĞRENME YÖNTEMİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ	
Kıvanç ERMEYDAN	
KAMU HİZMETLERİ BAĞLAMINDA ADANA'DA YAŞAM KALİTESİ	
D. Ali ARSLAN - Tuğba KAN	
MERSİN'İN GASTRONOMİ ROTASI POTANSİYELİNE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME	
Ozan GÜLER – Gürkan AKDAĞ – Abdullah AKMAZ	
MERSİN SARIKEÇİLİ YÖRÜKLERİ'NİN ÇADIR DİKİMİNDE YEMEK KÜLTÜRÜ	
Serpil YALIM KAYA – Nurcan BEKTARİM	
HAZIR, HIZIR, HAMUR: MAKARNA MI? NOODLE MI?	
Serpil YALIM KAYA-Fatma ŞAHMURAT-İlhan SEVCAN	
PAMUKLU DENİM KUMAŞLARIN MUKAVEMETLERİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA	
Gamze KILIÇ - Füsun DOBA KADEM	
OKUMA BECERİLERİNDE PIRLS VE EPIRLS PROJELERİ	
Ali CİN – Cenk AKAY	
2011'DEN 2023'E YETİŞKİN BECERİLERİ ARAŞTIRMALARINDA PIAAC'A BİR BAKIŞ	
İsmail KARAKUŞ - Cenk AKAY	
YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE CALLAN YÖNTEMİ	
Berivan HASGÜL - Cenk AKAY	
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE DANSIN GÜCÜ: MALKE ROSENFELD	
Hatice Gözde UYSAL - Cenk AKAY	
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVİRİMİÇİ SOSYAL AĞLARI ÖĞRETİM AMAÇLI KULLANMALARI İLE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	

Berivan HASGÜL - Cenk AKAY	
PROFESYONEL, AMATÖR VE SEDANTER FUTBOL OYNAYANLARIN FİZİKSEL, FİZYOLOJİK VE MOTORİK ÖZELLİKLERİNİN TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ, ANAEROBİK DAYANIKLILIKLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	
Emre SERİN	
“PETEK KİTAPLARIM” İSİMLİ HİKÂYE KİTAPLARININ 1. SINIF ÖĞRENCİLERİ DÜZEYİNDE OKUDUĞUNU ANLAMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Yasemin ÇAKICI - Serdarhan Musa TAŞKAYA	
UYGULANMIŞ BİR AKİFER ISI DEPOLAMA SİSTEMİNİN TEORİK OLARAK İNCELENMESİ	
Nihan AYDIN ERTUĞRUL - Nihan HATİPOĞLU BAĞCI - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
ATES SİSTEMLERİNDE TERMAL KAZANIMIN YERALTINDA ISI TAŞINIMI TEORİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	
Nihan AYDIN ERTUĞRUL - Nihan HATİPOĞLU BAĞCI - Özgür Lütfi ERTUĞRUL	
AYAK BİLEĞİ ESNEKLİĞİNİN DİNAMİK DENGE VE KUVVET ÜZERİNE ETKİSİ	
İnci KESİLMİŞ – Manolya AKIN	
TAZE KESİLMİŞ ‘SİYAH’ TURP KALİTESİNE UV-C IŞINLAMA UYGULAMASININ ETKİSİ	
Ayşe Tülin ÖZ – Büşra ERYOL	
İNŞAAT SEKTÖRÜ ÇALIŞANLARINDA ERGONOMİK RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Abdullah Oğuzhan BAŞTÜRK – İrem ERSÖZ KAYA	
DERİ ENDÜSTRİSİ ATIKSULARINDAN KROM İYONLARININ GİDERİMİNDE FARKLI KOAGÜLANTLARIN ETKİNLİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	
Doğa AKTAŞ - Yağmur UYSAL	
DÖNGELE (KAHRAMANMARAŞ) KAPLICASININ TURİZM POTANSİYELİ VE BÖLGE HALKININ SOSYO-EKONOMİK YAPISINA ETKİSİ	
İlkay AKGÜRBÜZ - Yağmur UYSAL	
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AHLAKİ UZAKLAŞMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	
Burhan PARSAK - Leyla SARAÇ	
<i>LEPTOGLOSSUS OCCIDENTALIS</i> HEIDEMANN, 1910, (HETEROPTERA: COREIDAE)’İN DOĞU AKDENİZ BÖLGESİNDEN İLK KAYDI	
Fatih AYTAR - Erdem HIZAL	
ROTASYON BASKILI PAMUK/POLYESTER KARIŞIMLI KUMAŞTA BAZI PERFORMANS ÖZELLİKLERİNİN DENEYSEL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	
Mehmet AKBULUT - Füsün DOBA KADEM - Tuğrul OĞULATA	
TÜRKİYE’NİN ENDEMİK TÜRLERİNDEN <i>VURALIA TURCICA</i> ’NIN YAKIN AKRABA TÜRLERİ İLE OLAN BENZERLİK İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	
Dilek TEKDAL	

MERSİN İLİ ERDEMLİ İLÇESİ TRAFİKO ŞALT SAHASINDA OLUŞTURULAN GÜÇ TRANSFORMATÖR İZLEME VE KONTROL PANELİ

Mehmet ZİLE

ÖZET

Bu çalışmada Mersin ili Erdemli İlçesi Trafo Şalt Sahasında amacıyla uzaktan bir izleme ve kontrol paneli gerçekleştirilmiştir. Transformatör şalt sahasında meydana gelen arızaları tanımlayıp, bu arızaları merkeze aktarılması mümkün hale getirilmiştir. Gelen verilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi için sezgisel bir algoritma gerçekleştirilmiştir. Bu algoritma temel olarak Matlab, C ve Visual Studio programları kullanılarak bir arayüz programı geliştirilmiştir. Bu yapılan çalışmayla, transformatörden sorumlu mühendislerin güvenli bir şekilde güç transformatörlerini uzaktan izleyebilme ve kontrol etmesini mümkün hale getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Transformatör arızaları, güç transformatörleri, sezgisel algoritmalar.

Power transformer monitoring and control panel in the Transformer Switchyard of Erdemli District of Mersin Province

ABSTRACT

In this study, a remote monitoring and control panel was carried out in the Transformer Switchyard of Erdemli District of Mersin. The transformer has been able to identify the faults occurring in the switchyard and to transfer these faults to the center. An intuitive algorithm has been implemented to monitor and evaluate incoming data. Based on this algorithm, an interface program was developed using Matlab, C and Visual Studio programs. This made it possible for the engineers responsible for the transformer to safely monitor and control the power transformers from a distance.

Key Words: Transformer failures, power transformers, heuristic algorithms.

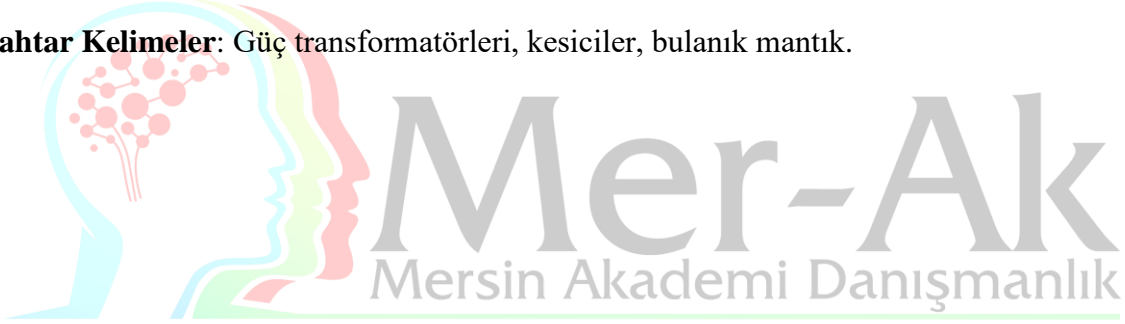
ERDEMLİ TRANSFORMATÖR MERKEZLERİNDEKİ KESİCİLERİN BULANIK MANTIKLA KONTROLÜ

Mehmet ZİLE

ÖZET

Otomatik manevralar ile arıza sonucu oluşan Transformatör kesintileri, sisteme mümkün olduğunca kısa süreli yansıtılmalıdır. Kesintiler sonucunda oluşan aksaklıklar ve kayıplar en aza indirilmelidir. Bu çalışmada Transformatör Merkezlerindeki Kesicilerin Bulanık Mantıkla Kontrolü sağlanmıştır. Kontrol edilen elektrik dağıtım hattına ait enerji parametreleri sürekli izlenebildiğinden enerji sarfiyatı kontrol altına alınır. Trafo merkezindeki tüm elemanların arıza durumları anında belirlenerek anında müdahale mümkün hale gelmiştir. Bulanık mantıkla trafo merkezindeki kesicilerin kontrolü ile insan hataları en aza indirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güç transformatörleri, kesiciler, bulanık mantık.

Fuzzy Control of Circuit Breakers in Erdemli Transformer Centers

ABSTRACT

Transformer outages resulting from malfunctions by automatic maneuvers should be reflected to the system as soon as possible. Disruptions resulting from interruptions and losses should be minimized. In this study, Fuzzy Logic Control of Cutters in Transformer Centers has been provided. Since the energy parameters of the controlled electricity distribution line has been able to monitored continuously, energy consumption has been controlled. The fault conditions of all the elements in the substation are immediately determined and immediate intervention is possible. Human errors have been minimized by the control of breakers in the substation with fuzzy logic.

Key Words: Power transformers, breakers, fuzzy logic.

BULANIK MANTIKLA YAZILIM OLUŞTURULARAK GÜÇ TRANSFORMATÖRLERİNDE KORUMA

Mehmet ZİLE

ÖZET

Güç transformatörleri güç sisteminde kullanılan elemanlar içinde en pahalı ve en önemlilerinden biridir. Güç transformatörlerinde oluşan arızalar önemli enerji kesintilerine ve dolayısıyla maddi zararlara neden olur. Bu yüzden güç transformatörlerini, güç sistemindeki çeşitli arıza durumlarından ve kendi içinde oluşan arızalardan korumak önemlidir. Bu işlem çeşitli koruma röleleri ile sağlanırken, genelde diferansiyel koruma röleleri kullanılır. Bu çalışmada, bulanık mantıkla yazılım oluşturularak koruma röleleri kontrol edilmiş ve güç transformatörlerinde koruma sağlanmıştır. Oluşturulan bulanık tabanlı röle algoritması, akı-diferansiyel akım türev eğrisi, harmonik kısıtlama ve yüzde diferansiyel karakteristik eğrilerinden oluşmuştur. Oluşturulan bulanık tabanlı röle algoritması MATLAB programında kodlanarak yazılım haline getirilmiştir. Yazılım Erdemli Trafo Merkezinde güç trafoları kontrol panelleri üzerinde test edilerek başarılı olduğu anlaşılmıştır.

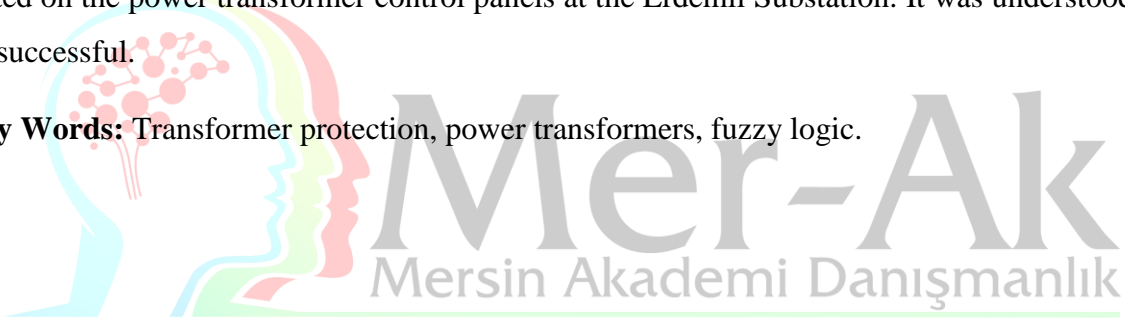
Anahtar Kelimeler: Transformatör koruması, güç transformatörleri, bulanık mantık.

Protection of Power Transformers Using Created Software with Fuzzy Logic

ABSTRACT

Power transformers are one of the most expensive and most important elements in the power system. Malfunctions in power transformers result in significant power cuts and, consequently, material damage. Therefore, it is important to protect the power transformers from various fault conditions in the power system and malfunctions. While this process is provided by various protection relays, the differential protection relays are generally used. In this study, protection relays have been controlled by fuzzy logic and protection has been provided in power transformers. The fuzzy based relay algorithm has been composed of flux-differential current derivation curve, harmonic restriction and percentage differential characteristic curves. The fuzzy-based relay algorithm has been coded in MATLAB software. The software has been tested on the power transformer control panels at the Erdemli Substation. It was understood to be successful.

Key Words: Transformer protection, power transformers, fuzzy logic.

GÜÇ TRANSFORMATÖRÜ SARGILARINDA ARIZA TİPLERİNİN SEZGİSEL ALGORİTMALAR İLE BELİRLENMESİ

Mehmet ZİLE

ÖZET

Transformatörün aşırı yükte kullanılması, yıldırım ve diğer atmosferik dış tesirlere karşı korunmaması, sargı imalinde yapılan hatalar, üzerinde bulunduğu devrede meydana gelen kısa devreler ve yalıtkan malzemelerinde meydana gelen bozulmalar transformatör sargılarında arızalara neden olabilir. Transformatör sargılarındaki parametreler oluşturulan sezgisel algoritmalarla analiz edilerek sargılarda oluşan arızalar tanımlanmıştır. Yapılan çalışmayla transformatör arızaları herhangi bir ölçüm ve test yapmadan bilmemize imkan tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Transformatör sargıları, sargı arızaları, sezgisel algoritmalar.

Identification of Fault Types in Power Transformer Windings by Heuristic Algorithms

ABSTRACT

Use of transformer in overload, not protecting against lightning and other atmospheric external influences, faults in winding production, short circuits in the circuit and deviations in insulating materials may cause faults in transformer windings. The parameters in the transformer windings have been analyzed by the heuristic algorithms created and the faults in the windings have been defined. With this study, transformer failures allow us to know without any measurements and tests.

Key Words: Transformer windings, winding failures, heuristic algorithms.

KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET NORMLARINA UYUM, MOTİVASYON VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLİŞKİSİ: MERSİN İLİ ÖRNEĞİ

Zeynep AKGÜN

ÖZET

Bu çalışma, kadınların toplumsal cinsiyet normlarına uyumları, motivasyon türleri ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkiyi anlayabilmek için yapılmıştır. Çalışma Toplumsal Cinsiyet Motivasyon Ölçeği (TCMÖ), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ) ve Sosyo-Demografik Değişken soruları, kullanılarak Mersin ilinde yaşayan 300 kadın ile yürütülmüştür. Toplumsal Cinsiyet Motivasyonu Ölçeği kullanılarak feminen normlara içsel motivasyonlarla uyan, feminen normlara dışsal motivasyonlarla uyan, maskülen normlara içsel motivasyonlarla uyan, maskülen normlara dışsal motivasyonlarla uyan kadınlar şeklinde dört değişken elde edilmiştir. Bu değişkenler ve sosyo-demografik değişkenler kullanılarak, hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre kadınlarda psikolojik iyi oluşu yordayan değişkenler etki büyüklüğü sırasıyla içsel motivasyonlarla maskülen toplumsal cinsiyet normlarına uyum, eğitim düzeyi ve ücretli bir işte çalışma durumudur. Bu üç değişken, psikolojik iyi oluş varyansının %18'ini yordamaktadır. Maskülen toplumsal cinsiyet normlarına içsel motivasyonlarla uyum ve psikolojik iyi oluş arasında olumlu, psikolojik iyi oluş ve eğitim durumu arasında olumsuz ve çalışma durumu ve psikolojik iyi oluş arasında yine olumsuz bir ilişki söz konusudur. Kadınların maskülen toplumsal cinsiyet normlarına içsel motivasyonlarla uyumları arttıkça, psikolojik iyi oluş düzeyleri de artmakta, eğitim düzeyleri arttıkça, iyi oluş düzeyleri düşmektedir. Ayrıca ücretli bir işte çalışıyor olmak da kadınların psikolojik iyi oluş düzeylerini düşürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet normları, motivasyon, otonomi, psikolojik iyi oluş.

The Effect of Conformity to Gender Norms and Motivations on Psychological Well-Being of Women: Sample of Mersin

ABSTRACT

This study is specifically concerned with the effect of conformity to gender norms and motivations on psychological well-being. 300 randomly selected women who live in Mersin filled in two scales. The first scale which is Gender Motivation Scale was used to analyze the conformity levels of the 300 women to feminine and masculine norms. With the same scale their motivations were also assessed in terms of being pressure/extrinsic or autonomous/intrinsic. After this evaluation women were divided into four groups which are feminine norm conformity with intrinsic motivation, feminine norm conformity with extrinsic motivation, masculine norm conformity with intrinsic motivation and masculine norm conformity with extrinsic motivation. To determine the well-being levels of these four groups Psychological Well Being Scale was used. On the basis of the results of the hierarchic regression analysis of this study, masculine norm conformity with intrinsic motivation, educational status and having a career predicted psychological well-being significantly. These three variables predicted 18% of the total explained variance of psychological well-being. There is a positive relation between psychological well-being and masculine norm conformity with intrinsic motivation. According to the findings women who conforms to masculine gender norms with intrinsic motivations have higher psychological well-being levels. There is a negative relation between educational status and psychological well-being. And there is another negative relation between career status and psychological well-being.

Key Words: Gender, gender norms, motivation, autonomy, psychological well-being.

GÜNEY DOĞULU KADINLARDA TOPLUMSAL CİNSİYET NORMLARINA UYUM, MOTİVASYON VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ

Zeynep AKGÜN

ÖZET

Bu çalışma Türkiye'nin Güney Doğu Bölgesinde yaşayan kadınların toplumsal cinsiyet normlarına uyumları, motivasyonları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi anlayabilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın sorunsalı, kadınların yaşam doyumlarında, toplumsal cinsiyet normlarının ve motivasyon türlerinin yerini belirlemektir. Çalışmada, kadınların yaşam doyumları, kendi toplumsal cinsiyet norm algıları ile değerlendirilmiştir. Araştırma, Şırnak'ta yaşayan, farklı sosyo- demografik kesimleri temsil eden 153 kadın katılımcı ile yürütülmüştür. Toplumsal Cinsiyet Motivasyon Ölçeği ve Yaşam Doyum Ölçeği aracılığı ile elde edilen veriler, SPSS istatistik programı ile değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre; kadınların maskülen toplumsal cinsiyet normlarına içsel motivasyonlarla ve dışsal motivasyonlarla uyumları arttıkça, yaşam doyumları da artmaktadır. Kadınların yaşları arttıkça, içsel motivasyonlarla feminen normlara uyumları düşmektedir. Ayrıca kadınların eğitim seviyeleri yükseldikçe, yaşam doyumları da artmaktadır. Son olarak ise bekâr kadınların yaşam doyumları evli kadınlardan daha yüksektir.

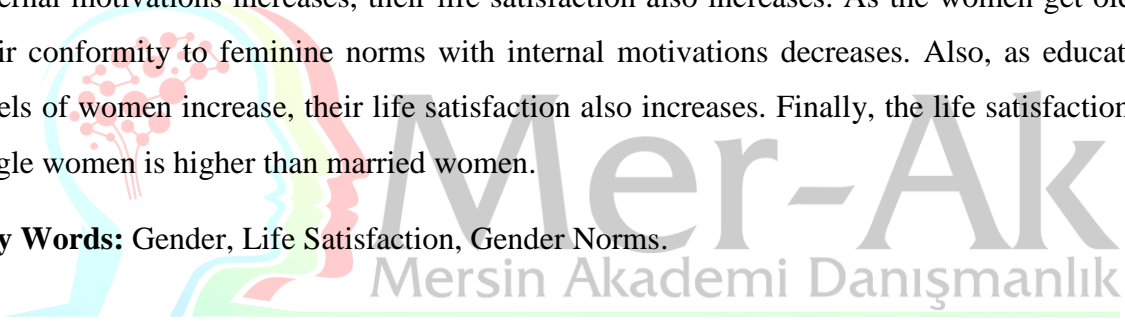
Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Yaşam Doyumu, Toplumsal Cinsiyet Normları.

The Relation Between Conformity to Gender Norms and Motivations on Life Satisfaction of South Eastern Turkish Women

ABSTRACT

This study was conducted to understand the relation between Eastern Turkish women's gender norms, motivations and their life satisfaction. The problem of the research is to determine the importance of gender norms and the kinds of motivations (intrinsic/extrinsic) in life satisfaction of women. In the study, the life satisfaction of women was assessed by their gender norm perception. The sample of the research consists of 152 women who live in Sırnak and represent different socio-demographic segments. Data obtained through the Gender Motivation Scale and Life Satisfaction Scale was evaluated by SPSS statistical program. According to the results; as the adaptation of women to masculine gender norms either with internal motivations or with external motivations increases, their life satisfaction also increases. As the women get older, their conformity to feminine norms with internal motivations decreases. Also, as education levels of women increase, their life satisfaction also increases. Finally, the life satisfaction of single women is higher than married women.

Key Words: Gender, Life Satisfaction, Gender Norms.

2019 YILI İTİBARIYLA ADANA’NIN NÜFUSUNUN SOSYOLOJİK ANALİZİ

D. Ali ARSLAN

Gülten ARSLAN

İbrahim ALBAYRAK

ÖZET

Nüfus, toplumun en önemli unsurları arasında yer alan sosyolojik bir olgudur. Daha net bir tabirle, demografik yapı, toplumsal yapının varlık şartlarından birini oluşturur. Türkiye’de, Cumhuriyet döneminde ilk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. Ancak, Osmanlı Devleti’nde de, daha devletin kuruluş yıllarından itibaren nüfus tespitine yönelik önemli çalışmalar yapılmıştır. Kuruluş döneminde, Orhan Bey zamanında, toplum hayatına dair bazı istatistiksel veriler toplanmış ve sayımlar yapılmıştır. Tarihin çok eski dönemlerinde de, mesela Eski Çin’de ve Mısır’da da nüfusla ilgili bazı sayımları yapılmıştır.

Toplumunu daha iyi anlayıp açıklayabilme ve geleceğe yönelik isabetli kararlar alınabilmesi için, toplumun demografik yapısının iyi bilinmesi son derece önemlidir. Bu saptamalardan hareketle çalışmada, Adana ilinin demografik yapısı sosyolojik açıdan incelendi. Sosyolojik bakış açısı ile gerçekleştirilen araştırmada, temel veri kaynağı olarak TÜİK verileri kullanıldı. Ağırlıklı olarak arşiv taraması ve ikincil veri analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, TÜİK’in yanı sıra, öteki kurum ve kuruluşların arşiv, kayıt, belge ve veri setlerinden de faydalandı. Bu veriler, ikincil veri analizi tekniği kullanılarak Adana ilinin nüfus özellikleri ile demografik yapının tarihsel süreç içindeki değişimi sosyolojik açıdan tahlil edildi. Ayrıca, belirlenen ortaya konan bulgular temelinde, ilin Türk toplumu genel demografik yapısı içindeki yeri de ele alındı.

Önemli kadim şehirlerimiz arasında yer alan Adana, önemli bir tarihi geçmişe ve çok zengin kültürel mirasa ev sahipliği yapar. 2019 yılı Türkiye İstatistik Kurumu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre, 2018 yılı Adana nüfusu 2.220.125 kişidir. Bu dönemde Adana’da yaşayanların 1.106.811’i erkek, 1.113.314’ü ise kadındır. Demografik yapı içinde, 187.842 kişi ile en büyük nüfus grubunu 0-4 yaş grubu teşkil eder. Adana yakın geçmişte önemli göç merkezlerinden biri idi. Ancak bu durum son yıllarda değişmeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Adana, Adana'nın Demografik Yapısı, Adana'nın Demografik Yapısının Sosyolojik Analizi, Göç, Akdeniz Bölgesi, Demografik Yapı.

SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF THE POPULATION OF ADANA BY 2019

ABSTRACT

Population is one of the main components of society. Population as social variables play a very important role not only in the formation of the social structure but also in the process of social change. The first census of Turkey was held in 1927. On the other hand, some statistical information was collected at the time of Orhan Bey at the Ottoman Empire.

It has crucial importance to know the demographic structure of society in order to better understanding the social structure of the society and to take better decisions in the future. In light of this determination, it was aimed to analyse demographic structure of Adana in this paper. A sociological perspective was used to realise the aim. Official data of TSI were used as the main data source.

According to Official data of TSI (2019), about 2.220.125 people were living in the 2018 in the province of Adana. The largest age group of the demographic structure is 0-4 age group with the people of 187.842. The size of the female population is 1.113.314 people. The remaining 1.106.811 are male. Adana was one of the most popular immigrant destination within the Turkey in the past. But this situation is changing steadily.

Key Words: Adana, Demographic Structure of Adana, Sociological analysis of the demographic structure of Adana, Demographic Structure, Migration, Mediterranean Region.

KARŞILAŞTIRMALI RİSK ANALİZİ METOTLARININ BİR ARAŞTIRMA MERKEZİ İÇİN UYGULANMASI VE SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Derya USANMAZ

Ercan KÖSE

ÖZET

Ülkemizde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte tehlike sınıfı gözetmeksizin kamu ve özel sektör bütün işyerlerine belirli aralıklarla risk değerlendirmesi yapma zorunluluğu getirilmiştir. Bu yasal düzenlemede amaç; işyerlerindeki mevcut tehlikeler ile bu tehlikelerden kaynaklanabilecek risklerin tespiti ve bu riskleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri geliştirilmesi ile işyerlerinde yaşanabilecek iş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi, ayrıca alınacak tedbirlerin sürekliliğinin sağlanmasıdır. Bu nedenle işyerlerinde yapılacak risk değerlendirmelerinin amacına uygun, doğru analiz metotları kullanılarak yapılması büyük önem taşımaktadır. Hatalı yapılan bir risk analizi ile gerçekleştirilecek risk değerlendirmesinin iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlenmesi mümkün olmayacaktır. Risk değerlendirme çalışmalarının amacına ulaşabilmesi için dikkat edilmesi gereken adımlardan en önemlisi metot seçimidir. Risklerin önem derecesinin belirlenmesi ve alınacak tedbirlerin öncelik sıralamasının bu değere uygun yapılması gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında kimyasal maddelerle çalışma yapılan bir araştırma laboratuvarında iki farklı risk analiz metodu kullanılarak aynı tehlike kaynağı için iki ayrı risk öncelik sayısı elde edilerek risk önem dereceleri belirlenmiştir. Sonuçlar analiz edilmiş ve karşılaştırılmıştır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının önlenmesi için alınacak risk kontrol tedbirlerinin etkinliği bakımından çalışılan risk analiz metotlarından hangisinin daha etkin sonuç verdiği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği, Risk Değerlendirme, Risk Analizi, 6331 sayılı Kanun.

Application of Comparative Risk Analysis Methods for a Research Center and Evaluation of Results

ABSTRACT

With the entry into force of the Occupational Health and Safety Law No. 6331 in our country, it is obligatory to make risk assessments to all workplaces in the public and private sectors, regardless of the danger class. The purpose of this legal regulation is; to determine the risks that may arise from the workplaces and the risks that may arise from these hazards, and to develop solutions to these risks, to prevent occupational accidents and occupational diseases in the workplace and to ensure the continuity of the measures to be taken. For this reason, it is of great importance that risk assessments to be made in the workplaces are carried out by using correct analysis methods in accordance with the purpose. It will not be possible to prevent occupational accidents and occupational diseases from the risk assessment to be performed by an incorrect risk analysis. One of the most important steps to be taken in order to achieve the objectives of risk assessment is the choice of method. It is necessary to determine the importance of the risks and to prioritize the measures to be taken. In this study, two different risk analysis methods were used in a research laboratory which was studied with chemical substances. The results were analysed and compared. In order to prevent occupational accidents and occupational diseases, the risk analysis measures to be taken in order to determine the effectiveness of the risk analysis methods are evaluated.

Key Words: Occupational health and safety, Risk assessment, Risk Analysis, Act No. 6331.

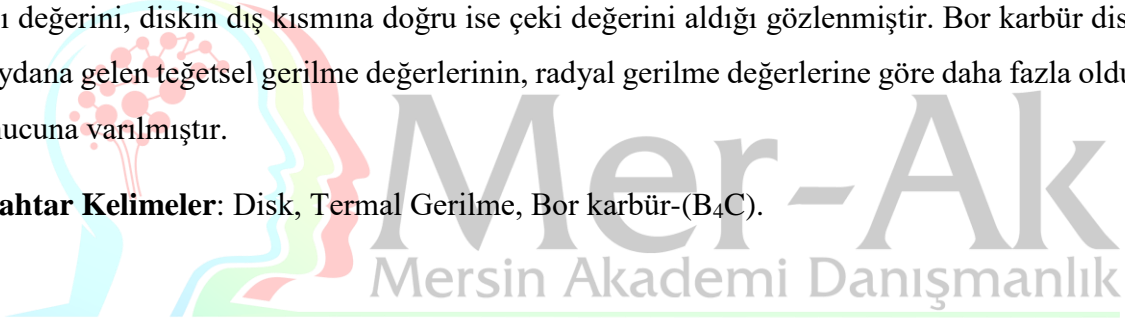
BOR-KARBÜR (B₄C) BİR DİSKİN TERMAL GERİLME ANALİZİ

Hüseyin Fırat KAYIRAN

ÖZET

Bu çalışmada, diskin iç yüzeyinden dış yüzeyine kadar olan bölgede sabit sıcaklık dağılımına maruz bor karbür (B₄C) malzemeli bir diskteki ısıl gerilme analizi yapılmıştır. Elastisite modülünün sıcaklıkla değiştiği kabul edilerek, diskin radyal yönünde meydana gelen ısıl gerilmeler hesaplanmıştır. 100 °C, 120 °C, 140 °C, 160°C, 180 °C, 200 °C derece sıcaklık dağılımları uygulanmıştır. Yapılan bu çalışma sonucunda sıcaklığın sabit olarak artmasıyla birlikte radyal ve teğetsel gerilme değerlerinde artışların olduğu gözlenmiştir. Radyal gerilmelerin diskin en iç ve en dış kısmında daima sıfır olduğu, radyal gerilmelerin diskin tüm bölgesinde bası değerinde olduğu, teğetsel gerilmelerin ise diskin iç kısmına yakın bölgelerinde bası değerini, diskin dış kısmına doğru ise çeki değerini aldığı gözlenmiştir. Bor karbür diskte meydana gelen teğetsel gerilme değerlerinin, radyal gerilme değerlerine göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Disk, Termal Gerilme, Bor karbür-(B₄C).

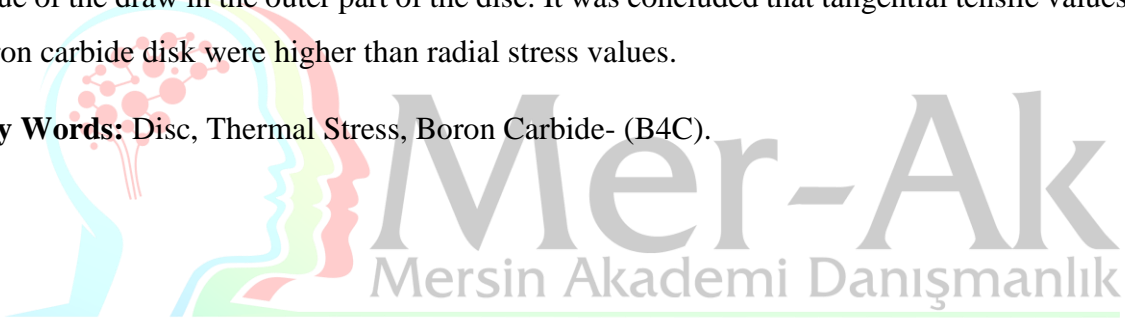

Thermal Stress Analysis of a Bor-Carbide (B₄C) Disc

ABSTRACT

In this study, thermal stress analysis of a boron carbide (B₄C) material subjected to constant temperature distribution in the region from the inner surface of the disc to the outer surface of the disc was made. The thermal stresses in the radial direction of the disc were calculated by assuming that the modulus of modulus changed with temperature. 100 ° C, 120 ° C, 140 ° C, 160 ° C, 180 ° C, 200 ° C temperature distributions were applied. As a result of this study, it was observed that there was an increase in radial and tangential stress values with the constant increase in temperature. It has been observed that radial stresses are always zero in the inner and outer part of the disc, radial stresses are in the pressure value in the entire region of the disc, and tangential stresses are taken in the areas near the inner part of the disc and they take the value of the draw in the outer part of the disc. It was concluded that tangential tensile values on boron carbide disk were higher than radial stress values.

Key Words: Disc, Thermal Stress, Boron Carbide- (B₄C).

IPARD PROGRAMININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Hüseyin Fırat KAYIRAN

ÖZET

Enerji uluslararası gündemde yer alan stratejik konuların başında gelmektedir . Yenilenebilir enerji özelliği taşıyan kaynaklar; güneş enerji sistemleri, rüzgar enerjisi, jeotermal enerji, biyokütle enerji sistemleri olup, bu sistemler makine imalat sanayinin ileri gitmesinde önemli bir parametredir.

Yenilenebilir enerji kaynakları temiz ve güvenli olduğu, istenmeyen çevre kirliliğine neden olmadığı için dünya genelinde kullanımları yaygınlaştırılmalıdır. Yenilenebilir enerji tüketildikçe kendini tamamlayan enerji olup, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerini karşılanmasına yardımcı olabilmektedir. Türkiye'de tarımın önemli bir parçası olan kırsal kalkınma, kalkınma sağlanabilmesi için temel bir politika alanı haline gelmiştir. Tarım ve kırsal kalkınmanın amacı, kırsal alanların sürdürülebilir kalkınması, kırsal ile şehir arasında gelişmişlik farkının azaltılması, kırdan kente göçün azaltılmasıdır. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu da bu amaç çerçevesinde kurulmuş ve kısa sürede kurumsal altyapısını hazırlamış, ulusal akreditasyon sürecini tamamlamış, kısa süre içerisinde kırsal kalkınma alanında en etkili birimlerden biri haline gelmiştir. Yapılan bu çalışmada; enerjinin tarihsel gelişimi ve yenilenebilir enerji kaynakları incelenerek, yenilenebilir enerji sektörüne destek veren IPARD hibe programı incelenmiştir. Sonuç olarak, yenilenebilir enerji kaynakları kapsamında yapılan teşviklerin, makine imalat sanayinin gelişimi ve ekonomiye olan katkısının çok önemli olduğu, sanayide yenilikleri hızlandırabileceği, teknolojik ve ekonomik büyümeye etkisinin çok fazla olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ipard programı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), Yenilenebilir Enerji.

The Role of IPARD program on Renewable Energy Resources

ABSTRACT

Energy is one of the strategic issues on the international agenda. Resources with renewable energy characteristics; Solar energy systems, wind energy, geothermal energy, biomass energy systems, these systems are an important parameter in the advancement of the machinery manufacturing industry. Since renewable energy sources are clean and safe and do not cause unwanted environmental pollution, their use throughout the world should be expanded. Renewable energy is consumed by self-complementary energy, Turkey may help to meet their sustainable development goals. Rural development is an important part of agriculture in Turkey, development has become a key policy areas in order to ensure. The aim of agriculture and rural development is to reduce rural development, reduce rural development, rural development, and reduce rural development. The Agriculture and Rural Development Support Institution was established for this purpose and prepared its institutional infrastructure in a short time, completed the national accreditation process and soon became one of the most effective units in the field of rural development. In this study; The historical development of energy and renewable energy sources were examined and the IPARD grant program which supports the renewable energy sector was examined. As a result, it is thought that the incentives made within the scope of renewable energy sources are very important for the development of the machinery manufacturing industry and its contribution to the economy, it can accelerate the innovations in the industry and the effect on technological and economic growth is very much.

Key Words: Ipard program, Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI), Renewable Energy.

ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİNDE “AHŞAP” SANATI VE TEKNİKLERİ

Salih GEZEN

ÖZET

Tarih öncesi dönemlerden beri bir yapı malzemesi olarak ahşap; dayanıklılığı, öz ısı ve dokusuyla kullanım sürekliliği gösteren bir malzeme olmuştur. Bu malzemenin kullanım tekniğinde zaman içerisinde birçok değişim ve gelişim gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak Türkiye’deki geleneksel ahşap işçiliğini birçok kültürel etkileşimin ve değişimlerin şekillendirdiği görülmektedir. Bu süreçte Selçuklu ahşap işçiliğinde önemli bir üretim tekniği olarak künde-kârî de gelişmiştir. Künde-kârî tekniğinde üretim, motif tasarımı, ağaç malzeme, makine-teçhizat seçimi ve kalifiye işçilik ile uzun sürede yapılabilmektedir. Elde edilen ürünün ortaya çıkmasında bu bileşenlerin her biri ayrı öneme sahip olup birbirleri ile etkileşimleri, sonucu aynı oranda etkilemektedir. Bu çalışmada, günümüzde unutulmaya yüz tutmuş ve bazı özel yapılarda kullanılan bu ahşap sanatının gelişimi ve teknikleri hakkında bilgiler verilerek; Anadolu’da Selçuklu ile gelişen ve orjinal bir üslup yaratan işçiliği, Beylikler devrinde de aynı geleneği sürdürmüş, büyük ustalıkla işlenmiş birçok eser verilmiştir. Bugüne kalan malzeme özellikle cami ve mescitlere ait minberler, rahleler, korkuluklar, pencere ve kapı kanatları, sütun başlıkları, kirişler, konsollardır.

Türk sanatında, özellikle Selçuklu dönemi dini mimarisinde oldukça güzel bir ahşap sanatı vardır. Bu sanatın özellikle araştırılıp, her motifin ve her süsleme tekniğinin görülmesi gereken binlerce yıllık geçmişimizin izlerini taşır. Anadolu Selçuklu sanatı, 12. yüzyılda Saltuklu, Artuklu, Danişmentli sanatları ile çağdaş bir hazırlık dönemi geçirmiştir. 11. Yüzyılda bir üslup olarak belirerek bol ve zengin verilerle ortaya çıkmıştır. 1243 Moğol istilasını Selçuklu sanatının gelişimini engelleyememiştir. Selçuklu sanatının çeşitli eserleri arasında ağaç işçiliği önemli bir yer tutar. İslam uygarlığının izlerini taşıyan ağaç eserler; kapı, pencere, dolap kapakları, minberler, kürsüler ve rahlelerdir. Selçuklu devri ağaç işçiliğinde genellikle oyma tekniği kullanılmıştır. Bu teknikte süsleme, gölgede kalan zeminin üzerinde kabartma halinde belirir. Bazen süsleme iki tabaka halinde ayrılıp, tamamen gizlenir. Geometrik süsleme ve özellikle rumîli kompozisyon, süslemenin ana temasını teşkil eder. Bu süsleme grubunu zenginleştiren ve Selçuklu sanatının bir özelliği haline gelmiş olan insan ve hayvan figürleridir. Selçuklu devri ağaç işlerinde tavus kuşu, rûnûr-i Süleyman ve servi motifleri de bolca kullanılmıştır.

Şimşir, ıhlamur, meşe, elma, armut, sedir, abanoz ve gül ağacı kullanılmıştır. Selçuklular ahşap çalışmalarında daha çok oyma (kabartma), şebekeli oyma ve boyama tekniklerini uygulamışlardır. Geniş ölçüde kullanılan oyma tekniğinde motifler ağaç yüzeyi kalemle oyularak kabartma halinde meydana çıkarılmıştır. Bu tür çalışmalar, kalemin çok derine inmesi halinde "derin oyma" meyilli çalışması halinde de "eğri kesim" diye isimlendirilmektedir. Camilerde özellikle ahşap minberlerin büyük bir özenle işlendiği görülmektedir. Beylikler devri minberlerinin yan aynalıklarında Selçuklu devrinden beri Anadolu'da uygulanmaya başlayan künde-kari tekniğinin çok başarılı uygulamalarını buluruz. Bir çatma tekniği olan künde-karide sekizgen, baklava ve yıldız şeklinde olan rumi kabartmalı ahşap parçalarla, bunları oluk gibi birbirine bağlayan ahşap kirişler iç içe geçerek bağlanmıştır. Bu parçaları birbirine tutturmak için çivi veya tutkal kullanılmamıştır. Parçalar geçme olduğundan, ahşabın kurumasıyla ayrılmalar, yarılmalar oluşmaz.

Anahtar Kelimeler: Motif, Selçuklu geleneği, Süsleme, Selçuklu, Sanat.

During the Anatolian Seljuk Period “Wooden” Art and Techniques

ABSTRACT

Wood as a building material since prehistoric times; its durability, core heat and texture have been shown to be continuous. There have been many changes and developments in the use of this material over time. Accordingly, the traditional woodwork in Turkey is shaped by many cultural interaction and exchange. In this process, Kündekâri developed as an important production technique in Seljuk woodworking. In Kündekari technique, production, motif design, wood material, machine - equipment selection and skilled workmanship can be done in a long time. Each of these components is of particular importance in the emergence of the product obtained and interacts with each other at the same rate. In this study, information about the development and techniques of this wood art, which is used in some special buildings, is given to be forgotten and given to today. The craftsmanship which developed with the Seljuks in Anatolia and created an original style continued the same tradition in the period of the Beyliks, and many works were done with great mastery. The remaining material, especially mosque and mosque mosques, mosques, balustrades, window and door wings, column heads, beams, consoles.

In Turkish art, especially in the Seljuk period, there is a beautiful wooden art in religious architecture. This thousands of years of art, especially every motif and every decoration technique should be seen it carries the traces of our past. The Anatolian Seljuk art had a contemporary preparation period with the arts of Saltuklu, Artuklu and Danişment in the 12th century. It emerged as a style in the 11th century and emerged with abundant and rich data. 1243 The Mongol invasion could not prevent the development of the Seljuk art. Among the various works of Seljuk art, woodworking occupies an important place. Tree works bearing traces of Islamic civilization; doors, windows, cupboard doors, pulpit, chairs and rahlees. In the Seljuk period, engraving technique was generally used in woodworking. In this technique, the ornament appears in relief on the floor in the shade. Sometimes the decoration is separated into two layers and completely hidden. The geometric decoration and the characteristic composition constitute the main theme of the decoration. This is a group of human and animal figures that enrich the group and become a feature of Seljuk art. Peacocks, rnuhr-i Suleiman and cypress motifs were used abundantly in the Seljuk period tree works.

Boxwood, lime, oak, apple, pear, cedar, ebony and rosewood have been used. The Seljuks mostly used carving (relief), grating and painting techniques in wood works. In the engraving technique widely used, the motifs were unearthed by engraving the wood surface with pencil. This type of work, "deep carving" if the pen goes too deep, "curve cutting" in the case of the work is called. It is seen that especially the wooden pulpit in the mosques were treated with great care. We find very successful applications of künde-kari technique which started to be applied in Anatolia since the Seljuk period in the side mirrors of the minarets. The wooden beams with rumi embossed wooden pieces with octagonal, diamond and star-shaped wooden pieces are connected in the künde-kar which is a cracking technique. No nails or glue were used to secure these pieces together. Since the pieces are to be passed, there is no separation and drying of the wood.

Key Words: Motif, Seljuk tradition, Ornament, Seljuk, Art.

ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİNDE “AHŞAP” SANATI VE TEKNİKLERİ

Adem ÇALIŞKAN

ÖZET

Osmanlı Devleti XIX. yüzyıllarda birçok değişim ve dönüşüm yaşadı. Bu yüzyıllarda Osmanlı Devletinin yaşamış olduğu olumsuzluklar sadece kayıp edilen savaşlar ve buna bağlı olarak artan toprak kayıpları ve göçler, İçerde yaşanan isyanlar ve buhranlar, Avrupalı Devletlerin Osmanlı’daki gayrimüslimleri bahane ederek iç işlerine müdahale etmeleri değildi. Osmanlı şehirlerini ve toplumunu etkileyen diğer önemli bir hadise ise XVII. yüzyılda Avrupa’dan sonra XVIII. ve XIX. yüzyıllarda da Osmanlı’nın neredeyse bütün vilayetlerine yayılan veba, sığır vebası ve kolera gibi salgın hastalıklardı. Bu salgın hastalıklar şehirlerde büyük çaplı insan ölümlerine neden olurken, salgın hayvan hastalıkları da birçok hayvanın telef olmasına yol açtı. Ayrıca yaşanan hayvan hastalıkları insan sağlığını belirli ölçülerde tehdit eden diğer bir durumdu. Osmanlı’da yaşanan bu salgın hastalıklara karşı karantina uygulaması başlattı. Vilayetlere doktorlar ve baytarlar görevlendirildi. Ayrıca bazı vergilendirmelerde getirdi.

XIX. yüzyılda Maraş’ta ve civarında yaşanan Aşiret saldırıları ve Ermeni isyanları şehri olumsuz etkileyen faktörlerdi. Bunların yanı sıra şehirde artan veba, kolera, tifo gibi salgın hastalıklar kentte birçok insanın ölmesine ve yıkımlara neden oldu. Ayrıca sığır salgınları da Maraş’ta birçok hayvanın telef olmasına neden oldu. Osmanlı Devleti’nde yaşanan bu salgın hastalıklara karşı diğer Osmanlı kentlerinde olduğu gibi bir takım önlemler aldı. Kentte karantina uygulaması başlattı. Salgın hastalıklar için bölgeye doktorlar ve eczacılar görevlendirildi. Alınan bu tedbirlere rağmen insan ölümleri azaldı fakat tam bir netice alınamadı. Bu salgın hastalıklardan kaynaklı insan ölümleri de gün gün rakamlarıyla merkeze bildirildi.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, XIX. Yüzyıl, Maraş, Veba, Kolera, Tifo, Sağlık.

Epidemic Diseases In Marash In XIX. Century and Measures Were Taken Against Epidemic Diseases

ABSTRACT

Many changes and transformations took place in Ottoman State In the 19th century. The negativities experienced by the Ottoman State in these centuries were not only the lost wars and consequently the loss of land and migrations, the uprisings and crises and interfering of the European states to the internal affairs of the Ottoman State by using the non-Muslims were also problems of the Ottoman State. In addition to these, another important event affecting Ottoman cities and society were epidemic diseases such as plague, bovine plague and cholera in XVIII. and XIX. Centuries which spread to almost all provinces of the Ottoman geography. While these epidemics cause major human deaths in cities, epidemic diseases have also caused many animals to be destroyed. In addition, these animal epidemics were another threat to human health. Ottoman launched quarantine against these epidemics. Doctors and veterinarians deployed in the provinces. Ottoman State also brought some taxation.

The tribal attacks and the Armenian uprisings in and around Marash in the 19th century were the factors that negatively affected the city. In addition, epidemic diseases such as plague, cholera, typhoid fever have caused many people to die and destruction in the city. In addition, cattle outbreaks have caused many animals to be destroyed in Marash. Ottoman State took some measures against these epidemics as in the other Ottoman cities. Launched quarantine in the city. Physicians and pharmacists were assigned to the region for epidemic diseases. As a result of these measures, human deaths decreased in the city, but no complete results were obtained. Human deaths caused by these epidemics were also reported to the Ottoman Capital day by day.

Key Words: Ottoman, XIX. Century, Marash, Plague, Cholera, Typhoid, Health.

THE CONFLICTS BETWEEN CITIZENS AND DECISION MAKERS TOWARD URBAN TRANSPORT IMPROVEMENT: EVIDENCE FROM MERSİN

Sarbast MOSLEM

Szabolcs DULEBA

ABSTRACT

Public transportation developing plans have been the main issue for decision makers in the big cities. However, the public development decision strategic plans have to be efficient and sustainable. Moreover, citizens' involvement in the public decision process is not only necessary and valuable, but also, it generate better solutions and promotes good governance. Several countries in the world welcome and apply public participation, while most other countries do not support this participation. The research attempts to spot the light on the demand of public participation in public projects. The aim of the research is highlighting the conflicts between the public and the decision makers point of views regarding the urban transportation plans. The demand was detected in an emerging city and for this target, the classical Analytic Hierarchy Process used.

Key Words: Public participation; Public transport; Decision making; Analytical Hierarchy Process (AHP).

KENTSEL DÖNÜŞÜM BAĞLAMINDA SOYLULAŞTIRMA: SİLİFKE SAY MAHALLESİ ÖRNEĞİ

Meltem AKYÜREK

ÖZET

Yerleşik hayata geçilmesiyle başlayan tarım devrimi aynı zamanda mimarlık biliminin ortaya çıkışına öncülük etmiştir. Mimarlık tarihinin ikinci büyük sıçraması olan sanayi devrimi de yapı tasarımlarındaki ve kentsel tasarımlardaki gelişimleri ve değişimleri desteklemiştir. Çarpık kentleşme problemleri, özellikle nüfus artışı ve coğrafi özelliklere bağlı olarak değişim ve dönüşüme uğrayan kentlerde söz konusudur. Çarpık kentleşmenin beraberinde getirdiği alt yapı sorunları, kentte oluşan çevresel kirlilik ve kültürel çatışmalar bir takım düzenlemeler yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, sosyo-politik, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik nedenlerle dönüşüme uğrayan kentlerdeki gelişmeler çerçevesinde ortaya çıkan ‘soylulaştırma’ (gentrification) kavramı, tarihsel süreçte bünyesinde birçok anlam barındırmıştır.

Çalışmanın amacı, öncelikle, Silifke kenti, 3. Derece arkeolojik sit alanı sınırları içerisinde bulunan Say Mahallesi'nin, tarihi, sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleriyle kentten ayrılan yönlerini incelemektir. İkinci olarak, mahallenin kent merkezinde oluşturduğu fiziksel dokuya temasıyla, kentle bütünleşen yönlerinin, ‘soylulaştırma’ (gentrification) kavramı çerçevesinde incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, ‘soylulaştırma’ (gentrification) kavramının tarihçesi, Say Mahallesi'nin kent lekesi içerisindeki konumu ile alanın sosyal, fiziksel ve kültürel özellikleri çalışmanın çerçevesini belirlemektedir. Sonuç olarak, soylulaştırmanın, çalışma alanı için olumlu ve olumsuz özellikleri irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Silifke, Say Mahallesi, ‘soylulaştırma’ (gentrification), kentsel süzülme.

Gentrification in the Context of Urban Transformation: The Case of Silifke Say District

ABSTRACT

The agricultural revolution, which started with the establishment of a settled life in history, also pioneered the emergence of the science of architecture. The industrial revolution, which is the second biggest leap in architectural history, supported the developments and changes in building design and urban design. Distorted urbanization problems, especially due to population growth and geographical characteristics, are subject to change and transformation in cities. Substructure problems brought by the urbanization, environmental pollution and cultural conflicts in the city have revealed the necessity of making some arrangements. In this context, the concept of ‘gentrification’, which emerged within the framework of developments in the cities transformed by socio-political, socio-cultural and socio-economic reasons, has many meanings within the historical process.

The aim of the study is to examine the historical, social, cultural and economic characteristics of Say district, which is located within the borders of the third-degree archaeological site of Silifke. Secondly, it is aimed to examine the aspects of the district integrating with the city within the context of the concept of gentrification. In this context, the history of the concept of gentrification, the position of Say Neighborhood in the city stain and the social, physical and cultural characteristics of the area determine the framework of the study. As a result, positive and negative aspects of gentrification are indicated for the case area.

Key Words: Silifke, Say District, gentrification, urban infiltration.

KIBRIS TÜRK POEZİYASINDA “AKDENİZ”, “AKDENİZLİLİK”, “KIBRIS” VE “KIBRISLILIK” KONUSUNA İTHAF EDİLEN ŞİİRLER

Tahir ORUCOV

Aqil MEHERREMOV

ÖZET

Kıbrıs Türk poeziyası şairlerinin yaratıcılığında, “Akdeniz”, “Akdenizlilik”, “Kıbrıs” ve “Kıbrızlılık” gibi konuları yaygın terennüm eden şiirlerin çoğluğu ile dikkat çekici olmuştur. Bu poeziya, Türklerin 1571'de adaya yerleşmesinden sonra daha da gelişmiştir. Kıbrıs Türk şiiri, yirminci yüzyılda bir evrim yoluna girmiştir. Bu, 20. yüzyılda yüzlerce şairin yaratıcılığını kapsamıştır. Bu şairlerin çoğu “Akdenizli”, “Kıbrıslı” olduklarına göre ve şiirlerinde Kıbrıs, Akdenizi ve Akdeniz bölgesini, onun kahraman insanlarını dafalarca, döne-döne terennüm ettiler.

Bu tür şairlerden Osman Türkay, Fikret Demirağ, Şirin Zaferyıldızı, Aysen Dağlı, Orbay Deliceirmağ, Neriman Cahid, İlkay Adalı, Filiz Naldöven ve başkaları “Akdeniz”, “Kıbrıs”, “Akdenizlilik” ve “Kıbrızlılık” gibi konuları yaygın terennüm eden ünlü Kıbrıs şairleri olmuşlar. Beş şairlerden biri, büyük Kıbrıs Türk şairi Osman Türkay'dır. O. Türkay "Kıbrızlılık ve Akdenizlilik" ve “Akdenizlilik” temasıyla ilgili olan: “Akdenizde aydınlık”, “Ağdaniz şarkısı”, “Akdeniz ışığı” ve s. gibi şiirleri vardır. Mektelede diğere şairlerin de bu konularla ilişkin bir çok şiirleri araştırmaya dahil edilir.

Anahtar Kelimeler: Akdeniz, Akdenizlilik, Kıbrıs, “Kıbrızlılık”, O.Türkay, Fikret Demirağ, Şirin Zaferyıldızı, Aysen Dağlı, Neriman Cahid, İlkay Adalı.

THE POEMS DEDICATING TO MEDITERRANEAN IN CYPRUS TURKISH POETRY

ABSTRACT

The creativity of the poets belonging to Cyprus Turkish poetry attracted the attention of poetry which deals with the topics such as "Mediterranean," "Cyprus," and "Cyprusness." This poetry developed after the Turks landed in the island of Cyprus in 1571. In the 20th century, the Cypriot Turkish poetry literally embarked on an evolutionary path. The Cypriot Turkish poetry includes hundreds of poets' creativity in the past century. Many of these poets have repeatedly praised Cyprus, the Mediterranean as well as the Mediterranean region and its heroes for their "Mediterranean" and "Cypriot" poems.

Examples of such poets are Osman Turkey, Fikret Demirag, Shirin Zaferyıldızı, Aysen Dağlı, Orbay Delijeirmag, Neriman Cahid, Ilkay Adalı, Filiz Naldoven and others. They were famous Cypriot poets who glorified the theme of "Mediterranean", "Cyprus", "Mediterranean" and "Cyprus". Osman Turkey is one of the great poets of Turkish Cypriot poetry. O.Turkey has poems like that "Cypriot and Mediterranean", as well as "Mediterranean", "Clarity in the Mediterranean", "The song of the Mediterranean", "The Mediterranean Light" and others. In the article many poets who wrote dealing with the mentioned are included to the investigation.

Key Words: Mediterranean”, “Mediterraneanness”, “Cyprus”, “Cyprusness”, O.Turkey, Fikret Demirag, Shirin Zaferyıldız, Aysen Dağlı, Nariman Cahid, Ilkay Adalı.

SOVYET REPRESSİYASI DÖNEMİNDE AZERBAJCAN'DA NEVRUZ BAYRAMI YASAĞI

Tahir ORUCOV

ÖZET

Her halkın tarihinde, çeşitli bayramlar, bayram ve şenlikler vardır. Onların bazıları yabancı ideolojileriyle bağları olduğu için unutulmuş ve hafızalarından silinmiştir. Yalnız o bayramlar yüzyıllar süren denemelerden geçti ki, ulusal ve insani fikirlere dayansın. Azerbaycan halkının eski zamanlardan beri kutlandığı bele bayramlardan biri Novruz Bayramıdır.

Novruz bayramı, insanları formalaşdırıranve geliştiren ve onları mentalitet ətrafında birleştiren bir bayramdır. Bu bayram, ulusal gelenekleri, ulusal-manevi değerleri tanıtan ve destekleyen bir bayramdır. Bu anlamda Novruz bayramı, gündelik yaşam tarzında ve insanların ulusal değerlerinde özel bir yer tutuyor.

Belli bir tarih dönemi boyunca - Sovyet döneminde, Novruz Komünist ideolojinin baskısına uğradı. Sovyet döneminde, Novruz bayramı ve halkın gelenekleri, ulusal-ahlaki değerler saldırıya uğradı. Tutarlı ve düşünceli bir şekilde devam eden bu baskılar sırasında, Novruz bayramı için çeşitli repressiyalar yapılmıştır. Ancak Azerbaycan halkı zengin ulusal ve ahlaki değerlerini korumayı başardı. Novruz bayramı, onun gelenekleri ve törenleri ve bugüne kadar hayatta kaldı.

Anahtar Kelimeler: Novruz bayramı, Azerbaycan, gelenek, tören, baskı, repressiya, Shumer, Turan.

The prohibitions of Novruz Holiday in Azerbaijan during Soviet Repression

ABSTRACT

There were various holidays, folk festivals in the history of every nation. Some of them have been forgotten and lost from the memory as they had been connected with the strange ideologies for the folk. Only those holidays have remained during the centuries that are based on national and human ideas. One of those holidays that the Azerbaijani people celebrate and immortalize since ancient times is the Novruz Holiday.

Novruz holiday is a holiday that shapes and develops people and connects them with mentality. This holiday shows and promotes national-spiritual values and traditions. In this sense the Novruz holiday takes a special place in the life style, everyday life and in the system of values of the people.

During the certain period of history - during the Soviet era, Novruz holiday was subject to repression by the Communist ideology. During the Soviet repression period the Novruz holiday, as well as the traditions, national and spiritual values of the people were attacked. During these repressions that have been continued in a consistent and thoughtful way the various prohibitions have been done for Novruz holiday.

However the people of Azerbaijan managed to preserve its rich national, moral and ethical values - the Novruz holiday, traditions and ceremonies and immortalize it to nowadays. In the article it is said about this and other issues in details. In the article the formal repression, persecution and repression of traditions, national-spiritual values during the Soviet era are also investigated.

Key Words: Novruz holiday, Azerbaijan, tradition, ceremony, repression, Shumer, Turan.

KIBRIS TÜRK ŞAİRİ OSMAN TÜRKAY'IN ŞİİRLERİNDE AKDENİZ TEMASI

Tahir ORUCOV

Vaqif ORUCOV

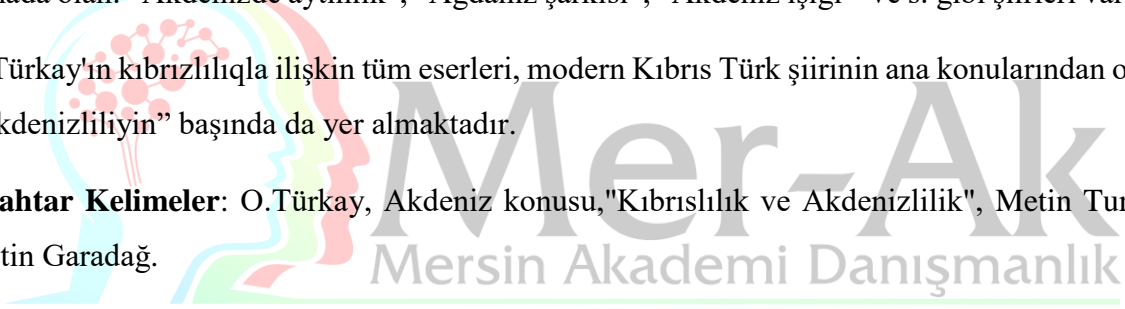
ÖZET

Osman Türkay XX.yüzyıl Kıbrıs Türk şiirinin tekrarsız temsilcilerinden biridir. Modern Kıbrıs Türk edebiyatının dev figürlerinden olan Osman Türkay birçok kitap ve eleştirel makalelerin, Türkçe ve İngilizce kitapların yazarıdır.

O. Türkay sanatında bazı lokal ve küresel, ulusal ve evrensel konular vardır ki, ilk evvel onun sanatında olmuş ve sonradan hem Türk, hem de Kıbrıs Türk poeziyasına nüfuz etmiştir. Bunlardan biri "Kıbrıslılık ve Akdenizlilik" ve "Akdenizlilik" temasıyla ilgilidir. Şairin bu temada olan: "Akdenizde aydınlık", "Akdaniz şarkısı", "Akdeniz ışığı" ve s. gibi şiirleri vardır.

O.Türkay'ın kıbrıslılıkla ilişkin tüm eserleri, modern Kıbrıs Türk şiirinin ana konularından olan "Akdenizliliğin" başında da yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: O.Türkay, Akdeniz konusu,"Kıbrıslılık ve Akdenizlilik", Metin Turan, Metin Garadağ.

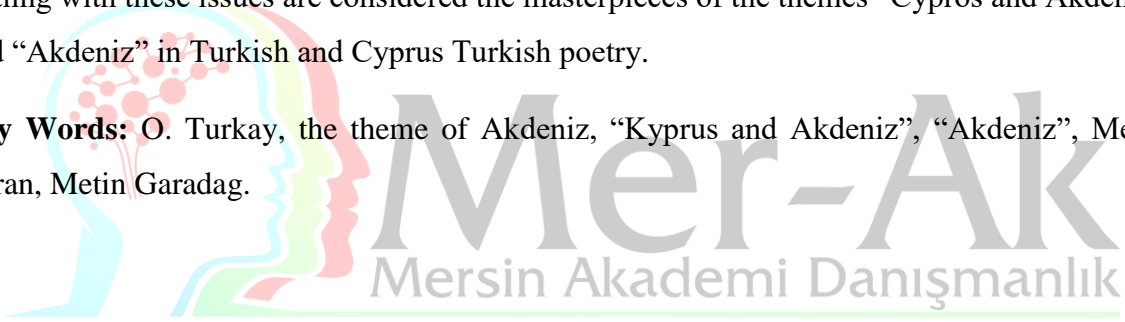

THE THEME OF AKDENİZ IN THE POEMS OF CYPRUS TURKISH POET OSMAN TURKAY

ABSTRACT

Osman Turkey is one of the well-known representatives of Cyprus Turkish literature. He is both the followers of classic poem tradition and the founder of the modern Cuprus poetry. Osman Turkey is the author of some books, critical articles, also the books in the Turkish and English languages. In the creativity of O. Turkey there are some local and global, also national and universal themes that shows itself in his creativity. Then these themes penetrated to the creativity of Turkish and Cyprus Turkish poets. One of these themes of “Cyprus and Akdeniz”, the other is “Akdeniz”. The poet has some poems such as “The clarity in Akdeniz”, “Akdeniz song”, “Akdeniz light”. Osman Turkey has another poems dedicating to these issues. His works dealing with these issues are considered the masterpieces of the themes “Cyprus and Akdeniz” and “Akdeniz” in Turkish and Cyprus Turkish poetry.

Key Words: O. Turkey, the theme of Akdeniz, “Kyprus and Akdeniz”, “Akdeniz”, Metin Turan, Metin Garadag.

TÜRK DILLERİ DEYİMLERİN AKSİYOLOJİK YÖNLERİNİN DILBİLİMSEL ÇALIŞMALARI

(Linguocultural Study Of Axiological Aspects Of The Turkic Phraseologisms)

Gulom ISMAILOV

ABSTRACT

Evaluation as ideals and priorities of human activity characterize the spiritual world of the individual and the uniqueness of the national-cultural outlook, fixed and reflected in the language. Understanding of language as a “mirror of the basic system of values” is complemented by the understanding that language not only reflects, but also forms, influences a person. On the basis of modern cognitive semantics, one of the areas of linguistic anthropology has been formed – axiological linguistics, which illuminate the task of studying values according to language. Values are an interdisciplinary category, which determines its integrative nature, the complexity of scientific research and conclusions. Based on the idea of Wilhelm von Humboldt about the reflection of the "spirit of the people", that is, the national identity of the world outlook in language, axiological linguistics focuses on the study of the peculiarities of the language conceptualization of reality in general and the reflection in the language of individual semantic universals (values). Therefore, it can be argued that modern linguistic studies of the linguistic representations of a person's value world fit organically into the anthropological paradigm of linguistics. The theoretical significance of the article is that it to show and characterizes the basic ideas of axiological semantics, on this basis a comparative description of the values presented in Uzbek, Kazakh and Karakalpak phraseology will be made.

Thus, in the axiological study of the language, man's attitude towards events in the universe is assessed and evaluated, and it is reflected in the content of the linguistic units. Therefore, the national-spiritual paintings found in the essence of the frazeologisms are formed through archetypes, mythologema, symbols and stereotypes.

For example that phraseologisms, when expressing a “strong and power person”, there are different types of various linguistic societies, in Uzbeks *DEV* (*devdek / devdek baquvvat*), in Kazakhs *DEV* (*ðaydeÿ / ðaydeÿ жизим*) – Dev (Div) is a fairy giant with one eye on his

forehead, in Russians *БЫК* (*как бык / здоров как бык*), in English *HOURSE* and *OX* (*strong as a horse / as an ox*), in German *BÄR* (*bärenkräfte haben*) are serves as a etalon's functions in their languages. At first, such fraseologisms do not have a category of self-evaluation, depending on the context, the connotation of these fraseologisms has formed the category of value to giving the positive or negative attitudes to the event.

Key Words: Axiological Linguistics, Phraseologisms, Etalon, Symbol, National-cultural outlook, Evaluation category.

DEDE KORKUT DESTANLARINDA FELSEFİ VE PEDAGOJİK DÜŞÜNCELER

Gülşen EMINOVA

ÖZET

Azerbaycan halk edebiyatının kadim ve en muhteşem abidesi olan "Dede Korkut" destanında aile meseleleri,düğün-tören,ağabeyin ablaya,ablanın ağabeye,kardeşin kardeşe,baba-oğul,anne oğul ilişkilerine,ayrıca kahramanlık,vatana sevgi,vatana sahip çıkmak,korumak meselelerine geniş yer verilmiş,gururla tasvir edilerek dönemin toplumsal talepleri bakımından algılanır.

Bağımsızlık kazanmış Azerbaycanımızda yetişen genç kuşağımızın yükselişinde soykökümüze dönüşün derinleşmesinde,vatanseverlik,yiğitlik ve cesaret terbiyesinde,aile terbiyesi meselelerinde Dede Korkut destanlarının.Azerbaycan Devletinin dahi şahsiyeti,türk dünyasının büyük oğlu,Azerbaycan halkının milli önderi,Haydar Aliyevin "Kitabi-Dede Korkut"un 1300 yıllık yıldönümü ile ilgili 20 Nisan 1997-ci yılda verdiği tarihi karar ve bu vesileyle Bakü'de düzenlenen uluslararası çaplı konferansda raporu ulu destanımıza gösterilen dikkat ve ilginin yüksek değer bariz örneğidir.Haydar Aliyev konferansda rapor ederek demiştir: "Bizim zengin tarihimiz,eski kültürümüz,millî manevî değerlerimiz "Dede Korkut" destanında yansımıştır.Bu destan bizim bütünlükle zenginliyimizdir ver her Azerbaycanlı onunla haklı olarak iftihar edebilir.Destanın içeriğini,anlamını,onun her kelimesini her Azerbaycanlı okuldan başlayarak bilmelidir.Bu bizim ana kitabımızdır,gençlik bu kitabı ne kadar derinden bilse milletini,halkını,vetenini,bağımsız Azerbaycanı bir o kadar çok sevecektir.Dede Korkut destanının kahramanlık, yiğitlik, mertlik, cesaret, dostluk, birlik destanı olmakla, ayrıca namus, kıskançlık, onur, insancılık gibi ahlaki manevî özelliklerle zengin olan pedagoji düşünce tarihimizde genç neslin eğitiminde önemli bir yeri olan en büyük ve edebi pedagoji, tarihi anıttır.Destanda şahsiyet eğitiminin önemli bir parçası olan vatanseverlik, kahramanlık, yurt sevgisi, eserin ana fikrini oluşturuyor.Destanda baş komutandan tutmuş büyükten küçüğe tüm kahramanların öz topraklarını korumak uğruna canlarından geçmeye hazır olduklarını gözler önüne seriyor.Destanda oğuz türkleri vatani savunan oğullarına eğitim vererek, diyorlardı, "Oğul dağdan uçmasın, oğul suda akmasın,oğul azgın düşmana esir düşmesin".Destanda savaşı terk edip geri dönmek,arkadaşı savunmamak, kaçmak çok ağır cezalandırılıyor, hatta böylesi öldürülmekten bile vazgeçilmiyor.Örneğin, Kazan han oğlunun savaş meydanından kaçtığını sanıp diyor "Onu altı bölük eip, altı yolun ayrığına atacağım ki, kimse savaşta eşini bırakıp kaçmasın".Destanda bir pedagoji tavsiye olarak yetişen nesilde vatana sevgi eğitimi için

öncelikle onlara vatani tanıtmak ve sevdirmek için tutarlı malumat ve bilgiler veriliyor.Bu amaçla destanda vatanın dağları, bozkırları, çeşmeleri, al elvan çimenleri heybetli kaleleri anıtları hakkında konuşmalar yapılmaktadır.Örneğin, destanda su hakkında denir ki: "Şırıl şırıl kayalardan akan su, büyük büyük ağaçları yerinden oynatan su,bahçe ve bostan'ın süsü su".Veya Vatanın dağları hakkında denir: Ağağlı dağlar, güzel dağlar, gündeğan dağlar kara dağlar, otlu yaylalı yüce dağlar, diye onu överek, mert, cesur, kahraman, namus, kıskançlık sahibi olan oğullar bu temiz su ve dağları ile karşılaştırılarak denir:"Dağın üstü oğul, su taşkını oğul". Destanın boylarında eski Azerbaycan'ın yerleşim yerleri olan Derbent, Gence, Berde, Şerur ve Dereleyez, Göyçe mahali Borçalı Elince kalesi, Karaçük vesaire yerlerin isimleri çekiliyor ki, bu da Azerbaycan'ın hatta yedinci yüzyıldan ne kadar geniş topraklara sahip olduğuna işaret ediyor.Destanında adverme töreni de kahramanlıkla yiğitlikle bağlı olup, büyük eğitici önem taşıyor.Burada Oğuz geleneğine göre, erkek çocuklarını doğururken değil, hak ettikleri işine göre ad verilir.Bu açıdan Oğuz elinde iyi isim kazanmak için iyi işler yapmak lazımdır.dastanda Buğac, Basat, Bamsı Beyrrk, Kazan şöyle isimler arasındadır.

Destanda kadınlar da erkekler kadar cesurdur. Destanda Beyreyin evlenme vakti geldiğinde diyor ki: "Baba bana öyle kızı al ki, ben yerimden durmamış, o dursun, ben ata binmemiş o binmiş olsun.Ben düşmanın üstüne gidene kadar bana baş getirsin".Kadının, hem de evin direği, kuşak artıran, ince, güzel, incelikli, yüksek ahlaklı kadın olarak tasvir edilir. Kadın,anne imajı Oğuz toplamında çok büyük şerefli,yüksek yer tuttuğunu gösterir."Kazan hanın evinin yağmalanması" boyunda düşman tarafından esir edilmiş Burla hatun aile namusu,kadınlık şerefi uğrunda dayanılmaz acılar,en ağır azaplar çeker. Evlat sevgisi ile aile namusu arasında bu dehşetli azaba,işgenceye ana yüreyi katlanmaya mecbur kalır.Bu boyda Oğuz ailesinde kadının annelik yüksekliğini yansıtmakla,yıllardan beri halkımızın büyük ahlaki kimliğini yansıtan namus meseleleri ile ilgili olan en güzel konulardandır.

Dede Korkutta aile terbiyesinin üstünlüğü,ailede karı koca ilişkilerinde sadakat,anneye sevgi eğitimi kanun düzeyindedir. Destanda Salur Kazanın düşmana söylediği sözler,anneye,kadına olan ilişki bakımından çok ibret verici ve eğiticidir: - Ey,Şöklü Melik! evimi soyup, hazinemi getirmişsin,sana gölgelik olsun.Şahbaz atları getirmişsin,senin olsun.Ne kadar var devletimi getirmişsin,senin olsun.Ama,dünyada anneden aziz ne var?. Annemi geri ver,karımı,oğlum ve bütan esirleri ver,kavgasız savaşız geri dönelim. Deli Dumrul boyunda kadının kocasına sadık kalp dostu,dar gününde arkası,dertlerinin ortağı gibi,kocası için canından bile geçmeye hazır olan aile hayatının güzel geneleklerine şahit oluyoruz

Bir eğitimci olara Dede Korkut akıllı ve bilgilidir.

O kişilere düzgün yol gösterip, eğitici öğütler veriyor. Onun söylediği aşağıdaki bilgece sözler derin ahlaki eğitici ve ibret verici anlama sahiptir.

Ölen adam dirilmez, çıkan can geri gelmez.

Kibir edeni Allah sevmez. Kendini yüce tutan kişide akıl olmaz. Kül tepecik olmaz. Eski pamuk bez olmaz. Ata kıymayınca yol gidilmez. Keskin kılıcı kavramayınca düşman yenilmez. Kız anadan görmeyince öğüt almaz, oğul babadan görmeyince sofraya açmaz. Baba malından ne fayda başta akıl olmazsa? Bu dünyada vatandan aziz, kendi yurdundan kıymetli ne var? Baba kadrini bilemeyen namert oğulun doğması iyidir. Düşmandan dost olmaz. Yalan söz dünyada olunca olmazsa iyidir. Erkek malına kıymazsa adı çıkmaz. Misafiri gelmeyen evler yıkılsa iyidir. Dede Korkut'un tebliğ ettiği olumlu ahlaki sıfatlar bugün için de günceldir: Kişisel isteklerin gözetilmemesi, her şey halk için edilmesi; Aça ekmek, yalın'a ayakkabı, parasız para vermek; Kan dökmek, komşularıyla barış içinde yaşamak, maneviyatı temiz, pak yürekli olmak, kadına saygı ve sevgi beslemek. Anneye, babaya sonsuz hurmet ve ihtiram göstermek. Kadının ailesinin ve kocasının namusunu ölümden bile üstün tutması, cesaretli, korkmaz, güçlü olmak. Güzellikten zevk almayı bilmek, dosta, sempati, düşmana nefret beslemek, cesur olmak, dosta sadakat göstermek, şarta uymak, akıllı, tedbirli olmak, düşmanın hilesine uymamak. Dede Korkut eğitimcisinin hayatiliyi şu ki, o şahsiyet terbiyesinde karanlık ve ışıklı tarafları açıkça gösteriyor: Hümanizmi ve gaddarlığı, hayırseverliği ve kötü niyeti, sadeliği ve koruyuculuğu, doğruyu ve yanlışını, eminamanlığı ve savaşı dostluğu ve düşmanlığı belirgin şekilde yansıtıyor ve insanlara hakkı, doğruyu, en yüksek manevi, ahlaki özellikleri gösteriyor.

Edebiyat

1. Kitabi-Dede Korkut. Bakü: Yazıcı, 1988
2. Cemşidov Ş. Kitabi-Dedem Korkut Bakü: Bilim, 1999
3. Orhan Şaik Gökyay. Dedem Korkutun Kitabı. İstanbul: 1973.
4. S Kuliyeve, M Kuliyeve. Doğu düşünürlerinin eserlerinde ailede çocuk terbiyesi.

Anahtar Kelimeler: “Dede Korkut” Destanı, yiğitlik, birlik, aile, vatanseverlik ve ahlaki ilişkiler.

PEDAGOGICAL VIEWS IN THE EPOS "DEDE KORKUD"

ABSTRACT

In the report thesis it is a question about ancient epos,in particular,of pedagogical views in the given epic product.Possibilities of studying of the given epos at the present stage are considered.It is noticed,that in the given epic product it is a lot of popular wisdom which is important for finishing to modern generation.Follows will notice,that sights at formation in epos can be used and now.

Г Еминова

Педагогические воззрения в эпосе "Деде Коркуд"

РЕЗЮМЕ

В тезисе доклада речь идет о древнем эпосе,в частности,о педагогических воззрениях в данном эпическом произведении.Рассматриваются возможности изучения даннога эпоса на современном этапе.Отмечается,что в данном эпическом произведении много народной мудрости,которую важно довести до современного поколения .Следует отметить,что взгляды на образование в эпосе могут быть использованы и в настоящее время.

AZERBAIJAN MASALLARINDA ATA (ECDAD) KULTUNUN SEMANTİKASI

Zümrüt İbrahim Kızı MENSİMOVA

ÖZET

Ümumtürk konteksti bakımından Azerbaycan folklorunda xüsusen masalarda ecdad kultu probleminin araştırılması meslesi çok önemlidir. Bir halkın öz ata babasını, ecdadını tanınması, soykökünü bilmesi her şeyden önce o halkın tarihi geçmişine sahip çıxa bacarmak gücüne malik olamasından xeber verir. Bir halk öz tarihine ecdadlarının keçdiyi yola nə qeder çok ve mükemmel şekilde beled olursa o halk hem de özünün olanı qorumaq qüdretine qadirdir anlamına gelir.

Buradaki asıl amacımız Azərbaycan masalarında ata kultunun (ecdad) semantiğini keşf etmektir. Ecdad kultu masallarmızda ne şekilde yer almış, hankı funksiyalarda iştirak ede bilir, hankı tesir gücüne malikdir və s.

Masalarda dikkat çeken mekam daha çok ecdad kultunun derviş, övliya, Xıdır Nebi, Seyid, ağsakkal ve s. formalarda masal qehremanlarının hayatlarına dahil olması ve müxtelif şekillerde onlara yardım edebilmesidir. Masallarımıza ecdad kultu kontekstinden yanaşdıqda ecdad kultu temsilcileri doğru zamanda yardıma yetişə bilmesi, qırmızı elma vasitesi ile övrad bağışlaması, dağda, derede dumana düşmüşse, yolunu azmışsa yol göstermesi, hasteyse şefa vermesi esas göstərici gibi öne çekilir.

Masallarımızda ecdad kultunun temsilcileri müxtelif cildlerde kahraman görünüyor və yaxud qeybden gelen ses vasitesi ile onu dardan qurtarmış olur. Mesela, “Ağ balığın” masalında balıq cildinde, “Ağ atlı oğlanın”, Hatemin masalında derviş cildinde, “İki bacının” masalında övliya cildinde insanlara yardım edir. Azərbaycan masalarında bütün bu gibi çeşitli konuları araştırmak esas hedefimiz olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ecdad, Kutsal, tören, Xıdır Nebi, Övliyya, masal.

ÖĞRETMEN ALİ RIZA YALMAN (YALKIN)'NİN ÇALIŞMALARI VE CENUPTA TÜRKMEN OYMAKLARI

Hasan BAHAR

ÖZET

Ülkemizde 1890'larda başlayan halk kültürü araştırmaları Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte yoğunluk kazanmıştır. Bu araştırmalar Türk Folklor Kurumu ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Milli Folklor Enstitüsünün kurulmasıyla bu çalışmalar sistematik bir hale gelmiştir.

Anadolu'da bin yıllık varlıkları görülen Türkmen boyları, Osmanlı devletinin yükselme dönemine geçmesiyle birlikte uzunca bir süre ihmal edilmeye başlamışlardır. Devletin son zamanlarındaki Türkçülük akımlarıyla birlikte araştırmacıların yeniden dikkatini çeken Türkmen ya da Yörük toplulukları Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren araştırmalarda yer etmeye başlamıştır. Bu araştırmalardan en önemli çalışmalarından biri de öğretmen Ali Rıza Yalman(Yalkın)'ın iki Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanan "Cenupta Türkmen Oymakları" adlı iki ciltlik eseridir.

1888 yılında Selanik'in Ustrumca kasabasında doğan Yalman-Yalkın, orada ilk eğitim hayatını sürdürdükten sonra İstanbul'da Muallim okulu okuyup ülkemizin değişik yerlerinde öğretmen, müfettişlik, müze müdürlükleri ve Eski Eserler Müzeler Genel Müdürlüklerinde bulunmuştur.

Burada Ali Rıza Yalman(Yalkın) 1922 yılında Mersin'de öğretmenliği, 1933 yılında Adana Müzesi Müdürlüğü sırasında Göksu Havzasından Fırat'a kadar uzanan Toroslardaki Türkmen boylarıyla ilgili 1940 yılında Bursa Müzesi Müdürlüğüne kadar olan yaklaşık 18 yıllık çalışmalarından söz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Toros, Türkmen, Oymak, Yörük, Aşiret, Boylar, Kültür.

YUGOSLAV BASININDA TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI (1919-1922)

Redžep ŠKRIJELJ (Recep ŞKRIYEL)

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nun Rumeli'den ayrılması ve Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte büyük çaplı Müslüman topluluğunu içeren Güney Slav halkları birliği adı altında Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı (1929 yılından sonra Yugoslavya Krallığı) kurulmuştur (1 Aralık 1918) ki bu devlet 1941 yılına kadar var olmaya devam edecektir. Yeni devlet içerisinde uluslararası siyasetle ilgilenen büyük sayıda günlük ve haftalık dergi yayınlanmıştır. En çok okunan ve tirajı en yüksek olanlar Belgrad merkezli Politika ve Vreme, Zagreb merkezli Yutarnji List ve Agramer Tagblatt, Saraybosna merkezli Pravda, Slovenya gazeteleri Edinost ve Slovenets ve Üsküp merkezli, Yugoslav ve Türk dilinde yayınlanan 'Hak'tır. İlgilendikleri konular uluslararası siyaset durumunu, özellikle askeri-siyasi sorularını kapsamıştır. Buradaki basında 'Küçük Asya Savaşı' olarak adlandırılan Türk Kurtuluş Savaşı (1919-1922) da büyük ilgi çekmiştir. Yugoslavya'da önderliği alan Politika gazetesi içeriğinde, şiddetli çatışmalar ve cephedeki durum ile Osmanlı İmparatorluğun çöküşünü kullanmaya çalışan Yunan kampanyasının boşuna oluşu objektif şekilde tanımlanmıştır.

Yugoslavya basını, Ankara'ya doğru ilerleyen Yunan hücumu esnasında Mustafa Kemal Paşa önderliği altındaki Türk birlikleri tarafından Sakarya Savaşı (Ağustos-Eylül 1921) esnasında püskürtülmesi ve 'Yunan kardeşlerimizi İzmir ve Ege Denizine doğru bastıran saldırı' hakkında raporlar yayınlamıştır. Yerli gazeteler Ankara'dan yetişen resmi raporları da bildirmiştir: 'ilerlememiz devam ediyor, binlerce ölülerini toprağa defnetmeyi yetişemeyen düşman karışıklık içinde geri çekiliyor'.

Ekim 1921 esnasında Yugoslav gazeteleri, Kütahya-Eskişehir hisselerinde olagelen çatışmalar ve Sakarya (Sangrios) nehri kıyılarındaki Türk zaferi hakkında Britanya, Fransa ve Almanya ajansların raporlarını gecikmeyle aktarmıştır. Belgrad dergilerinin gazeteci raporlarında 'Yunan Ortodoks kardeşlere' destek tanımlaması yanısıra Paris'ten gelen rapor içinde Eskişehir yakınlarında 'Türk piyadelerin' hücumu esnasında 25 bin asker kaybeden Yunan ordusu mağlubiyeti de bildirilmiştir.

Türk kuvvetleri için en büyük destek Yugoslav Müslüman dergileri tarafından gösterilmiştir (Saraybosna merkezli 'Pravda' ve Üsküp merkezli 'Hak'). Yugoslav basının daha sonraki

raporlarında 660 bin Küçük Asya Rumların Yunan Makedonyası'na göçü bilgilendirilmiştir. Bunun sebebi de Yunanistan'ın büyük bir yenilgiye uğramış olduğu 1921-1922 dönemi içinde devam eden Türk Kurtuluş Savaşıdır. Bunun sonucu 'Türkiye tarafından Lozan Antlaşması (1923) bölümü olarak Küçük Asya Yunanların Yunanistan'a ve Güney Makedonya Türklerin Küçük Asya'ya yerleştirilmesini imzalamak zorunda kalmasıdır'.

Anahtar Kelimeler: Yugoslavya basını, Türk Kurtuluş Savaşı, Sakarya Savaşı, Mustafa Kemal Paşa, Ankara, Küçük Asya.

ENFEKSİYON VE KOLONİZE ÖRNEKLERDEN İZOLE EDİLEN *Streptococcus Agalactiae* SUŞLARININ SEROTİPLERİNİN BELİRLENMESİ

Çiğdem ARABACI

Funda BABACAN

ÖZET

Streptococcus agalactiae (Grup B streptokok, GBS), özellikle yenidoğanda pnömoni, sepsis ve menenjitte, doğum yapmış kadınlarda endometrit, sezaryan yarası enfeksiyonlarına, bakteriyemiye, genellikle bağışıklık sistemi baskılanmış hastalarda ölümcül enfeksiyonlara yol açmaktadır. GBS'lerin bilinen virülans faktörlerinden biri kapsül yapılarıdır. Maternal kolonizasyonu ve yenidoğanlara bulaşmayı dolayısı ile yenidoğanlardaki enfeksiyonları önlemek için kapsüller polisakarit aşuları önerilmektedir. Çalışmada, 50'si kolonize ve 50'si enfeksiyon etkeni olan GBS izolatlarının serotiplerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Serotiplendirme ko-aglütinasyon yöntemi ile yapılmıştır. Serotip dağılımları ; kolonize grupta, 12 (% 24) serotip Ia, 11 (% 22) serotip II, 7 (% 14) serotip III, 3 (% 6) serotip Ic, 3 (% 6) serotip R, 2 (% 4) serotip V, 1 (% 2) serotip IV, 2 (% 4) serotip II/R, 1 (% 2) serotip III/R idi. Enfeksiyon etkeni grupta ise, 15 (% 30) serotip II, 13 (% 26) serotip Ia, 9 (% 18) serotip III, 2 (% 4) serotip R, 1 (% 2) serotip VIII, 3 (% 6) II/R, 3 (% 4) III/R bulundu. Kolonize grupta 8 (% 16) ve enfeksiyon etkeni grupta 2 (% 4) izolat tiplendirilemedi. Serotip Ia, II ve III en sık saptanan serotiplerdi, ancak ülkemizdeki GBS serotipi ile ilgili daha çok izolatta moleküler alanda çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Streptococcus agalactiae*, enfeksiyon, kolonizasyon, serotip.

DETERMINATION OF SEROTYPES OF *Streptococcus Agalactiae* STRAINS ISOLATED FROM INFECTION AND COLONIZED SAMPLES

ABSTRACT

Streptococcus agalactiae (Group B streptococci, GBS), cause pneumonia, sepsis and meningitis in newborns, obstetric infections, bacteremia and fatal infections in immunocompromised patients. One of the known virulence factors of GBS is capsule structures. Capsular polysaccharide vaccines are recommended to prevent infections in newborns due to maternal colonization and contamination of newborns. In this study, the serotype distribution of GBS isolates from 50 were colonized and 50 were infectious strains. In serotyping studies using coagglutination method. The serotype distribution of colonized strains, 12 (% 24) were serotype Ia, 11 (% 22) serotype II, 7 (% 14) serotype III, 3 (% 6) serotype Ic, 3 (%6) serotype R, 2 (% 4) serotype V, 1 (% 2) serotype IV, 2 (% 4) serotype II/R, 1 (% 2) serotype III/R, and 8 (% 16) non-serotyping stains. Of causative agents, 15 (30%) were serotype II, 13 (26%) serotype Ia, 9 (18%) serotype III, 2 (4%) serotype R, 1 (2%) serotype VIII, 3 (6%) II / R, 3 (6%) III / R, and 2 (4%) non-serotyping stains. Serotypes Ia, II and III were the most common serotypes in both groups, but in more isolates related to the GBS serotype in our country, studies are needed in the molecular field.

Key Words: *Streptococcus agalactiae*, infection, colonization, serotype.

KLİNİK ÖRNEKLERDEN İZOLE EDİLEN *Streptococcus Pneumoniae* SUŞLARININ ÇEŞİTLİ ANTİBİYOTİKLERE DİRENCİ

Çiğdem ARABACI

ÖZET

Amaç: Giderek artan direnç oranlarıyla önemli bir mortalite ve morbidite nedeni olan *Streptococcus pneumoniae* suşlarının çeşitli antibiyotiklere karşı direnç oranlarının belirlenmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Çeşitli klinik örneklerden izole edilen toplam 60 *S.pneumoniae* suşu retrospektif incelendi. Mikroorganizmaların tanımlanmasında BD Phoenix (Becton Dickinson, USA) sistemi kullanıldı. Antibiyotikler, The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing (EUCAST) klavuzunun belirtmiş olduğu ilaç gruplamaları kriter alınarak değerlendirilmeye alındı.

Bulgular: Bulgular: Çalışmaya, 23 kan, 21 solunum örneği, sekiz beyin omurilik sıvısı (BOS) , dört vitreus , üç plevra ve bir abse olmak üzere toplam 60 izolat dahil edilmiştir. BOS izolatlarında penisiline direncin %87 oranında olduğu, sefotaksim ve meropenem direncin olmadığı gözlemlendi. 52 adet BOS dışı izolatın 15'i (%29) penisiline orta düzeyde, 8'i (%15) yüksek düzeyde dirençli, 29 köken (%56) ise penisiline duyarlı bulundu. Sefotaksim direnci bu izolatlardan 3 ünde (%6) saptandı. 3 (6%) izolatla ara değer, 46 (%88) izolatla ise duyarlı bulundu. BOS dışı izolatlarda meropenem direnci yoktu. Tüm izolatlarda eritromisin, klindamisin, trimetoprim-sulfametoksazol, levofloksasin, tetrasiklin direnç oranları sırasıyla %33, %30, %43, %5 ve %30 idi. Vankomisin ve linezolid direnç saptanmadı.

Sonuç: *S. pneumoniae* kökenlerinde penisilin direncinin yüksek olduğu, pnömokoksik menenjitlerin ampirik tedavisinde penisilin yeri olmadığı görülmektedir. Belli bölgelerdeki enfeksiyon etkeni mikroorganizmalar ve antibiyotik duyarlılıklarının periyodik olarak izlenmesi, klinisyenlere ampirik tedaviye başlamasında yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Antibiyotik, Direnç, Streptococcus Pneumoniae.*

ANTIMICROBIAL RESISTANCE OF *Streptococcus pneumoniae* STRAINS ISOLATED FROM VARIOUS CLINICAL SPECIMENS

ABSTRACT

Objective: *Streptococcus pneumoniae* is an important cause of morbidity and mortality because of the increasing antibiotic resistance. In this study we aimed to determine resistance rates of *Streptococcus pneumoniae* strains to various antibiotics.

Materials and Methods: A total of 60 *S.pneumoniae* strains isolated from various clinical specimens were examined. Identification of microorganisms was performed by BD Phoenix (Becton Dickinson, USA) automated microbiology system. Antibiotics were evaluated based on manual of The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing (EUCAST) drug groupings.

Results: A total of 60 strains included into the study of which were 23 blood, 21 respiratory samples, eight cerebrospinal fluid (CSF), four vitreous, three pleural and one abscess. Penicillin resistance was found to be 87% in CSF isolates and all this isolates sensitive cefotaxim and meropenem. Of the 52 non-CSF isolates, 15 (29%) were penicilin intermediate, 8 (15%) were highly resistant and 29 (56%) were penicillin-sensitive. Cefotaxime resistance was detected in 3 of these isolates (6%). In 3 isolates (6%), intermediate sensitive and in 46 (88%) isolates were sensitive. There was no meropenem resistance in non-CSF isolates. In all isolates, erythromycin, clindamycin, trimethoprim-sulfamethoxazole, levofloxacin and tetracycline resistance rates were 33%, 30%, 43%, 5% and 30%, respectively. All strains were sensitive to linezolid and vancomycin.

Conclusion: Penicillin resistance was found to be high in *S. pneumoniae* and penicillin was not used in empirical treatment of pneumococcal meningitis. Periodic monitoring of infectious microorganisms and antibiotic susceptibility in certain areas may be helpful for clinicians to initiate empirical treatment.

Key Words: *Antibiotic, Resistance, Streptococcus pneumoniae.*

2014 YEREL SEÇİMLERİ TEMELİNDE AK PARTİ BELEDİYE BAŞKANLARININ SOSYOLOJİK TAHLİLİ

Ahmet ÇAĞRICI

D. Ali ARSLAN

ÖZET

Elitler karar alma mekanizmasında şartellerin açılıp kapanmasına karar veren bizatihi toplumda yönlendirici konumda bulunmaları nedeniyle, birey ve toplum hayatında önemli bir yere sahiptirler. Siyasi elitler ise, toplumsal yapı içindeki, en etkin elit gruplarından birini oluşturmaktadırlar. Belediye başkanları ise bu elit grubunun en temel bileşenlerindedir. Bu çalışmada elit sosyolojisinin yöntem ve teknikleri kullanılarak AK Partili belediye başkanlarının sosyolojik profilleri ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Türk siyasi elitlerinin içinden, 30 Mart 2014 tarihinde yapılan yerel seçim sonuçları neticesinde AK Partiden belediye başkanlığını kazanan İlçe, il ve büyükşehir belediye başkanları seçilmiştir. “Konumsal Analiz Tekniği” kullanılarak oluşturulan verilerin analizinde, sosyal bilimler alanında sıkça kullanılan SPSS programından yararlanılmıştır.

Kamu yönetiminde esas alınan iki farklı yönetim şekli bulunmaktadır. Merkezi yönetim ve yerel yönetim olmak üzere iki farklı yönetim şeklinin görüldüğü Türkiye’de toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik bir takım hizmetlerin karşılanması için yerel yönetimlere yetkiler verilmiştir. Cumhuriyet tarihinde en fazla tek başına iktidarda olan partilerden biri olarak Adalet ve Kalkınma Partisi'nin, 30 Mart 2014 yerel seçimlerinde seçilen belediye başkanları bazı sosyolojik indikatörler ışığında incelenmiştir. Mesleki dağılımları, eğitim durumları, bildikleri yabancı diller, cinsiyet, yaş ve doğum yerlerinden hareketle toplumsal, siyasal ve ekonomik tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Belediye başkanlığı kazanan siyasi elitlerin sosyolojik profillerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun orta yaş aralığında olduğu, yaklaşık dörtte üçünün üniversite mezunu olduğu, büyük bir çoğunluğunun sosyal, politik ve ekonomi bölüm programlarından mezun olan kişiler olduğu görülmektedir. Yabancı dil bilgisi olarak ülke gerçeğini yansıtan bir tablo ortaya koymuşlardır. Başkanların beşte birinin yabancı dil bilgisi vardır. Çok büyük bir çoğunluğunu kamu ve(ya) özeldeki sivil, bürokrat kişilerden seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: AK Parti, Belediye Başkanları, Elit, Siyasi Elit, Elit Sosyolojisi.

SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF THE MAYOR OF THE JUSTICE AND DEVELOPMENT PARTY ON THE BASIS OF LOCAL ELECTION 2014

ABSTRACT

The elites have an important place in the life of the individual and the community because of their directing position in the decision-making mechanism. Political elites are one of the most effective elite groups within the social structure. Mayors are among the most fundamental components of this elite group. In this study, it is aimed to reveal sociological profiles of AK Party mayors using the methods and techniques of elite sociology. For this purpose, as a result of the local election results on 30 March 2014 from the Turkish political elite, mayors, provincial and metropolitan mayors were elected as mayors of the AK Party. In the analysis of the data created by using Statistical Analysis Technique, SPSS program, which is frequently used in social sciences, was used.

There are two different forms of governance in public administration. Central government and local government. The powers were given to local authorities for the fulfillment of a number of services to meet their social needs in Turkey. The mayors elected in the 30 March 2014 local elections of the Justice and Development Party were examined in the light of some sociological indicators. Social, political and economic determinations are tried to be made by means of their professional distributions, educational status, foreign languages, gender, age and birth places. Considering the sociological profiles of the political elites who won the mayor, it is seen that most of them are in the middle age range, about three-quarters of them are university graduates and the majority of them are graduates of social, political and economic department programs. As a knowledge of foreign languages, they presented a picture reflecting the reality of the country. One fifth of the presidents have foreign language skills. The vast majority of them were elected from the public and (civil) bureaucrats.

Key Words: Justice and Development Party, Mayor, Justice and Development Party Mayors, Elite, Political Elite, Elite Sociology.

ÇUKUROVA'DA DOĞMUŞ BİR SİYASİ PARTİ:

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ (MHP)

D. Ali ARSLAN

Mustafa KARADAĞ

ÖZET

Siyasi partiler, siyasal sistemin içinde örgütlenmiş, en güçlü ve yaygın olan yapılardan biridir. Siyasal toplumda en önemli unsur olan siyasal partiler adeta, devlet ile toplum arasında bir köprü vazifesi icra eder. Bir başka ifadeyle toplum ile devlet arasındaki bu yaşam kanalı, ortak düşünceleri paylaşan insanların siyasal iktidarı veya hükümeti ele geçirmesiyle ortaya çıkar. Siyasi partinin amacı iktidarı veya gücü ele geçirmektir. Bu amacı gütmeyene siyasi parti demek doğru değildir.

Ülkemizde partilerin ortaya çıkışında modernleşme hareketleri önemli bir rol oynamıştır. Bu bölümde, Çukurova'da doğmuş ve takip eden süreçte Türkiye'nin ana siyasi damarlarından biri haline dönüşmüş olan Milliyetçi hareket Partisi'nin, kuruluşundan günümüze geçirdiği değişim süreci ele alınmıştır. Daha net bir ifadeyle MHP'nin ilk kez seçime girdiği 1969 yılından 2019 yılına kadar geçen süreçte yaşadığı değişim ve gelişim sosyolojik olarak incelenmiştir. Bu bağlamda, Türk siyasal hayatının en önemli siyasi liderlerinden biri olan ve ismi MHP ile özdeşleşmiş bir siyasi elit olan Alparslan Türkeş de elit sosyolojisinin bakış açısından ele alındı.

Anahtar Kelimeler: Millet Partisi, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Elit, Siyasi elitler, Türk siyasi elitleri, Alparslan Türkeş.

A POLITICAL PARTY WHICH WAS BORN IN ÇUKUROVA:

THE NATIONALIST MOVEMENT PARTY (MHP)

ABSTRACT

Political parties are one of the most powerful and widespread structures organized within the political system. Political parties, which are the most important elements in the political community, serve as a bridge between the state and society. In other words, this life channel between society and the state emerges when people who share common ideas acquire political power or government. The aim of the political party is to take power.

Modernization movements played an important role in the emergence of parties in our country. Nationalist Movement Party, born in Çukurova and in the following process, which has become one of main political currents of Turkey. In this study, the process of change of the Nationalist Movement Party from its inception to today has been examined. More precisely, the change and development of the MHP in the period from 1969 to 2019 when it was first elected was examined sociologically. In this context, Alparslan Türkeş, one of the most important political leaders of Turkish political life and identified with the MHP, was taken up from the point of elite sociology.

Key Words: Millet Party, Republican Peasant Nation Party, Nationalist Movement Party, Elite, Political elites, Turkish political elites.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİNE GÖRE FARKLI SEKTÖRLERDEKİ ÇALIŞANLARIN MARUZ KALDIĞI GÜRÜLTÜ SEVİYESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Burak GÜLBAHAR

Ercan KÖSE

ÖZET

Bu çalışmada, farklı sektörlerde çalışanların ‘Çalışanların Gürültü Kirliliği ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik’ açısından gürültü ölçüm düzeylerine dayalı koruyucu önlemlerin belirlenmesi için bir araştırma gerçekleştirilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği alanındaki çalışmaların genel amacı çalışanların iş kazalarından ve meslek hastalıklarından korunmasını sağlamaktır. İş sağlığı ve güvenliği denildiğinde ilk akla gelen her ne kadar sadece çalışan olsa da üretimin güvenliği ve verimi de iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamakla artar. İş kazaları ve meslek hastalıklarından kaynaklı kayıpları en az seviyeye indirmek ve kaza ya da meslek hastalığı oluşumunu engellemek için çalışanların maruz kaldığı en önemli fiziksel etmenlerden biri olan kişisel gürültü maruziyetinin ölçüm yöntemleri araştırılmış ve farklı sektörlerde yapılan örnek uygulamalar ile maruziyet sonuçları elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde gürültü maruziyet ölçümü yapılan işletmelerin tümünde maruziyet sonuçlarının yönetmelikte belirtilen sınır değerleri aştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gürültü Maruziyeti, Ölçüm, Yönetmelik, İş Kazası, Meslek Hastalığı.

The Comparison Of Noise Exposure Level Of The Workers In Different Sectors According To The Occupational Health And Safety Regulation

ABSTRACT

In this study, a research has been carried out to determine the protective measures based on noise measurement levels in terms of regulation on protection of employees from risks related to noise pollution. The overall objective of the work in the field of occupational health and safety is to protect the employees from work accidents and occupational diseases. Although it is only the first that comes to mind when it comes to occupational health and safety, the safety and efficiency of production increases with the implementation of occupational health and safety rules. Although the first thing that comes to mind when it comes to occupational health and safety, the safety and In order to minimize the losses due to occupational accidents and occupational diseases and to prevent the occurrence of accidents or occupational diseases, the measurement methods of the personal noise exposure which are one of the most important physical factors that employees are exposed to were investigated and the results of the exposures were obtained with the sample applications made in different sectors. When the results are examined, it is seen that the results of exposure exceed the limit values specified in the regulation in all the enterprises where noise exposure measurements are made.

Key Words: Noise Exposure, Measurement, Regulation, Occupational Accident, Occupational Disease.

MUKAYESELİ BİR SOSYOLOJİK PERSPEKTİFTEN DÜNDEN BUGÜNE

MUT'UN SİYASİ YAPISI

D. Ali ARSLAN

Fatma DOĞAN

ÖZET¹

Yapısal-işlevselci sosyolojik bakış açısıyla incelendiğinde toplumun, karşılıklı ilişki ve etkileşim halindeki sosyal kurumlardan teşekkül ettiği görülür. Her toplumsal kurum, toplumun genelinin varlığı ve sürekliliği için çok önemli işlevler yerine getirir. Bu temel kurumlardan biri de siyaset kurumudur.

Öte yandan Mut da Mersin ilinin önemli ilçelerinden biridir. Akdeniz Bölgesi'nde, Mersin iline bağlı bir yerleşim birimi konumundaki Mut'un, doğu ve güneydoğusunda Silifke, güneyinde Gülnar, batı ve kuzeyinde de Karaman ili yer alır. Mersin'in iç kesiminde yer alan Mut, ilin Akdeniz'e kıyısı olmayan tek ilçesidir. Mut'un, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgesi'ni birbirine bağlayan Sertavul Geçidi'ne sahip olması, onu stratejik açıdan önemli bir yerleşim birimi yapar. Ayrıca Mut, geçmişten günümüze birçok beyliğe de beşiklik yapmış bir ilçedir.

Bu çalışmada, mukayeseli bir sosyolojik bakış açısıyla ve siyaset sosyolojisinin yöntem ve teknikleri kullanılarak, Mut'un siyasi yapısı ve bu siyasi yapının geçmişten günümüze geçirdiği değişim araştırıldı. Bu bağlamda Mut'un Mersin ilinin ve Türkiye'nin genel siyasi yapısı içindeki yeri de incelendi. Bir başka anlatımla bu çalışmada, yerel ve genel seçim sonuçları baz alınarak, karşılaştırmalı bir yaklaşımla Mut'ta siyasi iktidarın oluşumu, şekillenışı, işleyiş ve değişim düzenlilikleri sosyolojik boyutlarıyla araştırıldı. Bu amaca yönelik olarak 50 yılın yerel ve genel seçim sonuçları incelendi.

Araştırma, tasviri-betimleyici bir sosyolojik araştırma türünde gerçekleştirildi. Teorik boyutta ise yapısalci bir yaklaşım kullanıldı. Tarihsel bir bakış açısı ile gerçekleştirilen çalışmada, temel veri kaynağı olarak yerel ve genel seçim sonuçları kullanıldı. Çalışmada TÜİK ve YSK ile öteki

¹ Bu çalışma, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalında, Prof. Dr. D. Ali ARSLAN'ın danışmanlığında Fatma DOĞAN tarafından gerçekleştirilen, ve BAP komisyonunca da desteklenen 2017-1-TP2-2192 Numaralı "YEREL VE GENEL SEÇİM SONUÇLARI TEMELİNDE MUT'UN SİYASİ YAPISININ SOSYOLOJİK ANALİZİ / POLITICAL STRUCTURE OF MUT AT THE BASES OF THE LOCAL AND GENERAL ELECTIONS" isimli yüksek lisans tez projesinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Mersin Üniversitesi BAP komisyonuna desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

kurum ve kuruluşların arşiv, kayıt, belge ve veri setleri, ikincil veri analizi tekniği kullanılarak analiz edildi.

Anahtar Kelimeler: Mut, Mersin, Mut'un Siyasi Yapısı, Siyasi Yapı, Yerel Seçimler, Genel Seçimler, Genel Seçim Sonuçları Temelinde Mut'un Siyasi Yapısı, Yerel Seçim Sonuçları Temelinde Mut'un Siyasi Yapısı.

A COMPARATIVE SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF THE POLITICAL STRUCTURE MUT-MERSİN FROM PAST TO THE FUTURE

ABSTRACT

When it is examined from a sociological point of view, it is seen that the society is composed of social institutions with mutual interaction and interaction. Every social institution carries out very important functions for the existence and continuity of the general public. One of these basic institutions is the political institution.

On the other hand, Mut is one of the important districts of Mersin. Mut, a settlement located in the province of Mersin, in the Mediterranean regions. Silifke in the east and southeast of Mut, Gülnar in the south, Karaman province in the west and the north. Mut is the only district of the province that does not have a coast to the Mediterranean. Mut has the Sertavul Pass which connects the Central Anatolia and the Mediterranean Region, making it a strategically important settlement. In addition, Mut is a district that has been a cradle to many principalities from past to present.

In this study, by using a comparative sociological perspective and the methods and techniques of political sociology, the political structure of Mut and the change of this political structure from past to present were investigated. In this context place in Mut and Mersin province of Turkey's overall political structure it was also examined. In other words, in this study, based on the local and general election results, a comparative approach was investigated with the sociological dimensions of the formation of political power, its formation, functioning and order of change. For this purpose, local and general election results of 50 years were examined.

The research was carried out in a descriptive sociological research. A structuralist approach was used in the theoretical dimension. In a historical study, local and general election results were used as the main data source. In the study, archive, registration, documents and data sets of TURKSTAT and Supreme Election Board and other institutions and organizations were analyzed by using secondary data analysis technique.

Key Words: Mersin, Mut, Political Structure, Political Structure of Mut, Turkish General Elections, Local Elections, Political Structure of Mut at the bases of the General Elections, Political Structure of Mut at the bases of the Local Elections.

THE MEDITERRANEAN IDENTITY. HOW CAN WE DEFINE IT?

Ardian MUHAJ

ABSTRACT

The Mediterranean region is an important place for identity studies. It is constituted of different societies geographically situated in Europe (France, Spain, Italy, Greece, Portugal, Slovenia, Croatia, Montenegro, Albania and Turkey in both Asia and Europe). In Asia, Syria, Lebanon, Palestine and Egypt in both Asia and Africa. In Africa Libya, Tunisia, Algeria and Morocco. These societies share common features related to history, environment, civilization, religious beliefs, food or diet, and Caucasian race. It is difficult to put clear cut definitions of identity even at smaller spatial levels, but we can think that a Mediterranean cultural identity exists. The definition of identity itself is a very complicated concept encompassing multiple dimensions. There are lot of scientific works and contributions on the cultural identity of Europe, Africa, Latin America, etc. What makes the Mediterranean different and how can be defined this Mediterranean identity?

The Mediterranean area is one of the most important cradles of several civilizations existing throughout different periods of time. The civilizational heritage blended into a unique form from the cultural confluence of three main continents. One of the most important identity markers are the three main religions that spread from the Mediterranean, all over the world. Mediterranean peoples share a typical life style that goes much beyond linguistic and religious differences.

Key Words: Mediterranean, Identity, Definition, Cultural encounters.

TÜRKİYE’NİN ENERJİ GEREKSİNİMLERİ VE GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRME

Mustafa ÖZYURT

Süleyman SERTKAYA

Celal Mahmut KURT

ÖZET

Dünya nüfusunun yaklaşık 1.6 milyara elektriğin ulaşmamış olduğu ve gelişmiş ülkelerde kişi başına enerji tüketiminin gelişmekte olan ülkelere göre 7 katı yüksek olduğu bilinmektedir. 2015 yılında 7.2 milyar olan dünya nüfusunun 2050 yılında 8.9 milyar olacağı öngörülmektedir. 10, 25 ve 50 yıl sonrasının enerji ihtiyacının belirlenmesi ve o günlere şimdiden hazırlanılması gerekmektedir. Türkiye'nin mevcut enerji kaynaklarından hiçbiri tek başına ülkenin toplam enerjisini karşılayamaz. Bu durumda alternatif enerji kaynaklarına yönelik çalışmalara hız verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, enerji, nüfus, dünya.

The Energy Needs of Turkey and the Evaluation Towards Future

ABSTRACT

It is known that about 1.6 billion of the World population do not benefit from electricity and at the developed countries the energy consumption per capita is 7 times higher than developing countries. While the World population is 7.2 billion in 2015, it is estimated to be 8.9 billion in 2050. It is necessary to determine the energy need for 10, 25 and 50 years later and also to be prepared for those days by now. None of the present energy sources of Turkey can not cover the need of the country alone. In this case, the works towards alternative energy sources must be accelerated.

Key Words: Turkey, energy, population, world.

ERİŞKİN YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE VANKOMİSİNE DİRENÇLİ ENTEROKOK SALGINI

Demet HACİSEYİTOĞLU

ÖZET

Amaç:

Vankomisine dirençli enterokoklar (VRE), gerek salgınlara nedene olması gerekse tedavide karşılaşılan güçlükler nedeniyle sorun teşkil eden önemli nozokomiyal patojenlerdir. Bu çalışmada hastanemiz yoğun bakım ünitelerinde yatan hastalardan izole edilen ve salgın etkeni olarak kabul edilen VRE izolatlarının genetik yakınlığının araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem:

Hastanemizde Eylül ayının ikinci yarısında YBÜ'de yatmakta olan bir hastanın kan kültüründe ve bir başka hastanın idrar kültüründe 1gün arayla VRE üremesi saptanmasıyla salgın incelemesi başlatıldı. Eylül-Aralık döneminde 14 haftalık periyotta YBÜ'ne yatışından en az 48 saat sonra kan, idrar ve rektal sürüntü örneklerinde üreyen VRE'lar salgın izolatı olarak kabul edildi. Salgın dönemindeki 21 izolat ile salgın öncesi dönemdeki 5 sporadik izolat çalışıldı. İzolatların tanımlanması ve antimikrobiyal duyarlılıkları VITEK2 otomatize sistemiyle (bioMérieux, Fransa) yapıldı. Vankomisin ve teikoplanine dirençli izolatların duyarlılığı gradiyant testle tekrar çalışıldı. Vankomisine dirençli suşların genetik yakınlıklarının incelenmesi repetitif-PCR (rep-PCR) (DiversiLab, bioMérieux, Fransa) yöntemiyle yapıldı.

Bulgular:

Salgın döneminde 10 kan, 6 idrar ve 10 rektal sürüntüden VRE (*E.faecium*) üredi. Tümü vankomisin ve ampisiline dirençli; 25'i teikoplanine dirençliydi. Daptomisin, linezolid, tigesiklin, siprofloksasin ve moksifloksasine direnç saptanmadı. Salgın döneminde üreyen ve sporadik izolatların tamamının aynı klona ait oldukları görüldü. YBÜ'de enfeksiyon kontrol uygulamalarına uyumun artırılması ve uygulanan eğitimlerle salgın 14 haftada kontrol altına alındı. Sonraki aylarda VRE üremesi görülmedi.

Sonuç:

VRE'ların klonal olarak hızla yayılıp salgına yol açtığı gözlenmiştir. Salgınların tespit edilip önlem alınması için kolay uygulanan ve kısa sürede sonuç veren yöntemlerin kullanılması önemlidir. Enfeksiyon kontrol önlemlerine uyumun son derece önemli olduğu bir kez daha ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: *E.faecium*, salgın, klonal yakınlık, antimikrobiyal direnç.

An Outbreak of Vancomycin-Resistant Enterococci in Adult Intensive Care Unit

ABSTRACT

Objective:

Vancomycin-resistant enterococci (VRE) are an important source of nosocomial infections. This study investigated the genetic relationship of VRE isolates obtained during an outbreak in the intensive care unit (ICU).

Methods:

A VRE outbreak was encountered in our ICU in September. It first appeared in two cases interspersed by a day. In a 14-week period between September and December any VRE growth in blood, urine cultures or rectal swabs detected at least 48 hours after ICU admission was considered as the outbreak. Thus, the study included 21 isolates obtained during the outbreak and 5 sporadic isolates obtained previously. Bacterial identification and antibiotic susceptibility testing were performed with the VITEK2 automated system (bioMérieux, France). Susceptibility of vancomycin and teicoplanin-resistant isolates was reassessed using Etest. Genetic relationship within strains was investigated by the repetitive PCR method (rep-PCR) (DiversiLab, bioMérieux).

Results:

During the outbreak, VRE (*E.faecium*) were detected in 16 clinical and in 10 rectal swabs. All the isolates were resistant to vancomycin and ampicillin; 25 isolates were resistant to teicoplanin. No resistance to daptomycin, linezolid, tigecycline, ciprofloxacin and moxifloxacin was detected. All the strains belonged to the same clone. The outbreak was completely eliminated in 14 weeks by rigorous infection control measures and appropriate training. No VRE growth was detected in the following months.

Conclusion:

It was concluded that the rapid spread of VRE outbreak was clonal. There are feasible methods and effective measures to identify and eliminate VRE outbreaks where strict adherence to infection control measures plays the utmost role.

Key Words: *E.faecium*, outbreak, clonal relationship, antimicrobial resistance.

ÇEŞİTLİ KLİNİK ÖRNEKLERDEN ELDE EDİLEN *SALMONELLA* İZOLATLARININ ANTİBİYOTİK DUYARLILIKLARI VE SEROTİP DAĞILIMI

Demet HACİSEYİTOĞLU

ÖZET

Amaç:

Salmonelloz, endemik veya epidemik olarak seyreden tüm dünyada en sık görülen gıda kaynaklı enfeksiyondur. Ülkeler arası seyahat ve ticari ilişkilerin artması sonucunda geniş coğrafi bir alanda kontamine gıdalarla oluşabilecek salgınlara yol açabilir. Sebep olduğu diğer klinik tablolar enterik ateş, bakteriyemi, asemptomatik enfeksiyon ve taşıyıcılıktır. Erken tanı ve uygun antibiyotik tedavisinin erken başlanması *Salmonella* enfeksiyonlarının ölümle sonuçlanan komplikasyonlarının önlenmesinde önemlidir. Kullanılacak antibiyotiğe karar verilirken coğrafi bölgenin direnç durumu belirleyicidir. Bu nedenle hastanemizde çeşitli klinik örneklerden ürettiğimiz *Salmonella* türlerinin tanımlanmasını ve antibiyotik direnç durumunun belirlenmesini amaçladık.

Gereç ve Yöntem:

2017-2018 tarihleri arasında laboratuvarımıza gönderilen klinik örneklerde ilk üreyen 136 etken çalışıldı. İzolatların tanımlanmalarında konvansiyonel yöntemlerle birlikte VITEK MS (bioMerieux, Fransa) kullanıldı. Tür tayini için spesifik antiserumlarla (Difco *Salmonella* antiserumları, BD, USA) lam agglütinasyon yöntemi uygulandı. Trimetoprim/sülfametoksazol, ampisilin ve seftriakson duyarlılıkları disk difüzyonla yapılarak EUCAST (2017 ve 2018) önerilerine göre yapıldı. Siprofloksasin duyarlılığı pefloksasin diski (5 µg) sonucundan çıkarsama yapılarak yorumlandı.

Bulgular:

108 dışkı, 16 kan, 8 idrar, 3 abse ve 1 eklem sıvısı kültüründe olmak üzere 136 örnekte *Salmonella* spp. izole edildi. İzolatların türü *Salmonella enterica ssp diarizonae* (6), *Salmonella enterica ssp enterica* (112), *Salmonella* ser.Paratyphi C (2), *Salmonella* ser.Typhi (12), *Salmonella* ser.Typhimurium (4) olarak belirlendi.

İzolatların 44'ü ampisiline (%32,3), 23'ü siprofloksasine (%16,9), 5'i trimetoprim/sülfametoksazole (%3,7) ve 1'i seftriaksona (%0,7) dirençli bulundu.

Sonuç: Ampisilin ve siprofloksasin direnci yüksek bulunmuştur. Antibiyotiklere dirençli *Salmonella* enfeksiyonları tedavi seçeneklerini kısıtlamaktadır. Antibiyotik duyarlılıklarının doğru yöntemlerle saptanıp izlenmesi doğru tedavinin başlanmasına etki edeceğinden önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Salmonella*, antibiyotik duyarlılık, serotiplendirme.

Serotyping and antibiotic susceptibilities of *Salmonella* isolates obtained from various clinical specimens

ABSTRACT

Objective:

Salmonellosis is the most common food born infection occurring endemically or epidemically. As a result of increasing travel and trade interrelationships among several countries, it may cause outbreaks through contaminated foods in a wide geographical dispersion. Among other clinical manifestations are enteric fever, bacteremia, asymptomatic infection and carrier status. Early diagnosis and beginning appropriate antibiotherapy carry importance in the prevention. The aim is to investigation of the *Salmonella* species isolated from clinical specimens in our hospital.

Materials and Methods:

The first 136 strains isolated from clinical specimens were studied between 2017-2018. They were identified with conventional methods and VITEK2 automated system and VITEK MS (bioMerieux, France). Slide agglutination method with specific antiserum (BD Difco *Salmonella* antisera, USA) was applied. Susceptibilities towards trimethoprim/sulfamethoxazole, ampicillin, and ceftriaxone were tested with disc diffusion, susceptibility towards ciprofloxacin was interpreted by deduction from the result of pefloxacin disk (5 µg) (EUCAST 2018).

Results:

Salmonella spp. were isolated in 136 specimens (108 stools, 16 blood, 8 urines, 3 abscess, and 1 joint fluid). The isolates were *Salmonella enterica ssp diarizonae* (6), *Salmonella enterica ssp enterica* (112), *Salmonella* ser. Paratyphi C (2), *Salmonella* ser. Typhi (12), *Salmonella* ser. Typhimurium(4). Resistance rates to ampicillin, ciprofloxacin, trimethoprim/sulfamethoxazole and ceftriaxone were 32.3%, 16.9%, 3.7%, and 0.7%, respectively.

Conclusion:

Resistances towards ampicillin and ciprofloxacin were high. *Salmonella* infections that are resistant to antibiotics bring limitations to appropriate treatment. The identification and

monitorization of susceptibilities towards antibiotics carry importance as these results will be crucial in the initialization of appropriate treatment.

Key Words: *Salmonella*, antibiotic susceptibility, serotyping.

**OCCURRENCE OF *PLEUROBRANCHUS TESTUDINARIUS* CANTRAINED, 1835 IN
ISKENDERUN BAY (SOUTHERN MEDITERRANEAN, TURKEY)**

Deniz ERGÜDEN

Deniz AYAS

Sibel ALAGÖZ ERGÜDEN

ABSTRACT

One specimen of *Pleurobranchus testudinarius* Cantraine, 1835 was photographed during a SCUBA diving research expedition on 25 October 2018 at a depth of 15 m from Kaleköy (Arsuz), Iskenderun Bay. Although *P. testudinarius* has distributed in the Mediterranean Sea and reported from the Western Mediterranean coast of Turkey. The present study is the first confirmed report of the species from Iskenderun Bay, Southern Mediterranean coast of Turkey. This report is the first observation for the location and fills another gap in the distribution range of the species.

Key Words: Sea slug, Record, Arsuz coast, Eastern Mediterranean Sea.

CONFIRMED OCCURRENCE OF *MOLA MOLA* (LINNAEUS, 1758) FROM MERSIN BAY (NORTHEASTERN MEDITERRANEAN)

Deniz ERGÜDEN

Deniz AYAS

ABSTRACT

A single female specimen of the Ocean sunfish, *Mola mola* (Linnaeus, 1758) (122 cm in total length and 80 kg in weight) was caught by a commercial trammel net at a depth of 393 m in June 2018 from Mersin Bay (Bozyazı coast), Turkey. This paper presents the first substantiated occurrence and hence, the confirmation of *M. mola* in the Northeastern Mediterranean, Turkey. Morphological and meristic measurements of the specimen were made and recorded with the catalog number of MEUFC-18-11-101 in the Museum of the Systematic, Faculty of Fisheries, Mersin University. Morphometric and meristic data compared with other records of this species from parts of the Mediterranean and the historical captured record of the species in the Mediterranean was documented.

Key Words: Ocean sunfish, Rare occurrence, Bozyazı Coast, Mediterranean Sea, Turkey.

**PRESENCE OF RARE SPECIES, *RANZANIA LAEVIS* (PENNANT, 1776) IN
ISKENDERUN BAY (N.E. MEDITERRANEAN SEA, TURKEY)**

Deniz ERGÜDEN

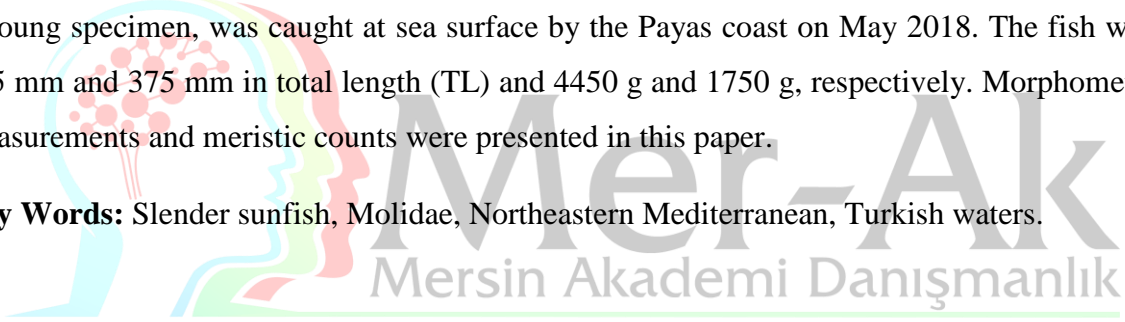
Mevlüt GÜRLEK

Sibel ALAGÖZ ERGÜDEN

ABSTRACT

Two specimens of slender sunfish *Ranzania laevis* were recorded from two locations in İskenderun Bay at depths between 0-24 m. First specimen, a female, was collected via purse seine net during a benthic survey carried out in Iskenderun coast on April 2016 and the second, a young specimen, was caught at sea surface by the Payas coast on May 2018. The fish were 565 mm and 375 mm in total length (TL) and 4450 g and 1750 g, respectively. Morphometric measurements and meristic counts were presented in this paper.

Key Words: Slender sunfish, Molidae, Northeastern Mediterranean, Turkish waters.

GÖKSU DELTASI'NDA MEYDANA GELEN ZAMANSAL DEĞİŞİMLERİN KONTROLLÜ SINIFLAMA YÖNTEMİ İLE BELİRLENMESİ

Murat KARABULUT

Muhammet TOPUZ

ÖZET

Kıyılar, karmaşık ve çok yönlü doğal ilişkilerin bütünleştiği ekosistemlerin başında gelmektedir. Deltalar başta olmak üzere alçak rakımlı kıyı alanları, dünya üzerinde en hızlı değişime uğrayan birimleri oluşturmaktadırlar. Türkiye kıyılarında da hem sosyo-ekonomik, hem de ekolojik açıdan değerli deltaların bulunması, bu konuda yapılması gereken çalışmaların önemini artırmaktadır. Son yıllarda uydu görüntüleri delta alanlarında meydana gelen zamansal değişimlerin belirlenmesinde yararlanabilecek önemli veri kaynakları haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı da uydu teknolojilerini kullanarak Göksu deltasında meydana gelen zamansal değişimleri ortaya koymaktır. Çalışmanın hedeflerine ulaşmak için kontrollü sınıflama tekniği kullanılmıştır. Landsat TM ve ETM uydusuna ait görüntüler kullanılarak 1984-1990 arasındaki 6 yıllık dönem ve 1990-2000-2010 yılları arasındaki 10'ar yıllık periyotlarda meydana gelen değişimler detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre 1984-2011 yılları arasında arazi örtüsü özelliklerinde önemli değişimlerin gerçekleştiği tespit edilmiştir. Çalışma periyodu boyunca deltanın beşeri aktivitelerden çok fazla etkilendiği gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zamansal Değişim, Göksu Deltası, Uzaktan Algılama, Kontrollü sınıflama.

Determination Of The Temporal Changes In The Göksu Delta Using Supervised Classification Techniques

ABSTRACT

The coastal areas are one of the ecosystems where complex and versatile natural relationships are integrated. Low altitude coastal areas, especially deltas, constitute the fastest changing lands in the world. The presence of both socio-economically and ecologically important deltas in Turkey increases the importance of the work to be done in this regard. In recent years, satellite imagery has become an important source of data that can be used to determine temporal changes in delta areas. The aim of this study is to determine the temporal changes in the Göksu delta by using satellite technologies. A controlled classification technique was used to achieve the objectives of the study. The changes in the 10-year periods between 1984 and 1990 and between the years 1990-2000-2010 were analyzed in detail using the images of Landsat TM and ETM satellite. According to the results of the analysis, significant changes were observed in land cover characteristics between 1984 and 2011. During the study period, it was observed that the delta was greatly affected by human activities.

Key Words: Temporal Change, Göksu Delta, Remote Sensing, Supervised classification.

YAKUT HAMEVİ’NİN “MU’CEM ÜL-BÜLDAN” ESERİNDE ESKİ HOREZM

Kakacan CANBEKOV

ÖZET

Eski Horezm devleti Harezmsahlardan Anuşteginler zamanında dünyaca tanınan devletlerden bir olarak, tarihe damgasını vurmuş, İpek Yolunun önemli rotalarından birinin bu topraklar üzerinden geçmesi, bu toprakların değerini ikiye katlamıştır. Bu topraklar yalnız tüccarların dikkatini cezbe etmekle yetinmemiş, aynı zamanda bilgin ve seyyahların da dikkatini çekmiştir. **İbn Fadlan’ın “Risale”** (yazılar) kitabı, **İstahri’nin “Kitab mesalik ve memalik”** (Yollar ve Ülkeler kitabı) eseri, **Makdisi’nin “Ahsan Takasim fi Marifet el-Akalim”** (Dünya ülkelerini öğrenmenin en iyi taksimi), **Gardizi’nin “Zeyn ül-Ahbar”** (Güzel haberler), **İbn Batuta’nın “Rihlet İbn Batuta”** (İbn Batuta’nın seyahati) ve **Yakut Hamevi’nin “Mu’cem ül-Büldan”** (Ülkelerin sözlüğü) gibi değerli eserler yukarıda söylediklerimize örnek teşkil etmesi açısından önem arz eder.

Yakut Hamevi moğol istilasının öncesinde h.616 (m.1219) yılında Horezm topraklarına gelerek, hatıralarını yazıya geçiren son bilgin olmasıyla dikkate şayandır. Onun Horezm devletinin başkenti Gurgenci tasvir ediş şekili ve eserinde beyan olunan bilgiler tarihi öneme sahiptir. Yakut Hamevi’yi sair seyyah bilginlerden ayıran özelliği de tarihi olayları, rivayetleri iyi bir tahlile tabi tutmayı başarmasıdır.

Arab seyyahı Yakut Hamevi Horezm’in başkentinin Gurgenç olduğunu vurgular; şehrin güzelliklerini; sarayların, görkemli evlerin muhteşemliğini ve bu yerlerin ahalisinin yaşam koşullarını ve onların geleneklerine dair bilgileri hayretle aktarmıştır. Bilgin, bu topraklarda kış mevsiminde havanın gayet soğuk olduğunu, nehirlerin donmasıyla yüklü arabaların buz üzerinden rahatlıkla geçebileceğini anar. Aynı zamanda, yazar Horezmlilerin gözünü budaktan sakınmayan yiğitliğe sahip kişilerdiğini; pazarlarının acayip büyük ve çeşitli mallarla donatılmış olduğunu; şehrin inşası konusunda çok maharetli olduklarını belirtir.

Dolayısıyla Yakut Hamevi’nin “Mu’cem ül-Büldan” eseri Horezm devletinin tarihini araştırmak hususunda önemli kaynaklardan birisi olduğunu belirtmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Yakut Hamevi, Horezm, Harezmsahlr, Mu’cem Ül-Büldan.

**OCCURRENCE OF THE RABBIT FISH (*CHIMAERA MONSTROSA* LINNAEUS
1758) IN THE DEEP SEAS OF NORTHERN CYPRUS**

Nuray ÇİFTÇİ

Hasan Deniz AKBORA

Deniz AYAS

ABSTRACT

Rabbit fish (*Chimaera monstrosa*, Linnaeus 1758), which is a deep-sea holocephalan mostly seen between 200-1000 m in depth. In Cyprus; possibility of bay-catch for this fish is limited because, bottom trawling is prohibited since 1998. A specimen of *Chimaera monstrosa*, were caught in the deep-seas of Northern Cyprus by a commercial bottom trawling ship from Turkey. The depth of sampling area is between 456 and 690 m. Species identification was performed with the help of some metric and meristic measurements. The specimen was preserved in 4% formalin and was deposited in the Museum of the Systematic, Faculty of Fisheries, Mersin University, (Catalogue number: MEUFC-19-11-103).

Key Words: Rabbit fish, *Chimaera monstrosa*, Northern Cyprus.

DETERMINATION OF USAGE POTENTIAL OF SOME MEDITERRANEAN RAYS IN FISH OIL PRODUCTION

Deniz AYAS

Elif Ayşe ERDOĞAN ELİUZ

Ferit PERİ

ABSTRACT

In this study, it was determined the chemical composition of the four ray species (*Dasyatis pastinaca*, *Raja radula*, *Raja clavata*, and *Torpedo marmorata*) caught from Mersin Bay in the Northeastern Mediterranean Sea. For this purpose, lipid levels, fatty acid profiles, macro-trace elements, and heavy metal levels in the liver and muscle tissues of the Mediterranean rays were investigated. Lipid levels of liver tissue of *D. pastinaca*, *R. radula*, *R. clavata*, *T. marmorata* were determined to be 80.21%, 53.73%, 45.57% and 45.26% respectively; while lipid levels for muscle tissue were 1.62%, 1.31%, 1.20% and 1.43% respectively. In the fatty acid composition of muscle tissues of the rays; Σ SFAs (total saturated fatty acids) levels were reported to be between 30.46% and 35.00%, Σ MUFAs (total saturated fatty acids) levels were 21.49% to 27.77%, Σ PUFAs (total Polyunsaturated fatty acids) levels were 28.76% to 35.69%; while for liver tissues; Σ SFAs levels were reported to be between 25.76% and 31.15%, Σ MUFAs levels were 23.43% to 30.66%, Σ PUFAs levels were 21.86% to 30.54%. According to data of this current study, no potential toxic metals (Cr, As, Cd, Pb, Hg) were detected in the fish oils obtained from the tissues. Finally, it was showed that these fish had potential for fish oil production because of their having fat in the liver tissues and there were also no potential heavy metal in the both muscle oil and liver oil, being rather healthy.

Key Words: *Dasyatis pastinaca*, *Raja radula*, *Raja clavata*, *Torpedo marmorata*, Heavy metal, Fatty acids.

ARSENIC TOXICITY AND BIOTRANSFORMATION OF ARSENICALS

Mısra BAKAN

Deniz AYAS

Nuray ÇİFTÇİ

ABSTRACT

Arsenic is a metalloid that is added into the environment through the earth's crust and anthropogenic sources and has derivatives of inorganic and organic origin. The arsenide (As^{+3}) and arsenate (As^{+5}) forms, which are commonly found in nature, are inorganic and have a toxic effect on biological systems, whereas they are converted into organic forms which are less toxic as a result of methylation by microorganisms. The aim of this review is to explain the mechanism of As toxicity in biological systems and biotransformation of arsenicals. The action mechanism of arsenicals, the abundance and transport in biological systems and the determination of their potential toxic effects are very important in terms of affecting all trophic levels of the food web and human health.

Key Words: Arsenic, arsenical, methylation, biotransformation, toxicity.

KERKÜK DEĞİRMENLERİ

Necat KEVSEROĞLU

ÖZET

Değirmen tahıl tanelerini öğütmeye yarayan bir alettir, insanlar en ilkel çağlardan itibaren tahıl tanelerini ufalayıp öğütmeye ihtiyaç duymuş ve türlü usullerle bunu başarmışlardır. İlk değirmenler bir bakıma bu günkü havanlara benziyordu. İci oyuk bir taşın içine konan tahıl tanelerine başka bir taşle vurmak suretiyle eziliyordu. Daha sonra öğütme usulü gelişti, tahıllar düz satıhla iki taş arasında öğütülmeye başlandı.

Değirmen taşlarını çevirmek için insan gücü yetmediğinden zamanla bu işte su ve rüzgar gücünden faydalanılmaya başlandı, böylece su ve yel değirmenleri meydana geldi. İlk yel değirmeninin Türkler tarafından icat edilmiştir. Bölgemizin coğrafi vaziyeti yüzünden, yel değirmeni, bizde kullanılmamış, çünkü esen rüzgar, etkin, faal, değil ki, bu tür değirmeni döndersin. Bunun için bölgede özellikle Kerkük'te su değirmeni işletmesi düşünülmüştür.

Eski dönemlerde, Kerkük'te ailelerin tüketim ürünleri başta gelen hububat idi, çünkü o dönemlerde Kerkük'te ziraat elverişliydi, hububat güzelce istenen şekilde yetiştirirdi, ve halkın tüketim ürünlerinden sayılırdı. Bunun için, memlekette değirmenlere çok sayıda ihtiyaç duyulmuştur. Bu su değirmenleri yanında, Kerkük'te tüm evlerde eskiden El değirmenleri bulunurdu.

Anahtar Kelimeler: Kuzey Irak, Kerkük, Değirmen, El değirmenleri, Su Değirmenleri.

BUĞDAY SAPI HAMURLARININ OKSİJEN AĞARTILMASINDA KSİLANAZ ENZİMİNİN ETKİLERİ

Mustafa ÇİÇEKLER

Ahmet TUTUŞ

ÖZET

Bu çalışmada çevre dostu yöntemlerle buğday saplarından elde edilen kağıt hamurlarının ağartılmasında ksilanaz enziminin etkileri araştırılmıştır. Kağıt hamuru üretiminde buğday sapları Soda-Hava-Potasyum borhidrür (KBH⁴) yöntemiyle pişirilmiştir. Optimum enzim uygulamasını belirlemek için buğday sapı hamurlarına belirli koşullarda dört farklı oranda (0, 5, 10, 15 U/g) enzim uygulanmıştır. En iyi sonuçları veren enzim uygulaması sonrası enzimin etkilerini belirlemek için kağıt hamurları bir kademe ağartma işlemine tabi tutulmuştur. Enzim uygulanmış ve uygulanmamış kağıt hamurları 7 bar oksijen ile ağartılmıştır. Ağartma işlemi sonrası hamurların verimi, kappa numarası, viskozite değerleri ve optik özellikleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda, enzim uygulanmış hamurların oksijen ile ağartılması sonrası enzim uygulanmamış hamurlara göre beyazlık ve parlaklık değerleri sırasıyla %10.1 ve %13.3 oranlarında artarken, sarılık değerleri ise %6.3 oranında azalmıştır. Sonuç olarak, buğday saplarından elde edilen kağıt hamurlarının ağartılmasında ksilanaz enzim uygulamasının bir sonraki ağartma kademesinde optik özellikler üzerine belirgin bir etkisi vardır. Ağartma işlemlerinde ksilanaz enzimi kullanılarak hem daha iyi sonuçlar alınabilir hem de bir sonraki ağartma kademesinde daha az kimyasal kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Ağartma, Buğday sapı, Kağıt hamuru, Ksilanaz.

EFFECTS OF XYLANASE ENZYME ON OXYGEN BLEACHING OF WHEAT STRAW PULPS

ABSTRACT

In this study, the effects of xylanase enzyme on the wheat straw pulp bleaching were investigated. Wheat straws were cooked by Soda-Air-Potassium borohydride (KBH₄) method in order to pulp production. The pulps were applied to xylanase enzyme in four different ratios (0, 5, 10, 15 U/g) to determine optimum condition. Then, the pulps obtained from optimum condition were subjected to a bleaching process to determine the effects of the enzyme. Enzyme treated and untreated pulps were bleached with 7 bar oxygen. Yield, kappa number, viscosity values and optical properties of the pulps were investigated after bleaching. The obtained results indicated that the brightness and whiteness values of the enzyme treated pulps increased about 10.1% and 13.3%, respectively and the yellowness values decreased about 6.3% compared to the untreated pulps after oxygen bleaching. Consequently, xylanase enzyme application in the bleaching of pulp obtained from wheat stalks has a significant effect on the optical properties in the next bleaching stage. In bleaching processes, xylanase enzyme can be used for better results and less chemical can be used at the next bleaching stage.

Key Words: Bleaching, Pulp, Wheat straw, Xylanase.

MERSİN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ KULLANIMININ HARCAMA VE EĞİTİM DÜZEYLERİNE ETKİLERİ

Erkan AKTAŞ

İsmail TUNCER

Binnaz KIRAN

ÖZET

Bilgi teknolojilerinin hemen hemen her alanda giderek artan önemi ve bilgiye dayalı sektörlerin hızla büyümesi ile dünya ekonomisine yön vermesi dikkate alındığında bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün ülkeler açısından stratejik öneme sahip olduğu söylenebilir. Artan bilişim ve iletişim teknolojileri kullanımı yalnız ekonomi alanında değil, sosyal, kültürel ve politik alanda önemli değişmelere neden olabilmektedir.

Bilişim teknolojilerinin kullanımını etkileyen sosyal, kültürel, psikolojik ve ekonomik unsurların iyi bir şekilde irdelenmesi, Türkiye’de bilişim ve iletişim teknolojilerinin ekonomide, özellikle verimlilik ve rekabette önemli katkılar sağlayabilmesi için gerekli önlemlerin alınmasına destek olacaktır.

Bu çalışmanın amacı, Mersin Üniversitesinde öğrencilerin kullandığı bilişim teknolojileri (BT) kullanımının, öğrencilerin eğitim performansına ve tüketim harcamalarına etkisinin incelenmesidir. Bu kapsamda 507 öğrenciyle anket çalışması yapılmıştır.

Çalışma sonucunda ME.Ü. öğrencilerinin bilişim kullanım süreçlerinin hem öğrenim hem de tüketim davranışları üzerine etkileri olduğuna ilişkin bulgular elde edilmiştir. Özellikle, öğrencilerin BİT (bilgi iletişim teknolojisi) kullanımlarının öğrenim-başarımını negatif etkilediği, aynı zamanda BİT harcama esnekliğinin 1’den düşük olduğu tahmin edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, İletişim, Eğitim, Harcama, Mersin Üniversitesi.

The Effects of Information Technology Use of Mersin University Students on Spending and Education Levels

ABSTRACT

Considering the diffusion of information and communication technologies, rapid growth of ICT based sectors in the economy and the leading role of information and communication technologies (ICTs) in world development, it can be said that the ICT's has strategic role for all countries. The diffusion of information and communication technologies, leads to tremendous change not only in the structure of the economy but also in social, cultural, and political structure of the society.

In the Turkish economy to obtain a crucial contribution from information and communication technology on productivity and competitiveness, assessments of economic, social, cultural, and psychological factors affecting ICT production, distribution and use is very crucial.

The aim of this study is to analyze the relationship between ICT use and its educational, psychological and economic outcomes. This study were surveyed with 507 students.

For analyze to relationship between their spending with education achievements and using of the data processing technologies of students, were used econometric models. Results of the study estimate that there is a negative relationship between the use of ICT and student success. However, the use of students' information technology expenditure elasticity has been estimated below.

Key Words: Information, Communication, Education, Expenditure, Mersin University.

NEW RECORD OF THE LANTERN SHARK (*ETMOPTERUS SPINAX* LINNAEUS, 1758) IN THE DEEP SEAS OF NORTHERN CYPRUS

Deniz AYAS

Hasan Deniz AKBORA

Nuray ÇİFTÇİ

ABSTRACT

Lantern sharks are small shark species that can be seen at depths between 70 and 2000 meters. Due to their luminescent characteristics, they have been called “Lantern shark”. Eleven specimens of the lantern shark (*Etmopterus spinax* Linnaeus, 1758), were caught by a bottom trawl in the deep seas of Northern Cyprus. They were preserved in 4% formalin and were deposited in the Museum of the Systematic, Faculty of Fisheries, Mersin University, (catalogue number: MEUFC-18-11-082). The depth of sampling area is between 274 and 641 m. 13 trawling operations were carried out in the sampling area. The other cartilaginous fishes caught apart from *E. spinax* were *Galeus melastomus* (1 individual), *Squalus acanthias* (4 individuals), *Scyliorhinus canicula* (85 individuals) and *E. spinax* made up 10.89% of all cartilaginous fishes which were caught. Species identification for all fishes caught is made with the help of some metric and meristic measurements..

Key Words: Lantern shark, *Etmopterus spinax*, Northern Cyprus.

DETERMINATION OF THE POTENTIAL USE OF DENTIN AS AN INDICATOR FOR METAL ACCUMULATION IN FISH

Nuray ÇİFTÇİ

Deniz AYAS

Cemal TURAN

ABSTRACT

In this study, it was determined whether dentin tissue is an indicator tissue for heavy metal bioaccumulation in fish or not. For this purpose, the accumulation of Co, Cu, Zn, Fe, Mo, Ni, Se, Al, Cd, Pb, As, Cr in dentin, liver, kidney and muscle tissues of *Lagocephalus sceleratus*, *Lagocephalus spadiceus*, *Lagocephalus suezensis*, *Torquigener flavimaculosus* sampled from Göksu Delta and Yeşilovacık Bay were investigated. The spectrophotometric methods were used to determining of bioaccumulation in tissues. Duncan procedure was applied for statistical analysis of the data using SPSS package program.

The bioaccumulation levels in pufferfish species are found differences in terms of metals and tissues ($p < 0.05$). While Fe, Se, As, Zn, Cu, Cr, Al were accumulate in all tissues but only Se was not accumulate in dentin tissues. Co, Ni, Mo, Cd, Pb were not accumulate in any tissues. The relationship between metals accumulated in dentin tissue was determined as $Cr = Al > Cu = Zn = Fe > As$. Dentin may be used as an indicator tissue for bioaccumulation of heavy metals in pufferfish.

Key Words: Pufferfish, Metal Accumulation, Dentin, Soft Tissues, Mersin Bay.

**CONFIRMED RECORD OF THE SPINNER SHARK, *CARCHARINUS BREVIPINNA*,
FROM MERSIN BAY, NORTHEASTERN MEDITERRANEAN SEA**

Deniz AYAS

Nuray ÇİFTÇİ

ABSTRACT

In this study, it was aimed to give the record of the specimen of *Carcharhinus brevipinna* captured from Mersin Bay (coordinate: 36°13'44.8"N 34°01'42.1"E; 36°14'28.2"N 34°02'19.6"E) in February 2019 and to present its some morphometric and meristic measurements. This specimen was caught at 20 m depth by the trammel net of a commercial fishing boat. The total length of the sample is 115 cm and its weight is 11.5 kg. Some morphometric and meristic characters of the sample were used to define the species and given the catalog number (MEUFC-19-11-104) and recorded in the Museum of the Systematic, Faculty of Fisheries, Mersin University. The first dorsal fin of this species is located behind the pectoral fin. According to the first maturation size of *C. brevipinna* reported in the literature, the sample is a juvenile. In addition to this juvenile shark caught from the Mersin Bay is thought to be the offspring of the adults that migrate to the Northeastern Mediterranean coasts.

Key Words: *Carcharhinus brevipinna*, Morphological Records, Mersin Bay, Northeastern Mediterranean Sea.

REPORT OF STRANDING OF STRIPED DOLPHIN, *STENELLA COERULEOALBA* MEYEN 1833, IN MERSIN BAY (NORTHEASTERN MEDITERRANEAN SEA, TURKEY)

Deniz AYAS

Mustafa DOĞANGÜN

Nuray ÇİFTÇİ

ABSTRACT

Stenella coeruleoalba Meyen 1833 is found worldwide in temperate and tropical seas. It can be observed in the Mediterranean Sea, Pacific, Atlantic, and Indian Ocean. On 08 April 2019, a mature female striped dolphin 185 cm in total length (TL), was found dead in front of Mersin Naval Museum (36°46'45.6"N 34°36'06.4"E) in Northeastern Mediterranean coast of Turkey. The animal was probably caught accidentally in a fish net and drowned. There were some cuts on the skin, and the front edges of the fins were cut by the net. The specimen of the striped dolphin was buried with the intention of obtaining the skeleton of the individual. The specimen will be deposited in the Museum of the Systematic, Faculty of Fisheries, Mersin University, (Catalogue no: MEUMC-19- 11-002). As a result, human interactions can be as a cause or contributing factor in the deaths of striped dolphins in Mediterranean Sea. Therefore, conservation measures should be enforced at local and national level more intensively for this dolphin species.

Key Words: Striped dolphin, *Stenella coeruleoalba*, Human effect, Northeastern Mediterranean Sea, Turkey.

ADANA'DA TROPİKAL VE YAZ GÜNÜ SAYILARINDAKİ DEĞİŞİM VE EĞİLİMLER

Murat KARABULUT

Muhammet TOPUZ

ÖZET

Küresel ölçekte meydana gelen uzun veya kısa süreli iklimsel varyasyonlar yerel ve bölgesel ölçeklerde önemli sonuçlar meydana getirmektedir. Türkiye bulunduğu konum nedeni ile uzun veya kısa süreli iklim değişkenliklerinin yaşanabileceği alanlardan biridir. Bu çalışmada 1970-2017 yılları arasında Adana İlinde yer alan 10 istasyonun günlük maksimum sıcaklık verileri incelenmiştir. Parametrik olmayan (Mann Kendall) testler ve lineer regresyon gibi istatistiksel metodlar kullanılarak yaz ve tropikal gün eğilimleri analiz edilmiştir. Sonuçlar istatistiksel olarak yaz ve tropikal gün sayılarında anlamlı değişimlerin meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Yaz mevsiminde yaz günü sayılarında anlamlı bir azalış ve tropikal gün sayısında anlamlı bir artış tespit edilmiştir. Sıcak aylarda Yaz günlerinden tropikal günlere doğru bir kayma söz konusu iken, daha serin olması beklenen aylarda ise yaz günü sayılarında artış anlamlıdır. Bu durum Kuzey ilçelerinde daha da belirgin hale gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişim, Tropikal ve Yaz Günü, Mann Kendall, Adana.

Changes And Trends In The Number of Tropical And Summer Days In Adana

ABSTRACT

Long-term or short-term climatic variations on a global scale produce significant results at local and regional scales. Turkey is one of the sensitive regions to climate variation in the World. Mediterranean region in Turkey is among those areas most likely to experience strong climatic variations for short and long time periods. There are significant climatic changes along the Eastern Mediterranean basin borders in our country, which also includes the study area. In this study, daily maximum temperature data of 10 stations in Adana province between 1970-2017 were investigated. Using statistical methods such as non-parametric (Mann Kendall) tests and linear regression, summer and tropical day trends were analyzed. The results show that statistically significant changes occurred in summer and tropical days. Especially in the summer, a significant decrease in the number of summer days and a significant increase in the number of tropical days were determined in general. During the warmer months, there is a shift from summer to tropical days, while in the months expected to be cooler, an increase in the number of summer days is significant. This has become even more evident in the northern districts.

Key Words: Climate Change, Tropical and Summer Day, Mann Kendall, Adana.

ORTA ASIR TARİHİ KAYNAKLARINDAN “HUDUD UL-ALEM’İN” TÜRKMENİSTAN’IN TURİSTİK YERLERİNİ ÖĞRENMEKTEKİ DEĞERİ

Tagandurdı BEKCAYEV

ÖZET

Bildiğimiz gibi Türkmenistan kendinin tarihi mekânları, doğal özellikleri ile her zaman yabancı seyahetçilerinin ilgisini çekmiştir. Bu sözkonusu alanda Arap seyahetçileri: İbn Battutan’ın, İbn Fadlan’ın “Seyahetname” eserini, coğrafyacı Yakup Hamavan’ın “Ülkelerin sözlüğü”, Armeniy Vamberi’nin “Orta Asya’ya seyahet” gibi çalışmalarını örnek verebiliriz.

Türkmenistan’ın şimdiki turistik mekânlarının tarihi, onların yerleşim yerleri hakkında geniş bilgilere sahip olan bu kitap X asıra aittir. Sözkonusu kitabın asıl ismi “Kitab hudud uk-alem min al-maşrik ilal magrib”(Dünyanın Doğu’dan Batı’ya kadar olan sınırları hakkında bilgileri kapsayan kitap) olarak adlandırılır. Bu kitap hicri 372. yıl (miladi senesi 982-983 y) Guzgan ilinin [1, 3 s.] (Kuzey Afganistan’da bir il) valisi Abulharis Muhammet ibn Ahmet için yazılmıştır, eserin kim tarafından yazılmış olduğu belli değildir.

“Hudud ul alem” kitabının tek nüshası 1892’de Semarkantda bir dükkandan satın alınmıştır. Sonra bu kitap rus bilim adamı A. G. Tumanskiy tarafından Sankt-Petersburg’a götürülmüştür. A. G. Tumanskiy “Hudud ul alem” ile ilgili 1893’de, 1897’de yıllarda makeleler yayınlamıştır.

Bu kitabı 1930’da V. V. Bartold tarafından rusça, 1937’de ise V. Minorskiy emekleriyle ingilizceye çevirilerek kitap olarak bastırılmıştır. Başka da bu kitabı 1961’de İran’da Farsça, 1983’de Tacigistan’da, 2008’de Özbek ve Türk dillerine çevirilerek yayınlanmıştır.

“Hudud ul alem” şimdiki Türkmenistan’ın sınırlarında bulunan tarihi mekanları hakkında geni, bilgiler verilmiştir. Bu kitapta geçmiş zamandaki şehirlerin, köylerin aralarındaki uzaklıklara kadar ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır.

Bin yıldan önce yazılmış olan bu kitabın içinde ayrıca Hazar denizi, Dehistan, Oğuz çöli, Jeyhun nehri, Abiverd, Nusay, Serahs, Farap, Kat, Gürgeç, Ferava, Amul ile ilgili geniş bilgiler herkesin ilgisini çekeceği şüphe götürmez.

Anahtar Kelimeler: Hudud Ul-Alem, Türkmenistan, Hazar denizi, Dehistan, Oğuz Çöli, Jeyhun Nehri, Abiverd, Nusay, Serahs, Farap, Kat, Gürgeç, Ferava, Amul.

HEAVY METAL REMOVAL FROM THE AQUATIC ECOSYSTEMS BY PHYTOREMEDIATION TECHNIQUES

İrfan AY

Deniz AYAS

Nuray ÇİFTÇİ

ABSTRACT

As a result of the increase in industrialization and urbanization, the release of heavy metal-containing wastewater into the environment has caused significant deterioration in aquatic ecosystems. In terms of heavy metal pollution, the use of bioremediation in cleaning of aquatic ecosystems is increasing due to the low cost of the method and its environmental friendliness. Therefore, studies on remediation techniques have been emphasized in recent years. In this review, it is aimed to give information about the effects of heavy metals on life, heavy metal removal methods, advantages and disadvantages of phytoremediation technique. *Eichhornia crassipes*, *Azolla spp.*, *Lemna spp.*, *Pistia stratiotes*, *Ceratophyllum demersum*, *Myriophyllum spicatum* are widely used macrophytes for phytoremediation.

Key Words: Heavy metal, Phytoremediation, Macrophytes.

**ARCHAEOLOGICAL MATERIALS IN CONTEXT WITH THE HEPHTHALITES
(HEPTALITLER BAĞLAMINDA ARKEOLOJİK MALZEMELER)**

Aydogdy KURBANOV

ABSTRACT

Central Asia and neighbouring countries have very old and rich history. A poorly studied and complex period of that region is Early Medieval time (4th – 6th centuries AD). During that time, took place the “Great Movement of Peoples”, a migration of nomadic peoples (Huns) from Asia to Europe. In the South and Central Asia existed great empires, including Sasanian Iran, Gupta India and several smaller states. Across Central Asia, appeared mysterious new peoples: Hephthalites, Kidarites and Chionites, among others. Their origin is still debated. Some scholars suggest that they were a part of a Hunnic confederation, while others propose that each of them had different origin.

On the Central Asian historical stage, of the new peoples the biggest impact was made by Hephthalites (also known in Byzantine sources as *White Huns* - the name they used themselves is unknown). They are important in the development of the Turkic and later Islamic character of the Central Asia – though primary sources are lacking. In the 5th - 6th centuries AD, Hephthalites founded a great empire in the territories of the modern states of Turkmenistan, Tajikistan, Uzbekistan, Kazakhstan, Afghanistan, Pakistan, India, and China. They dominated that region and political history for two centuries. Hephthalites repeatedly defeated the Sasanian Iran, a most powerful empire of the period. Besides that, they overthrew the Gupta Empire in India, and conquered a large part of that area.

Key Words: Central Asia, Archaeology, Early Middle Ages, Hephthalites (White Huns).

THE "EDIGE BATYR" EPOS - COMMON HERITAGE OF TURKIC PEOPLE

Bekezhan A. AKHAN

Mukhtar O. MIROV

Anara A. KARAGULOVA

ABSTRACT

The "Edige Batyr" epos is commonly found among all Turkic people. Each nation has its own version. Although there are some differences in narratives, the main idea is the same across these versions and basically comes to the conclusion stated as follows: "Edige degen er edi, eldin kamyn zher edi." It is a good fortune that the "Edige Batyr" epos widely spread among Turkic people since this epos contains a great educational message for young generation. The epos promotes Turkic people unity, learning from past, keeping main traditions, being faithful to the ancestors heritage, honoring patriotism and motherland. Therefore, the historical and heroic work "Edige Batyr" takes a special place in young generation's education whether it is a secondary school or college.

Key Words: Edige Batyr, epos, folk traditions, historical-heroic epos, poetry.

TÜRKİYE'DE BİLGİ İLETİŞİM HARCAMALARI İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ

Erkan AKTAŞ

Emre BARUTÇU

ÖZET

Günümüzde ekonomik büyümenin temel unsuru haline gelen bilgi kavramı ülkeler arası farklılık göstermektedir. Bilginin iktisadi faaliyetler içerisindeki öneminin artması yeni bir paradigma olan bilgi ekonomisi kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bilgi ekonomisinin en önemli unsurları, bilgi iletişim teknolojileridir. Bilgi iletişim teknolojilerinin verimli bir şekilde kullanılması zaman içinde üretim maliyetlerinin azalarak kar payının artmasını sağlamakta ve artı değer yaratmaktadır. Bu doğrultuda bilgi iletişim teknolojilerine yapılan yatırımın verimliliğini arttırmak ekonomik büyüme ve kalkınma için çok önemlidir. Buradan hareketle 1998Q1-2017Q4 yılları arası dönemi için bilgi iletişim teknolojilerinin Türkiye ekonomisindeki büyümeye etkisi incelenecektir. Bağımlı değişken olarak Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla (GSYİH) bağımsız değişken olarak bilgi iletişim teknolojileri harcamalarının GSYİH içerisindeki payı alınarak iki değişken arasında ilişki olup olmadığı ve var ise hangi yönde olduğu Johansen eşbütünleşme analizi ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi İletişim Harcaması, Ekonomik Büyüme, Türkiye.

THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC GROWTH WITH INFORMATION COMMUNICATION EXPENDITURES IN TURKEY

ABSTRACT

Nowadays, the concept of knowledge that has become the main element of economic growth varies between countries. Increasing the importance of knowledge in economic activities has led to the emergence of a new paradigm of knowledge economy.

The most important elements of knowledge economy are information communication technologies. Efficient use of information communication technologies reduces production costs over time, resulting in an increase in profit share and creating added value. In this respect, increasing the efficiency of investment in information communication technologies is very important for economic growth and development. Hence 1998Q1-2017Q4 year period between the impact of information and communication technologies for economic growth in Turkey will be discussed. As the dependent variable, Gross Domestic Product (GDP) is an independent variable, the share of information communication technologies in GDP is taken as two independent variables and if there is any, the direction of the data will be analyzed by Johansen cointegration analysis.

Key Words: Information Communication Expenditures, Economic Growth, Turkey.

EVALUATION OF HUMAN HEALTH HAZARDS OF BIOTOXINS PRODUCED BY MICROALGAE

Nahit Soner BÖREKÇİ

Mehmet Tahir ALP

Deniz AYAS

ABSTRACT

Seafood is an important source both nutritionally and economically. Although marine products are not associated with food poisoning as much as other food resources, they can also be harmful for human health. These harmful effects are usually caused from biotoxins produced by particular microalgae. The accumulation of biotoxins takes place through the food chain and accumulates in marine creatures such as fishes, mussels, clams and molluscs. These toxins predominantly accumulate in the digestive glands of shellfish, but do not cause negative effects on these organisms. However, they can cause poisoning and even death on humans that consumes these organisms. Types of poisoning caused by microalgae in marine environment; Paralytic Shellfish Poisoning (PSP), Amnesic Shellfish Poisoning (ASP), Neurotoxic Shellfish Poisoning (NSP), Diarrhetic Shellfish Poisoning (DSP), Azaspiracid Poisoning (AZP), Venerupin Shellfish Poisoning (VSP), Ciguatera Fish Poisoning (CFP), Scombroid Fish Poisoning (SFP), Puffer Fish Poisoning (PFP), Cyanotoxins. This study aims to evaluate human health hazards of marine biotoxins produced by microalgae.

Key Words: Marine Toxins, Shellfish Poisoning, Dinoflagellates, Brevetoxin, Tetrodotoxin.

DETERMINATION METHODS OF MARINE BIOTOXINS: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES

Nahit Soner BÖREKÇİ

Mehmet Tahir ALP

Deniz AYAS

ABSTRACT

Today harmful algae blooms' frequency and their environmental hazards are constantly increasing. Consequently, methods have been developed for evaluation of these possible hazards caused by the increase of algal toxins in marine environment. Bioassays are commonly used for determination of marine biotoxins. However, biological tests have low sensitivity and lack specialized variations, which leads to unsatisfactory results. Moreover, the resistance against the usage of animal experiences is growing. Therefore, efforts for determining the algal toxins via chemical methods are increasing day by day. In this study, for the determination of marine biotoxins, bioassays, cell-based assays, ELISA (Enzyme-Linked Immuno-Sorbent Assay), SPR (Surface Plasmon Resonance), HPLC (High Performance Liquid Chromatography), LC-MS/MS (Liquid Chromatography–Mass Spectrometry) technics will be investigated with regards to their advantages and disadvantages.

Key Words: Marine biotoxins, ELISA, LC-MS/MS, HPLC, SPR.

GİRİT'DEN SİLİFKE'YE: MÜBADİLLERİN YAŞAM ÖYKÜSÜ

Meltem AKYÜREK

ÖZET

İnsanoğlunun varoluşundan itibaren maruz kaldığı çeşitli, sosyal, kültürel, politik, ekonomik ve fiziksel olaylar aslında bir seçim değil bir mecburiyet olmuştur. Yeryüzünde doğduğu coğrafyayı seçemediği gibi yaşadığı yerlere de karar verme olanağı bulamayan birçok insan mevcuttur. Kendilerini ilgilendiren en önemli konu olan yaşam olanaklarını belirlemede söz sahibi olmayan bu insanların, ekonomik ve siyasi sebeplere bağlı olarak, bazı kuralları benimsedikleri ya da benimsemeden kabul etmek zorunda kaldıkları bilinir. Bu kabullerin başında, savaşlar sonucunda oluşan toprak kayıplarına ya da toprak kazanımlarına bağlı olarak, gelişen göçler gelmektedir. İster kayıp, ister kazanım olsun, isteyerek ya da istemeyerek yerinden ayrılan insanlar bir kültür saçılımı yaşamışlardır.

Bu çalışmanın amacı, mübadele öncesinde kaçarak veya mübadele ile Girit adasından Silifke'ye gelen göçmenlerin yaşadıkları sosyal ve fiziksel koşulların anlatılmasıdır. Öncelikle literatür taraması yapılarak ulaşılan mübadillerle ilgili genel bilgilere değinilmektedir. Sonrasında, iki kutuplu yaşam şeklinin yansımaları, sosyo-ekonomik, sosyo-politik ve sosyo-kültürel açıdan kısaca irdelenmektedir. Bu bağlamda, göçmenlerin Silifke'de yerleştikleri alanlar, konut özellikleri, yaşam biçimleri ve kültürel farklılıkları incelenmektedir. Sonuç olarak, özellikle son yıllarda yaptıkları sosyal ve kültürel faaliyetlerle Silifke kent dokusunda heterojen zenginlik oluşturan Girit göçmenlerinin yaşam öyküleri özetlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Silifke, Girit, mübadele, göçmen.

FROM CRETE TO SILIFKE: THE LIFE STORY OF EMIGRANTS

ABSTRACT

The various social, cultural, political, economic and physical events to which human beings have been exposed since their existence have sometimes been a necessity, not an election. There are many people who can not choose the geography they were born on Earth and who cannot decide where they live. It is known that these people, who are not mentioned in determining the possibilities of living which are the most important subjects of their interest, have to accept the rules or adopt some rules depending on economic and political reasons. At the beginning of these assumptions, migration is emerging due to land losses or land gains resulting from wars. People who have left the place intentionally or unintentionally, whether they are lost or won, have experienced a cultural scattering.

The aim of this study is to explain the social and physical conditions of the immigrants who came from the island of Crete to Silifke by escaping before the exchange or by exchange. First of all, general information about the exchanges reached by literature survey is mentioned. Then, the reflections of the bipolar life style are briefly examined in terms of socio-economic, socio-political and socio-cultural aspects. In this context, the areas of immigrants settled in Silifke, housing characteristics, lifestyles and cultural differences are examined. As a result, the social and cultural activities of the Cretan migrants, which constitute a heterogeneous wealth in the city of Silifke, are summarized.

Key Words: Silifke, Crete, exchange, emigrant.

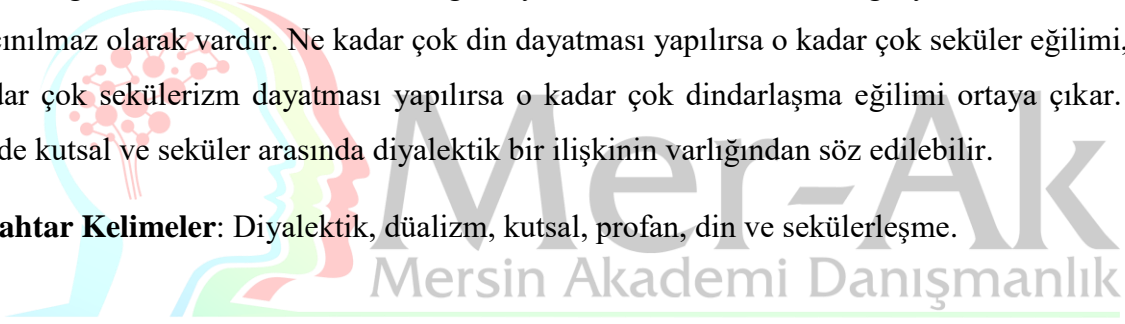
SEKÜLERLEŞME PERSPEKTİFİNDEN KUTSAL VE PROFAN DİYALEKTİĞİ

M. Ali KIRMAN

ÖZET

Sekülerleşme tartışmalarında kutsal olan (dinî, ilahî) ile olmayan (profan, beşerî) ayrımı çok önemli bir yer işgal etmektedir. Bu makalede, Hegelci bir bakış açısıyla, kutsal ve seküler arasında diyalektik bir ilişkinin varlığı üzerinde durulacaktır. Böyle bir ilişki Durkheim'ın kutsal ve profan ayrımına dayandırılmaktadır. Diyalektik anlayışın temelini 'oluş' ve 'değişim' kavramları belirler. Kutsal ile profan arasında sürekli bir değişim ve geçişkenlik durumunda söz edilebilir. Dinin insanlık tarihinde çok köklü bir yeri olduğu bilinmektedir. Ancak sekülerliğin de din kadar köklü olduğu söylenebilir. Zira dinin olduğu yerde sekülerlik de kaçınılmaz olarak vardır. Ne kadar çok din dayatması yapılırsa o kadar çok seküler eğilimi, ne kadar çok sekülerizm dayatması yapılırsa o kadar çok dindarlaşma eğilimi ortaya çıkar. Şu halde kutsal ve seküler arasında diyalektik bir ilişkinin varlığından söz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Diyalektik, düalizm, kutsal, profan, din ve sekülerleşme.

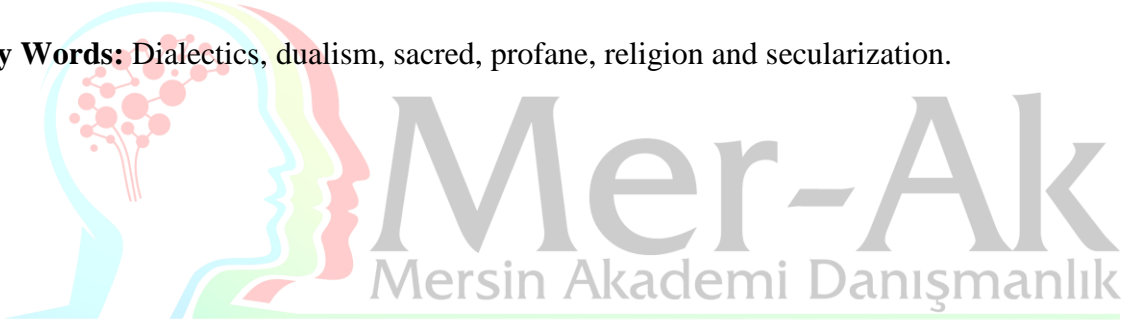

DIALECTICS OF SACRED AND PROFANE FROM THE PERSPECTIVE OF SECULARIZATION

ABSTRACT

The separation of sacred (religious) and profane (secular) occupies a very important place in the secularization debate. This paper claims that there is a dialectical relationship between sacred and secular, with Hegelian perspective. This dialectical relationship is based on Durkheim's distinction between sacred and profane. The concepts of 'formation' and 'change' determine the basis of dialectic understanding. It can be mentioned that there is a constant change and transition between sacred and profane. It is possible to say that religion has deep roots in human history. On the other hand, secularity has also deep roots like religion, at least unconcerned about religion. Because of this relationship, how much religion is imposed so many secular trends will occur. How much secularism is imposed so many religious trends will occur. It appears that there is a dialectical relationship between sacred and profane.

Key Words: Dialectics, dualism, sacred, profane, religion and secularization.

PUBLIC TRANSPORTATION DECISIONS DEVELOPMENT BY USING DECISION MAKING TECHNIQUES. EXAMPLE OF AMMAN, JORDAN

Ahmad ALKHARABSHEH

Sarbast MOSLEM

ABSTRACT

Citizens involvement in the public strategic decisions would help the decision makers to detect the real demand of the public. Moreover, the improvement plans related to public transportation systems would more efficient, because, they will reflect the real demand of the commuters. The paper aims to enumerate the most important public transport supply quality criteria in the capital of Jordan, Amman. The Analytic Hierarchy Process (AHP) was selected as a methodology for evaluating the community preferences toward future strategic plans. The results show, that by the application of the model, the community preferences will be ordered in a way that makes the preferences easy to understand by the local government to choose the right solution for the public transport problems of the city, therefore, more citizens can be attracted to use public transport modes which might raise the reliability and reduce the traffic congestion in the capital.

Key Words: Public demand; Public bus transport; The Analytic Hierarchy Process; Supply quality.

TÜRKMEN NAZMINDA UYAK

Nurgeldi TUVAKOV

ÖZET

Tarihde Doğu halklarında nazımın nesire göre daha revaçta olduğunu belirtirsek, bu konuda uyağın önemli derecede büyük payının olduğunu da ifade etmek gerekir. Doğu halkları ile birlikte Türkmenlerde de şiir sanatı yaşamın anlarının tümü ile sıkı sıkıya bağlıdır. Dolayısıyla Türkmen edebiyatını şiirsiz hayal etmeğin imkansız olduğu gibi Türkmen nazmına dair söz açıldığında onu uyaksız hayal etmeğin de mümkün olmadığını edebiyat araştırmacıları kendi araştırmalarında devamlı vurgulamaktadırlar. Edebiyat ilminde uyağın niteliği ile ilgili konularda benzerlik var ise de, onun fonksiyonu konusunda farklı bakışlar söz konusudur. Bu farklılık da uyağın ortaya çıkışı, gelişmesi ve kullanımı ile direk olarak ilgilidir. Tabi ki, bu konuda Türkmen dilinin imkanları da, özellikleri da ve söz dağarcığı da unutulmamalı.

Türkmen nazmında uyak, yalnız şiir mısralarını uyaklaştırmakla yetinmez, daha çok onları anlam yönünden bütünleştirmekte önemli rolü üstlenir. Bu itibarla şiirlerimizde uyak nazımın birinci dereceli koşulu olarak öne çıkar. Bu düşünceyi edebiyat araştırmacılarımız A. Kekilov, R. Recepov, A. Atdayev ve Ö. Abdillayev gibi edebiyat ustalarımız kendi çalışmalarında ispatlamışlardır. Türkmen edebiyatında her nazım şeklinin uyak düzeni, kafiye şeması kendine özgü olup, her nazım şekli bu konuda birbirinden farklıdır. İşbu düzen de seslerin benzeşmesini önemli bir seviyede etkiler. Örneğin, Türkmen nazım türlerinden dörtlemelerde (dört satırdan oluşan nazım şekli) redif, refren gibi kafiye türleri aktif bir şekilde kullanılmışsa da, ikilemelerde (beytlerde) bu kafiye türlerinin kullanılması Türkmen şiirinde istenilen sonucu veremez.

Türkmen şiirinin tarihinde yukarıdaki gibi önemli yere sahip olan uyağın çeşitli türlerinin ortaya çıkması ile birlikte, edebiyatımızda kafiye yeni bir değer ve nitelik kazanmıştır. Bu nitelik milli edebiyatımıza şekil veren Magtımgülü'nün eserlerinde kendini göstererek, klasik Türkmen şairlerimizin eserlerinde daha önemli yer tutmaya başlamıştır. XX yüzyıl şairlerimizin şiirlerinde ise, kendine özgü bir biçimiyle nitelik kazanarak, uyağın yeni türlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Uyağın Türki edebiyatta ortaya çıkışından başlayıp, günümüzdeki durumuna kadar kat eden yollarındaki gelişme safhalarını araştırmak işbu

makalenin sınırı aşmar. Dolayısıyla biz bu çalışmamızda XVIII yüzyılda Türkmen nazmından başlayarak günümüze kadar uyağın gelişmesi yani, gelenek olan türleri, kullanımdan düşmüş türleri, yeni ortaya çıkan türlerine dair kısa ama öz bir şekilde bilgi vermeyi ve araştırmayı amaçladık. Aynı zamanda Türkmen edebiyat araştırmacılarının ve yabancı edebiyat araştırmacılarının bu konudaki düşüncelerini mukayese etmekle, kendi düşüncelerimizi ispatlamayı da amacımıza dahil ettik.

Anahtar Kelimeler: Türkmen Edebiyat, uyak, şiir.

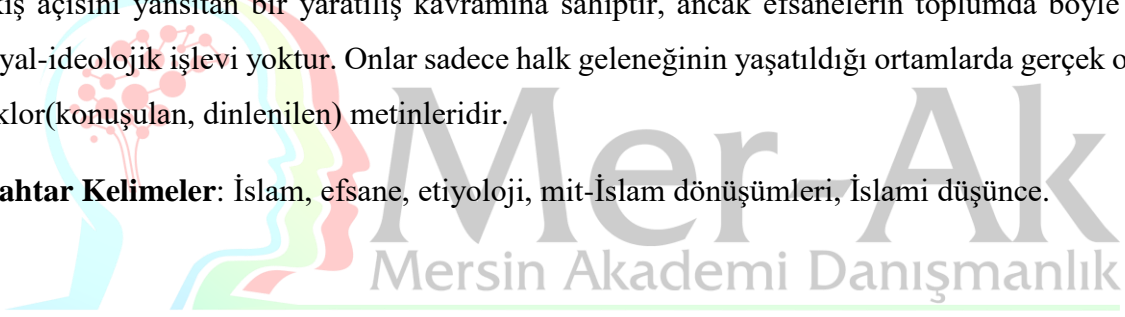
EFSA NELERDEKİ MİTİK DÜŞÜNCENİN İSLAMİ DÜŞÜNCEYE DÖNÜŞMESİNİN TEORİK PROBLEMLERİ

Galib SAYILOV

ÖZET

Efsane, mitik bakış açısıyla yakından bağlantılıdır. Mitin dünyayı anlatma fonksiyonu efsanelerde açıkça gösterilir. Efsaneler ayrıca, mitler gibi dünyanın nasıl oluştuğunu ve onun farklı bileşenlerinin nasıl ortaya çıktığını da açıklar. Efsanelerin ve mitlerin idea, içerik ve işlevsellik özelliklerinin benzerliği mitleri tanımlamamıza izin vermez. Mitler, mit dönemin bakış açısını yansıtan bir yaratılış kavramına sahiptir, ancak efsanelerin toplumda böyle bir sosyal-ideolojik işlevi yoktur. Onlar sadece halk geleneğinin yaşatıldığı ortamlarda gerçek olan folklor(konuşulan, dinlenen) metinleridir.

Anahtar Kelimeler: İslam, efsane, etiyoloji, mit-İslam dönüşümleri, İslami düşünce.

THEORETICAL PROBLEMS OF THE TRANSITION OF THE MYTHICAL IDEAS TO THE ISLAMIC IDEA IN LEGENDS

ABSTRACT

The genre of the legend is closely connected with the mythical worldview. The explanatory function of myth in legends is manifested in the open form. They like myths explain how the world was created, how its separate elements were created. But the similarity of their content and function does not allow us to identify them. Since, if myths are the dominant conception of creation, which reflects the worldview of mythical time, then legends on the social scale do not have such a socio-ideological function. They are just folklore texts (which affect and obey), which are relevant in the environment that has a folklore tradition.

Key Words: Islam, legend, etiology, transformations, myth-Islam, Islamic idea.

MASSACRES BY SERBIAN FORCES IN KOSOVO (1998-1999)

Selim BEZERAJ

ABSTRACT

The aim of this paper is to present the Massacres by Serbian Forces in Kosovo (1998-1999), with special focus on massacre in Prekaz, Izbica, Rezallë, Likoshan, Obri, Lybeniq, Qyshk, Small and Big Krusha, Celina, Pastasel, Meje, Studime. Massacre that shocked the international community was Masaacre of Racak. Facing this extremely serious situation that is reigning in Kosovo, and in order not to be repeated a "second Srebrenica", as a result of these massacres international opinion was shaken by Serbian crimes in Kosovo, then the International Community decided to intervene in Kosovo. Kosovo independence was the result of a bloody conflict - a war of ethnic cleansing by paramilitary forces inspired by Serb hardliners, that during 1998-1999 war in Kosovo claimed the lives of around 13,000 Albanian victims and more than 1,600 people are still missing. The United Nations Office on Missing Persons, Kosovo Government Office on Missing Persons, International Committee of the Red Cross is responsible for this process, and retrieves information on mass graves not yet identified. Justice has not brought any real conviction for the Serbian criminals who committed these massacres.

Key Words: Massacres, Kosovo, Prekaz, Reçak, Meje, Lybeniq, Pastasel, Krusha.

PLASTİKLER ve BİYOPLASTİKLER: ATIK YÖNETİM SEÇENEKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ezgi BEZİRHAN ARIKAN

Havva Duygu BİLGİN

ÖZET

Endüstride en çok kullanılan malzemelerden biri olan petrol türevli plastikler tüm dünyada büyük miktarda plastik atık oluşmasına neden olmaktadır. Son zamanlarda, plastik atıkların geri dönüşüm oranlarının artmasına rağmen büyük bir kısmının deponi alanlarına bertaraf edildiği bilinmektedir. Deponi alanlarının azalması ve çevre kirliliği sorunları nedeniyle plastıklere alternatif olarak çevre dostu bir malzeme olan biyoplastikler geliştirilmiştir. Global ölçekte incelendiğinde biyoplastiklerin üretiminin yılda % 20 büyüyerek önümüzdeki yıllarda hemen her alanda kullanımının artacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, bu malzemelerin sürdürülebilir bir çevre ve ekonomik gelişim için atık yönetimi açısından değerlendirilmesi gerekir. Bu çalışmada, plastikler ve biyoplastikler geniş bir bakış açısı ile ele alınarak iki plastik türünün de geri dönüşüm, yakma ve deponi alanlarına bertaraf gibi atık yönetim seçenekleri incelenerek endüstriyel atık yönetimi için doğru yaklaşımların belirlenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, sıfır atık stratejisinin de geliştirilmesi ile birlikte ülkemizde de biyoplastik piyasasının hızlanacağı öngörülmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de biyoplastiklerin üretimi, kullanımı ve atık yönetimi konuları ile ilgili öneriler sunularak gerekli yönetmeliklere de temel oluşturulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atık Yönetimi, Biyoplastik, Geri dönüşüm, Plastik, Yakma.

PLASTICS and BIOPLASTICS: EVALUATION of WASTE MANAGEMENT STRATEGIES

ABSTRACT

One of the most used materials is plastics in the industry leads to the formation of large amount of plastic waste in the world. Recently, although recycling rates of plastic wastes have increased, it is known that most of them are disposed of in landfills. Bioplastics that more environmentally friendly material have been developed as an alternative to plastics due to the reduction of landfill and environmental pollution problems. It is thought that the production of bioplastics will increase by 20% per year and will increase in the future. Therefore, these materials need to be carefully evaluated in terms of waste management for a sustainable environment and economic development. In this study, plastic and bioplastics were evaluated with a broad perspective and the waste management options for both plastic types such as recycling, incineration and landfill were investigated. In this context, it is foreseen that the bioplastic market will grow bigger for the next year thanks to development of zero waste strategy in our country. Therefore, it was concluded that the production, usage and waste management of bioplastics should be addressed within the legal framework in Turkey.

Key Words: Bioplastic, Composting, Incineration, Plastic, Waste management.

PATATES İŞLEME ENDÜSTRİSİ ATIKSULARINDAN *Mucor circinelloides* ile FUNGAL YAĞ ÜRETİMİNİN ARAŞTIRILMASI

Ezgi BEZİRHAN ARIKAN

Havva Duygu BİLGİN

Koray BİÇİL

ÖZET

Enerji ihtiyacının karşılanması amacı ile kullanılan fosil kaynaklar, çevresel sorunlara neden olarak sürdürülebilir çevrenin gelişimini engellemektedir. Bu nedenle son zamanlarda yenilenebilir ve yüksek verimli enerji kavramı önemli hale gelmiş ve biyokütleden sağlanan yenilenebilir enerji kaynakları dikkatleri üzerine çekmiştir. Biyokütleden sağlanan en yenilikçi enerji kaynaklarından biri biyodizeldir. Zararlı gaz emisyonlarını azaltması ve biyolojik olarak parçalanabilmesi üzere birçok avantaja sahip olmasına rağmen günümüzde biyodizel petrol temelli yakıtların yerini alacak miktarda üretilmemektedir. Proseste hammadde olarak kullanılan yağın yüksek maliyeti biyodizelin ticari ölçekte üretimin yeterli olmamasının en önemli nedeni olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dezavantajlı duruma bir çözüm aranması amacı ile gerçekleştirilen bu çalışmada, patates işleme endüstrisi atıksularında yetiştirilen *Mucor circinelloides* den biyodizel üretiminde kullanılması mümkün olan düşük maliyetli fungal yağ eldesi araştırılmıştır. Bu amaçla, patates işleme endüstrisi atıksuyuna fungus inoküle edilmiş ve 1 hafta boyunca 31 °C’de çalkalamalı inkübatörde inkübe edilmiştir. İnkübasyon süresi sonunda, fungus biyokütlesi atıksudan ayrılmış ve bu biyokütleden fungal yağ ekstrakte edilmiştir. Ekstraksiyon sonucunda, 1 g kuru fungal biyokütle başına 0,0460 g fungal yağ elde edildiği belirlenmiştir. Elde edilen fungal yağın miktarının çevresel şartların optimizasyonu ile artırılması mümkündür. Ayrıca çalışmanın geliştirilmesi ile yeterli miktarlarda üretimi sağlandığında fungal yağın ticari olarak biyodizel üretiminde hammadde olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atıksu, Atık Yönetimi, Fungal yağ, *Mucor circinelloides*, Patates işleme endüstrisi.

INVESTIGATION OF FUNGAL OIL PRODUCTION by *Mucor circinelloides* FROM POTATO PROCESSING INDUSTRY WASTEWATER

ABSTRACT

In the worldwide, the fossil resources were used for the energy needs. But this usage prevented the development of the sustainable environment because of their environmental problems. Therefore, renewable and high efficiency energy concept has become important and recently renewable energy sources from biomass have a great attention. One of the most innovative energy sources from biomass is biodiesel. Although it has many advantages, including the reduction of harmful gas emissions and biodegradability, today biodiesel cannot be produced on a commercial scale due to the oil used as raw material in production is expensive. Therefore, in this study, the production of fungal oil by *Mucor circinelloides* was investigated using the wastewaters of the potato processing industry. For this purpose, fungus was inoculated to potato processing industry wastewater and incubated at 31 °C at orbital shaking incubator for 1 week. At the end of the incubation period, fungus biomass was filtered from waste water and oil extraction analysis was performed. As a result of the analysis, 0.0460 g oil / g dry fungus was obtained. It has been concluded that fungal oil can be used for different purposes such as biodiesel production after optimization studies.

Key Words: Fungal lipid, *Mucor circinelloides*, Potato, Wastewater, Waste management.

***Absedia coerulea* FUNGUSU ile PATATES İŞLEME ENDÜSTRİSİ ATIKSULARINDAN FUNGAL YAĞ ÜRETİMİN ARAŞTIRILMASI**

Ezgi BEZİRHAN ARIKAN

Havva Duygu BİLGİN

Koray BİÇİL

ÖZET

Enerji üretimi ve tüketimi arasındaki açık giderek artmakta, bu durum çevre dostu yenilenebilir enerji kaynaklarına ihtiyacı da arttırmaktadır. Dolayısıyla son zamanlarda yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili bilimsel çalışmaların arttığı görülmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan biyokütle enerjisi yada biyokütle kullanarak biyodizel gibi yenilenebilir yakıtlar için gerekli ham maddeleri oluşturmak bu çalışmaların temelini oluşturmaktadır. Buradaki en büyük kısıtlama biyokütle yetiştirmek için kullanılan besi ortamının getirdiği yüksek maliyet olarak saptanmaktadır. Bununla birlikte özellikle gıda endüstrisinde üretim, hazırlama ve tüketim sırasında çok miktarda atıksu üretildiği ve bu atıksuların biyokütle üretimi için oldukça iyi bir düşük maliyetli besi ortamı olduğu yapılan birçok çalışma ile kanıtlanmıştır. Bu atıksular direkt olarak çevreye verildiğinde çevre kirliliğine ve değerli biyokütle ve besinlerin kaybına da neden olabilmektedir. Bu çalışmada, Türkiye’de Gıda Sanayinin önemli bir kolunu oluşturan ve patates işleme endüstrilerinden açığa çıkan atık suların düşük maliyetli besiyeri olarak kullanılması ile yetiştirilen *Absedia coerulea*’dan biyodizel ham maddesi olarak kullanımını mümkün olabilen fungal yağ üretimi araştırılmıştır. Bu amaçla, patates işleme endüstrisi atıksuyuna fungus aşılansmış ve 1 hafta boyunca 30 0C’de inkübe edilmiştir. İnkübasyon süresi sonunda, fungus biyokütlesi atıksudan filtrelenmiş ve yağ ekstraksiyonu yapılmıştır. Analiz sonucunda, 1 g kuru fungustan %3,22 oranında yağ elde edilmiştir. Oluşan fungal yağ kütlesinin, optimizasyon çalışmaları sonucunda miktarının artırılması ile biyodizel üretimi gibi amaçlarla kullanılabilceği sonucuna varılmıştır.

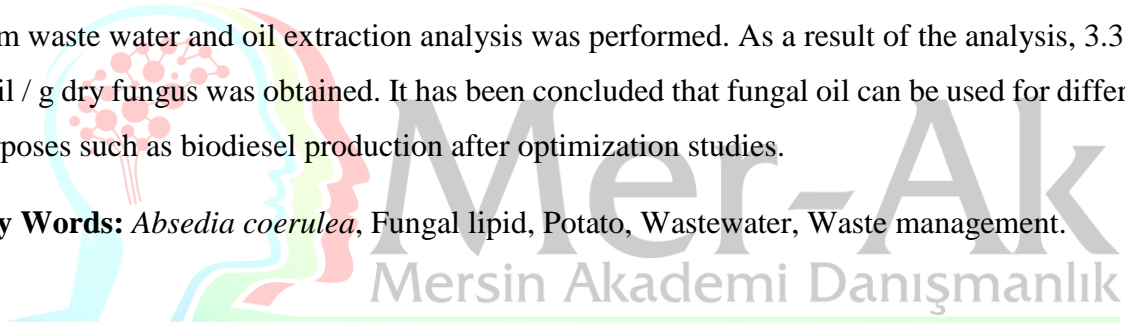
Anahtar Kelimeler: *Absedia coerulea*, Atık Yönetimi, Fungal yağ, Patates işleme endüstrisi atıksuyu.

STUDY of FUNGAL OIL PRODUCTION by *Absedia coerulea* FROM POTATO PROCESSNG INDUSTRY WASTEWATER

ABSTRACT

Energy production and consumption is increasing day by day and this situation changes the world's perspective on renewable energy sources. Therefore, recently researches on renewable energy sources have increased. The main renewable energy sources are wind, solar, geothermal, hydraulic and biomass. In the food industry, large amount wastewater was produced during production, preparation and consumption. These wastewaters caused environmental pollution and loss of valuable biomass/nutrients when they discharged directly to the environment. In this study, wastewaters from the potato processing industry, one of the most important food industry in Turkey, was used for fungal oil production by *Absedia coerulea*. For this purpose, fungus was inoculated to potato processing industry wastewater and incubated at 30 °C at orbital shaking incubator for 1 week. At the end of the incubation period, fungus biomass was filtered from waste water and oil extraction analysis was performed. As a result of the analysis, 3.32% g oil / g dry fungus was obtained. It has been concluded that fungal oil can be used for different purposes such as biodiesel production after optimization studies.

Key Words: *Absedia coerulea*, Fungal lipid, Potato, Wastewater, Waste management.

Nİ-Tİ ŞEKİL HAFIZALI ALAŞIMLARA UYGULANAN ISIL İŞLEMLERİN FAZ DÖNÜŞÜM SICAKLIĞINA ETKİSİ

Ece KALAY

İskender ÖZKUL

Canan AKSU CANBAY

ÖZET

Teknolojik alanlardaki hızlı ilerlemeler ile birlikte yeni malzeme türleri araştırılmaya ve üretilmeye başlanmıştır. Yeni malzeme üretmenin yanı sıra, mevcut malzemelere farklı elementlerin katılması ile elde edilen malzemenin, gerek termal gerek mekanik özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar hem sanayi hem de akademik alanlarda devam etmektedir. Bu malzemelerden birisi olan ve gün geçtikçe yeni özellikleri ortaya çıkan gerçek şekil ve boyutuna geri dönebilme yeteneğine sahip şekil hafızalı alaşımlar mühendislik uygulamaları için önemli bir yere sahiptir. Havacılık, otomotiv, medikal ve daha birçok alanda yaygın olarak kullanılan şekil hafızalı alaşımlar sıcaklık, basınç veya manyetik alana bağımlı olarak iki dönüşüm fazı arasında bir şekil ezberleme işlemine tabii tutulabilen metal alaşım grubudur. Şekil hafıza etkisi gösteren demir bazlı, bakır bazlı ve nikel bazlı olmak üzere pek çok alaşım olduğu halde, termomekanik hareket mekanizmalarındaki basitlik, yüksek oranda geri kazanılabilir gerinim sergilemeleri ve yüksek korozyon direnci gibi genel özellikleri ile Ni-Ti alaşımları bilimsel ve ticari alanda en çok ilgi çeken alaşım sistemleridir. Bu alaşım sistemine farklı oranlarda elementlerin katılması alaşımın güçlenmesi için önemlidir. Bunun yanı sıra uygulanan ısı işlemlerde Ni-Ti şekil hafızalı alaşımının performansını artırabilir. Şekil hafızalı alaşımların bu özelliğinden yola çıkarak çalışmamızda, Ni-Ti şekil hafızalı alaşımına uygulanan ısı işlemlerin alaşımın dönüşüm sıcaklığına ve kristal yapısına etkileri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şekil hafızalı alaşımlar, martensitik dönüşüm, DSC, yaşlandırma.

EFFECT OF HEAT TREATMENT ON PHASE TRANSFORMATION TEMPERATURE OF NI-TI SHAPE MEMORY ALLOYS

ABSTRACT

Together with the rapid advances in technological fields, new types of materials have begun to be researched and produced. In addition to producing new materials, the studies on the improvement of both the thermal and mechanical properties of the material obtained by adding different elements to the existing materials continue in both industrial and academic fields. Shape memory alloys, which are one of these materials and which are able to return to their original shape and size, have an important place for engineering applications. Shape memory alloys commonly used in aerospace, automotive, medical and many other fields are metal alloy group which can be subjected to a shape memorization process between two transformation phases depending on temperature, pressure or magnetic field. There are many alloys including iron-based, copper-based and nickel-based. Ni-Ti alloys are the most attractive alloy systems in scientific and commercial fields with their general characteristics such as simplicity in thermomechanical motion mechanisms, highly recoverable strain, and high corrosion resistance. The inclusion of elements in different proportions of this alloy system is important for strengthening the alloy. In addition, it can increase the performance of Ni-Ti shape memory alloy in applied heat treatments. Based on this property of shape memory alloy, the effects of heat treatment applied to Ni-Ti shape memory alloy on the conversion temperature and crystal structure of alloy have been investigated.

Key Words: Shape memory alloys, Martensitic transformation, DSC, aging.

ŞEKİL HAFIZALI ALAŞIMLARDA YAŞLANDIRMA SÜRESİNİN FAZ DÖNÜŞÜM SICAKLIĞINA ETKİSİ

Ece KALAY

İskender ÖZKUL

Canan AKSU CANBAY

ÖZET

Artan yaşam standartlarını karşılamak amacıyla yeni malzemelerin gelişimi, üretimi ya da var olan malzemelerin çeşitlendirilmesi mühendislerin ortak çalışma alanını oluşturmaktadır. Belirli bir ısı işleme maruz kaldıktan sonra eski formuna geri dönebilme yeteneği gösteren şekil hafızalı alaşımlar bu malzemelerin başında gelmektedir. Şekil hatırlama etkisine sahip olan bu malzemeler endüstride yaygın olarak kullanılmaktadır. Ortodontik diş tellerinde, damar tıkanıklıklarında kullanılan stentlerde, ortopedik bağlantı elemanlarında, sönümleme elemanlarında, uzay araçlarında, robot ve hareketlendirici teknolojisinde vb. çok geniş uygulama alanlarında yer almaktadır. Düşük sıcaklıklarda deforme edilebilir ve daha yüksek sıcaklıklara maruz kaldıklarında deformasyon öncesi şekillerine geri dönebilen şekil hafızalı alaşımlar, martensitik faz dönüşümü olarak bilinen faz dönüşümünün özel bir şekilde ortaya konulmasıdır. Yüksek oranda geri kazanılabilir gerinim sergilemeleri ve yüksek korozyon direnci gibi genel özellikleri ile Ni-Ti alaşımları bilimsel ve ticari alanda en çok ilgi çeken alaşım sistemleridir. Bu alaşım sistemine farklı oranlarda elementlerin katılması alaşımın güçlenmesi için önemlidir. Bunun yanı sıra uygulanan ısı işlemlerde Ni-Ti şekil hafızalı alaşımının performansını artırabilir. Şekil hafızalı alaşımların bu özelliğinden yola çıkarak çalışmamızda, Ni-Ti şekil hafızalı alaşımında yaşlandırma süresinin faz dönüşüm sıcaklıklarına etkisi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şekil hafızalı alaşımlar, DSC, yaşlandırma, martensitik dönüşüm.

EFFECT OF AGING TIME ON PHASE TRANSFORMATION TEMPERATURE IN SHAPE MEMORY ALLOYS

ABSTRACT

The development, production or diversification of existing materials constitute the common working area of the engineers to meet the increasing living standards. Shape memory alloys, which are capable of returning to their former form after being subjected to a specific heat treatment, are one of these materials. These materials which have the effect of shape recover are widely used in the industry. Orthodontic braces, stents used in vascular occlusion, orthopedic fasteners, damping elements, spacecraft, robot, and actuator technology, etc. are located in very wide application areas. The shape memory alloys, which can be deformed at low temperatures and return to their original shapes when exposed to higher temperatures, are the special form of the phase transformation known as the martensitic phase transformation. Ni-Ti alloys are the most attractive alloy systems in scientific and commercial fields with their general features such as highly recoverable strain and high corrosion resistance. The inclusion of elements in different proportions of this alloy system is important for strengthening the alloy. In addition, it can increase the performance of Ni-Ti shape memory alloy in applied heat treatments. Based on this feature of shape memory alloys, the effect of aging time on Ni-Ti shape memory alloy was investigated.

Key Words: Shape memory alloys, DSC, aging, martensitic transformation.

BİTKİSEL YAĞ RAFİNASYONUNDA ELDE EDİLEN DEODORİZE DİSTİLATINDA YAĞ ASİDİ ORANININ ARTTIRILMASI

Sema ÇELİK

Utku ARSLAN

Ali Hasan YÖNEY

ÖZET

Yağ rafinasyonunun basamaklarından biri de deodorizasyondur. Deodorizasyon aşamasında yağ, düşük vakum altında yüksek sıcaklıkta buhar ile distile edilmektedir. Yağda bulunan yağ asitleri, tokoferoller, eser miktarda bulunan yağ alkollerini, düşük karbon sayılı esterler ve diğer eser miktarda bulunan organik maddeler distilasyon ile ayrılmaktadır. Distilatın içeriğini sadece deodorizasyon aşaması belirlememektedir. Yağ rafinasyonunun tüm aşamalarında meydana gelen reaksiyon ve adsorpsiyonlar deodorizasyon aşamasında distilatın bileşenlerini ve oranlarını değiştirmektedir. Endüstriyel olarak ölçütler kullanılacak alanlara göre değişmekle birlikte genel olarak yüksek yağ asidi oranına sahip deodorize distilatlar dünya pazarında kabul görmektedir. Yapılan bu çalışmada rafinasyon şartları değiştirilerek elde edilen deodorize distilat oranı 3 kat artırılmış ve klasik rafinasyon işleminde elde edilen %40 yağ asidi oranı %66,3'e çıkartılmıştır.

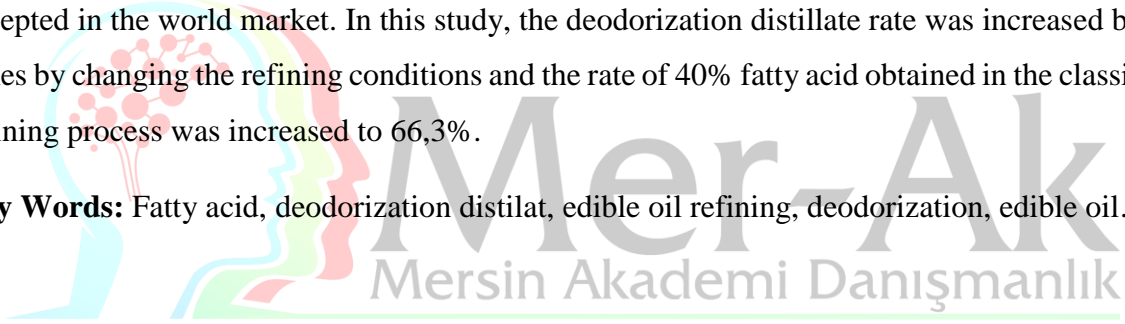
Anahtar Kelimeler: Yağ asidi, deodorize distilat, yağ rafinasyonu, deodorizasyon, yağ.

INCREASING OF FATTY ACID IN DEODORIZER DISTILLATE, OBTAINED BY VEGETABLE OIL REFINING

ABSTRACT

Deodorization is step of the edible oil refining. In the deodorization step, the oil is distilled off with steam at high temperature and low vacuum. Fatty acids, tocopherols, trace amounts of fatty alcohols, low carbon esters and other trace amounts of organic substances are separated by distillation. The deodorization step is not determined by the content of the deodorization distillate only. Reactions and adsorption at all step of edible oil refining change the components and ratios of deodorization distillate in the deodorization step. Although industrial criteria vary according to the areas to be used, deodorized distillates with high fatty acid ratio are generally accepted in the world market. In this study, the deodorization distillate rate was increased by 3 times by changing the refining conditions and the rate of 40% fatty acid obtained in the classical refining process was increased to 66,3%.

Key Words: Fatty acid, deodorization distilat, edible oil refining, deodorization, edible oil.

YUMUŞAK ÇELİĞİN PH=7,0'DA SULU ORTAMLARDAKİ ELEKTROKİMYASAL DAVRANIŞI ÜZERİNE FENOL KIRMIZISININ ETKİLERİ

Güray KILINÇÇEKER

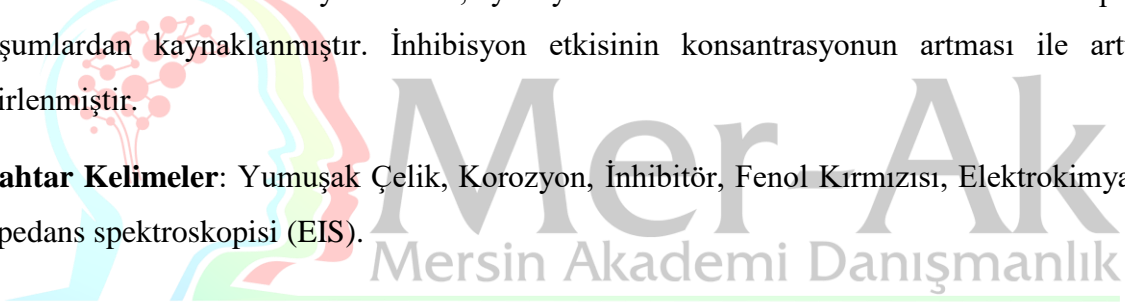
Sema ÇELİK

Mustafa Kemal SANGÜN

ÖZET

Yumuşak çeliğin korozyon davranışı, fenol kırmızısı içeren klorür çözeltilerinde incelenmiştir. Bu amaçla elektrokimyasal empedans spektroskopisi (EIS) ve potansiyodinamik polarizasyon ölçümleri kullanılmıştır. Çözeltinin pH'ı 7,0'a ayarlanmıştır. Fenol kırmızısının agresif klorür ortamında yumuşak çeliğin anodik çözünmesini önleyebildiği gösterilmiştir. Fenol kırmızısının inhibisyon etkisi, yüzeyde fiziksel olarak adsorbe olan kompleks oluşumlardan kaynaklanmıştır. İnhibisyon etkisinin konsantrasyonun artması ile arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Çelik, Korozyon, İnhibitör, Fenol Kırmızısı, Elektrokimyasal empedans spektroskopisi (EIS).

THE EFFECT OF PHENOL RED ON ELECTROCHEMICAL BEHAVIOUR OF MILD STEEL IN AQUEOUS MEDIA AT PH=7.0

ABSTRACT

The corrosion behavior of mild steel was investigated in chloride solutions, in the presence of phenol red. For this aim, electrochemical impedance spectroscopy (EIS) and potentiodynamic polarization measurements were utilized. The pH of solution was adjusted to 7.0. It was shown that, phenol red could inhibit anodic dissolution of copper in aggressive chloride media. The inhibition effect of phenol red was resulted from complex formations) which physically adsorbed on the surface. The inhibition efficiency increased with the high concentration.

Key Words: Mild Steel, Corrosion, Inhibitor, Phenol Red, Electrochemical Impedance Spectroscopy (EIS).

PNÖMONİ KLİNİK AKTİVİTE İNDEKSLERİ İLE KAN ENFEKSİYON PARAMETRELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mevlüt Hakan GÖKTEPE

ÖZET

Araştırmamızda; dâhiliye yoğun bakım ünitesinde pnömoni tanısı ile yatmakta olan 14 hastanın CURB 65 ve PSİ (pnömoni severity index) değerleri hesaplandı. Hastaların yaş, cinsiyet, lökosit, prokalsitonin, crp, IG (immatur granulosit sayısı) değerleri eş zamanlı not edildi. Hastaların altısı erkek, sekizi kadındı. Yaş ortalaması 72, CURB 65 için ortalama değer 4, PAI için ortalama değer: 192, non homojen dağılım olması nedeniyle crp median değeri 112, lökosit median değeri 12,75, IG median değeri 0,22, prokalsitonin median değeri 2 olarak bulundu. Pnömoni klinik şiddet indeksleri kan enfeksiyon parametreleri arasında istatistiki olarak anlamlı korelasyon bulunmadı. Lökosit sayısı ile IG değeri arasında istatistiki olarak anlamlı korelasyon vardı.

Pnömonili hastada klinik seyrin değerlendirilmesinde hastanın lökosit, crp, prokalsitonin gibi enfeksiyon parametrelerinden çok hastalık aktivite indekslerinin önemli olduğu kanısına vardık. Konuyla ilgili hastanın yoğun bakım süreci boyunca kliniğinin iyileştiği veya kötüleştiği dönemlerde klinik aktivite indeksleri ile enfeksiyon parametrelerindeki değişikliklerin gözlenmesiyle ilgili daha fazla hasta grupları ile yapılacak çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Pnömoni, CURP 65, PSI, Enfeksiyon parametreleri.

COMPARİSON OF CLİNICAL PARAMETERS OF PNEUMONİA WITH BLOOD İNFECTİON PARAMETERS

ABSTRACT

Our research; CURB 65 and PSI (pneumonia severity index) values of 14 patients who were diagnosed with pneumonia in internal medicine intensive care unit were calculated. Age, sex, leukocyte, procalcitonin, crp, IG (immatur granulocyte count) values of the patients were recorded simultaneously. Six patients were male and eight were female. The mean age was 72, the mean value was 4 for the CURB 65, and the mean value for the PAI was 192; due to the non homogeneous distribution; crp median value was 112, leukocyte median value was 12.75, IG median value was 0.22, procalcitonin median value was found as 2. Pneumonia clinical severity indices were not found statistically significant correlation between blood infection parameters. There was a statistically significant correlation between the number of leukocytes and IG.

In the evaluation of the clinical course of the patient with pneumonia, we concluded that the disease activity indices are more important than the infectious parameters of the patient, such as leukocyte, crp and procalcitonin. There is a need for studies to be done with more patient groups regarding the observation of changes in clinical activity indices and infection parameters in the period during which the patient's clinical condition improves or deteriorates during the intensive care period.

Key Words: Pneumonia, CURP 65, PSI, Infection parameters.

İNŞAAT İŞLERİNDE İŞ KAZALARININ ÖNLENMESİ İÇİN KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

İlker GÖKÇE

Emine Banu ELBİSTAN

Mustafa Kemal KÜLEKÇİ

ÖZET

İnşaat, maden ve metal sektörleri iş sağlığı ve güvenliği açısından en tehlikeli sektörler arasındadır. Ülkemizde meydana gelen iş kazalarının önemli bir kısmı inşaat işlerinde yaşanmaktadır. İş kazaları sonucu çalışanlar ciddi şekilde yaralanmakta ve ölmektedirler. Bu durum çalışanları, işverenleri ve devleti sosyal ve maddi açıdan olumsuz etkilemektedir. İnşaat işlerinde iş kazalarının önlenmesi için çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanması önemlidir. Bu çalışmada Mersin'in Yenişehir ve Mezitli mevkieinde bulunan üç tane konut inşaatında çalışan toplam 30 işçiyle iş kazalarının önlenmesinde kişisel koruyucu donanım kullanımı ile ilgili anket çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda 30 işçinin 28'i kişisel koruyucu donanımların işyerlerindeki tehlikeleri, riskleri ve iş kazalarını önlediğini belirtmiştir ve kişisel koruyucu donanım kullanımında dikkat edilmesi gereken hususlar belirlenmiştir. İnşaat işlerinde çalışanların kişisel koruyucu donanım kullanması işyerinde emniyet ve güvenliğin temin edilmesinde önemli katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, İnşaat İşleri, Kişisel Koruyucu Donanım, İş Kazaları.

USE OF PERSONAL PROTECTİVE EQUIPMENT TO PREVENT WORK ACCIDENTS IN CONSTRUCTION WORKS

ABSTRACT

Construction, mining and metal sectors are among the most dangerous sectors in terms of occupational health and safety. An important part of the work accidents in our country is experienced in construction works. Workers are seriously injured and killed as a result of work accidents. This situation affects employees, employers and the government negatively in terms of socially and financially. It is important that the employees use personal protective equipments to prevent work accidents in construction works. In this study, a total of 30 workers, working in three residential buildings located at Yenişehir and Mezitli in Mersin city, were surveyed on the personal protective equipment used to prevent work accidents. As result of this research, 28 of the 30 workers stated that the personal protective equipments prevent the hazards, risks and work accidents in the workplaces and the issues considered in the use of personal protective equipments were determined. The use of personal protective equipments by the workers in the construction works makes a significant contribution to the safety and security of the workplaces.

Key Words: Occupational Health and Safety, Construction Works, Personal Protective Equipment, Work Accidents.

FIRKA-İ İSLAHIYE’NİN İSKÂN VE NÜFUS SİYASETİ: İSLAHIYE ÖRNEĞİ

Mesut YOLAL

ÖZET

19. yüzyıl Osmanlı Devleti için merkezi güçlendirme çağıydı. Bu yapılırken göçerler, aşiretler ve hanedanlık haline gelen aileler hedef kitleydi. Bu unsurların merkezin sözünü dinler hale getirilmesi sistemsal amaç haline gelmişti. Fırka-i İslahiye’nin etkin siyaseti sonucunda Gâvur Dağı, Kürt Dağı ve Kozan Dağları cihetindeki merkez kaç güçleri 19. yüzyılın ikinci yarısında merkezi sisteme büyük oranda dâhil edilmiştir.

Fırka-i İslahiye, öncelikle isyan halinde bulunan yerlerde asayişi sağlamıştır. Daha sonra yeni yerleşim birimleri kurarak buralarda iskân faaliyetlerinde bulunmuş ve nüfus sayımı yapmıştır. Toplumların niceliksel ve niteliksel özelliklerini yansıtan önemli kaynaklardan birisi hiç şüphesiz nüfus sayımlarıdır. Torosların eteğinde bulunan İslahiye’de, Tanzimat’ın ruhuna uygun olarak merkezileşmenin bir alt unsuru olarak nüfus sayımı yapılmıştır. Burada irdelenen nüfus sayımı İslahiye’nin iskânının gerçekleştirildiği 1865-1866 yılını kapsamaktadır. Yapılan sayımda köylerde yaşayan yetişkin erkek nüfus kayıt altına alınmıştır. Bu sayımda nahiyeler ve buna bağlı köyler sayılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat, Fırka-i İslahiye, Gâvur Dağı, İslahiye, İskân.

FIRKA-İ ISLAHIYE'S HOUSING AND POPULATION POLITICS: EXAMPLE OF ISLAHIYE

ABSTRACT

The 19th century was the age of central empowerment for the Ottoman Empire. In this process, nomads, clans and families that became dynasty were the target group. Making these components listen to the center had become a systemic goal. As a result of the effective politics of Fırka-i Islahiye, the centrifugal forces in the direction of Gavur, Kurd and Kozan mountains were largely included in the central system in the second half of the 19th century.

Fırka-i Islahiye firstly maintained the order and safety in the places of rebellion. Later, it established new settlements, engaged in housing activities and conducted a census. One of the important sources reflecting the quantitative and qualitative characteristics of societies is undoubtedly censuses. In Islahiye at the foot of the Toros Mountains, In accordance with the spirit of Tanzimat, census was conducted as a sub-element of centralization. The census examined here covers the year 1865-1866, when Islahiye's housing took place. In the census, adult male population living in villages was recorded. In this census, sub-districts and their villages were listed.

Key Words: Tanzimat, Fırka-i Islahiye, Mount Gavur, Islahiye, Housing.

BAKİ SÜHA EDİBOĞLU ŞİİRİ

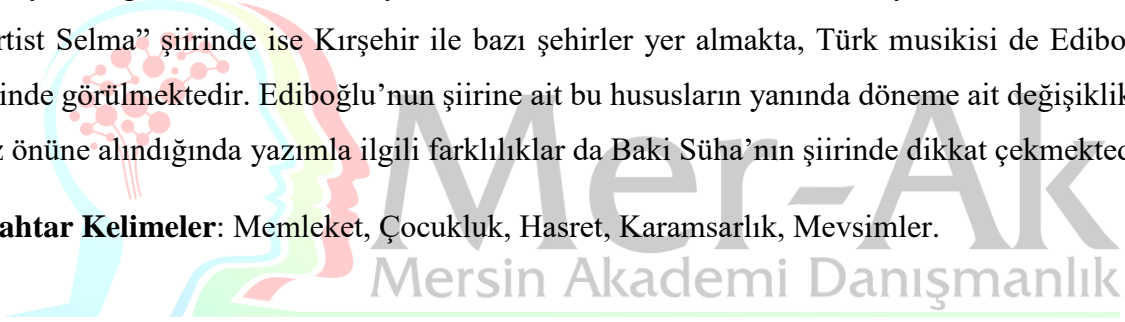
Ahmet KARAKUŞ

ÖZET

Baki Süha Ediboğlu Türk şiirinde yeri fazla bilinmeyen şairlerden biridir. “Cenup”, “Gece Yağmuru”, “İşaret” ve “Karanlıkta Geçen Gemiler” adlı şiir kitapları bulunan Ediboğlu’nun bu eserlerinde memleket, çocukluk, ailesine olan hasreti ve hatıraları belirgin bir şekilde görülmektedir. Şiirlerinde karamsarlık ve hüznün hissedildiği şair için servilerle ifade edilen mezarlığın ve ölenlerin önemli bir yeri bulunmaktadır.

Baki Süha Ediboğlu’nun şiirlerinde ayrıca din mefhumu yer almakta olup bazı kelimelerin sıklıkla kullanımı, mevsimler ve mevsimlerin etkisi, başta memleketi Antalya ve Antalya ile ilgili bazı özelliklerin yanında İstanbul, İzmir ve bir film senaryosu izlenimini veren “Artist Selma” şiirinde ise Kırşehir ile bazı şehirler yer almakta, Türk musikisi de Ediboğlu şiirinde görülmektedir. Ediboğlu’nun şiirine ait bu hususların yanında döneme ait değişiklikler göz önüne alındığında yazımla ilgili farklılıklar da Baki Süha’nın şiirinde dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Memleket, Çocukluk, Hasret, Karamsarlık, Mevsimler.

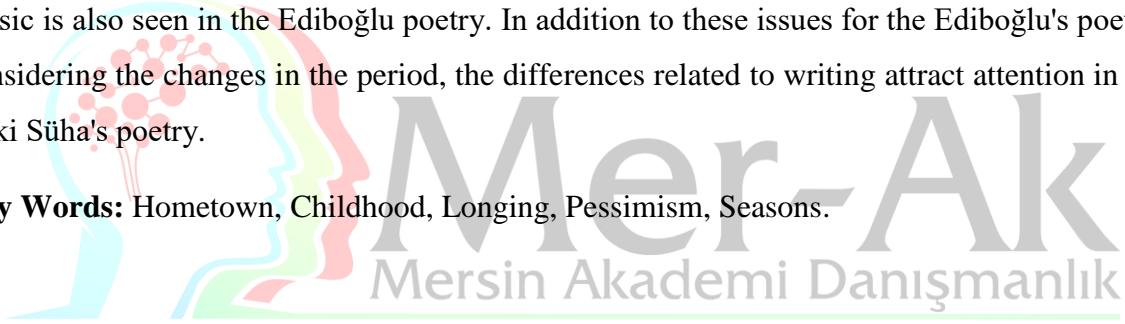
THE BAKİ SÜHA EDİBOĞLU POETRY

ABSTRACT

Baki Süha Ediboğlu is one of the poets not much known in the Turkish poetry. In the works by Ediboğlu, who has books of poems titled “Cenup”, “Gece Yağmuru”, “İşaret” and “Karanlıkta Geçen Gemiler”, country, childhood, longing for and memories of his family can be prominently seen. Expressing grief and sadness in his poems, the graveyard denoted by cypress and the dead are prominent for the poet.

Baki Süha Ediboğlu's poems also include the notion of religion, the frequent use of certain words, the seasons and the effects of seasons and, İstanbul, İzmir and Kırşehir, some other cities, which appear to be a screenplay in his poem “Artist Selma”, along with notably his hometown Antalya and some features related to Antalya are found in his poems; the Turkish music is also seen in the Ediboğlu poetry. In addition to these issues for the Ediboğlu's poetry, considering the changes in the period, the differences related to writing attract attention in the Baki Süha's poetry.

Key Words: Hometown, Childhood, Longing, Pessimism, Seasons.

KOLOREKTAL KANSERLERDE PERİNÖRAL İNVAZYON

ÖNEMLİ MİDİR?

Gülçin HARMAN KAMALI

ÖZET

Kolorektal kanserlerde TNM evreleme sistemi ileri evrelerde prognostik değerlendirmeye önemli katkı sağlar. Ara evrelerde homojen hasta grubu bulunmadığından ek prognostik faktörlere ihtiyaç duyulmaktadır. Patolojide hematoksilen eozin ile kolaylıkla değerlendirilebilen perinöral invazyon (Pİ) varlığı bu faktörlerden biridir.

Çalışmamızda lenf nodu invazyonu bulunmayan (N0) Evre II kolorektal kanserli hastalarda yaş, tümör çapı, T evresi, lokalizasyon, lenfovasküler invazyon (Lİ) ve Pİ gibi histopatolojik parametrelerin prognostik önemini araştırdık.

Hastanemizde 2006-2017 yılları arasında ameliyat edilmiş nonmetastatik kolorektal kanserli hastaların kayıtları retrospektif incelendi. İncelemeye lenf nodu negatif ve en az 12 lenf nodu diseksiyonu yapılmış 294 hasta alındı.

116 kadın, 181 erkek hastanın yaş ortalaması 61,7 bulundu (21-89 SD:13,4). Hastalar ortalama 49 ay takip edilmişti. Lİ görülmeyen 287 hastada ortalama sağ kalım 58,9 ay; Lİ saptanan 10 hastada 29,2 ay bulundu (p:0,005). Lİ ve Pİ'un birlikte izlendiği 4 hastada ortalama sağkalım 26 ay, diğer grupta 58.3 aydı (p:0,05). Pİ 287 hastada görülmezken bu grupta ortalama sağkalım 59,2 ay, Pİ izlenen 10 hastada ortalama 20,4 aydı (p<0,0001). Toplam lenf nodu sayısı sağkalımı etkilememişti (p:0,067). Diğer faktörlerden tümör yeri ve T evresi sağkalım üzerine etkili değildi.

Pİ'lu hastaların yaş ortalaması 71,9/yıl, bulunmayanlarda 61,4/yıldı (p:0,009). Cox analizi ile sağkalıma etkili parametrelerden hasta yaşı ve Pİ'un bağımsız prognostik faktör olduğu bulundu.

Pİ'nun önemi birçok grup tarafından araştırılmıştır. Evre gözetmeksizin genel dağılımda sağkalım farkı yaratmayan Pİ; alt grup analizlerinde özellikle evre II kolorektal karsinomlarda anlamlı prognostik faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Perinöral invazyonun varlığı, adjuvan

tedavisi tartışmalı evre II kolorektal karsinomlarda kötü prognozu olabilecek hastaların önceden belirlenmesinde yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kolorektal karsinom, perinöral invazyon.

IS PERINEURAL INVASION IMPORTANT IN COLORECTAL CANCER?

ABSTRACT

TNM staging system in colorectal cancers makes an important contribution to prognostic evaluation in advanced stages. Since there is no homogeneous patient group in intermediate stages, additional prognostic factors are needed. One of these factors is the presence of perineural invasion (PI) which can be easily evaluated with hematoxylin eosin in pathology.

In this study, we investigated the prognostic significance of histopathological parameters such as age, tumor diameter, TNM stage, localization, lymphovascular invasion (LI) and PI in patients with stage II colorectal cancer without lymph node invasion.

The records of nonmetastatic colorectal cancer patients operated in our hospital between 2006-2017 were retrospectively reviewed. The study included 294 patients with at least 12 lymph node dissections and all lymph node negative.

The mean age of 116 women and 181 men was 61.7 (21-89 SD:13.4). The mean follow-up period was 49 months. The mean survival of 287 patients without LI was 58.9 months and 10 patients with LI was 29.2 months (Test p:0.005). The mean survival was 4 months in 4 patients with LI and PI, and 58.3 months in the other group (Test p:0.05). While PI was not seen in 287 patients, the mean survival was 59.2 months in this group and 20.4 months in 10 patients with PI (Test p <0.0001). The total number of lymph nodes did not affect survival (Test p: 0.067). Tumor site and T stage were not relevant to survival.

The mean age of patients with PI was 71.9 years and 61.4 years for those without (Test p: 0.009). Cox analysis showed that patient age and PI were independent prognostic factors.

The importance of PI was investigated by many groups. PI which does not create a survival difference in general distribution, regardless of staging. In subgroup analysis, stage II colorectal carcinoma is a significant prognostic factor. The presence of perineural invasion may be helpful in the prediction of patients with poor prognosis in controversial stage II colorectal carcinomas.

Key Words: Perineural invasion, colorectal cancer.

2013 ve 2018 FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Halil Dündar CANGÜVEN

Gülşen AVCI

ÖZET

Eğitim geleceğe yapılan bir yatırım olarak değerlendirilirse, bireyin hem yakın hem de uzak geleceğe en iyi şekilde hazırlanması hem de bu yönde davranış değişikliğinin sağlanması gerekmektedir. Zamanın gereği olarak eğitim, ülkelerin gelişmişliklerinin bir ölçüsü haline gelmiş ve bu şekilde seviyelendirmeler başlamıştır (Arı ve İnci, 2015). Birçok ülkede geçmişte çok uzun zamana dayansa da ülkemizde de eğitimle ilgili reformlar yapılmaya çalışılmıştır. Bu değişimlerin içerisinde MEB'in program geliştirme ve ölçmedeğerlendirme faaliyetlerinde Bloom Taksonomisini dikkate alması da sayılabilir (Arı ve İnci, 2015). Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından 2013 ve 2018 yıllarında geliştirilen ve uygulamaya konulan Fen Bilimleri Öğretim Programlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Bilişsel Alan Basamaklarına göre analizlerinin yapılarak karşılaştırılmaya çalışılmasıdır. Alanyazın taramasıyla elde edilen verilerden anahtar kelimeler oluşturulmuştur. Kodlama çalışmaları yapıldıktan sonra yapılan analizler konusunda aynı kazanım içerisinde yer alan eylem kelimelerin karşılık olan bilişsel alan basamaklarından en üst düzeydekine göre değerlendirme yapılmıştır.

Bu çalışmada Nitel Yöntemlerden “Belge Tarama (Doküman İnceleme) ” metodu kullanılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen güvenilirlik çalışması yapılmıştır. İç tutarlılık oranı 2013 Fen Bilimleri Programı üzerinde %92, 2018 Fen Bilimleri Programı üzerinde %89 ve genel değerlendirme ise %91 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçla çalışmanın güvenilir olduğu söylenebilir. 2013 ve 2018 yılları arasında kazanımlar bakımından, Hatırlama basamağında %1,62 oranında azalma, Anlama basamağında %5,77 oranında artış, Uygulama basamağında %5,73 oranında azalma, Analiz basamağında %1,95 oranında azalma, Değerlendirme basamağında %2,21 oranında azalma ve Yaratma basamağında %4,56 oranında artış olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Fen Bilimleri Eğitimi, 2013 Fen Bilimleri Öğretim Programı, 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı.

COMPARISON OF 2013 AND 2018 SCIENCE TEACHING PROGRAMS BY RENEWED BLOOM TAXONOMY

ABSTRACT

By considering education as an investment for future, it can be concluded that it is necessary to prepare the individuals both for near and far future by the best way and to ensure proper changes in their behaviors within this context. By the time, education has become a measure of the development level of countries and such gradations have begun (Arı and İnci, 2015). Although many countries have a long history, educational reforms have been made also in our country. Within these changes, the Turkish Ministry of Education also takes into account Bloom Taxonomy in program development and measurement-evaluation activities (Arı and İnci, 2015). The aim of this study is to analyze the Science Programs of Curriculum which were developed and implemented by the Turkish Ministry of Education in 2013 and 2018 by means of the Cognitive Domain of Revised Bloom Taxonomy. Key words have been generated from the data obtained from the literature review. After coding the previous studies, the evaluations were made prior to the highest level in the cognitive area which corresponds to the action words included in the same acquisition. In this study, (Document Review (Document Review) method was used from qualitative methods. In order to increase the reliability of the study, the Miles and Huberman's (1994) reliability technique was conducted. The internal consistency rate was determined as 92% in 2013 Science Program, 89% in 2018 Science Program and 91% in General Evaluation. With this result, it can be said that the study is reliable. In terms of the goals, a decrease of 1.62% in the recall step, an increase of 5.73% in the understanding step, a decrease of 5.73% in the implementation step, a 1.95% decrease in the analysis step, the value of the evaluation step is 2.21% and a 4.56% increase in Creation between 2013 and 2018.

Key Words: Revised Bloom Taxonomy, Science Education, Science Curriculum.

YÖNETİCİLİĞİN BİR MESLEK OLMASINA İLİŞKİN KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA

Ahmet İLHAN

Recep YÜCEL

ÖZET

Klasik Yönetim Yaklaşımlarından bu yana, örgüt yönetimindeki yöneticilik sisteminin, değişerek ve gelişerek biçimlendiği söylenebilir. Hatta, günümüzde, daha da gelişen ve büyüyen tüm örgütlerde, yöneticilik temel bir gereklilik, oldukça önemli ve etkili bir görev olduğu belirtilebilir. Ancak, örgütlenmede kadrolara uygun bir görev, belirlenen gereklerine göre bir meslek yolu ile yapılmaktadır. Avukat, doktor, mühendis ve bilgisayar programcısı gibi meslekler, konuya örnek olarak verilebilir. Ayrıca örgütlenmede, meslekleri aracı ile bu görevler yapılırken; bunu yapanların yönetilmesi ise hiyerarşik yöneticiliği gerektirmektedir. Bir fakültede dekan, bir hastanede başhekim, bir eğitim kurumunda okul müdürü, bir işletme veya kurumda şef ya da müdür, değişik örgütlenmelerdeki yöneticiliğe ilişkin örneklerdir. Eğer bu örneklerdeki yöneticilikler, yöneticilik olarak kabul ediliyorsa, yöneticiliğin diploma ile bir meslek olduğu düşünülmektedir. Aksine bu husus yanlış ve ya belirsiz ise, aynı örneklerdeki yöneticiliklerin, yönetici olarak kabul edilmemesi gerekmektedir. Bu görüşlere dayanılarak çalışmanın amacı; yöneticiliğin, bir meslek olmasına ilişkin sorulara cevap aranmaya yönelik argümanları ortaya koymak iken; alana yapacağı katkı ise çalışmanın önemine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yöneticilik, Meslek, Örgütlenme, Kadrolama.

A CONCEPTUAL STUDY ON MANAGEMENT AS A OCCUPATION

ABSTRACT

Since the Classical Management Approaches, it can be said that the managerial system in organizational management is shaped by changing and developing. Even today, in all the more evolving and growing organizations, management is a fundamental necessity, a very important and effective task can be specified. However, a suitable task for the cadres in the organization is carried out by means of a profession according to the determined requirements. Examples of this is the professions, such as lawyer, doctor, engineer and computer programmer. In addition, organization; while performing these tasks through their professions; the management of those who do so requires hierarchical management. The dean in a faculty, the head physician in a hospital, the head of school in an educational institution, the chief or manager in an enterprise or institution, are examples of management in different organizations. However, a suitable role for the staff in the organization; according to the specified requirements are made by a profession. The purpose of the study based on these views; while the arguments for seeking answers to the questions regarding management, being a profession; the contribution to the field indicates the importance of the study.

Key Words: Management, Occupation, Organization, Staffing.

TÜRKİYE CUMHURİYET’NİN KURULUŞU, SİYASAL, EKONOMİK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİMLER(1923-1938)

Mustafa ALBAYRAK

ÖZET

Cumhur sözcüğü, Türkçeye Arapçadan geçmiş olup, “*Cumhur*” Halk, Cumhuriyet ise halk yönetimi anlamına gelmektedir. Bu sözcük Batı dillerine Latince “*Respublica*” sözcüğünden geçmiş olup, İngilizce’de “*Republic*”, Fransızca’da “*République*” sözcükleri ile ifade edilmiştir (Çeçen, 1981:8). Cumhuriyet yönetimi;

“Ulusun egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığı ile kullandığı devlet şekli” olup,” Cumhuriyette devlet başkanları belirli süreler için seçilir” (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 1977:145). “Cumhuriyet, halkın egemenliği doğrudan doğruya veya temsilciler aracılığı ile kullandığı devlet şekli” (Meydan Larousse, 3: 95) demektir.

Türk Hukuk Sözlüğünde;

“Cumhuriyet, devlet başkanı, millet veya meclisleri tarafından seçilen hükümet şekli... Cumhuriyetçilik, milli egemenlik ülküsünün en iyi ve en emin surette temsil ve tatbikine elverişli hükümet şekli olduğuna inanış” (Türk Hukuk Lûğati, 1956:56) olarak tanımlanmıştır.

Eski Yunan ve Roma’da Cumhuriyet uygulamalarından söz edilirse de, bu toplumların sınıflı toplum olmaları nedeniyle, adı geçen toplumlarda çağdaş anlamda Cumhuriyet yönetimlerinin uygulandığı söylenemez. Zira bu toplumlarda ne devlet başkanları, ne de meclisler toplumun tamamının katılabildiği seçimler sonucunda belirlenmiyordu(Ateş, 1986: 20). Yalnızca yurttaşlık hakkına sahip olan bireyler bu seçimlere katılabiliyorlardı. Kadınlar, köleler, yabancılar ve yurttaşlık hakkına sahip olmayanlar seçimlere katılamıyorlardı. Bu nedenle, eski Yunan demokrasisi ve Roma Cumhuriyeti bir çeşit eşitsizliğe dayanmıştı (Tunaya,1966:288).

Kısacası “*Eski Yunan cumhuriyetlerine bu açıdan oligarşi denebilir*” (Çeçen, 1981: 31).

İslamî toplumlarda ise Cumhuriyet uygulaması denilen yönetimlerde, aynı şekilde toplumun tamamının katıldıkları seçimler söz konusu değildi. Egemenliğin kaynağı Tanrısal olup, İslâmîyet’in kutsal kitabı Kur’an-ı Kerim’de bu durum şöyle açıklanmıştı:

” Ey egemenlik sahibi olan Allah, sen egemenliği dilediğine verirsin ve sen egemenliği dilediğinden geri alırsın”(Esen,1968: 11). Bu ayetten de anlaşılacağı gibi, İslâmî anlayışta da egemenlik Allaha ait olup, yöneticilere Allah tarafından verilip, alınmaktaydı. Bu nedenle yöneticinin yaptığı uygulamalar kesinlikle toplum tarafından sorgulanamazdı. Halkın yönetime katılması söz konusu değildi. Toplumunu yönetenler, egemenliği kendilerine bağışlayan Allaha karşı sorumlu olduklarını savunarak kendilerini, Tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak görmüşlerdir. Tarih boyunca yönetimler; adlarına ister Krallık, İmparatorluk, Halifelik, Hükümdarlık, Padişahlık ne denilirse denilsin, Tanrısal haklar kuramına dayanan bütün yönetim biçimlerinde, “egemenliğin Tanrısal kaynaklı olduğu” anlayışını topluma kabul ettirmişlerdir.

TÜRKİYE’DE TEK PARTİ DÖNEMİNDE EKONOMİK POLİTİKALAR VE UYGULAMALAR (1923-1945)

Mustafa ALBAYRAK

ÖZET

Tanzimat öncesine kadar Osmanlı Devleti’nin ekonomik ve toplumsal yapısı genelde kendine özgü bir yapıya sahip bir görünüm arz etmekteydi. Tanzimat öncesinde genel anlamda kapalı bir ekonomik (otarşik) düzene sahip olan ve gayri millî bir ticaret ve sanayi kesiminin elinde bulunan ekonomik sistem, Tanzimat’ın başlamasından bir yıl önce, Sultan II. Mahmut döneminde, İngiltere ile 16 Ağustos 1838 tarihinde imzalanan Balta Limanı Antlaşması’yla, ilk defa “*Açık Kapı*” (*Open Door*) politikasına yönelmiş, bu antlaşma “*Osmanlı Devleti’nin iktisâdi çöküşünü başlatan değil, hızlandıran bir muâhede*” olmuştur (Kütükoğlu, 1985:58). Aynı anlaşmadan sonra “*İmparatorlukta serbest ticaret kuralları geçerli olmaya başlamıştır*” (Bağış, 1983; 99). Tanzimat döneminde “*Babiâli, İmparatorluğun yarı sömürge haline getirilmesine uzun süre seyirci kalmıştır*” (Önsoy, 1988; 125). Daha da ötesi Osmanlı Devleti gerek Tanzimat Dönemi (1839-1876)’nde, gerekse Birinci ve İkinci Meşrutiyet dönemlerinde sözü edilen politikaların uygulanmasına devam etmiştir.

Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde Sanayi Devrimini gerçekleştiremeyen Osmanlı Devleti’nin sanayii, genelde küçük el zanaatları ve kol gücüyle çalışan üretim araçlarına dayanıyordu. Osmanlı Devleti hammadde kaynaklarının bol olmasına karşın, Sanayi Devrimi’ni yapamadığı için, doğal kaynaklarını kendisi işletemiyordu. Bu durum devletin Tanzimat’tan itibaren, sanayileşmiş Batılı ülkelere verilen geniş ekonomik ayrıcalıkların da kullanılmaya başlamasıyla birlikte, kısa süre içinde Osmanlı Devleti, adeta yabancı sermayenin işgaline uğramış, daha da ötesi Osmanlı pazarı ve ucuz iş gücü de bu ülkelerin kullanımına açılmıştır. Bu durum Osmanlı Devleti’nin giderek Batılı emperyalist güçlerin ekonomik, siyasi ve toplumsal denetimine girmesine yol açmıştır. Bu dönemdeki olumsuz gelişmeler yalnızca bunlarla kalmamış, Kırım Savaşı (1854)sırasında ve sonrasında Batıdan alınan borçların ödenememesi, yargı ve eğitim üzerinde Batılıların kurdukları denetim, zaten zayıf olan ekonomik yapının, giderek çöküşüne neden olmuştur. Berkes’e göre; bu dönem aslında “*bir bozulma(corruption) ve durma (stagnation) süreci ve bu Batı gelişiminin etkileri altında çarpılma ve yıkılma sürecidir*” (Berkes, 2013;319).

Tarihçi Çadircı'nın da vurguladığı gibi;

“25 yıl içinde günden güne artan devlet borçlarının tutarı 1880’lerde 200 milyon Sterlin’e çıkmıştır. Devlet bu borçlarının faizlerini ödeyemeyerek, alacaklıların belirli İmparatorluk gelirlerinin yönetimini ele almalarına izin vermek zorunda kalmıştır” (Çadircı, 1991;180).

Bu olumsuzluklar 20 Aralık 1881 tarihinde Muharrem Kararnamesi'nin yayınlanmasına ve ardından da Duyun-u Umumiye Teşkilatı (Genel Borçlar Örgütü)'nin kurulmasına kadar devam etmiş, bu kuruluş 20 Aralık 1881’de Osmanlı borçlarının yeniden yapılandırılması kararını alarak, alacaklı taraflara bazı yeni tekel ve ayrıcalıklarının verilmesi karşılığında, belli miktarda borç indirimine gitmeyi kabul etmiştir. Yedi üyeden oluşan bir yönetim kurulu olan ve Osmanlı Devleti'nin temel vergi gelirlerini toplama hakkını kazanan Duyun-u Umumiye, Osmanlı Devleti maliyesinden bütünüyle özerk bir yapıya sahip olup gerek vergi toplama işlerini ve gerekse vergi denetleme işlerini kendi seçtiği müfettişleri ile gerçekleştirmeye başlamıştır (Blaisdell, 1979; 89-93).

Blaisdell'e göre;” *Duyunuumumiye'nin en büyük etkisi ayrı ayrı Fransız İngiliz ya da Alman emperyalizmini kurmaktan çok, Avrupa emperyalizmini geliştirmek olmuştur*” (Blaisdell, 1979;215). Büyük bir borç yükü altında ezilen devlet, meşrutiyet döneminde de yeterli sermaye birikimi olmadığı için, gerekli yatırımlarını yapamamış ve bu örgütün denetiminden kurtulamamıştır. Her ne kadar İkinci Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki Partisi yönetimi bu denetimi azaltmak ve bağımsız bir iktisat politikası yaratmak istemişse de “*Millî İktisat*” adı verilen bu politika (Toprak, 1982), politika kağıt üzerinde kalmış, uygulamada başarılı olmamıştır. Bu politikaya göre İttihat Terakki yönetimi;

KÖPEK MEME TÜMÖRLERİNİN HİSTOPATOLOJİK KLASİFİKASYONUNDA YENİLİKLER

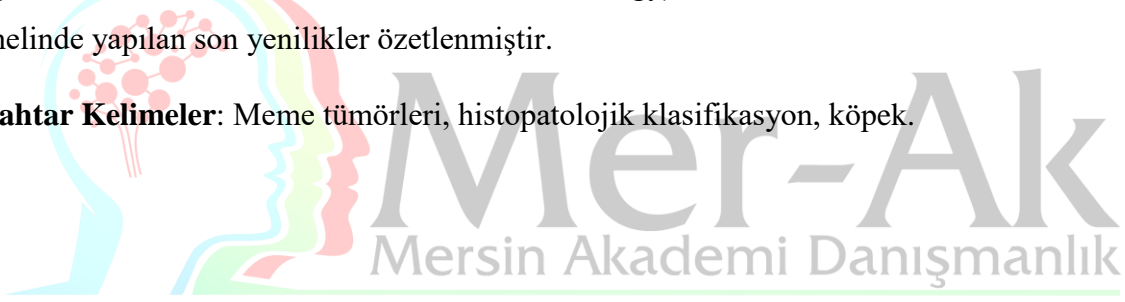
Ahmet AYDOĞAN

Mehmet HALIGÜR

ÖZET

Meme tümörleri, köpeklerde deri tümörlerinden sonra en sık görülen tümörlerdir ve meme kanserlerinin yıllık insidens oranı yaklaşık 198/100000'dir. Köpek meme tümörlerinin insidensindeki bu artışa paralel olarak teşhisinde kullanılan histolojik sınıflandırma da önem kazanmaktadır. Bu derlemede, köpek meme tümörlerinde WHO-AFIP (World Health Organization–Armed Forces Institute of Pathology) tarafından kullanılan sınıflandırma temelinde yapılan son yenilikler özetlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meme tümörleri, histopatolojik klasifikasyon, köpek.

INNOVATIONS IN HISTOPATHOLOGICAL CLASSIFICATION OF CANINE MAMMARY TUMORS

ABSTRACT

Mammary tumors are the most common tumors in dogs after skin tumors and the annual incidence rate of mammary cancers is approximately 198/100000. In addition to this, increase in the incidence of canine mammary tumors, the histological classification used in its diagnosis is also important. This review summarizes the recent innovations on dog mammary tumors based on the classification used by WHO-AFIP (World Health Organization - Armed Forces Institute of Pathology).

Key Words: Mammary tumors, histopathological classification, dog.

BİR KÖPEKTE KİSTİK TRİKOEPİTELYOM

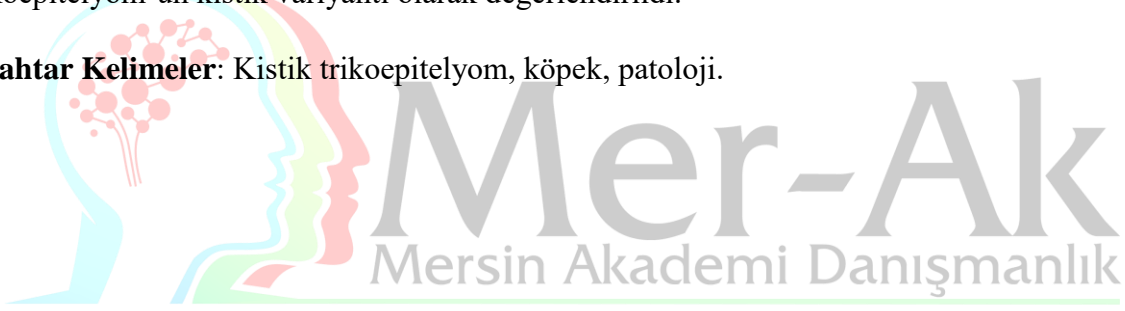
Ahmet AYDOĞAN

Hamdi AVCI

ÖZET

Bu olgu sunumunda, 6 yaşlı, dişi, setter ırkı bir köpekte, sırt bölgesinde deriden alınmış, klinik olarak yapılan tedavilere yanıt vermeyen kistik bir kitle patolojik olarak değerlendirildi. Kitlenin makroskobik incelemesinde 2.1x1.7x1.2 cm boyutlarında, iyi sınırlı ve oval şekilli, dış kısmının sert kıvamlı ve kesit yüzünün boz-beyaz renkte bir materyal ile dolu olduğu görüldü. Mikroskobik olarak trikojenik farklılaşmaya sahip kistik yapı dikkati çekti ve kitle trikoepitelyom'un kistik varyantı olarak değerlendirildi.

Anahtar Kelimeler: Kistik trikoepitelyom, köpek, patoloji.

CYSTIC TRICHOEPITHELIOMA IN A DOG

ABSTRACT

In this case report, a 6-year-old, setter, female dog with a cystic, dermal and unresponsive to treatment with clinically mass located on the ridge was evaluated as pathologically. The macroscopic examination of the mass was 2.1x1.7x1.2 cm in size, well-limited, oval, hard outer section, and a cross-sectional white color. Microscopically, the cyst with trigenogenic differentiation was noticed and the mass was evaluated as a cystic variant of the trichoepithelioma.

Key Words: Cystic trichoepithelioma, dog, pathology.

SAĞLIK TURİZMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Tuğba ÇAM YANIK

Meryem Türkan IŞIK

ÖZET

Dünyada çok hızlı bir şekilde gelişmekte olan turizm sektörü, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan oldukça önemli bir sektördür. Daha önceleri genellikle tatil veya seyahat etmek amacıyla kullanılan turizm, farklı bir alan olan sağlık bakım hizmetleri alımına ulaşmak için kullanılmaya başlanmıştır. İnsanlar, sağlık açısından psikolojik, biyolojik, fizyolojik açıdan en iyi durumda olabilmeyi hedefler ve bunun için de sahip oldukları tüm imkanları kullanmaya çalışırlar. Gelişmiş ülkelerdeki tedavi ve bakım ücretlerinin fazla olması, gelişmekte olan ülkelerde ise yeterli ekipmanların olmaması gibi nedenlerden dolayı, sağlık sektöründe teknolojinin gelişmesi, ulaşımın kolay ve ucuz olması sağlık turizmini ortaya çıkartmıştır. Bireyler hem daha uygun hem de ulaşılabilir olması durumundan dolayı, başka ülkelerde tedavi ve bakımını alabilmekte ve de kültürel olarak farklı bir ülkeyi görme ve gezme imkanını yakalamaktadır. Sağlık turizminin son yıllarda yaygınlaşması ile birlikte başka bir ülkenin tedavisini ve bakımını alan hastada uygulanacak olan hemşirelik bakımı da ayrı bir önem kazanmaktadır. Farklı bir ülkeye, sağlık turizmi çerçevesinde sağlık bakımını almaya gelen bireye, taşımakta olduğu kültürel değerlerin sağlık bakım hizmeti sunumu sürecinde kültürel değerler ve farkındalık konusunda yetkin bir hemşireden bakımın sunulması ve sağlığına kavuşturulması elzemdir. Bu derlemenin amacı, günden güne hızla yaygın hale gelen sağlık turizmi ve buna yönelik uygulanması gereken hemşirelik bakımını irdelemektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, turizm, kültürlerarası hemşirelik, bakım.

HEALTH TOURISM AND NURSING CARE

ABSTRACT

The tourism sector, which is developing very rapidly in the world, is an important sector in economic, social and cultural aspects. Tourism, previously used for holiday or travel purposes, has been used to reach a different area of health care services. People want to be in the best condition in terms of health, psychological, biological, physiological and try to use all the facilities they have. Due to the high costs of treatment and care in developed countries and the lack of adequate equipment in developing countries, the development of technology in the health sector, easy and cheap transportation have revealed health tourism. Because of being more suitable and accessible, patients can receive treatment and care in other countries and have the opportunity to see and tour a culturally different country. In addition to the widespread use of health tourism in recent years, the nursing care to be applied in a patient receiving treatment and care of another country also gains a special importance. It is essential to provide care and health to a patient from a nurse who is competent in cultural values and awareness in the process of providing health care services for the cultural values he / she is carrying to a different country in the context of health tourism. The aim of this review is to examine the health tourism which is becoming widespread day by day and the nursing care that should be applied accordingly.

Key Words: Health, tourism, intercultural nursing, care.

ROBOTİK CERRAHİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Tuğba ÇAM YANIK

Gülşay ALTUN UĞRAŞ

ÖZET

Robotik cerrahinin 1980’li yılların ortalarında tıp alanında kullanılmaya başlanmasıyla birlikte cerrahi girişimlerde yeni bir çağ başlamıştır. İlk defa beyin cerrahisinde biyopsi amacıyla kullanılan robotik cerrahi teknolojisi, daha sonraları üroloji, kalp ve damar, göğüs, plastik cerrahi gibi farklı alanlarda da kullanılmıştır. Robotik cerrahinin olumlu sonuçları ile birlikte bu teknik ilerleyen zamanlarda daha da geliştirilmiştir. Robotik tele cerrahi ile farklı kıtalardaki hastalar üzerinde cerrahi girişimler uygulanmış, robotik endoskopik cerrahi ile ise minimal invaziv girişimler uygulanarak cerrahin performansı yükseltilmiş ve iyi hasta sonuçları gözlenmiştir. Laparoskopik ve geleneksel cerrahi girişimlere göre daha pahalı bir yöntem olan robotik cerrahi, hastalarda komplikasyonların azaltılmasında ve hastanede kalış süresinin kısaltılmasında önemli bir rol oynadığı için günümüzde önerilmektedir.

Robotik cerrahinin gelişmesiyle birlikte bu yöntemde uygulanması gereken hemşirelik bakımı da önem kazanmıştır. Robotik cerrahide hemşirelik bakımı, cerrahi girişim öncesi hastanın ve ekibin güvenliğinin sağlanması; cerrahi girişim sırasında robotun hastaya yerleştirilmesi, robotun asepsisinin sürdürülmesi, videoskopik ekrandan verilerin okunması, acil durumlarda gerekli önlemlerin alınması; cerrahi girişim sonrasında ise hastanın havayolu açıklığının sağlanması, yaşam bulgularının izlenmesi, kanamanın kontrol edilmesi ve komplikasyonların önlenmesine yönelik girişimlere odaklanmaktadır.

Bu derlemenin amacı hemşirelere, robotik cerrahide hemşirenin sorumlulukları ve hasta bakımına yönelik güncel bilgileri aktarmaktır

Anahtar Kelimeler: Robotik cerrahi, hemşirenin sorumlulukları, hasta bakımı.

ROBOTIC SURGERY AND NURSING CARE

ABSTRACT

In the mid-1980s, robotic surgery was introduced in medicine, and a new era has started in surgical interventions. Robotic surgical technology, which was used for biopsy for the first time in neurosurgery, was later used in different fields such as urology, cardiovascular, chest and plastic surgery. Together with the positive results of robotic surgery, this technique was further developed in later times. Surgical procedures were applied to the patients in different continents by robotic tele surgery, and the performance of the surgeon was improved by using minimally invasive procedures with robotic endoscopic surgery and good patient results were observed. Robotic surgery, which is a more expensive method compared to laparoscopic and traditional surgical interventions, is currently recommended as it plays an important role in reducing complications and shortening the duration of hospitalization.

With the development of robotic surgery, nursing care that should be applied in this method has gained importance. Nursing care in robotic surgery, ensuring the safety of the patient and the team before surgery; placing the robot in the patient during the surgical procedure, maintaining the robot asepsis, reading the data from the videoscopic screen, taking necessary precautions during the surgery; providing patients airway patency, monitoring of life findings, controlling bleeding and preventing complications after surgery.

The aim of this review is to inform nurses, nurses' responsibilities in robotic surgery and current information about patient care.

Key Words: Robotic surgery, nursing responsibilities, patient care.

MARUL BEYAZ ÇÜRÜKLÜK HASTALIĞI'NIN (*SCLEROTİNİA SCLEROTİORUM*) BİYOLOJİK MÜCADELESİNDE *CONIOTHYRIUM MINİTANS* VE *TRICHODERMA HARZIANUM*'UN ETKİSİ

Ayşegül ÇOLAK ATEŞ

ÖZET

Sclerotinia sclerotiorum, marul yetiştiriciliğinde en yıkıcı toprak kökenli hastalıklarından biridir. Bu çalışma Mersin ilinde 2018-2019 marul üretim sezonunda, *Sclerotinia sclerotiorum*'nun kontrolünde kimyasal mücadeleye alternatif biyolojik kontrol ajanlarından *Coniothyrium minitans* (C) ve *Trichoderma harzianum*'un (TH) yalnız ve birlikte uygulamalarındaki etkinliği iki marul tarlasında araştırılmıştır. Her iki marul deneme parsellerinde, denemeye alınan *Coniothyrium minitans* ve *Trichoderma harzianum*'un yalnız ve birlikte uygulamalarındaki hastalık oranları hem kontrol hem de Fluopyram + Pyrimethanil etki maddesi (Luna Tranquility SC) içeren kimyasal fungusite göre *Sclerotinia sclerotiorum* hastalık oranını önemli düzeyde azalttığı tespit edilmiştir. Biyolojik preparatların yalnız ve birlikte uygulandığı tüm parsellerde, kimyasal fungusit parsellerindeki hastalık oranı üzerindeki başarıya alternatif olabilecek ümitvar sonuçlar elde edilmiştir. Bu kapsamda her iki marul deneme alanında *Sclerotinia sclerotiorum* üzerine en yüksek % etki C (4kg/ha) +TH birlikte uygulamasında %80-86,05 oranında elde edilirken, en düşük etki % 54 - 60,47 ile yalnız TH uygulamasından elde edilmiştir. Marul bitkilerinin verim değerleri incelendiğinde marul üretim alanındaki uygulamaların tümünde kontrole göre verimde önemli bir artışa neden olmuştur. Bu verimdeki artış, deneme alanlarında %13-34 ve %16-27 arasında değişmekte olup, en yüksek artış *Coniothyrium minitans* (4kg/ha)+*Trichoderma harzianum* birlikte uygulamasından elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biological control, *Sclerotinia sclerotiorum*, lettuce, yield.

EFFECT OF *CONIOTHYRIUM MINITANS* AND *TRICHODERMA HARZIANUM* ON BIOLOGICAL CONTROL OF WHITE MOLD DISEASE (*SCLEROTINIA SCLEROTIUM*) IN LETTUCE

ABSTRACT

Sclerotinia sclerotiorum is one of the most destructive soil-borne diseases in lettuce cultivation. In the present study, the effectiveness of single and combined use of *Coniothyrium minitans* (C) and *Trichoderma harzianum* (TH) as alternative biological control agents for chemical *Sclerotinia sclerotiorum* control was investigated in two lettuce fields in the year 2018-2019 production season in the province of Mersin. In both lettuce trial plots, it was determined that the *Sclerotinia sclerotiorum* disease rates in single and combined use of *Coniothyrium minitans* and *Trichoderma harzianum* in the trials were significantly reduced when compared to both the control and application of chemical fungicide that contained active substances Fluopyram + Pyrimethanil (Luna Tranquility SC). In all parcels where the biological preparations were applied alone and in combination, hopeful results that could be an alternative to the success in disease rates in chemical fungicide plots were obtained. Thus, the highest % impact on *Sclerotinia sclerotiorum* in both lettuce trial fields was 80-86.05% in C (4kg / ha) + TH combination, while the lowest effect was obtained in only TH application with 54-60.47%. Analysis of the lettuce plant yield demonstrated that the application led to a significant increase in the yield in all lettuce cultivation fields when compared to control. The increase in yield ranged between 13-34% and 16-27% in the experimental fields and the highest increase was obtained with *Coniothyrium minitans* (4kg / ha) + *Trichoderma harzianum* co-administrationery.

Key Words: Biological control, *Sclerotinia sclerotiorum*, lettuce, yield.

*** This study was supported by General Directorate of Agricultural Research and Policies, project number TAGEM-BS-15/09-10/02-08 (04).**

ÖRTÜ ALTI BİBER VE DOMATES YETİŞTİRİCİLİĞİNDE TOPRAK KÖKENLİ HASTALIKLARIN MÜCADELESİNDE YAPILAN HATALAR VE SOLARİZASYON UYGULAMASI

Ayşegül ÇOLAK ATEŞ

ÖZET

Örtü altı domates ve biber yetiştiriciliğinde üretimi ekonomik anlamda etkileyen en önemli hastalıklar toprak kökenli hastalıklardır. Bunların başında Fusarium spp. (solgunluk ve kök çürüklüğü), Rhizoctonia solani (kök çürüklüğü), Phytophthora spp. (Kök ve kök boğazı çürüklüğü), Sclerotinia spp. (Beyaz çürüklük), Verticillium spp. (Solgunluk), Pythium spp. (kök çürüklüğü), Botrytis cinerea (Kurşuni küf) gelmektedir. Toprak kökenli hastalıklar bitkilerin köklerine, kök boğazlarına ve gövdenin alt kısımlarına saldırarak bu dokuların bozulup çürümelerine ve zamanla solgunluk hastalıklarına neden olurlar. Toprak kökenli hastalıklarla mücadele etmek oldukça güçtür. Çünkü bu hastalıklar toprakta ve toprağa karışmış bitki artıklarında uzun zaman canlılıklarını sürdürebilme yeteneğinde sahip dayanıklı spor üretmektedirler. Mücadele ruhsatlı kimyasal fungusitlerin hastalıkların yıkıcılığı sebebiyle çoğu zaman ilaçlama sayısı veya kullanım dozu arttırılmaktadır. Bu durum mücadeledeki başarıyı arttırmadığı gibi çevre kirliliği ve üründe kalıntı oluşumu ile hem insan sağlığını tehdit etmekte hem de doğal dengeyi bozmaktadır. Mücadelede kullanılan ilaçlara karşı bitkide dayanıklılığın ortaya çıkması kimyasal mücadelede en önemli problemlerden birisini oluşturmaktadır. Hastalığın doğru teşhis edilememesi, yanlış ilaç seçimi, yanlış zamanda ve dozda, uygun olmayan alet-ekipmanla ilaçlama yapılması, sürekli aynı ilacın kullanılması, hastalıklı bitki atıklarının kontrollü imhasının yapılmaması, bazı kimyasal ilaçların karıştırılarak kullanılması, seralarda iyi bir drenaj sisteminin olmaması, her yıl aynı ürünün yetiştirilmesi vb. ile etkin bir mücadele sağlanamamaktadır. Toprak kökenli hastalıklarla etkili ve uzun vadeli bir mücadelenin sürdürülebilirliği kültürel, biyolojik, kimyasal ve fiziksel metotların (solarizasyon) kombinasyonu ile başarılabilirliği kanısını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Biber, domates, toprak kökenli hastalıklar, solarizasyon.

MISTAKES IN THE CONTROL OF SOIL-BORNE DISEASES IN GREENHOUSE PEPPER AND TOMATO CULTIVATION AND SOLARIZATION APPLICATION

ABSTRACT

The most important diseases that affect the production economically in greenhouse tomato and pepper cultivation are soil-borne diseases. Among them the most important are *Fusarium* spp., *Rhizoctonia solani*, *Phytophthora* spp., *Sclerotinia* spp., *Verticillium* spp., *Pythium* spp., *Botrytis cinerea*. Soil-borne diseases attack the roots of the plants, crown and lower parts of the body, causing these tissues to deteriorate and rot and cause wilting diseases over time. It is very difficult to control diseases of soil-borne diseases. Because these diseases, soil and soil mixed plant residues with the long-lasting vitality of the ability to sustain durable spores produce. Most of the time, the number of spraying or usage dose is increased due to the destructiveness of the diseases by the licensed chemical fungicides. This situation does not increase the success of the control, as well as environmental pollution and residual product formation threatens human health and disrupts the natural balance. The emergence of plant resistance to pesticides used in control constitutes one of the most important problems in chemical control. In the plant can not be diagnosed correctly, wrong pesticide selection, wrong time and dose, inappropriate tools-equipment with the application of pesticide, continuous use of the same pesticide, diseased plant residues is not destroyed, the use of some chemical pesticides mixed with the use of, lack of a good drainage system in greenhouses, cultivation of the same product every year etc. and so, can not be provided with an effective control of plant diseases. The sustainability of an effective and long-term control with soil-borne diseases revealed that it can be achieved by combination of cultural, biological, chemical and physical methods (solarization).

Key Words: Pepper, Tomato, soil-borne diseases, solarization.

BARAJLARDA HİDROGRAFİK ÖLÇME YÖNTEMLERİ VE ÜRETİLEN HARİTALAR

Murat YAKAR

Fatma BÜNYAN ÜNEL

Lütfiye KUŞAK

ÖZET

Toprak ve su kaynakları, Dünyada insan yaşamı için gıda üretimi yönünden en önemli iki doğal kaynaktır. Sürdürülebilir arazi yönetiminde, gelecek nesillere kullanılabilir toprak alanları bırakmak ve dolayısıyla korumak için sağlıklı arazi politikaları üretilip en uygun kararlar alınarak araziler yönetilmelidir. Benzer şekilde su kaynakları da korunarak sürdürülebilir su yönetiminden bahsedilmelidir. Ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili olup Van Gölü, Tuz Gölü, Beyşehir Gölü, Eğirdir Gölü gibi birçok göl; Fırat, Dicle, Kızılırmak gibi birçok akarsu ve 2018 yılı itibariyle 727 baraj bulunmaktadır. Bazı barajlarda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün takip ettiği 155 sediment gözlem istasyonu yer almaktadır.

Barajlar; elektrik üretimi, içme, kullanma ve sulama suyunun sağlanması için önemli yapılardır. Yaz aylarında suyun aşırı azaldığı 21. Yüzyılda özellikle dağlardan gelen tatlı suyun denize ya da göle dökülüp gitmesini önlemek amacıyla inşa edilmektedir. Ancak baraj dibinde zamanla biriken sediment miktarı arttıkça su toplama kapasitesi aynı oranda azalmaktadır. Sediment hacmini hesaplamak amacıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından belli aralıklarla hidrografik haritalar üretilmektedir.

Bu çalışmada barajlarda yapılan hidrografi ölçme yöntemleri ve üretilen haritalar incelenmiş ve ölçümlerde kullanılan derinlikölçerlerin hassasiyetleri, kullanılabilirlikleri yönlerinden karşılaştırılmıştır. Yatay ve düşey mesafelerde farklı ölçüm araçları kullanılması nedeniyle hassasiyetleri de farklıdır. Yatay ölçme yöntemlerinde; kutupsal ve uydu yöntemlerinden yararlanılırken düşey ölçmede; klasik, akustik, modern ve hibrit yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden ölçülen veriler değerlendirilerek sayısal derinlik modelleri ve eş derinlik eğrilerinden oluşan hidrografik haritalar üretilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hidrografik ölçme yöntemleri, hidrografik haritalar, sayısal derinlik modeli, eş derinlik eğrileri, baraj.

Mapping and Hydrographic Measurement Methods in Dams

ABSTRACT

Soil and water resources are the two most important natural sources in terms of food production for human life in the world. To leave available to future generations and protect the soil areas, land should be managed by being generated healthy land policies and taken the most appropriate decisions in sustainable land management. Similarly, water resources should be protected and sustainable water management should be mentioned. Our country is surrounded by seas on three sides and there are many lakes such as Van Lake, Salt Lake, Beysehir Lake, Egirdir Lake; 727 dams such as Firat, Dicle, Kizilirmak as of 2018. There are 155 sediment observation stations, some of which are followed by the General Directorate of State Hydraulic Works.

Dams are important structures for electricity generation, drinking, using and irrigation water. In 21st Century, the fresh water decreases excessively in summer. They are especially built in order to prevent the fresh water which comes from the mountains, from spilling into the sea or lake. However, as the amount of sediments accumulated over time increases, the water collection capacity decreases. To calculate the sediment volume, hydrographic maps are generated by Directorate General of State Hydraulic Works at regular intervals.

In this study, hydrographic measurement methods done in dams and generated maps were examined. The accuracy and usefulness of the depth meters used in the measurements were compared. Due to the usage of different tools in measuring horizontal and vertical distances, their sensitivities are also different. While it is benefited from methods of polar and satellite in horizontal measurement; classical, acoustic, modern and hybrid methods are used in the vertical measurement. Hydrographic maps consisted of digital depth model and depth curves are produced by evaluating the data measured from these methods.

Key Words: Hydrographic measurement methods, hydrographic maps, digital depth model, depth curves, dam.

KIYI YÖNETİMİ İÇİN KIYI VE KIYI KENAR ÇİZGİSİNİN BELİRLENMESİ VE MERSİN KIYI BİLGİ SİSTEMİ ALTYAPISININ ARAŞTIRILMASI

Fatma BÜNYAN ÜNEL

Mehmet Özgür ÇELİK

Murat YAKAR

ÖZET

Ülkemizdeki deniz, göl, baraj ve akarsu kıyılarından optimum yararlanmak için su ile kara ayrımı olan kıyı çizgisi haritalandırılmalıdır. Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan kıyılar; limanlarla lojistik olarak katkı sağlarken turizm sektörünün önemli çekim alanlarıdır. Kıyılardaki turizm ve liman faaliyetlerinin ülke ekonomisine 30 milyardan fazla katkısı bulunmaktadır. Kıyılardaki plansız dolgu alanları ve çarpık yapılaşma, doğal dokuyu bozmaktadır. Özellikle konut, tatil siteleri ve otellerin yapımı kıyı alanlarında aşırı nüfus yoğunluğu oluşturmakta ve kıyı alanlarının korumasında problemlere sebep olmaktadır.

Bu çalışmada kıyı yönetimi için kıyı ve kıyı kenar çizgisinin belirlenmesi ve kıyı haritalarının üretilerek bir bilgi sistemi ile yönetimi irdelenmiştir. Dünyada ve ülkemizde gerek ekosistem içerisinde doğal, gerekse dolgularla yapay olarak zamansal değişen kıyı çizgilerinin sürekli takibi zordur. Kıyı çizgisinin belirlenmesinde, yersel ve hava fotogrametrisi, LİDAR sistemleri ve klasik ölçme teknikleri kullanılmaktadır. Uzaktan algılama yönteminde kullanılan uyduların özelliklerine göre hassasiyeti ve maliyeti değişen uydu görüntülerinin çok tercih edildiği gözlenmiştir.

Kıyı yönetimi; su kaynaklarının ekolojik düzeni koruyarak kamu yararına kullanılması amacıyla sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yönlerden bütüncül olarak sürdürülebilir bir yönetimdir. Bu bağlamda kıyı alanlarda kara ve su alanlarının birlikte yönetimi araştırılmış olup kıyıların planlanması ve yönetimi için kıyı ve kıyı kenar çizgisinin hassas bir şekilde belirlenerek kıyı haritalarının üretilmesi gerekliliği açıkça görülmüştür. Mersin il sınırı içerisinde kalan su alanlarında istihsal hakkının ve kara alanlarında mülkiyet durumlarının teknik ve hukuki açılardan ele alınarak kıyı haritalarına dayalı bir bilgi sistemi oluşturulması tartışılmıştır

Anahtar Kelimeler: Kıyı yönetimi, kıyı mülkiyeti, kıyı çizgisi, kıyı kenar çizgisi, kıyı haritaları, kıyı bilgi sistemi..

DETERMINATION OF COASTAL AND COASTAL MARGIN LINES FOR COASTAL MANAGEMENT AND INVESTIGATION OF MERSIN COASTAL INFORMATION SYSTEM INFRASTRUCTURE

ABSTRACT

To utilize coasts of the sea, lake dam and rivers in our country, coastline that is a distinction between water and land must be mapped. The coasts which are in the provision and saving of the state; The most important attraction areas of the tourism sector are contributing to logistics with ports. Tourism and port activities on the coasts include more than 30 billion contributions to the national economy. Unplanned filling areas and crooked construction on the coasts disrupt the natural texture. In particular, the construction of housings, holiday sites and hotels creates excessive population density in coastal areas and causes problems in the protection of coastal areas.

In this study, determination of coastal and coastal margin lines for coastal management; management of coastal areas with an information system by producing coastal maps were examined. In the world and in our country, the ecosystem is difficult to follow continuously in the natural and as well as artificial and temporally changing coastline. In the determination of the coastline, terrestrial and airborne photogrammetry, LIDAR systems and classical measurement techniques are used. According to the characteristics of satellites used in remote sensing method, satellite images varying sensitivity and cost have been preferred.

Coastal management is a sustainable management in terms of social, cultural, political and economic aspects due to the fact that water resources are used for public benefit by preserving the ecological order. In this context, the management of land and water areas in coastal areas was investigated. It is clearly seen that it is the necessity coastal maps are produced by sensitively determining the coastal and coastal margin lines for the planning and management of the coasts. The establishment of an information system based on coastal maps by considering from technical and legal aspects of ownership status in land areas and production right in water areas within the province of Mersin has been discussed.

Key Words: Coastal management, coastal ownership, coastal line, coastal margin line, coastal maps, coastal information system.

ÖRGÜT KURAMLARININ ANALİZ DÜZEYLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİNE YÖNELİK PARADİGMATİK TARTIŞMALAR

Ahmet İLHAN

Recep YÜCEL

ÖZET

Günümüzde yaşadığımız evren içinde beklenmedik bir şekilde ve hızla gelişen olaylara karşı bakış açımız ve anlayışımız değişim göstermektedir. Bu değişime bağlı olarak örgütlerin ve örgütleri çözümlenebilmek adına geliştirmiş olduğumuz bakış açımızın da değiştiğini söylemek mümkündür. Ortaya çıkan bu değişimi destekler nitelikte örgüt araştırmalarında ele alınan kuramın nasıl analiz edileceği sorunsalı kritik bir hale gelmiştir. Analiz sürecinde örgüt araştırmaları konusunun hangi bağlam içinde inceleneceği analiz düzeyini belirlemektedir. Analiz düzeyi belirlendiğinde, ele alınan örgüt kuramını bir bağlam içinde tanımlamak ve çözümlenmek mümkün olabilmektedir. Örgüt kuramlarını analiz düzeyinde incelemek, kuramları benzerlik ve farklılıklar bakımından sınıflandırıp çözümlenme noktasında araçsal bir yarar sağlamaktadır. Bununla birlikte analiz düzeyinde inceleme yapmak hem kuramların hangi bağlamda ele alındığını hem de dayandığı paradigmların ekseninde farklı perspektiften tartışmaları ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sistematik bir biçimde örgüt kuramlarının ilgi alanını tespit edip örgütsel analiz düzeylerini belirleyerek dayandığı paradigmlar ışığında karşılaştırmalı olarak incelemektir. Söz konusu kuramların örgütsel değişkenlere bağlı olarak ele alınan konunun nasıl analiz edileceği sorusuna göre yaklaşım farklılıkları incelenmeye çalışılmıştır. Genel olarak örgüt kuramlarında araştırmalar analiz noktasında; örgüte, örgütsel ilişkilere, örgüt topluluklarına, örgütsel alanlara ve iktisadi işlemlere göre ele alınmaktadır. Bu bağlamda örgüt kuramları, söz konusu analiz noktasında odaklandıkları analiz düzeyleri bakımından farklılaşmaktadır. Çünkü ele alınan herhangi bir örgüt kuramının analiz düzeyinin belirlenmesinde genel olarak araştırmanın bağımlı değişkeninin hangi bağlamda incelendiği dikkate alınmaktadır. Bu çalışmada örgüt araştırmaları alanında seçilen bir örgüt kuramının, analiz düzeyi odaklı ve ontolojik ya da epistemolojik açıdan dayandığı paradigmanın tartışmaları çerçevesinde karşılaştırmalı olarak çözümlenmesine yönelik söylemler geliştirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kuramları, Analiz Düzeyi, Bağlam, Paradigma.

PARADIGMATIC DISCUSSIONS ABOUT THE COMPARATIVE INVESTIGATION OF ORGANIZATION THEORIES IN TERMS OF ANALYSIS LEVELS

ABSTRACT

Our perspective and understanding of unexpected and rapidly developing events in the universe we live in are changing. With this change, it is possible to say that both organizations and the perspective that we have developed in order to analyze organizations have also changed. In support of this change, the problem of how to analyze the theory discussed in organizational research has become critical. In the analysis process, the context of analysis of the subject of organizational research determines the level of analysis. When the level of analysis is determined, it is possible to define and analyze the organization theory discussed in a context. Analyzing organizational theories at the level of analysis provides an instrumental benefit in classifying and analyzing theories in terms of similarities and differences. Nevertheless, analyzing at the level of analysis reveals the context in which the theories are dealt with and the discussion of the paradigms on which they are based from a different perspective. The aim of this study is to examine the comparative studies in light of the paradigms in which it is determined systematically by determining the level of organizational analysis and determining the levels of organizational analysis. In this study, it is tried to examine the differences in the approach according to the question of how these theories will be analyzed. In general, in the analysis of organizational theories research; the subject is handled according to the fields of organization, organizational relations, organizational societies, organizational areas, and economic transactions. In this context, organizational theories differ in terms of the levels of analysis they focus on at this point of analysis. Because, in the determination of the level of analysis of any organizational theory dealt with, the context in which the dependent variable of the research is examined is taken into consideration. In this study, it is tried to develop discourses aimed at the comparative analysis of an organization theory chosen in the field of organizational research within the framework of the discussion of paradigm based on the level of analysis and ontological or epistemological.

Key Words: Organizational Theories, Level of Analysis, Context, Paradigm.

TÜRKİYE'DE ATIK KÂĞIT SEKTÖRLERİNE VE ÜRÜNLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

Ayşe ÖZDEMİR

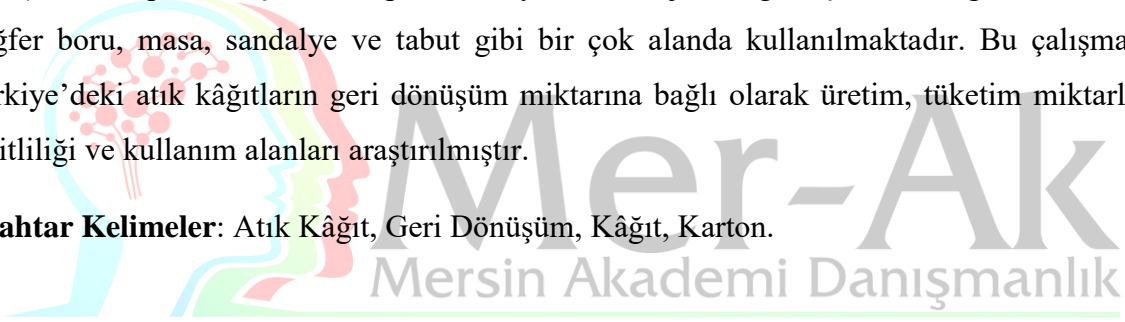
Ahmet TUTUŞ

Mustafa ÇİÇEKLER

ÖZET

Türkiye ve dünyada nüfusun artışı ve teknolojinin ilerlemesi ile kâğıt ve kâğıt ürünlerine olan talep doğrusal olarak artmaktadır. Ülkemizde atık kâğıttan üretilen kâğıt ve kâğıt ürünlerinin üretim, tüketim miktarı ile birlikte çeşitliliği de son yıllarda hızla artmış ve artmaya devam etmektedir. Atık kâğıttan üretilen kâğıt ve kartonlar başta oluklu mukavva endüstrisi olmak üzere ambalaj kâğıdı ve kartonu, temizlik kâğıdı, gazete kâğıdı, yazı-baskı kâğıdı, petek (kapı, panel), karton pelet, köşebent, seperatör, viyol, ambalaj sandığı, alçı levha kâğıdı, masura ve miğfer boru, masa, sandalye ve tabut gibi bir çok alanda kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'deki atık kâğıtların geri dönüşüm miktarına bağlı olarak üretim, tüketim miktarları, çeşitliliği ve kullanım alanları araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atık Kâğıt, Geri Dönüşüm, Kâğıt, Karton.

AN OVERVIEW OF WASTE PAPER SECTORS AND PRODUCTS İN TURKEY

ABSTRACT

With increases of the population and the advancement of technology, demands for paper and its products is increasing linearly in Turkey and the World. The production, consumption and variety of paper and its products produced from waste paper in Turkey have also increased rapidly in recent years and continue to increase. Paper and boards produced from waste paper are used in many fields such as corrugated cardboard industry, wrapping paper and cardboard, tissue paper, newsprint, writing-printing paper, honeycomb, cardboard pellet, gusset, separator, viol, packaging box, gypsum board, rollers, table, chair, and coffin. In this study, production, consumption, variety and usage areas depending on the waste paper recycling in Turkey, have been investigated.

Key Words: Waste Paper, Recycling, Paper, Board.

TÜRKİYE’DE KÂĞIT VE KARTON SEKTÖRÜNÜN DURUM ANALİZİ

Mustafa ÇİÇEKLER

Ahmet TUTUŞ

Ayşe ÖZDEMİR

ÖZET

Dünyada ve ülkemizde teknolojinin gelişmesi, nüfusun hızlı bir şekilde artması, yaşam standardının yükselmesi ve tüketici beklentilerinin değişmesi ile dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de kişi başına düşen kâğıt ve karton tüketim miktarı hızlı bir şekilde artmaktadır. Milattan sonra 105 yılında Çin’de Han Hanedanlığında görevli olan Ts’ai Lun kâğıt üretim endüstrisinin öncülüğünü yaparak kâğıt üretimine başlamıştır. Kâğıt, ilk olarak çok değerli yazı ve kayıt malzemesi olarak kullanılmış ve ilerleyen yıllarda diğer malzemelere göre sağladığı üstünlüklerden dolayı ambalaj malzemesi olarak da değerlendirilmeye başlanmıştır. Son yıllarda dünya genelinde kâğıt üretimi yaklaşık 410 milyon ton iken ülkemizde 2.9 milyon tondur. Bu veriler doğrultusunda ülkemiz kâğıt ve karton üretiminin sadece %0.7’sini karşılamaktadır. Atık kâğıtlar sağladığı avantajlardan dolayı kâğıt ve karton üretiminde önemli bir yer almakta olup ülkemizde kâğıt hamurlarının neredeyse tamamı atık kâğıtların geri dönüşümü ile elde edilmektedir. Odun ve yıllık bitkilerden üretilen kâğıt hamuru miktarı ise yaklaşık 120 bin tondur. Bu çalışma, ülkemizde kâğıt ve karton sektörü hakkında bilgiler vermek ve durum analizi yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kâğıt, Karton, Durum Analizi.

SITUATION ANALYSIS OF PAPER AND BOARD SECTOR IN TURKEY

ABSTRACT

The amount of paper and cardboard consumption per person is increasing rapidly with the development of technology, the rapid increase in the population, the increase in the standard of living and the change in consumer expectations. Ts'ai Lun, who was working in China in the Han Dynasty in 105, started the paper production with the leadership of the paper production industry. The paper was first used as a very valuable writing and recording material and in the following years it was started to be considered as a packaging material due to its advantages over other materials. In recent years, while paper production in the world is about 410 million tons, it is 2.9 million tons in our country. According to these data, our country meets only 0.7% of the paper and cardboard production. Waste paper is an important material for pulp and paper industry due to the advantages it provides and almost all of the pulp is obtained by recycling of waste paper in our country. Recycling rate of waste paper in Turkey is about 55% and 2.4 million tons of waste paper and board is used in the paper and board production. This study is prepared in order to do situation analysis and give information about pulp and paper industry in Turkey.

Key Words: Paper, Board, Situation analysis.

ULTRA YÜKSEK MOLEKÜLER AĞIRLIKLIL POLİETİLEN YÜKSEK PERFORMANSLI LİFLERİN PERFORMANS ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

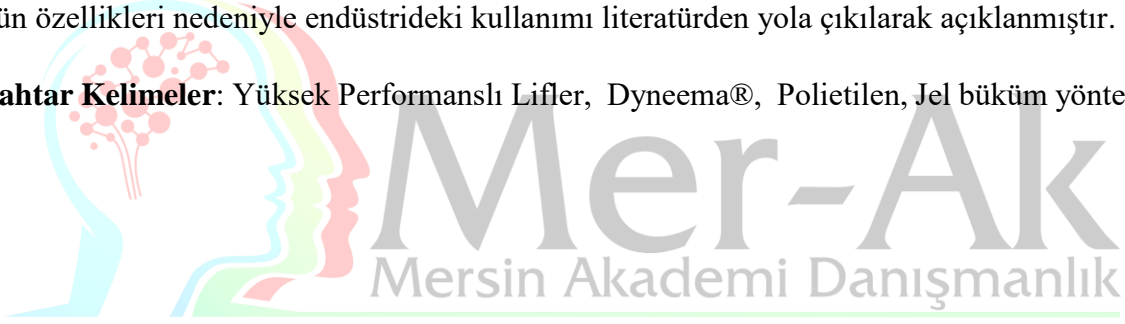
Emel Ceyhun SABİR

Yüce Onur BİLİR

ÖZET

Yüksek performanslı lifler, ileri teknoloji alanında kullanımı giderek artan genellikle doğal olmayan (sentetik) liflerdir. Gelişen teknoloji ile daha önceleri ihtiyaç duyulmayan kumaşlar, giysiler ve farklı tekstil yüzeylerinde artık bu liflere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada, yüksek performanslı lifler arasında üstün mekanik özellikleri ile dikkat çeken UHMWPE lifinin yapısının gelişim aşamaları ve teknik özellikleri araştırılmıştır. UHMWPE, bugün dünyada ticari üretimi DSM şirketi tarafından lisanslı olarak üretilen ve ticari ismi Dyneema® olan bir teknik lifdir. Dyneema®'nın gelişimi, amacı, kullanılan diğer teknik liflerle karşılaştırılması ve üstün özellikleri nedeniyle endüstrideki kullanımı literatürden yola çıkılarak açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Performanslı Lifler, Dyneema®, Polietilen, Jel büküm yöntemi.

INVESTIGATION OF PERFORMANCE CHARACTERISTICS OF ULTRA HIGH MOLECULAR WEIGHTED POLYETHYLENE HIGH PERFORMANCE FIBERS

ABSTRACT

High performance fibers are generally non-natural (synthetic) fibers that are used in the field of advanced technology. With the developing technology, these fibers are no longer needed in fabrics, clothing and different textile surfaces. In this study, the developmental stages and technical properties of UHMWPE fiber, which attracts attention with their superior mechanical properties, are investigated among high performance fibers. UHMWPE is a technical fiber that is produced worldwide under the trade name of DSM, and its trade name is Dyneema®. The development of Dyneema®, its purpose, its comparison with the other technical fibers used and its superior properties has been explained by using of the literature.

Key Words: High Performance Fibers, Dyneema®, Ultra High Molecular Weight Polyethylene,, Gel twist method.

PRODUCTION SODIUM ALGINATE FROM BROWN ALGAE AND USING AREAS

Büşra PEKSEZER

M. Tahir ALP

Deniz AYAS

ABSTRACT

Sodium Alginate is the sodium salt form of alginic acid extracted from the cell walls of brown algae with chelating properties. It is a natural type of anionic polysaccharide derived from brown marine seaweed species growing in cold-water areas. This algal product has the ability to dissolve in the presence of cold and hot water. It has the ability to thicken and bind. Sodium Alginate is derived from the cell wall of brown algae. This product is a powder form with white or yellowish fibers without odor.

The main source of commercially produced alginate is *M. pyrifera*, which is one of the giant marine algae. This seaweed species are harvested by hand or mechanical equipment. *M. pyrifera* can be harvested 3-4 times in a year. This seaweed is collected by cutting about 90 cm below the water surface.

Major commercial products of alginic acid are Na, K, Ca, and ammonium salts of the alginic acid and propylene glycol alginate. Propylene glycol alginate is obtained by the reaction of alginic acid with propylene oxide under pressure.

Sodium alginate is the most important application area for wound healing in the treatment of acute or chronic wounds. The encapsulation process is also a very important area of this algal product. Sodium Alginate is used by the food industry to increase viscosity, is used to be an emulsifier. It is used as a stabilizing colloid in ice cream production. This product prevents the formation of ice crystals. That's why, it improve creamy texture of the ice cream. Sodium alginate is used in the pharmaceutical industry and is also used as a thickening agent in cosmetic industry.

In this study, it is aimed to give information about the usage areas and production of sodium alginate.

Key Words: Algae, macroalgae, alginate, production, sector.

PRODUCTION PROCESSES OF CARRAGEENAN FROM RED ALGAE AND USING AREAS

Büşra PEKSEZER

M. Tahir ALP

Deniz AYAS

ABSTRACT

Algae are single and multi-cellular eukaryotic organisms that can make photosynthesis, widely common in nature because they can easily modify their metabolism. Protein, fat, carbohydrates, vitamins, and pigments are obtained from algae. Algae also contains carrageenan which is a complex polysaccharide derived from red macro algae and it is widely used in the food industry for gelling, thickening and stabilizing properties. It is used in pet food, in medicine, in cosmetics, in marbling art, in biotechnology to immunize cells and enzymes.

Carrageenan is obtained from red algae by two extraction methods: refined and semi-refined processes. Carrageenan from the red algae can be obtained with hot alkali application. It is completely dissolved from algal cellulose matrix and is obtained in refined process as a clean and clear product. The semi-refined product has a much lower cost, excellent gel formation and binder properties. However, the gel formed is not visually transparent compared to the refined one.

In this study, it is aimed to investigate the production processes and usage areas of carrageenan as an additive from red algae.

Key Words: Algae, macro algae, carrageenan, production, food, process.

MUZ ALANLARINDA TOPRAK PATOJENLERİNE KARŞI YARARLI BAKTERİ UYGULAMALARI

Adem ÖZARSLANDAN

Mümine ÖZARSLANDAN

Yusuf ÇELİK

ÖZET

Dünya genelinde muz bitkisi tropik ve subtropik alanlarda yetiştiriciliği yapılmaktadır. Dünya muz üretim alanlarında kök ur nematodu (*Meloidogyne* spp.), Spiral nematodu (*Helicotylenchus* spp.) Oyucu nematod (*Radopholus similis*) ve lezyon nematodu (*Pratylenchus* spp.) ekonomik açıdan önemli bitki-parazitik nematodlardır. Ülkemizde de spiral ve kök ur nematodu yaygın olduğu bilinmektedir. Nematodlar muz bitkisinin kök ve dokularına saldırarak bitkinin kök fonksiyonlarını bozmak suretiyle su ve besin alımını engellemektedirler. Dolayısıyla, bitkide bodurluk, gövdede incelmeye, yapraklarda sarılık, yaprak sayısı ve büyüklüğünde azalma, geç çiçeklenme, ürün döngüsünde uzama, hevenk ağırlığında azalma, meyve iriliği ve ağırlığının düşmesine neden olmaktadır. Nematodlar önemli verim kayıplarına yol açmaktadırlar. Muz fidanlarına bakteri uygulamaları ile nematod popülasyonunu ve kök hastalıkları azalmaktadırlar. Bundan dolayı bitki büyüme parametreleri olan gövde boyu, gövde çapı, yaprak sayısı, kök uzunluğu, kök ağırlığı, verim ve kalitenin arttığı bilinmektedir. Bundan dolayı üreticilere muz alanlarında faydalı bakteri (*Pseudomonas fluorescens* ve *Bacillus* sp.) uygulamaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muz, toprak patojenleri, yararlı bakteri uygulamaları.

USEFUL BACTERIAL APPLICATIONS AGAINST SOIL PATHOGENS IN BANANA FIELDS

ABSTRACT

Banana plants around the world are cultivated in tropical and subtropical areas. In world banana production areas, root knot nematode (*Meloidogyne* spp.), Spiral nematode (*Helicotylenchus* spp.) burrowing nematode (*Radopholus similis*) and lesion nematode (*Pratylenchus* spp.) are economically important plant-parasitic nematodes. In our country, spiral and root knot nematodes are known to be common. Nematodes attack the roots of the banana plant and disrupt the root functions of the plant and prevent water and nutrient take up. Therefore, stunting, thinning of the body, jaundice in the leaves, decrease in the number and size of the leaves, late flowering, elongation in the product cycle, decrease in the number and weight of fruits. Nematodes cause significant yield losses. Bacterial applications of banana sucker decrease the population of nematodes and root diseases. Hence, plant growth parameters, body length, stem diameter, number of leaves, root length, root weight, yield and quality are known to increase. For this reason, it is recommended that the farmers use bacteria (*Pseudomonas fluorescens* and *Bacillus* sp.) in banana field.

Key Words: Banana, Soil Pathogens, Useful Bacterial Applications.

AÇIK MUZ ALANLARINDA SİYAH PLASTİK MULCH UYGULAMASI

Adem ÖZARSLANDAN

ÖZET

Muz dünyada tropikal ve subtropikal iklim bölgelerinde büyük bir ekonomik öneme sahiptir. Ülkemizde akdeniz bölgesi sahil şeridinde yetiştirilmektedir. Muz alanlarında spiral nematodu (*Helicotylenchus multicinctus* ve kök ur nematodlarının (*Meloidogyne* spp.) muz alanlarında ekonomik olarak zarar yaptığı bilinmektedir. Açık alan muz yetiştiriciliğinde solarizasyon uygulaması için kullanılan plastik kullanılmakta olup, bu plastik sıcaklığı aşağıya geçirdiği için bitki kökleri ölmektedir. Bundan dolayı verim ve kalite düşmektedir. Bitkinin daha sağlıklı gelişmesi, verim ve kalite artışı için siyah plastic mulch uygulaması yapılmıştır. Deneme iki alanda ve kontrol parseli ile karşılaştırılmıştır. deneme 3 tekerürlü ve her tekerrürde 5 ağaç olarak toplam 15 ağaç üzerinden değerlendirilmiştir. Alınan toprak ve kök örnekleri ‘Geliştirilmiş Baermann Huni Yöntemi’ kullanılarak nematodlar elde edilmiştir. Siyah mulch uygulamasının kontrol parseline göre nematod popülasyonunu azalttığı, köklerin beyaz renkli uzun kök oluşumu sağladığı belirlenmiştir. köklerden gelen yeni fidanların ölmediği, bitki gelişiminin iyi olduğu, verimin arttığı saptanmıştır. Üreticilerimize solarizasyon plastiği yerine siyah plastik mulch uygulamasını önerebiliriz.

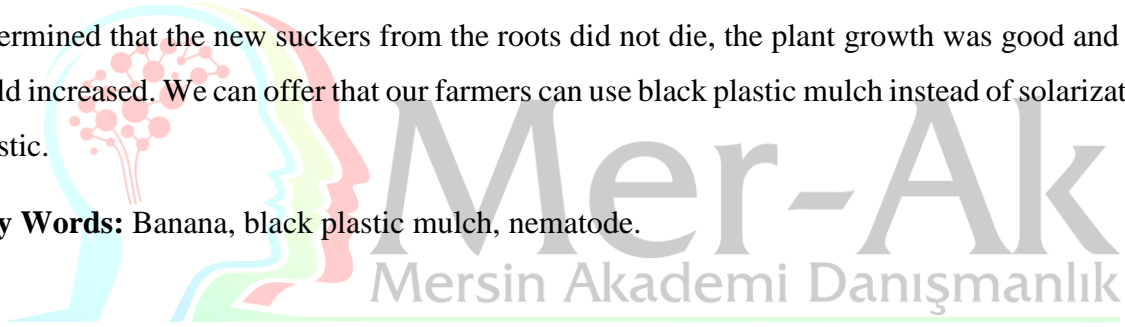
Anahtar Kelimeler: Muz, siyah plastik mulch, nematod.

BLACK PLASTIC MULCH APPLICATION IN OPEN BANANA FIELDS

ABSTRACT

Banana has a great economic importance in tropical and subtropical climate regions in the world. In our country, the mediterranean region is settled on the coastline. Spiral nematode (*Helicotylenchus multincinctus*) and root knot nematodes (*Meloidogyne* spp.) In banana areas are known to be economically damaging in banana areas. In open field banana cultivation, plastic used for solarization is used, and the plant roots die as this plastic passes down the temperature. Therefore, efficiency and quality decrease. Black plastic mulch has been applied in order to improve the plant health, yield and quality increase. The trial was compared with two areas and the control parcel. The experiment was evaluated with a total of 15 trees as 3 replication and 5 trees in each replication. Nematodes were obtained by using the improved Baermann Funnel Method. It was determined that black mulch application decreases the nematode population according to the control parcel, and that the roots provide long white color formation. It was determined that the new suckers from the roots did not die, the plant growth was good and the yield increased. We can offer that our farmers can use black plastic mulch instead of solarization plastic.

Key Words: Banana, black plastic mulch, nematode.

İNSAN ENDOMETRİUM KANSER HÜCRELERİNDE WNT/BETA KATENİN SİNYAL YOLAĞI İNHİBİTÖRLERİNİN PROLİFERASYON ÜZERİNE ETKİSİ

Yaşam ÇİRCİRCİ

İsmail ÜN

R.Nalan TİFTİK

ÖZET

Wnt/beta-katenin sinyal yolağı, hücre adezyonunda, hedef hücre genlerinin transkripsiyonunun kontrol edilmesinde, proliferasyonun sağlanmasında, farklılaşmada ve hücre göçünde önemli ölçüde rol oynamaktadır. FH535 ve ICRT-14 bu sinyal yolağını inhibe eden ajanlardır. ICRT-14'ün meme ca ve akut lenfoblastik lösemi'de, FH535'in Pankreas kanseri, kolorektal kanser ve meme kanseri hücrelerinde etkinliği, yapılan çalışmalarla gösterilmiştir. Bu çalışmada endometrium adenokarsinom HEC1A hücrelerinde ICRT-14 ve FH535'in proliferasyon üzerine etkisini araştırmayı amaçladık.

Materyal ve Yöntemler: Hücreler %10 fetal bovin serumu, %1 penisilin/streptomisin, L-glutamin ve McCoy'un 5A Medium'unda % 5 CO₂'de 37° C'de %80 konfluent olması sağlandı. HEC1A hücrelerine ICRT-14 ve FH535'in değişen konsantrasyonları (10-25-50µm) uygulanarak, Xcelligence cihazında, belirli zaman aralıklarında, hücre sayıları kaydedildi.

Bulgular: Kullanılan iki inhibitörde 164 saat boyunca gözlemlendi. Bir peroksizom proliferatör-aktivatör reseptör (PPAR) ve Wnt/beta-katenin inhibitörü olan FH535'in kullanılan 25 ve 50µm konsantrasyonları, 36. saatten itibaren anlamlı şekilde, proliferasyonu engelledi. 50µm FH535'in inhibisyon etkisi, 25µm FH535'den daha fazlaydı, buda bize inhibitör etkinin doza bağımlı olduğunu gösterdi. FH535 ile 100. saatten sonra ise hücre ölümlerinin başladığı gözlemlendi. Fakat sadece Wnt/beta-katenin inhibitör etkisi bulunan ICRT-14 ile proliferasyon üzerinde anlamlı bir inhibisyon gözlemlenmedi.

Sonuçlar: Bu sonuçlara göre endometrial HEC1A hücrelerinde PPAR inhibisyonunun proliferasyonu engellemiş olduğu söylenebilir. Wnt/β-katenin sinyal yolağı ve PPAR inhibitörü FH535'in endometriyal kanser hücreleri için potansiyel bir terapötik ajan olarak değerlendirilebilmesi için daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Endometrium adenokarsinom, HEC1A, Wnt/β-katenin, FH535, ICRT-14

THE EFFECT OF WNT / BETA CATENIN SIGNALING PATHWAY INHIBITORS ON PROLIFERATION IN HUMAN ENDOMETRIUM CANCER CELLS

ABSTRACT

The Wnt / beta-catenin signaling pathway plays a significant role in cell adhesion, control of transcription of target cell genes, proliferation, differentiation, and cell migration. FH535 and ICRT-14 are agents that inhibit this signaling pathway. The efficacy of ICRT-14 in breast cancer and acute lymphoblastic leukemia, FH535 in pancreatic cancer, colorectal cancer and breast cancer cells has been shown. In this study, we aimed to investigate the effect of ICRT-14 and FH535 on proliferation in endometrial adenocarcinoma HEC1A cells.

Materials and Methods: Cells were provided with 10% fetal bovine serum, 1% penicillin / streptomycin, L-glutamine and McCoy in 5A Medium in 5% CO₂ at 37 ° C, 80% confluent. By varying concentrations of ICRT-14 and FH535 (10-25-50µm) into HEC1A cells, cell numbers were recorded at Xcelligence device at specific time intervals.

Results: The two inhibitors used were observed for 164 hours. The 25 µm and 50 µm concentrations of a peroxisome proliferator-activator receptor (PPAR) and the Wnt / beta-catenin inhibitor, FH535, inhibited proliferation significantly from the 36th hour onwards. The inhibition effect of 50µm FH535 was greater than 25 µm FH535, which showed us that the inhibitory effect was dose-dependent. Cell deaths were observed after FH535 and after 100 hours. However, there was no significant inhibition of proliferation by ICRT-14 with only Wnt / beta-catenin inhibitory effect.

Conclusions: According to these results, it can be said that PPAR inhibition in endometrial HEC1A cells inhibited proliferation. Further studies are needed to evaluate the Wnt / β-catenin signaling pathway and PPAR inhibitor FH535 as a potential therapeutic agent for endometrial cancer cells.

Key Words: Endometrium adenocarcinoma, HEC1A, Wnt / β-catenin, FH535, ICRT-14

TOPRAKLARIN SPEKTRAL ÖZELLİKLERİ

Engin GÖNEN

Zekeriya KARA

Cihat Tuğrul ATICI

Ali ÖZDOĞAN

Yeşim BOZKURT ÇOLAK

Kadir SALTALI

ÖZET

Uzaktan algılama, yeryüzünün ve yer kaynaklarının incelenmesinde onlarla fiziksel bağlantı kurmadan kaydetme ve inceleme tekniğidir. Uzaktan algılama tekniğinin uygulanması dört temel ilkeye dayanmaktadır. Bunlar; elektromanyetik enerji, atmosferik geçiş koridoru, elektromanyetik enerjinin soğurulması ve yayılan elektromanyetik enerjinin algılandığı algılama düzenekleri ile onları taşıyan platformlardır. Yeryüzünde bilgilerin toplanması değişik yöntemlerle yapılmaktadır. Toprak analizleri; toprağın tekstür, tuzluluk, pH, organik madde, kireç miktarı ve içerdiği bitki besin elementlerinin konsantrasyonu konusunda sağlıklı bilgiler vermekte ve söz konusu toprakta, bitki yetiştiriciliği bakımından bir olumsuzluğun bulunup bulunmadığını ortaya koymaktadır. Ancak toprak özelliklerinin belirlendiği geleneksel yöntemler fazla zaman alıcı ve oldukça maliyetlidir. Geleneksel yöntemlere alternatif olarak uzaktan algılama teknolojileri geliştirilmeye başlanmıştır. Uzaktan algılama toprak kalitesinin sürdürülebilirliğini sağlamada hızlı, ucuz ve güvenilir yöntemlerden bir tanesi haline almıştır. Uzaktan algılama, görülebilir (350-700nm) ve yakın kızılötesi dalga boylarında (700-2500nm), yansıma karakteristiklerinin, materyallerin fiziksel ve kimyasal özellikleri ile ilişkilendirilmesi esasına dayanan hızlı ve güvenilir analitik bir teknik haline almıştır. Topraklar içerdikleri su, organik madde, demir oksitler, mineralojik bileşimi, suda çözünebilir tuz ve karbonatlar ile bunların doğrudan etkili oldukları toprak strüktürü, toprak yapısı, toprak rengi vb özellikleri uzaktan algılama teknikler ile hızlı ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan algılama, toprak, elektromanyetik.

SPECTRAL PROPERTIES OF SOILS

ABSTRACT

Remote sensing is technique of recording and examining the earth and ground sources without establishing a physical connection with them. The application of the remote sensing technique is based on four basic principles. These; electromagnetic energy, atmospheric transition corridor, absorption of electromagnetic energy and sensing devices in which emitted electromagnetic energy is detected and platforms carrying them. The collection of information is done in different ways on Earth. Soil analysis; gives a right information about the soil texture, salinity, pH, organic matter, amount of lime, concentration of plant nutrients and these analysis reveals whether there is negativity in plant nutrition. However, the traditional methods of determining soil properties are too many time consuming and very costly. Remote sensing technologies are being developed as an alternative to traditional methods. Remote sensing is one of the fast, inexpensive and reliable methods to ensure the sustainability of soil quality. Remote sensing has become a fast and reliable analytical technique based on the principle of associating the reflection characteristics with the physical and chemical properties of the materials in visible (350-700nm) and near infrared (700-2500nm) wavelengths. Soil contain; water, organic matter, iron oxides, mineralogical composition, water-soluble salts and carbonates with their direct effect on soil structure, soil structure, soil color etc. properties are obtained quickly and reliably with remote sensing techniques.

Key Words: Remote Sensing, Soil, Electro magnetic.

GERİ DÖNÜŞÜM (r-PET) POLİESTER İPLİKLER KULLANILARAK ÜRETİLEN ŞÖNİL İPLİKLERİN MUKAVEMET VE UZAMA ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Bestem EŞİ

Pınar DURU BAYKAL

ÖZET

Dünya genelinde nüfusun ve tüketimin artması ve buna bağlı çevre sorunlarının da ciddi boyutlara ulaşması ile birlikte sürdürülebilirlik ve geri dönüşüm çalışmaları birçok sektörde önem kazanmaya başlamıştır. Kaynakların sınırlılığı, üretim ve bunun sonucu olarak tüketimin artışı, sürdürülebilirlik çalışmalarını ve geri dönüşümü tekstil sektörü açısından da kaçınılmaz hale getirmiştir. Günümüzde açık döngü yaklaşımı ile atık PET şişeler değerlendirilerek lif ve tekstil sektörüne fayda sağlayabilmektedir. Bu çalışmada, atık PET şişelerin geri dönüştürülmesi ile elde edilen kesikli (stapel) liflerden üretilen r-PET iplikler hammadde olarak kullanılarak bir fantezi iplik türü olan şönil iplikler 16 farklı tipte üretilmiştir. Bu kapsamda, şönil ipliklerin bağ ve hav yapılarında farklı inceliklerde r-PET iplikler ve benzer üretim parametrelerine sahip standart polyester iplikler kullanılmıştır. Her tip şönil iplik için rotor devri, iğ devri, hav sıklığı gibi üretim parametreleri uygun değerlerde seçilerek sabit tutulmuştur. Üretilen şönil ipliklerine kopma mukavemeti ve uzama testleri yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

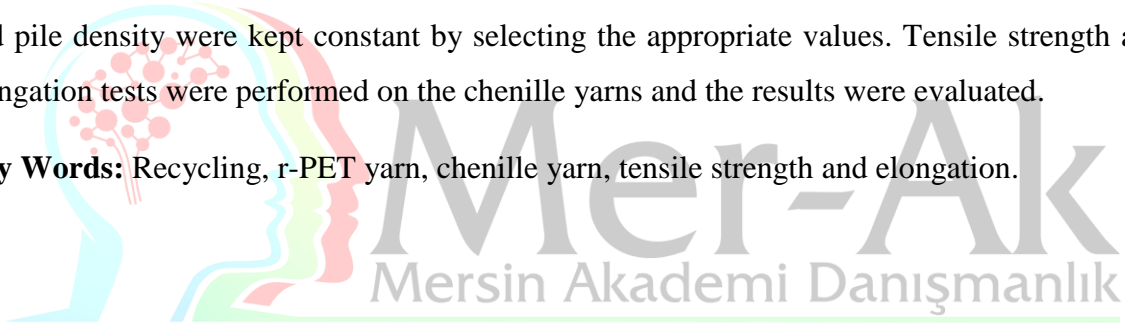
Anahtar Kelimeler: Geri dönüşüm, r-PET iplik, şönil iplik, kopma mukavemeti ve uzaması.

INVESTIGATION OF THE STRENGTH AND ELONGATION PROPERTIES OF CHENILLE YARNS PRODUCED BY RECYCLING (r-PET) POLYESTER YARNS

ABSTRACT

Sustainability and recycling efforts have started to gain importance in many sectors with the increasing population and consumption in the world and the environmental problems related to it. The limitation of resources, production and consequently the increase in consumption have made the sustainability practices and recycling inevitable in the textile sector. Today, waste PET bottles can be evaluated by open loop approach and can be used fiber and textile sector. In this study, r-PET yarns obtained by recycling of waste PET bottles, were used as raw materials. 16 different types of chenille yarns, which are a kind of fancy yarn, were produced from these raw materials. In this context, r-PET yarns with different fineness and standard polyester yarns with similar production parameters were used in the bond and pile structures of chenille yarns. For each type of chenille yarn, the production parameters such as rotor speed, spindle speed and pile density were kept constant by selecting the appropriate values. Tensile strength and elongation tests were performed on the chenille yarns and the results were evaluated.

Key Words: Recycling, r-PET yarn, chenille yarn, tensile strength and elongation.

MERSİN İLİ BİBER ÜRETİM ALANLARINDA *TOMATO SPOTTED WILT VIRUS* (TSWV) ETMENİNİN SEROLOJİK VE MOLEKÜLER YÖNTEMLERLE BELİRLENMESİ

Pelin KELEŞ ÖZTÜRK

Saadettin BALOĞLU

ÖZET

Biber üretimini sınırlayan en önemli etmenlerden biri olan, *Tomato spotted wilt virus*, dünyanın birçok bölgesinde başta domates ve biber olmak üzere birçok konukçu üründe zarar yapar. TÜİK verilerine göre 2018 yılında, Mersin ili açık alan ve örtü altında toplam biber üretimi 51.122 dekar alanda, 308.892 ton olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışma, Mersin ilinde 2014-2015 yıllarında, açık alan biber üretim sezonu süresince, biber bitkilerinde *Tomato spotted wilt virus* etmeninin varlığının ve yaygınlığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Öncelikle biber üretim alanlarından, TSWV belirtisi gösteren biber meyvesi ve yapraklarından 173 adet örnek alınmıştır. Alınan bu örneklerde TSWV'yi belirlemek için Double antibody sandwich enzyme-linked immunosorbent assay (DAS-ELISA) ve reverse transcription polymerase chain reaction (RT-PCR) yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca TSWV ile enfekteli olduğu belirlenen örnekler mekanik inokulasyon yöntemi ile indikatör bitkilere bulaştırılmıştır. Yapılan testler sunucunda 28 adet biber örneği TSWV ile enfekteli bulunmuştur. Son yıllarda biber bitkisinde TSWV'a dayanıklılık sağlayan geni kıran izolatların olması nedeniyle virüs daha geniş alanlarda zarar yapmaktadır. Virüs, verimi düşürmesi yanında meyve kalitesini de azaltarak biberi pazarlanamaz hale getirmektedir. Virüsten korunmak için dayanıklı biber çeşitleri tercih edilmeli ve kültürel tedbirler alınmalıdır. TSWV'nin son derece geniş konukçu aralığının ve vektörlerinin olması mücadelesini zorlaştırmaktadır.

Bu çalışma TÜBİTAK (TOVAG) tarafından desteklenmiştir. (Proje No: 213 O 101).

Anahtar Kelimeler: Biber, *Tomato spotted wilt virus*, Mersin.

DETERMINATION OF *TOMATO SPOTTED WILT VIRUS* (TSWV) IN PEPPER PRODUCTION AREAS IN MERSIN PROVINCE BY SEROLOGICAL AND MOLECULAR METHODS

ABSTRACT

Tomato spotted wilt virus, which is one of the most important factors limiting the production of pepper, causes damage to many host products, especially tomato and pepper in many parts of the world. According to TURKSTAT data, in 2018, total pepper production in open field and greenhouse in Mersin was realized as 308,892 tons in 51,122 decares. This study was conducted to determine the presence and prevalence of *Tomato spotted wilt virus* in pepper plants during the season of pepper production in Mersin province in 2014-2015. First of all, 173 pepper fruit and leaves samples showing TSWV symptoms were collected from in open field pepper production areas. To determine the TSWV in these samples, Double antibody sandwich enzyme-linked immunosorbent assay (DAS-ELISA) and reverse transcription polymerase chain reaction (RT-PCR) were used. In addition, samples that were found to be infected with TSWV were inoculated to indicator plants using mechanical inoculation method. As a result of the tests, 28 pepper samples were found to be infected with TSWV. In recent years, due to the fact that there are isolates that break the gene that provides resistance to TSWV in the pepper plant, the virus causes damage in larger areas. In addition to reducing the yield, the virus reduces the quality of the fruit and makes the pepper unmarketable. Resistant pepper varieties should be preferred for protection from the virus and cultural measures should be taken. The extremely wide and overlapping host range of TSWV and its vectors makes control difficult.

This work was supported by TUBITAK-TOVAG project (Project No: 213 O 101)

Key Words: Pepper, *Tomato spotted wilt virus*, Mersin.

ÖRTÜALTI SEBZE ÜRETİMİNDE ÖENMLİ VİRÜSLER VE KORUNMA YÖNTEMLERİ

Pelin KELEŞ ÖZTÜRK

ÖZET

Türkiye’de sebze üretimi 2018 yılında 30.032.827 ton gerçekleşmiştir. Bu üretimin 22.497.316 tonu açıkta, 7.535.511 tonu örtüaltında üretilmiştir. Toplam örtüaltı yetiştiriciliği 740.586 dekar alanda gerçekleşmiştir. Örtüaltı sebze yetiştiriciliğinde en fazla domates, hıyar, karpuz, biber, kabak, kavun, marul, fasulye ve diğer sebzeler yer almaktadır. Virüsler sebze üretiminde verim ve kalite kayıplarına neden olmalarının yanında kültür bitkisinin ölümüne neden olmakta ya da yetiştiriciliğe engel olmaktadır. Domates bitkisinde *Tomato spotted wilt virus* (TSWV), *Tomato yellow leaf curl virus* (TYLCV), *Tomato mosaic virus* (ToMV); Kabakgillerde, *Cucumber mosaic virus* (CMV), *Watermelon mosaic virus-2* (WMV-2), *Zucchini yellow mosaic virus* (ZYMV), *Cucumber vein yellowing virus* (CVYV), biberde TSWV, CMV ve *Potato Y virus* (PVY) sıklıkla görülen viral etmenlerdendir. Virüsten arı sertifikalı tohum ve fide kullanılmalı, dayanıklı çeşitler tercih edilmelidir. Fidelikler virüsün konukçusu olan süs bitkileri ve yabancı otların bulunmadığı bir alanda kurulmalıdır. Virüsle enfekteli alanlara yakın yerlerde üretim yapılmamalıdır. Sera açıklıkları ve havalandırma pencereleri virüs vektörü böceklerin giremeyeceği böcek tülleri ile kapatılmalıdır. Hastalıklı bitkiler üretim yerinden uzaklaştırılmalı ve imha edilmelidir. Üretim sonunda bitki artıkları toprağa karıştırılmamalı, üretin alanından uzaklaştırılmalı ve imha edilmelidir. Virüsün konukçusu olmayan bitkilerle rotasyon yapılarak üretim planlanmalıdır. Etmene konukçuluk yapan yabancı otlar yok edilmelidir. Bakım işlemlerinde hijyene dikkat edilmeli, eller sabunlu su ile yıkanmalıdır. Çalışma sırasında tütün ve mamulleri içilmemelidir. Kültürel işlemlerde kullanılan aletler dezenfekte edilmelidir. Seralarda ışığı yansıtıcı malç malzemesinin kullanılması, virüs vektörü trips, beyazsinek ve yaprak bitinin uzaklaşmasına ve yabancı otlarla mücadeleye yardımcı olması açısından önerilmektedir. Virüs hastalıklarının kimyasal mücadelesi yoktur.

Anahtar Kelimeler: Örtüaltı sebze, virüs, mücadele.

IMPORTANT VIRUSES IN GREENHOUSE VEGETABLE PRODUCTION AND CONTROL METHODS

ABSTRACT

In 2018, vegetable production in Turkey 30 tons was realized. 22.497.316 tons of this production was in the open field and 7.535.511 tons was produced in the greenhouse. Total greenhouse cultivation took place in 740.586 decares area. In the cultivation of greenhouse vegetables, mostly tomato, cucumber, watermelon, pepper, pumpkin, melon, lettuce, beans and other vegetables are grown. In addition to causing loss of yield and quality of vegetables, viruses cause the death of the culture plant or prevent the cultivation. In tomato, *Tomato spotted wilt virus* (TSWV), *Tomato yellow leaf curl virus* (TYLCV) in *Tomato mosaic virus* (TMV); in cucurbits, *Cucumber mosaic virus* (CMV), *Watermelon mosaic virus-2* (WMV-2), *Zucchini yellow mosaic virus* (ZYMV) and *Cucumber vein yellowing virus* (CVYV); in pepper, TSWV, CMV and *Potato Y virus* (PVY) are the most common viral agents. Virus-free certified seed and seedlings should be used, resistant varieties should be preferred. Seedlings should be set up in an area where there are no ornamental plants and weeds as hosts of the virus. Production should not be carried out near virus infected areas. Greenhouse openings and ventilation windows should be closed with insect nets that the virus vector cannot enter. Infected plants should be removed from the production area and destroyed. At the end of production period, the plant residues must not be mixed with the soil, removed from the production area and disposed of. Production should be planned by rotation with non-virus host plants. The weeds that host the virus should be destroyed. Care should be taken in hygiene, hands should be washed with soapy water. Tobacco and its products should not be used. Instruments used in cultural processes should be disinfected. The use of light-reflective mulch material in greenhouses is recommended for helping to remove virus vectors such as thrips, whiteflies and aphids and to fight weeds. There is no chemical control of virus diseases.

Key Words: Greenhouse vegetable, viruses, control.

SÜLFOKSİMİN GRUBU İNSEKTİSİD SÜLFOKSAFLORUN HAYVAN TÜRLERİNDE TOKSİK ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Petek PİNER BENLİ

ÖZET

Dünyada başta tarımda olmak üzere, halk sağlığında ve hayvan sağlığında insektisidlerin yaygın kullanımı ile insan sağlığı ve doğa geri dönüşümsüz zararlar görmektedir. İnsektisid kullanımındaki artışa bağlı olarak da dünya genelinde insanlarda kanser, nörodejeneratif hastalıklar ve doğumsal anomalilerde artış olduğu bildirilmektedir. Zararlı böcek türlerinin mevcut insektisidlere direnç geliştirmesi sonucu üretici firmalar toksik etkileri ve çevresel profillerinin değerlendirilmesi ile yeni aktif maddeler geliştirilerek piyasaya sürmektedir.

Bu çalışmada sulfoksimin grubu insektisid sulfoksaflorun memelilerde ve diğer hedef olmayan hayvan türlerinde toksik etkileri değerlendirilmiştir. Sülfoksaflor özellikle neonicotinoid insektisidlere direnç geliştiren böcek türlerine karşı 2010 yılında geliştirilmiş ve 2012 yılında dünyada konvensiyonel tarımda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye’de ise 2015 yılında ruhsatlandırılmıştır.

Sülfoksaflor ile ilgili toksisite çalışmaları akut ve kronik toksisite çalışmaları ile *in vitro* ve *in vivo* modellerde genotoksisite, kısa ve uzun süreli sistemik toksisite, hedef organ belirlenmesi, karsinojenite, toksikokinetik, biyotransformasyon, nörotoksisite, gelişimsel ve üreme toksitesi çalışmalarını içermektedir. Sülfoksaflorun arılar başta olmak üzere, sucul organizmalarda yüksek toksisiteye sahip olduğu, ayrıca bazı memeli türlerinde kronik etkide, karsinojenik ve teratojenik etki gösterebileceği bildirilmektedir.

Pestisidler başta olmak üzere, diğer çevresel kirleticilerin insanlar ve doğa üzerine olumsuz etkileri bilimsel çalışmalarla ilerleyen dönemlerde ortaya çıkmakta, geri dönüşümsüz zararlar meydana geldikten sonra, ülkeler bazında çevre koruma kuruluşları tarafından çeşitli önlemler alınmaktadır. Sonuç olarak insan ve çevre sağlığı açısından, sülfoksaflor gibi yeni geliştirilen pestisidlerin hayvanlar üzere toksik etkileri değerlendirildiğinde bu tür yeni bileşiklerin kullanım oranları artmadan önce toksik etkilerinin ortaya konulmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pestisidler, Sülfoksaflor, Toksik Etki, Hayvan Türleri.

EVALUATION OF TOXIC EFFECTS OF SULFOXIMINE GROUP INSECTICIDE SULFOXAFLOR IN ANIMAL SPECIES

ABSTRACT

Human health and nature are irreversibly damaged due to the widespread use of insecticides in public health and in animal health, especially use in agriculture. It has been reported that there is an increase in cancer, neurodegenerative diseases and congenital anomalies in human due to the increase in the use of insecticides worldwide. As a result of the resistance development to insecticides by the insect pest species, the manufacturers have been developing new active substances by evaluating toxic effects and environmental profiles.

Toxic effects of sulfoximine group insecticide sulfoxaflor in mammals and other non-target animal species were evaluated in this study. Sulfoxaflor was developed in 2010 against especially insect species which have been resistant to neonicotinoid insecticides and it has been widely used in conventional agriculture in the world since 2012 due to low mammalian toxicity. In Turkey, it was licensed in 2015.

Toxicity studies related to sulfoxaflor include acute and chronic toxicity studies, genotoxicity short and long term systemic toxicity, target organ identification, carcinogenicity, toxicokinetic, biotransformation, neurotoxicity, developmental and reproductive toxicity studies *in vitro* and *in vivo* models. It has been determined that sulfoxaflor has high toxicity in aquatic organisms and especially in bees, additionally carcinogenic and teratogenic effects in some mammalian species.

The adverse effects of pesticides and other environmental pollutants on humans and nature are emerging in the future with scientific studies, and various precautions are taken by environmental protection agencies on the basis of countries after the irreversible damages have occurred. Consequently, evaluated the toxic effects of newly developed pesticides such as sulfoxaflor in animals and human, environmental health, it is considered that it is important to reveal the toxic effects of such new compounds before without increasing their use rate.

Key Words: Pesticides, Sulfoxaflor, Toxic Effect, Animal Species.

PTT (POLİ TRİMETİLEN TEREFTALAT) ESASLI ŞTAPEL LİFLERİN PAMUK İLE BİRLİKTE OPEN END ROTOR İPLİKÇİLİĞİNDE EĞRİLMESİ VE İPLİK TÜYLÜLÜĞÜNÜN İNCELENMESİ

Muhittin ÖZKAN

Pınar DURU BAYKAL

ÖZET

PTT (Poli Trimetilen Tereftalat) polimeri ilk olarak 1941 yılında sentezlenmiş ancak üretim maliyetleri nedeniyle ticarileşmemiştir. PTT polimeri, bileşenlerinden birisi olan 1,3-propan diol (PDO)'ün mısır esaslı olarak yenilenebilir biyolojik kaynaklardan daha ucuza üretilmesiyle son yıllarda ticarileşme potansiyeli taşıyacak şekilde yeniden gündeme gelmiştir. PTT (Sorona®) polimerinden Sustans® ticari ismiyle elde edilen şapel (kesikli) lifler, mukavemet, uzama, yumuşaklık, elastikiyet, stabilite, lekelenme direnci, düşük boyama sıcaklığı gibi özellikleri açısından avantajlıdır. PTT polimeri ticarileşme seviyesine bağlı olarak sentetik polimer üretiminin petrol bağımlılığını da önemli ölçüde azaltabilecektir. Ayrıca PTT üretim süreçlerinde diğer birçok lif üretimine nazaran daha az enerji harcanmakta ve doğaya daha az zararlı gaz salınımı olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, henüz OE Rotor eğirme sisteminde çalışmaları yapılmamış olan PTT esaslı şapel liflerin pamuk ile birlikte Rotor İplikçiliğinde eğrilmesi ve iplik tüylülüğünün araştırılmasıdır. Bu kapsamda üretim parametreleri sabit tutularak, %100 pamuk ve %30/%70, %40/%60, %50/%50, %60/%40, %70/%30 oranlarında Sustans®/Pamuk karışımı Rotor iplikleri üretilmiştir. Üretilen ipliklerin tüylülükleri Uster ve Zweigle test cihazları ile test edilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: PTT polimeri, OE Rotor ipliği, karışım iplikler, Sorona®, Sustans®, Pamuk, Uster tüylülük, Zweigle tüylülük.

SPINNING OF PTT (POLY TRIMETHYLENE TEREPHTHALATE) BASED STAPLE FIBERS WITH COTTON IN OPEN END ROTOR SPINNING AND INVESTIGATION OF YARN HAIRINESS

ABSTRACT

PTT (Poly Trimethylene Terephthalate) polymer was first synthesized in 1941 but could not commercialize due to production costs. PTT Polymer has been reintroduced in recent years with the potential to commercialize due to the one of its components, 1,3-propane diol (PDO), can be produced cheaper than corn-based renewable biological sources. Staple fibers obtained from the PTT (Sorona®) polymer under the trade name Sustans® are advantageous in terms of their properties such as strength, elongation, softness, elasticity, stability, staining resistance, low dyeing temperature. Depending on the level of commercialization, the PTT polymer will also significantly reduce the oil dependence of synthetic polymer production. In addition, less energy is spent and less harmful gas is emitted to nature in PTT production processes compared to many other fiber production. The aim of this study is to spin of PTT based staple fibers, which are not yet studied in the OE rotor spinning system, together with cotton and to investigate the yarn hairiness. In this context, 100% cotton and 30% / 70%, 40% / 60%, 50% / 50%, 60% / 40%, 70% / 30% Sustans® / Cotton blend Rotor yarns were produced by keeping the production parameters constant. The hairiness of the produced yarns has been tested with Uster and Zweigle test devices and the results have been evaluated.

Key Words: PTT polymer, OE Rotor yarns, blend yarns, Sorona®, Sustans®, Cotton, Uster hairiness, Zweigle hairiness.

İSTASYON TEKİNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Ali CİN

İsmail KARAKUŞ

Sedat KANADLI

ÖZET

İstasyon tekniği, tasarlanan ardışık istasyonlarda öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşmalarında aktif öğrenmenin gerçekleştiği, iş birliği, çoklu zekâ ve yapılandırmacı öğrenme kuramlarını temel alan bir öğretim tekniğidir. Bu çalışmanın amacı istasyon tekniğinin akademik başarıya etkisini inceleyen deneysel çalışmaların meta analizini yaparak genel etki büyüklüğünü hesaplamak ve bu etki büyüklüğünün çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Literatür taraması yapılarak 2005-2018 yılları arasında istasyon tekniğinin akademik başarıya etkisini inceleyen kodlama ölçütlerine uygun 14 çalışma belirlenmiştir. Yapılan meta-analiz sonucunda istasyon tekniğinin öğrencilerin akademik başarılarına etkisine ilişkin genel etki büyüklüğü (Hedge's g) rasgele etkiler modeline göre alt sınırı 0.562 ve üst sınırı 1.130 ile 0.846 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, Cohen, Monion ve Morrison'un (2007) etki büyüklüğü sınıflandırmasına göre orta düzeyde bir etkiye sahiptir. Yapılan heterojenlik testinde çalışmaların yüksek düzeyde ($I^2 = \%76.703$) heterojen olduğu belirlenmiştir. Heterojenliğin kaynağını belirlemek için yayın türü, alan, uygulama süresi ve öğrenim düzeyine göre moderatör analizi yapılmıştır. Moderatör analizi sonucunda yayın türü (makale/tez), alan (sayısal/sözel), öğrenim düzeyine (ortaokul/lise) göre anlamlı farklılık göstermediği ($p > .05$) bulunmuştur. Uygulama süresi (hafta) için yapılan meta regresyon sonucunda ise uygulama süresinin genel etki büyüklüğünün anlamlı bir yordayıcısı olmadığı ($p > .05$) tespit edilmiştir. Genel etki büyüklüğünün yayın yanlılığından kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirlemek için yapılan Egger'in regresyon kesen testi sonucunda yayın yanlılığı olmadığı ($p > .05$) belirlenmiştir. Sonuç olarak istasyon tekniğinin akademik başarının artırılmasında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İstasyon tekniği, Akademik başarı, Meta-analiz.

THE EFFECT OF STATION TECHNIQUE ON STUDENTS' ACADEMIC SUCCESS: A META-ANALYSIS

ABSTRACT

The station technique is an instructional technique based on collaborative learning, multiple intelligence and constructivism theories, in which the active participation take place in order to get students to the learning objectives. The aim of this study is to carry out a meta-analysis in order to determine the common effect size of the experimental studies investigated the effect of station technique on students' academic success and to determine whether the common effect size show a significant effect according to various variables. It was selected 14 studies, from searching the literature between 2005 and 2018, according to inclusion criteria. As a result of the meta-analysis, the common effect size (Hedges's g), related to the effect of station technique on students' academic success, was calculated as 0.846 with 0.562 lower limit and 1.132 upper limit. This value is moderate effect according to Cohen, Monion ve Morrison's (2007) effect size classification. As a result of the heterogeneity test, it was determined that the studies were heterogeneous ($I^2 = \%76.703$). A moderatore analysis was carried out to determine the sources of variances according to publication status (article/thesis), education level (middle school/ high school). As a result of moderator analysis, it was determined that the common effect size was not show a significant ($p > .05$) differences according to the moderator variables. As a result of the meta-regression carried out for the intervention period (week), it was determined that the intervention period was not a significant predictor of the common effect size. As a result of the Egger's regression carried out to determine whether the common effect size stemmed from publication bias, it was determined that there was not a publication bias. Consequently, it can be said that the station technique has a positive effect in increasing the academic success.

Key Words: Station technique, Academic success, Meta-analysis.

BASAMAKLI ÖĞRETİM PROGRAMININ BAŞARI VE TUTUMA ETKİSİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Ayhan KOÇOĞLU

Sedat KANADLI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 2003-2018 yılları arasında Türkiye’de Basamaklı Öğretim Programı ile yapılan bilimsel çalışmaların analiz edilerek bu yöntemin öğrencilerin akademik başarıları ve tutumları üzerinde ne düzeyde etkili olduğunu saptamaktır. Bunun için çalışmada meta-analiz yöntemi kullanılmıştır. Basamaklı Öğretim Programıyla ilgili tüm çalışmalara ulaşmak için Google Akademik, YÖK Tez Merkezi, ULAKBİM, ERIC ve EBSCO veri tabanları taranmıştır. Başarı değişkeni için on; tutum değişkeni için ise altı çalışmanın değerlendirme kriterlerine uygun olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizinde Office ve CMA 2.0 yazılımından yararlanılmıştır.

Basamaklı Öğretim Programının başarıyla ilişkisini belirlemek için 10; tutumla ilişkisini belirlemek için altı çalışmanın etki büyüklükleri hesaplanmıştır. Sonuçlar rastgele etkiler modeline göre birleştirildiğinde başarı için genel etki büyüklüğü (Hedges’s g) 1.192 (0.772, 1.662); tutum için 0.75 (0.248, 1.256) olarak hesaplanmıştır. Cohen, Manion ve Morrison (2007)’un sınıflamasına göre başarı için hesaplanan etki büyüklüğü “güçlü” düzeyde; tutum için “orta” düzeyde bulunmuştur. Yapılan heterojenlik testinde çalışmaların yüksek düzeyde (başarı $I^2 = \%81$; tutum $I^2 = \%89$) heterojen olduğu belirlenmiştir. Heterojenliğin kaynağını belirlemek için yapılan kategorik moderatör analizi sonucunda başarı ve tutum değişkeni için yayın türü (makale/tez) ve çalışma deseninin (yarı deneysel/zayıf deneysel) heterojenliğe katkı sağlayan anlamlı ($p > .05$) moderatör olmadığı ancak başarı değişkeni açısından sınıf düzeyinin heterojenliğe katkı sağlayan anlamlı bir moderatör olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada elde edilen genel etki büyüklüğünün yayın yanlılığından kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirlemek için yapılan Egger’in regresyon kesişim testine göre başarı açısından yayın yanlılığının olmadığı ($p > .05$); tutum açısından ise yayın yanlılığının olduğu ($p < .05$) saptanmıştır.

Çalışma sonucunda Basamaklı Öğretim Programının uygulandığı derslerde öğrenci başarısında artış meydana geldiği ve bu yöntemin öğrenci tutumlarını orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Meta-analiz, basamaklı öğretim programı, başarı, tutum.

EFFECT OF LAYERED CURRICULUM ON SUCCESS AND ATTITUDE: A META-ANALYSIS STUDY

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the effect level of layered curriculum on students' academic achievement and attitudes by analyzing the result of scientific studies which conducted in Turkey between 2003 and 2018. Meta-analysis method was used in this study. Google Scholar, YÖK Thesis Center, ULAKBİM, ERIC and EBSCO databases were scanned in order to reach all the studies related to the layered curriculum. It was determined that ten studies for academic achievement and six studies for attitude accordance with the inclusion criteria. Office and CMA 2.0 software was used to analyze the data.

Ten studies' effect sizes was calculated to determine relationship of the layered curriculum with students' academic achievement and six studies' effect sizes was calculated for attitude. The overall effect size for academic achievement was calculated as 1.192 (0.772, 1.662) when combined with random effects model (Hedges's g) and for the attitude was calculated as 0.75 (0.248, 1.256). The effect size calculated for academic achievement was found "strong" according to the classification of Cohen, Manion and Morrison (2007) and for attitude was calculated as "moderate". It was found that the studies were heterogeneous at high level (success $I^2 = 81\%$; attitude $I^2 = 89\%$) according to the heterogeneity test. It was determined that the type of publication (article / thesis) and study design (quasi-experimental / weak experimental) were not significant ($p > .05$) moderators contributing to heterogeneity as a result of categorical moderator analysis, which carried out to determine the source of heterogeneity. However, it was determined that the grade level was a significant moderator in terms of success variable contributing to heterogeneity. In addition, it was found that there was no publication bias in terms of academic achievement ($p > .05$) according to Egger's regression intersection test. However, publication bias was found ($p < .05$) in terms of attitude.

As a result of the study, it can be said that there is an increase in the student achievement in the courses where the Layered Curriculum is applied and this method has a moderate effect on student attitudes.

Key Words: Meta-analysis, Layered curriculum, Success, Attitude.

TERMOFİLİK *ANOXYBACILLUS KESTANBOLİENSİS* KULLANARAK α - AMİLAZ ÜRETİMİ

Sadin ÖZDEMİR

Mustafa Serkan YALÇIN

ÖZET

Bu araştırmada, α -amilaz üretimi, termofilik *Anoxybacillus kestanbolensis* kullanılarak incelenmiştir. Termofilik tür, Afyonkarahisar, Türkiye Ömer kaplıcası toprak örneklerinden izole edilmiştir. Aksiyon numarası KJ434793'tür. İnkübasyon süresi, sıcaklık, pH, NaCl konsantrasyonu, metal iyonları, karbon ve azot kaynakları ve yüzeyaktif maddeler gibi çeşitli parametrelerin α -amilaz üretimi üzerine etkileri test edildi. Optimum inkübasyon süresi, sıcaklık ve pH sırasıyla 24 saat, 60 °C ve 5.0 olarak belirlendi. α -Amilaz üretimi, glikoz karbon kaynağı olarak kullanıldığında büyük ölçüde azaldı. Öte yandan nişasta, amilaz üretimini arttırdı. Enzim üretimi, test edilen tüm yüzey aktif madde konsantrasyonlarında arttı. Test edilen metal iyonları arasında Ca^{+2} , amilaz üretimini arttırdı. Öte yandan, özellikle Cd^{+2} ve Pb^{+2} iyonları enzim üretimini azaltmıştır. En yüksek amilaz üretimi, 2.5 mg / L Ca^{+2} konsantrasyonu ile 4574,37 U / mg olarak elde edildi.

Anahtar Kelimeler: α -Amilaz; Termofilik bakteri; *Anoxybacillus kestanbolensis*, Sürfaktan.

A-AMYLASE PRODUCTION BY USING THERMOPHILIC *ANOXYBACILLUS KESTANBOLIENSIS*

ABSTRACT

In this investigation the production of α -amylase was studied using thermophilic *Anoxybacillus kestanboliensis*. The thermophilic strain was isolated from Ömer spring soil samples, Afyonkarahisar, Turkey. Its accession number is KJ434793. Several parameters such as incubation time, temperature, pH, NaCl concentration, metal ions, carbon and nitrogen sources and surfactants were tested on α -amylase production. The optimum incubation time, temperature and pH were determined as 24 h, 60 °C and 5.0, respectively. α -Amylase production was greatly reduced when glucose was used as carbon source. On the other hand, starch was enhanced the amylase production. The enzyme production was increased at all tested surfactants concentrations. Among the tested metal ions, Ca^{+2} was increased the amylase production. On the other hand, especially Cd^{+2} and Pb^{+2} were reduced the enzyme production. The highest amylase production was obtained as 4574,37 U/mg with 2.5 mg/L of Ca^{+2} concentration.

Key Words: Amylase; Thermophilic bacteria; *Anoxybacillus kestanboliensis*; surfactants.

2018 TÜRKİYE DEPREM YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA KAZIKLI TEMELLERİN TASARIMI

Mehmet DOĞANYİĞİT

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Üstyapı yükleri zemine sığ ya da derin temeller vasıtasıyla aktarılmaktadır. Kazıklı temeller, üst yapı yüklerinin yüzeysel temellerle güvenilir biçimde zemine aktarılamadığı durumlarda kullanılır. Yüzeysel temellerin kullanılmayacağı düzeyde düşük taşıma kapasitesine sahip ya da aşırı oturma yapan zeminlerin bulunması durumunda yapıyı desteklemek için kazıklı temeller tercih edilebilmektedir. Üst yapı yüklerinin kazıklı temellere taşıtılması durumunda yapının deprem davranışı sığ temel üzerinde duran bir yapıya göre farklılık göstermektedir. Kazıklı temeller bir tür zemin iyileştirme tekniği olarak da kabul edilebilmektedir. Bu özelliğiyle deprem durumunda zemin içerisinde oluşan kayma gerilmelerinin bir kısmını karşılayarak üst yapıya aktarılacak kesme kuvvetlerini azaltabilmektedir. Bu çalışmada 2018 Deprem Yönetmeliği kapsamında kazıklı temellerin tasarımı incelenmiştir. Yeni yönetmelikte yer alan zemin klasları ve yeni getirilen kriterler dikkate alınarak tasarıma yönelik olarak bir uygulama şablonu ortaya koyularak örneklerle açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kazıklı temel, deprem, 2018 Türkiye Deprem Yönetmeliği.

DESIGN OF PILED FOUNDATIONS ACCORDING TO TURKEY'S NEW BUILDING CODE FOR EARTHQUAKE RESILIENCE

ABSTRACT

The superstructure loads are transferred to the ground via shallow or deep foundations. Piled foundations are utilized when the superstructure loads may not be transferred to the ground reliably with shallow foundations. Piled foundations are preferred to support the structure when shallow foundations are not suitable to be used due to insufficient soil bearing capacity and excessive settlement problems. Earthquake response of the superstructure standing on a piled foundation exhibits difference when compared to the response of a superstructure resting on a shallow foundation. Piled foundations in some cases may also be considered as a ground improvement technique. With this aspect, piles may carry some portion of the shear stresses in the ground during earthquake thus reducing the amount of shear forces coming to the structure. Within this study, seismic design of piled foundations are discussed according to Turkey's new building code for earthquake resilience accepted in 2018. An application methodology is suggested by explaining the design philosophy with examples while taking into account of the soil classes and calculation criteria reported in the new earthquake code.

Key Words: Piled foundations, earthquake, Turkey Building Code (2018) for Earthquake Resilience.

MERSİN İLİ GENELİNDE SIĞ ZEMİNLERİN EMNİYETLİ TAŞIMA KAPASİTESİNİN CBS BAZLI BİR TEKNİKLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehmet DOĞANYİĞİT

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Üst yapı yükleri sığ ya da derin temeller kullanılarak zemine aktarılmaktadır. Yapılarımızın güvenliği için temellerinin, üst yapıdan gelen statik ve dinamik yükleri emniyetli bir biçimde zemine aktarabilmesi gerekmektedir. Bunun sağlanabilmesi için öncelikli olarak temellerin, sığ zeminlerin emniyetli taşıma kapasitesini gerçekçi bir biçimde dikkate alarak tasarlanması gerekmektedir. Zeminlerin taşıma kapasitesinin gerçekçi bir şekilde öngörülememesi temelin göçmesine ve bunun sonucunda üst yapının zarar görmesine hatta yıkılmasına neden olabilmektedir. Bu çalışma kapsamında Mersin ili genelinde çeşitli lokasyonlarda yapılmış otuzdan fazla sondajlı zemin etüt çalışmasından elde edilen veriler kullanılarak zeminlerin emniyetli taşıma gücü kapasiteleri mütemadi ve radye temeller için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Hesaplamalarda arazide yapılan Standart Penetrasyon Deney Sonuçlarından ve laboratuvar deney verilerinden faydalanılmıştır. Analiz sonuçları lokasyon bazında düzenlenerek coğrafi bilgi sistemi yazılımlarından yararlanılarak harita üzerinde gösterilmiştir. Elde edilen bulguların, Mersin ilinde zemin etütlerinin yeterli düzeyde yapılamadığı bölgelerde yapı tasarımcıları için faydalı olabileceği düşünülmektedir. Daha sonraki çalışmalarda, kullanılan zemin etüdü veri tabanının genişletilerek daha geniş çaplı bir model oluşturulması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zemin emniyetli taşıma gücü, Standart penetrasyon deneyi, coğrafi bilgi sistemi.

ASSESSMENT OF SAFE BEARING CAPACITY OF SOILS IN MERSIN PROVINCE BASED ON A GIS BASED TECHNIQUE

ABSTRACT

Superstructure loads are being transferred to the ground by means of shallow or deep foundations. For the safety of our structures, their foundations should reliably transfer static and seismic loads coming from the superstructure to the ground. In order to achieve this, foundations should be designed by taking into account of the safe bearing capacity of shallow soils in a realistic manner. Improper estimation of the safe bearing capacity of soils may lead to the failure of the foundation causing damage to the superstructure or total collapse of the building. Within this study, safe bearing capacity of typical continuous and raft foundations within Mersin Province are calculated based on data obtained from more than thirty geotechnical soil investigation studies previously performed. In the calculations, results of standard penetration tests and soil mechanics laboratory tests were considered. Analysis results were indicated in a spatial manner by utilizing geographical information system softwares. It is considered that the safe bearing capacity data arranged in spatial form for Mersin province may help building designers for designing buildings at locations where there is not available geotechnical data for safe bearing capacity of soils. In future research, the database is planned to be expanded by inclusion of new data from geotechnical site surveys.

Key Words: Safe bearing capacity of soils, standard penetration tests, geographical information system.

YENİ TÜRKİYE DEPREM YÖNETMELİĞİ DOĞRULTUSUNDA MERSİN İLİ SAHİL ŞERİDİNDE YER ALAN ÜÇ NOKTADA ZEMİN SIVILAŞMA RİSKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

Fatma DÜLGER CANOĞULLARI

ÖZET

Ülkemizde meydana gelen, büyük çapta yapısal hasarlar meydana getiren, çok sayıda can ve mal kaybına sebep olan doğal afetlerin başında deprem gelmektedir. Depremler esnasında yapıların zarar görmesine neden olan en önemli etkenlerden birisi temel zemininde taşıma gücü kaybının ortaya çıkmasıdır. Temel zemininin yeraltı su seviyesi yüksek gevşek kumlu zeminlerden oluşması durumunda sıvılaşma, taşıma gücü kaybının başlıca nedeni olmaktadır. Sıvılaşma granüler bir zeminin artan boşluk suyu basıncı ve azalan efektif gerilme sonucu katı durumdan sıvı duruma dönüşmesi olarak tanımlanabilmektedir. Bu çalışmada Mersin ilinin sahil şeridinde yer alan üç farklı noktada yapılan arazi ve laboratuvar deney sonuçlarına göre sıvılaşma potansiyelleri araştırılmış ve alınan noktaların sıvılaşmaya karşı güvenlik katsayıları hesaplanmıştır. Yapılan analizler 2018 Türkiye Deprem Yönetmeliği'ne uyumlu şekilde yapılarak yeni yönetmelikte yer alan zemin klasları ve yeni getirilen kriterlerin kullanımına yönelik olarak bir uygulama şablonu ortaya koymaktadır.

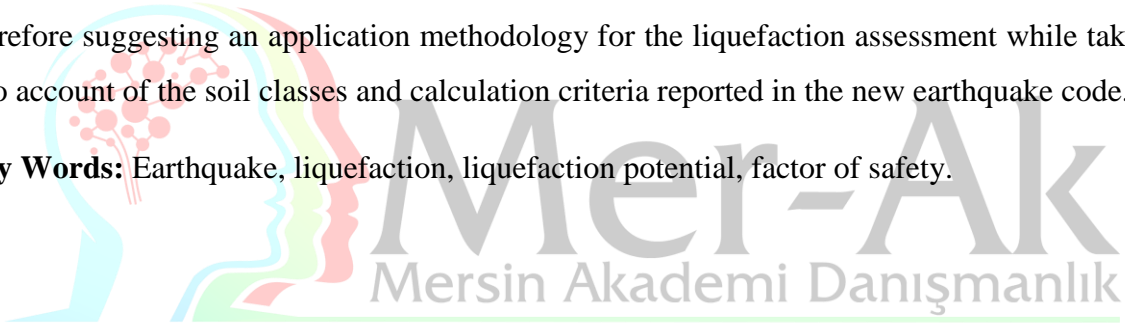
Anahtar Kelimeler: Deprem, sıvılaşma, sıvılaşma potansiyeli, güvenlik katsayısı.

ASSESSMENT OF SOIL LIQUEFACTION POTENTIAL AT THREE RESIDENTIAL LOCATIONS WITHIN MERSIN METROPOLITAN COASTAL REGION IN ACCORDANCE WITH TURKEY'S NEW EARTHQUAKE CODE

ABSTRACT

Earthquakes can be considered as one of the most important natural hazards causing widespread damage and life losses in Turkey. One of the most important factors leading to structural damage in the buildings can be classified as the loss of soil bearing capacity during earthquakes. Soil liquefaction can be considered as one of the major factors leading to soil bearing capacity loss for loose to medium dense granular soils where there is high water table levels. Liquefaction is known as the reduction of the soil effective stress due to increasing pore water pressures in the soil during earthquakes. Within this study, soil liquefaction potential at three different sites along the Mersin Metropolitan Coastal Region were investigated. Liquefaction analyses were performed in accordance with Turkey's new Earthquake Code, therefore suggesting an application methodology for the liquefaction assessment while taking into account of the soil classes and calculation criteria reported in the new earthquake code.

Key Words: Earthquake, liquefaction, liquefaction potential, factor of safety.

ENERJİ KAZIKLARINDA YERLEŞİM PATERNİNİN TERMAL ENERJİ KAZANIM PERFORMANSINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Fatma DÜLGER CANOĞULLARI

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Yapısal gereklilikler nedeniyle bina temellerinde imal edilmekte olan fore kazıklara ısı eşanjörü sistemi entegre edilerek enerji kazığı özelliği kazandırılması sayesinde sığ zeminlerin ısı enerjisinden yararlanma fikri enerji verimliliği kaygılarının oldukça arttığı günümüzde önemli bir yer kazanmaktadır. Bu çalışmada, enerji kazık gruplarının yer altı suyunun akış yönüne paralel veya dik tarzda konumlandırılması durumlarındaki enerji verimlilikleri, sonlu elemanlar yöntemini temel alan GeoStudio paket programının TEMP/W ve SEEP/W modülleri kullanılarak modellenmiş ve her iki durumda da elde edilen enerji verimlilikleri karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler neticesinde her iki durumda da enerji kazıklarının önemli düzeyde ısı enerjisi üretiminde kullanılabileceği görülmekte olup yer altı suyu akış yönüne dik olarak konumlandırılan enerji kazıklarının verimliliğinin daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur.

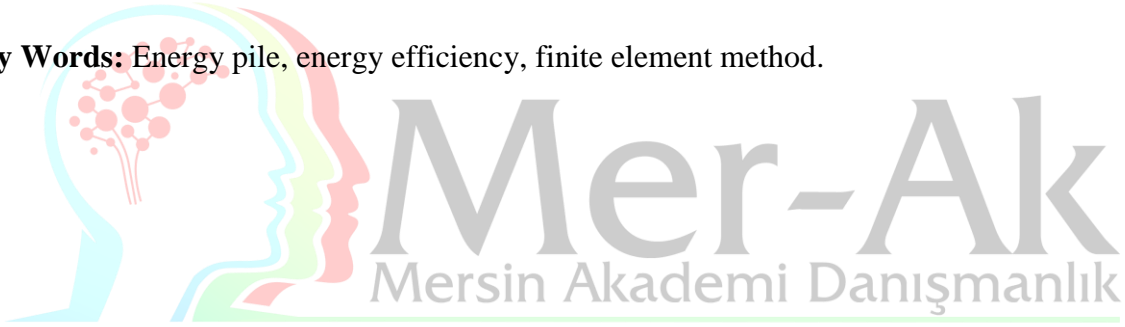
Anahtar Kelimeler: Enerji kazığı, enerji verimliliği, sonlu elemanlar yöntemi.

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF LAYOUT PATTERN ON ENERGY EFFICIENCY IN ENERGY PILE GROUPS

ABSTRACT

The idea of utilizing the thermal energy of the shallow soils through the integration of the energy extraction feature to the bored piles that are already being manufactured due to structural requirements is becoming increasingly important as energy efficiency concerns have increased considerably. Within this study, the energy extraction efficiency of energy pile arrays located perpendicular and parallel to groundwater flow direction was modeled by using the TEMP / W and SEEP / W modules of the GeoStudio package program based on the finite element method. Energy efficiency values in both layout patterns were compared. It was observed that significant amount of heat energy can be extracted from the shallow soils in both layout patterns whereas the efficiency of the energy piles, which are positioned perpendicular to the direction of groundwater flow, has been found to be higher.

Key Words: Energy pile, energy efficiency, finite element method.

KRONİK HEPATİT C TEDAVİSİNDE KULLANILAN YENİ NESİL DİREKT ETKİLİ ANTİVİRAL İLAÇLARLA TEDAVİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İsmail TÜRKÖZ

Çiğdem ARABACI

Funda ŞİMŞEK

ÖZET

Hepatit C enfeksiyonu tüm dünyada yaygın görülen, hedef organı karaciğer olan akut veya kronik hepatit etkenidir. Tedavi edilmediği takdirde ilerleyen dönemlerde gelişen siroz ve komplikasyonları yaşam konforunu düşürmekte önemli mortalite ve morbiditeye sebep olabilmektedir. Bu çalışmada ülkemizde kullanıma giren yeni nesil direkt etkili antiviral ilaçların etkinliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem SBÜ Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne 01.03.2016-30.09.2018 tarihleri arasında 18 yaşından büyük olup, enfeksiyon hastalıkları polikliniğine başvurup yeni nesil direkt etkili antiviral ilaç başlanmış ve tedavi süresini tamamlamış 39 hasta çalışmaya alındı. Hastalar retrospektif taranarak yaş, cinsiyet, önceki tedavi durumu, bilinen kronik hastalığı, rutin kullandığı ilaçlarla etkileşimi, koenfeksiyon durumu, karaciğer biyopsisindeki fibröz indeksi, tedavi öncesi biyokimyasal ve mikrobiyolojik parametreler ile tedavi sonu biyokimyasal ve mikrobiyolojik parametreler kayıt altına alındı.

Bulgular Çalışmaya katılan 39 hastanın yaşları ortalaması 46.82 ± 16.21 'dir. Karaciğer biyopside fibröz değerleri 0 ile 3 arasında değişmekte olup sirotik hasta bulunmamaktadır. %46.2'sinin HCV genotipi 1b iken, %30.8'inin genotip 1a, %12.8'inin genotip 3, %5.1'inin genotip 2, %2.6'sının genotip 3+4, %2.6'sının genotip 1 olup subtip saptanamamıştır. Olguların tedavinin 4. haftasında HCV RNA negatifliği %88 iken tedavinin 12. haftasında tüm olgularda HCV RNA negatif saptandı. Tedavi bitiminin 12. haftasında 1 olguda HCV RNA pozitif saptanmış olup kalıcı virolojik yanıt sağlanamadı. %97,4 olguda kalıcı virolojik yanıt sağlanmıştır. Hastalarda tedaviyi kesecek düzeyde yan etki gözlenmedi.

Sonuç Hepatit C tedavisinde kullanıma giren direkt etkili antiviral ilaçlar kür sağlamada oldukça etkili ve güvenilir bulunmuştur. Ancak bu konuda daha çok sayıda, özellikle prospektif, randomize kontrollü çalışmalar yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Hepatit C, direkt etkili antiviraller, etkinlik ve güvenilirlik.

EVALUATION OF DIRECT ACTING ANTIVIRAL DRUGS USED FOR THE TREATMENT OF CHRONIC HEPATITIS C

ABSTRACT

Objective Hepatitis C infection is a common cause of acute or chronic hepatitis in the liver. If left untreated, cirrhosis and its complications may lead to significant mortality and morbidity. The aim of this study was to evaluate the efficacy of new generation direct acting antivirals in Turkey.

Materials and Methods At the Okmeydanı Training and Research Hospital, Forty-one patients who were older than 18 years of age and who applied to the infectious diseases clinic and received direct acting antivirals between 01.03.2016 and 30.09.2018 were included in the study. The data of the patients were retrospectively reviewed; age, gender, previous treatment status, known chronic disease, interaction with routine drugs, coinfection status, fibrous index in liver biopsy, biochemical and microbiological parameters before treatment and biochemical and microbiological parameters were recorded.

Results The mean age of the 39 patients included in the study was 46.82 ± 16.21 . In liver biopsy the fibrosis score range from 0 to 3 and there are no cirrhotic patients. 30.8% of this patients HCV genotype was 1b, 12.8% genotype 1a, 5.1% genotype 3, 2.6% genotype 2, 2.6% genotype 3 + 4, 2.6% genotype 1 no subtype was detected. HCV RNA negativity was 88% at the 4th week of the treatment and HCV RNA was negative at the 12th week of treatment. HCV RNA was positive in 1 case after 12th week of treatment is finished and no permanent virological response was obtained. In 97.4% of patients, sustained virologic response was achieved. No significant side effects were observed in the patients

Conclusion Direct acting antiviral drugs for the treatment of hepatitis C have been found to be very effective and reliable. However, we think that more prospective, randomized controlled studies should be performed.

Key Words: Hepatitis C, direct acting antivirals, efficiency and reliability.

SURİYELİ MÜLTECİLERİN MERSİN EKONOMİSİNE ENTEGRASYONU VE ETKİSİ

Ebru ARICIOĞLU

Erkan AKTAŞ

ÖZET

Türkiye, 2011 yılından bu yana resmi olarak 3.632.622 Suriyeliyi misafir ederek dünyanın en fazla mülteci barındıran ülkesi haline gelmiştir. Mersin'de 2019 yılı itibariyle 206,445 mülteci bulunmakta ve bu sayı Mersin nüfusunun 11,51'ini oluşturmaktadır ve bu sayı ile Mersin, en fazla Suriyelinin olduğu altıncı ildir. Mersin'de, Suriyelilerin göçüyle birlikte istihdam sorununun daha da belirgin hale geldiği görülmüştür. Çalışmanın amacı, Suriyelilerin işgücü piyasasına entegrasyonunun başarılı olup olmadığını araştırmaktır. Çalışmada anket yöntemi 404 Suriyeli işçi ve 44 Suriyeli girişimci ile görüşülmüştür. Örneklem büyüklüğü, Mersin'de% 5 hata payı ile orantılı örnekleme yöntemi kullanılarak 404 kişi olarak hesaplanmış ve ankete ilişkin örneklemin tespitinde Suriyelilerin ilçe bazında dağılımı dikkate alınmıştır. Anket çalışmasının bir diğer amacı Suriyeli beşeri sermayenin durumunu ortaya koymaktır. Aynı zamanda hem Suriyeli girişimcilerin hem de işçilerin entegrasyonunu kolaylaştıran ve hızlandıran politika önerileri çalışmada tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel kalkınma, mülteciler, ekonomik entegrasyon.

THE INTEGRATION AND IMPACT OF SYRIAN REFUGEES TO THE MERSIN ECONOMY

ABSTRACT

Turkey has become the world's top refugee-hosting country with the influx of Syrians since 2011, now standing officially at 3,632,622. Mersin is now the top sixth province hosting a refugee population of 206,445 constituting 11,51 of the provincial population. It has been observed recently in Mersin that, with the migration of Syrians, the employment problem has become even more prominent. The aim of paper is to investigate whether the integration of the Syrians to the labor market is successful. The methodology that we use in the paper is survey and we conducted with 404 Syrian workers and 44 Syrian entrepreneurs. The sample size was estimated as 404 people in Mersin using proportional sampling method with 5% margin of error and Syrians' distribution by districts was taken into account while identifying the samples for the survey. Another aim of the survey study was to demonstrate the state of the Syrian human capital. Last but not least, the policies that both facilitate and accelerate Syrian entrepreneurs' and workers' integration in the city will also will be revealed in the paper.

Key Words: Local development, refugee, economic integration.

YUMUŞAK ÇELİĞİN SULU ORTAMLARDAKİ ELEKTROKİMYASAL DAVRANIŞI ÜZERİNE METİL ORANJIN SABİT SICAKLIKTAKİ ETKİLERİ

Sema ÇELİK

Güray KILINÇEKER

Mustafa Kemal SANGÜN

ÖZET

Yumuşak çeliğin korozyon davranışı, metil oranj içeren klorür çözeltilerinde incelenmiştir. Bu amaçla elektrokimyasal empedans spektroskopisi (EIS) ve potansiyodinamik polarizasyon ölçümleri kullanılmıştır. Çözeltinin pH'ı 7,0'a ayarlanmıştır. İnhibisyon etkisinin metil oranj konsantrasyonunun artması ile arttığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Çelik, Korozyon, İnhibitör, Metil Oranj, Elektrokimyasal empedans spektroskopisi (EIS).

THE EFFECT OF METHYL ORANJ ON ELECTROCHEMICAL BEHAVIOUR OF MILD STEEL IN AQUEOUS MEDIA AT CONSTANT TEMPERATURE

ABSTRACT

The corrosion behavior of mild steel was investigated in chloride solutions, in the presence of methyl orange. For this aim, electrochemical impedance spectroscopy (EIS) and potentiodynamic polarization measurements were utilized. The pH of solution was adjusted to 7.0. The inhibition efficiency increased with the high concentration.of methyl orange.

Key Words: Mild Steel, Corrosion, Inhibitor, Methyl Orange, Electrochemical Impedance Spectroscopy (EIS).

SICAK ELEMAN ALIN KAYNAK YÖNTEMİ İLE BİRLEŞTİRİLEN PE-RT PLASTİK BORULAR İÇİN İDEAL BİRLEŞTİRME SICAKLIKLARININ TESPİTİ

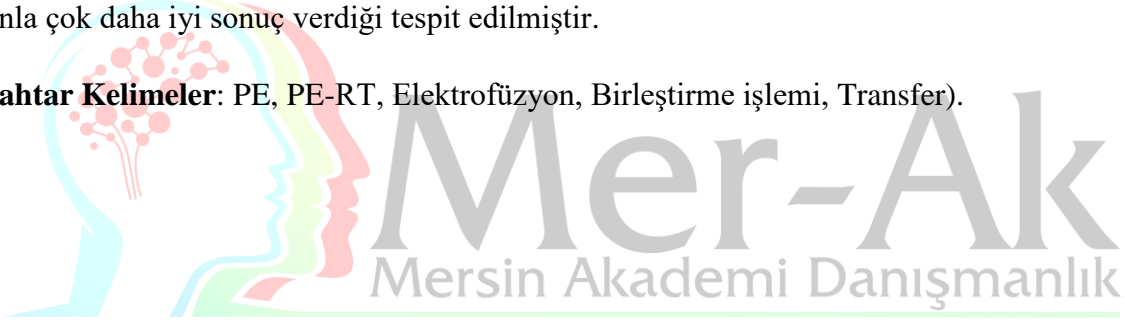
Adnan AKKURT

Tuncay ŞİMŞEK

ÖZET

Akışkanların transferinde kullanılan plastik boruların birleştirilmesinde yaygın olarak bilinen kaynak yöntemlerinden sıcak elaman kaynak yöntemi ile yapılan birleştirme işlemlerinde, anlık sıcaklığın birleştirme kalitesi üzerinde etkileri yapılan araştırmalar ile belirlenmiş olsa da, Yükseltilmiş Isı Dirençli Polietilen (PE-RT) malzemeler için ideal birleştirme sıcaklıkları ile ilgili sınırlı çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada, Yükseltilmiş Isı Dirençli Polietilen (PE-RT) malzemeler için ideal birleştirme sıcaklıklarının tespiti hedeflenmiştir. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde PE-RT malzemelerin PE malzemeler oranla çok daha iyi sonuç verdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: PE, PE-RT, Elektrofüzyon, Birleştirme işlemi, Transfer).

DETERMINATION OF IDEAL JOINING TEMPERATURES FOR PE-RT PLASTIC PIPES JOINED WITH HOT ELEMENT BUTT WELDING METHOD

ABSTRACT

In joining processes with hot element welding method, which are widely known for joining plastic pipes used in the transfer of fluids, despite the effects of the instantaneous temperature on the joining quality has been determined by the researches, there are limited studies on the ideal joining temperatures for Raised Heat Resistant Polyethylene (PE-RT) materials. In this study, it is aimed to determine the ideal joining temperatures for Raised Heat Resistant Polyethylene (PE-RT) materials. When the results were evaluated, it was determined that PE-RT materials yielded much better results than PE materials.

Key Words: PE, PE-RT, Electrofusion, Joining process, Transfer.

ELEKTROFÜZYON KAYNAK YÖNTEMİ İLE BİRLEŞTİRİLMİŞ PE-RT PLASTİK BORULAR İÇİN UYGUN BİRLEŞTİRME SICAKLIKLARININ ANALİZİ

Adnan AKKURT

Tuncay ŞİMŞEK

ÖZET

Yapılan çalışmanın amacı, akışkanların transferinde daha güvenilir bir hat oluşturmak ve oluşabilecek kaçak ve sızıntılara karşı riskleri azaltmak için hangi sıcaklıklarda birleştirme işlemlerinin gerçekleştirilmesinin tespit edilerek sahadaki uygulayıcılarla paylaşılmasıdır. Çalışma kapsamında birleştirilen numuneler üzerinde yapılan testlerden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; PE borular üzerinde yapılan test sonuçlarının çok az bir fark ile PE-RT malzemelerin birleştirilmesinde elde edilen test sonuçları ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: PE, PE-RT, Elektrofüzyon, Birleştirme işlemi, Transfer).

ANALYSIS OF THE APPROPRIATE BONDING TEMPERATURES FOR PE-RT PLASTIC PIPES JOINED WITH ELECTROFUSION WELDING METHOD

ABSTRACT

The purpose of the study is to create a more reliable line in the transfer of fluids and to share with practitioners in the field for the realization of the joining processes at the appropriate temperatures in order to reduce the risks against leakage and leakage which may occur. When the results obtained from the tests performed on the samples joined in the study were evaluated; it has been determined that the test results on PE pipes overlap with the test results obtained by joined PE-RT materials with a very small difference.

Key Words: PE, PE-RT, Electrofusion, Joining process, Transfer.

AKDENİZ BÖLGESİ'NDE MUZDA PESTALOTİOPSİS YAPRAK LEKE HASTALIĞI

Mümine ÖZARSLANDAN

Tahsin AY

Davut Soner AKGÜL

ÖZET

Muz, tropik ve subtropik alanlarda yetiştirilen önemli bir tarımsal üründür. Ülkemizde Akdeniz bölgesi sahil şeridinde muz yetiştiriciliği yapılmakta ve her geçen gün üretim alanı artmaktadır. Bu artışla birlikte muz bitkisinde birçok hastalık görülmeye başlanmıştır. Bazı fungal patojenlerin yaprak dokularında ölüme sebep olması sonucu bitkinin fotosentez kapasitesi düşmekte ve meyvenin fizyolojisi bozularak erken olgunlaşmasına ve küçük kalmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada Akdeniz Bölgesi Mersin ilinde Bozyazı ilçesinde muz alanlarında 2018 yılında yapılan survey çalışmalarında, bazı bitkilerin yapraklarında lekeler görülmüş, bu lekelenmeye sebep olan etmenin tanılanması ve karakterizasyonu üzerine bir çalışma yapılmıştır. Fungal izolatları elde etmek için, yaprakta siyah lekeler ve lezyon ortasında gri renkte olan ölü dokuların olduğu yapraklardan örnekler alınarak standart mikolojik izolasyonlar yapılmıştır. Gelişen koloniler morfolojik ve mikroskopik olarak *Pestalotiopsis* sp. olarak tanımlanmıştır. Klasik tanıyı doğrulamak amacıyla saf olarak elde edilen kültürlerden genomik DNA'lar elde edilmiş, ribozomal RNA gen bölgeleri (rRNA), ITS1/ITS4 primerleri ile çoğaltılarak sekans analizleri yapılmıştır. Böylece morfolojik ve mikroskopik özellikleri ile hastalığa neden olan tür *Pestalotiopsis* sp. olarak tanımlanmış, izolatların moleküler olarak *P. uvicola* olduğu doğrulanmıştır. Patojenisite çalışmasında, saksılarda bulunan 4-6 yapraklı muz fidanlarının yapraklarına, patojenin spor süspansiyonu (10^6 konidi/ml) püskürtülerek sera koşullarında inkübe edilmiş ve 7-15 gün içerisinde yapraklarda lekeler oluşmuştur. Bu lekelerin arazi koşullarında görülen lekeler ile aynı olduğu görülmüştür. Patojenisite testini doğrulamak amacıyla, inokulasyon yapılan bitkilerden *P. uvicola* fungusu yeniden izole edilmiş ve bu türün patojen olduğu ispatlanmıştır. Buna göre muz yapraklarında lekelenmelere sebep olan *P. uvicola* türünün varlığı ülkemizde ilk kez kanıtlanmış ve ülkemiz için ilk kayıt olarak bildirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akdeniz Bölgesi, *Pestalotiopsis uvicola*, yaprak leke hastalığı, muz.

PESTALOTIOPSIS LEAF SPOT DISEASE ON BANANA IN THE MEDITERRANEAN REGION OF TURKEY

ABSTRACT

Banana is an important agricultural product grown in tropical and subtropical areas. Banana cultivation is carried out on the coastline of the Mediterranean region in our country and the production area is increasing day by day. With this increase, many diseases have been seen in the banana plant. As a result of some fungal pathogens causing death in leaf tissues, the photosynthetic capacity of the plant is reduced and the physiology of the fruit deteriorates and causes premature maturation and remains small. In this study, in the survey studies carried out in the Banana areas of the Bozyazı district of Mersin province in 2018, spots were observed in the leaves of some plants and a study was carried out on the identification and characterization of the cause of this spot. In order to obtain fungal isolates, samples were taken from the leaves with black spots on the leaf and dead tissues in the middle of the lesion. The developing colonies were morphologically and microscopically *Pestalotiopsis* sp. was diagnosed. In order to confirm the classical diagnosis, genomic DNAs were obtained from the pure obtained cultures, and ribosomal RNA gene regions (rRNA) were amplified by ITS1 / ITS4 primers and sequence analyzes were performed. Thus, morphological and microscopic features of the disease causing the species *Pestalotiopsis* sp. The isolates were identified as *Pestalotiopsis uvicola*. In the pathogenicity study, the leaves of 4-6 leaf banana seedlings in the pots were incubated in greenhouse conditions by spraying the sports suspension of the pathogen (10^6 cones / ml) and spots were observed on the leaves within 7-15 days. These spots were found to be the same as those observed in the terrain. In order to confirm the pathogenicity test, *P. uvicola* fungus was isolated from the inoculated plants and this species has been proven to be pathogenic. According to this, the presence of *P. uvicola* species, which causes spot in banana leaves, has been proven for the first time in our country and has been reported as the first registration for our country.

Key Words: Mediterranean Region, *Pestalotiopsis uvicola*, leaf spot disease, banana.

TÜRKİYE’DE AKDENİZ BÖLGESİ’NDEKİ MUZLARDA PURO UCU ÇÜRÜKLÜK HASTALIĞI

Mümine ÖZARSLANDAN

Tahsin AY

Davut Soner AKGÜL

ÖZET

Muz dünyada 100’den fazla ülkede yetiştirilmekte olup, ülkemizde muz üretimi Akdeniz Bölgesi’nde yapılmaktadır. Adana ve Anamur (Mersin)’daki muz alanlarda, 2018 yılında yapılan survey çalışmaları ile meyvelerde Puro ucu Çürüklüğü Hastalığı’nın belirtilerine rastlanmıştır. Bu belirtiler muz parmaklarının uç kısımlarında siyah, tozlu ve grimsi yapıdadır. Diğer meyvelere de bulaşma eğiliminde olması, sigara külüne benzer bir semptom oluşturması ile hastalığın adı“ Puro Ucu Çürüklüğü” olarak nitelendirilmektedir. Hastalık, patojenle infekteli ölü çiçeklerin meyve üzerinde kalması ve yüksek nemin teşviğiyle oluşturmaktadır. Bunun üzerine bu hastalığa sebep olan etmenin tanılanması ve karakterizasyonu üzerine bir çalışma yürütülmüştür. Patojenik izolatları elde etmek için, hastalık belirtileri gösteren meyve örneklerinden standart mikolojik izolasyonlar yapılmıştır. İzolatlar önce morfolojik olarak *Musicillium* spp. olarak tespit edilmiştir. Klasik tanıyı doğrulamak amacıyla saf olarak elde edilen kültürlerden miselyum kazınarak DNA’sı çıkarılmıştır. Genomik DNA üzerindeki ribozomal RNA (rRNA) bölgeleri, ITS1/ITS4 üniversal primerleri ile çoğaltılarak PCR ürünlerinden sekans analizleri yapılmıştır. Böylece morfolojik ve mikroskopik özellikleri ile tanılanmış *Musicillium* spp. izolatlarının moleküler yöntemlerle *Musicillium* (=Verticillium) *theobromae* türü olduğu saptanmıştır. Patojenisiteyi ispatlamak için *M. theobromae* miseliyal diskleri, yüzeyi dezenfekte edilmiş yeşil muz meyvelerine inokule edilmiştir. İnokulasyondan sonra, muzlardaki inokulasyon noktaları nemli pamukla kapatılarak 24°C sıcaklık ve %95 nispi nemde, 1 hafta süreyle inkübasyonu sağlanmıştır. Yüksek bağıl nem altında tutulan meyvelerde 1 hafta sonra, muz puro ve çürüklük hastalığının belirtileri görülmüştür. Meyvelerden yapılan re-izolasyonlar ile yeniden *M. theobromae* türü patojen izole edilmiştir. Muz meyvelerinden izole edilen *M. theobromae*’ya ülkemizde ilk kez rastlanmış ve Puro Ucu Çürüklük Hastalığı’na sebep olduğu tespit edilmiştir. Bu patojen şu ana kadar ülkemiz için bilinen ilk kayıttır.

Anahtar Kelimeler: Akdeniz Bölgesi, *Verticillium theobromae*, puro ucu çürüklüğü, muz.

CIGAR END ROT DISEASE IN BANANA IN THE MEDITERRANEAN REGION IN TURKEY

ABSTRACT

Banana is cultivated in more than 100 countries around the world and banana production is carried out in the Mediterranean Region in our country. In Adana and Anamur (Mersin) bananas, the surveys conducted in 2018 showed the symptoms of Cigar end tip rot. These symptoms are black, dusty and greyish on the ends of the banana fingers. The infection also tend to other fruit, the name of the disease by creating a symptom similar to cigarette ash "Cigar End Rot" is classified as. Disease, pathogen infected with dead flowers on the fruit and high humidity is formed by encouraging. Then, a study was carried out on the diagnosis and characterization of the causative agent. In order to obtain pathogenic isolates, standard mycological isolations were made from fruit samples showing disease symptoms. The isolates were first morphologically identified as *Musicillium* spp. as determined. In order to confirm the classical diagnosis, mycelium was extracted from the pure cultures and the DNA was removed. The ribosomal RNA (rRNA) regions on genomic DNA were amplified by ITS1 / ITS4 universal primers and sequence analyzes were made from PCR products. Thus, it was diagnosed with morphological and microscopic features *Musicillium* spp. It was determined that the isolates were of the genus *Musicillium* (= *Verticillium*) *theobromae*. *M. theobroma* the mycelial discs to prove pathogenicity, were inoculated with green banana fruit was disinfected surfaces. After inoculation, incubation points in bananas were covered with moist cotton and incubated at 24⁰C temperature and 95% relative humidity for 1 week. After 1 week in the fruits of high relative humidity, the symptoms of banana cigar end and rot were observed. Re-isolations from fruits were isolated from *M. theobromae* species pathogen. *M. theobromae*, which was isolated from banana fruits, was found in Turkey for the first time and it was determined that it caused Cigar End Root Disease Disease. This pathogen is the first repord ever known for our country.

Key Words: Mediterranean Region, *Verticillium theobroma* the cigar end rot, banana.

ISI VE YÜZEY KAPLAMA FARKLILIKLARININ MOBİLYA MALZEMELERİNİN KURU SICAKLIĞA DAYANIMI ÜZERİNE ETKİSİ

İbrahim BEKTAŞ

Ayşenur KILIÇ AK

ÖZET

Günümüzde gelişen teknoloji ve artan refah seviyesine paralel olarak mobilya tasarım ve konstrüksiyonları da değişime uğramaktadır. Bu değişimler, mobilyaların maliyeti, fonksiyonelliği ve kalitesi üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında bu çalışmada, her geçen gün gelişen ve değişime uğrayan mobilya yüzey kaplama malzemelerinin kuru sıcaklığa dayanımlarının belirlenmesi amaçlandı. Bu amaçla yaygın olarak kullanılan 5 farklı yüzey kaplaması uygulanmış mobilya malzemesi deney materyali olarak seçildi. Örneklere uygulanan kuru sıcaklıklar, ilgili malzemelerin kullanım alanları da dikkate alınarak kademelendirildi. Testler, DIN 68861/7 ve EN 12722/09'da belirtilen esaslara göre gerçekleştirildi. İlgili standartlarda verilen ölçülerde hazırlanan örnekler, 750 gr ağırlığındaki bir alüminyum blok, istenilen sıcaklık derecelerine ulaşana kadar ısıtıldıktan sonra, test edilecek yüzey üzerinde 20 dakika boyunca soğumaya bırakıldı. Daha sonra, malzeme yüzeyindeki değişiklikler DIN 68861 / 7'nin kuru sıcaklık değerlendirme kriterlerine göre 5 farklı sınıfta değerlendirildi. Sonuçlar, uygulanan sıcaklık ve yüzey kaplama malzemesi farklılıklarının mobilyaların kuru sıcaklığa dayanımı üzerinde etkili olduğunu gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Mobilya, yüzey kaplama malzemeleri, kuru sıcaklığa dayanım.

EFFECT OF HEAT AND SURFACE COATING DIFFERENCES ON THE DRY TEMPERATURE RESISTANCE OF FURNITURE MATERIALS

ABSTRACT

Nowadays, furniture design and constructions are changing in parallel with the developing technology and increasing welfare level. These changes focus on the cost, functionality and quality of furniture. In the light of the above evaluations, the aim of this study is to determine the dry temperature resistance of the furniture surface coating materials which is developing and changing day by day. For this purpose, 5 different surface coating applied furniture material was chosen as test material. The dry temperatures applied to the samples were graded taking into account the areas of use of the materials concerned. Tests were carried out according to the principles of DIN 68861/7 and EN 12722/09. Samples prepared in the dimensions given in the relevant standards, an aluminum block weighing 750 g were heated to the desired temperature and then allowed to cool on the surface to be tested for 20 minutes. Then, changes in the surface of the material were evaluated in 5 different grades according to the dry temperature evaluation criteria of DIN 68861/7. The results showed that the applied temperature and surface coating material differences were effective on the dry temperature resistance of furniture.

Key Words: Furniture, surface coating materials, dry temperature resistance.

ODUN UNU TAKVİYESİNİN POLİÜRETAN KOMPOZİT KÖPÜKLERİN ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ

Ayşenur KILIÇ AK

Fatma BOZKURT

Fatih MENGELOĞLU

ÖZET

Poliüretan polyol ve izosiyanatın (MDI) belirli şartlar altında belli oranlarda karıştırılmasıyla oluşmaktadır. En önemli polimer sınıflarından birini oluşturan poliüretan, sıvı bileşenlerden elde edilmesi, kolay ve düşük maliyetli bir üretim prosesi olması sebebiyle günümüzde ticari olarak sıklıkla kullanılmaktadır. Ayrıca, üretiminde kullanılan kimyasalların içeriği değiştirilerek çok çeşitli özelliklerde malzeme üretilmesine olanak sağlamaktadır. Sentetik veya doğal takviye elamanları kullanılarak poliüretan kompozitler üretilmektedir. Kompozit yapıların reçetelerinin optimizasyonu için “Merkezi Kompozit Dizaynı (CCD)” yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada, CCD kullanılarak poliüretan kompozit köpüklerin üretiminde gerekli optimum Polyol/MDI oranı ve odun unu miktarı araştırılmıştır. Polyol/MDI oranı 0,8-1,2 ve odun unu miktarı %0-15 aralığında incelenmiştir. Kompozitlerin yoğunluk ve basınç dayanımları ilgili standartlara göre belirlenerek elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

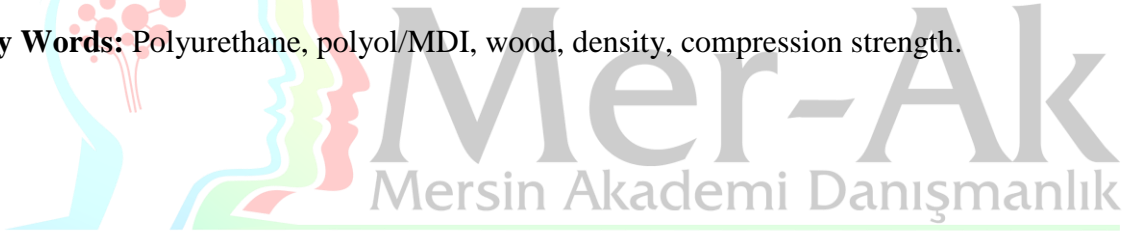
Anahtar Kelimeler: Poliüretan, polyol/MDI, odun, yoğunluk, basınç direnci.

THE EFFECT OF WOOD FLOUR FILLER ON PROPERTIES OF POLYURETHANE COMPOSITE FOAMS

ABSTRACT

Polyurethane are formed by mixing polyol and isocyanate (MDI) in certain proportions under certain conditions. Polyurethane, which is one of the most important polymer classes, is used frequently commercially today because of its fast and low-cost production process. In addition, it can be produced wide variety of materials by changing the content of the chemicals used in the production of the polyurethane. Synthetic and natural fillers can be used in the production of polyurethane composites. Central Composite Design (CCD) can generally be used for optimization of composite formulations. In this study, optimum Polyol/MDI ratio and wood flour concentration (%) were studied using CCD in the range of 0.8-1.2 and 0-15%, respectively. The density and compressive strength of the polyurethane composites were determined according to the relevant standards and obtained results were evaluated.

Key Words: Polyurethane, polyol/MDI, wood, density, compression strength.

BAĞLAYICI OLARAK SiO₂ İLE KETEN KUMAŞLARA AKTARILAN OKSİDASYON İNHİBİTÖRLERİNİN AŞINMA DAYANIMINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Sabiha SEZGİN BOZOK

Tuğrul OĞULATA

ÖZET

Sol-jel, inorganik ya da inorganik-organik hibrit malzemeler ile nanoparçacık üretimi yaparak ince kaplama uygulamalarında kullanılan bir tekniktir. Klasik bir yaklaşımla farklı malzemelerin bir araya getirilmesiyle; iki farklı fazın fiziksel özellikleri kombin edilir ve kompozit malzemenin ya da karışımların özelliklerinin gelişimi sağlanır. Tekstil malzemelerini sol-gel tekniği ile hazırlanan silika parçacıkları ile modifiye ederek yüksek yoğunluklu ve geliştirilmiş mekanik özellikler elde etmek mümkündür. Bu çalışmada, görünür ışığın neden olduğu oksidasyonun azaltılması amacıyla sol-gel tekniği ile SiO₂ elde edildi ve antioksidanlarla (gallik asit ve l-askorbik asit) karıştırılıp keten kumaşlara aktarıldı. Çapraz bağlayıcı içeren silika sol, çapraz bağlayıcı içermeyen silika sol ve sadece sulu antioksidan çözelti içeren üç farklı solüsyon hazırlandı ve iki farklı sıcaklıkta (120 °C ve 150 °C) pad-termofiksaj yöntemi uygulanarak aktarıldı. Bu şekilde hazırlanan çözeltilerin kumaşların aşınma dayanımı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Kaplanmış numunelerin karakterizasyonu SEM analizi ile gerçekleştirildi. İşlem görmüş ve hiç işlem görmemiş numuneler Martindale test cihazı kullanılarak 2500, 5000, 7500, 10000, 15000 devirlerinde aşındırıldı ve ilk ağırlıklarına göre kütlelerindeki değişiklikler hesaplandı. Sonuçlarda antioksidan katkılı GPTS içeren silika solün, keten numunelerde aşındırma etkisiyle lif kaybını azalttığı dolayısıyla aşındırma dayanımını arttırdığı tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Sol-jel, SiO₂, antioksidan, keten, aşınma dayanımı.

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF OXIDATION INHIBITORS TRANSFERRED BY USING SiO₂ AS BINDER ON WEAR RESISTANCE OF LINEN FABRICS

ABSTRACT

Sol-gel is a technique used in thin coating applications by producing nanoparticles with inorganic or inorganic-organic hybrid materials. By combining different materials with a classic approach; the physical properties of two different phases are combined and the properties of the composite material or mixtures are improved. It is possible to obtain high density and improved mechanical properties by modifying the textile materials with silica particles prepared by sol-gel technique. In this study, SiO₂ was obtained by sol-gel technique and mixed with antioxidants (gallic acid and l-ascorbic acid) and transferred to linen fabrics on the purpose of reducing the visible light-induced oxidation. Three different solutions; containing silica sol with crosslinker, crosslinker-free silica sol and only aqueous antioxidant solution was prepared and transferred by applying pad-termofixation method in two different temperature (120°C and 150°C). In this way, the effect of prepared solutions on the abrasion resistance of fabrics has been examined. The characterization of coated samples was performed by SEM analysis. The untreated and treated samples were 2500, 5000, 7500, 10000, 15000 cycles etched by using Martindale tester and the changes in their masses according to their first weight were calculated. It was found that GPTS doped silica sols had reduced fiber loss with abrasive effect on linen samples and decreased mass loss.

Key Words: Sol-gel, SiO₂, antioxidant, linen, wear resistance.

ALYSSUM FLORIBUNDUM BİOSS. & BALANSA (BRASSICACEAE) BİTKİSİNDEN ELDE EDİLEN FENOLİK YAPIDAKİ BİLEŞİKLERİN TAYİNİ VE DU-145 HÜCRE HATTI ÜZERİNE SİTOTOKSİK ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Mariam ALZAIM

Pelin EROĞLU

Derya YETKİN

ÖZET

Ülkemiz, farklı iklim ve ekolojik koşulları ile doğal tıbbi-aromatik bitkiler açısından oldukça zengindir [1]. Brassicaceae familyası üyeleri; antioksidan ve antikanser özellikleri ile ilgili olarak fenolik asitler, flavonoidler ve vitaminler gibi çeşitli biyolojik aktif bileşikler bakımından zengindir ve çeşitli kanser türlerinde tümör oluşumunu inhibe etme özellikleri vardır [2]. Brassicaceae familyasından biri Alyssum cinsidir. Alyssum L. cinsi, Türkiye’de Florası’nın da büyük cinsleri arasında yer almakta ve 90 türle temsil edilmektedir [2]. Bu çalışmanın amacı *A.Floribundum* kök, gövde’sinin etanol ekstraktının antioksidan özelliklerinin ve sitotoksik etkilerinin belirlenmesidir. Özütlerin toplam fenolik madde miktarı tayini, folin ciocalteu yöntemi kullanılarak belirlendi. Özütlerin sitotoksik etkisi DU-145 prostat kanser hücre hattı üzerinde X-celligence yöntemi kullanılarak değerlendirildi. Özütlerin toplam fenolik madde içeriği değerleri 1 g örnek başına sırasıyla kök’te 12.6 ± 0.4 , gövde’de 8.2 ± 0.1 , yaprak’ta 4.9 ± 0.5 , çiçek’te 5.7 ± 0.55 mg gallik asit eşdeğeri olarak bulundu. DU-145 prostat kanser hücre hattına farklı konsantrasyonlarda uygulanan *A. Floribundum*’un kök ve gövde özütlerinin 24, 40, 48 ve 55 saat sounudaki IC_{50} değerleri sırasıyla IC_{50} kök= 192.1-143.6-157.4 -160.9 μ M, IC_{50} gövde = 29.12- 24.37- 26.72- 31.21 μ M arasında hesaplandı.

Anahtar Kelimeler: *Alyssum Floribundum* Bioss. & Balansa (Brassicaceae), DU-145 Prostat Kanseri Hücre Hattı , X-Celligence, Sitotoksik Etki, Fenolik Bileşikler, Folin Ciocalteu.

DETERMINATION OF COMPOUNDS IN PHENOLIC STRUCTURE OBTAINED FROM *ALYSSUM FLORIBUNDUM* BOISS. & *BALANSA* (BRASSICACEAE) PLANT AND INVESTIGATION OF THEIR CYTOTOXIC EFFECTS ON DU-145 CELL LINE

ABSTRACT

Our country is rich in natural medicinal-aromatic plants with different climate and ecological conditions. Members of the family of Brassicaceae; It is rich in various biological active compounds such as phenolic acids, flavonoids and vitamins in relation to antioxidant and anticancer properties as inhibiting tumor formation in various types of cancers. One of the Brassicaceae family is Alyssum. Alyssum L. genus, Located between the big genus in the Flora in Turkey and are represented of 90 species. The aim of this study was to determine the antioxidant properties and cytotoxic effects of ethanol extract of *Alyssum floribundum* boiss & *Balansa* from root, stem. The total phenolic content of the extract was determined by using folin ciocalteu method and the cytotoxic effect of the extracts was evaluated using the x-celligence method on the prostate DU-145 cancer cell line. The total phenolic content in one gram from the extract were in root, stem, leaf, flower = 12.6 ± 0.4 - 8.2 ± 0.1 - 4.9 ± 0.5 - 5.7 ± 0.55 mg gallic acid respectively. IC₅₀ values were calculated from root and stem extracts of A. Floribundum applied at different concentrations to the DU-145 prostate cancer cell line at 24,40,48 and 55 hours were determined as in the root, stem: IC₅₀Root= 192.1-143.6-157.4- 160.9 μ M, IC₅₀Stem= 29.12- 24.37- 26.72- 31.21 μ M respectively.

Key Words: *Alyssum Floribundum* Bioss. & *Balansa* (Brassicaceae), DU-145 Prostat Cell Line, X-Celligence, Cytotoxic Effects, Phenolic Compounds, Folin ciocalteu.

AVRUPA BİRLİĞİ ERASMUS PROGRAMINA KATILAN ÖĞRETMENLERİN İZLENİMLERİ VE ÖĞRETMENLİK MOTİVASYONUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Halil Erdem ÇOCUK

Tuğba YANPAR YELKEN

Bengü AKKAYA

ÖZET

Avrupa Birliği (AB) eğitim ve gençlik erasmus+ programları; Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen ve katılımcı ülkeler arasında eğitim ve gençlik alanında kurumlar arası işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan programları içermektedir. Ülkemizde; Avrupa Birliği Erasmus programları kapsamında her yıl kurumlardan birçok öğretmen yurt dışında eğitim almaya hak kazanmaktadır. Bu hareketlilikler, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının yüksek ve etkili olmasında önemli bir işleve sahiptir. Bu çalışmada AB ERASMUS+ programı kapsamında Yaygın Eğitim Teknikleri eğitimi alan öğretmenlerin hareketliliğe ilişkin izlenimlerinin belirlenmesi ve hareketliliğin öğretmenlerin öğretmenlik motivasyonlarına yansımalarının saptanması amaçlanmıştır. Çalışma, hareketliliğe katılmayı düşünen öğretmenlere rehberlik etme bağlamında önemli arz etmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Yenişehir İlçesine bağlı okullarda çalışmakta olan Erasmus programı kapsamında yabancı ülkelerde hizmet içi eğitimi almış 30 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Kodlamalar arası uyum kontrol edilmiştir. Elde edilen bulgular, araştırma problemlerine uygun olarak tablolatırılmış ve öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, Erasmus hareketliliği, motivasyon, öğretmen görüşleri.

THE IMPRESSIONS OF TEACHERS ATTENDED TO THE EUROPEAN UNION ERASMUS PROGRAMME AND OPINIONS TO THEIR PROFESSIONAL MOTIVATION

ABSTRACT

European Union Education and Youth Erasmus+ Programmes are coordinated by European Commission. The programme aims to increase the cooperation in education and youth field between institutions. In Turkey; many teachers from different institutions have deserved to take education abroad. These mobilities have an important function, increasing and influential effect on teachers' occupational motivation. In this research; within the scope of European Erasmus+ program; it is aimed to identify the teachers' impressions to mobilities and appoint the reflections of mobilities on teachers' motivation. The study is important to guide teachers who are planning to attend. The working group of the study is 30 teachers from Yenisehir Province who finished their in-service training abroad within the scope of Erasmus+ Programme. As a data collection tool, semi-structured interview form was used by researchers under the supervision of specialists. The data were analysed by content analysis method. The harmonisation of codes was monitored. The obtained results were tabulated according to research problems and suggestions were offered.

Key Words: 21st century skills, erasmus mobility, motivation, teacher opinions.

2023 EĞİTİM VİZYONU BAĞLAMINDA TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ “DİJİTAL İÇERİK VE BECERİ GELİŞİMİNE” YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Halil Erdem ÇOCUK

Tuğba YANPAR YELKEN

Nilay ÖZALTAY

ÖZET

Dünya üzerinde dijitallikten son hızla etkilenen sistemlerden bir tanesi de eğitim sistemidir. Çağımız 21. yüzyılda internetin ve akıllı cihazların zirve dönemini yaşaması, öğrenmenin dijital içerik ve platformlar ile her zaman ve her yerde yapılmasını sağlamıştır. Bu da eğitim sistemlerinde dijital içerik oluşturma, kullanma ve veriye dayalı kişiselleştirilmiş eğitimin oluşturulmasına olanak sunmuştur. Bu gelişmeler ülkelerin eğitim alanında kendilerini yenilemelerini ve değiştirmelerini sağlamıştır. Türkiye de 2023 hedefleri bağlamında eğitimde bir vizyon belgesi yayınlamıştır. Yayımlanan eğitim vizyonunda dijital içerik ve beceri gelişimine özellikle vurgu yapılmış ve hedefler belirlenmiştir. Hedeflerin birincil uygulayıcıları olan işbaşındaki öğretmenler ve öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması, sağlıklı geri bildirimler verilmesi ve kaliteli bir süreç yaşanması açısından önem arz etmektedir.

Bu çalışmada, 2023 eğitim vizyonu bağlamında Türkçe öğretmen adaylarının “ dijital içerik ve beceri gelişimine” yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 4. Sınıf lisans düzeyi 60 Türkçe öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Katılımcıların belirttiği ham veriler, iki uzman tarafından analiz edilmiştir. Kodlamalar arası uyum kontrol edilmiştir. Araştırmada Türkçe öğretmen adaylarının “dijital içerik ve beceri gelişimine” yönelik görüşleri tablolaştırılarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, 2023 eğitim vizyonu, dijital içerik.

2023 VIEWS OF TURKISH TEACHER CANDIDATES IN THE CONTEXT OF EDUCATION VISION ON "DIGITAL CONTENT AND SKILL DEVELOPMENT"

ABSTRACT

One of the systems that are affected by digitalism in the world is the education system. Our age in the 21st century, the Internet and smart devices to have a long period of time, learning with digital content and platforms and has always been done everywhere. This enabled the creation and use of digital content in educational systems and personalized training based on data. These developments have allowed countries to renew and change themselves in the field of education. Turkey in the context of the 2023 target has published a vision document on education. In the published educational vision, special emphasis was placed on the development of digital content and skills and goals were set. It is important in terms of getting the opinions of the teachers and teacher candidates who are the primary practitioners of the targets, giving healthy feedbacks and having a quality process.

In this study, it is aimed to reveal the views of Turkish teacher candidates on "digital content and skill development" in the context of 2023 educational vision. In the study, qualitative research design was used. The study group consisted of 60 Turkish teacher candidates with Grade 4 undergraduate level. The open-ended questions form developed by the researchers were used as data collection tools. The data were subjected to content analysis. The raw data indicated by the participants were analyzed by two experts. The compatibility between the codes was checked. In this study, the opinions of Turkish teacher candidates about "digital content and skill development" were offered.

Key Words: Turkish Education, 2023 educational vision, digital content.

KOD DEĞİŞTİRME DESTEKLİ DERS ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN KOD DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK İNANÇLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN KOD DEĞİŞTİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Tuğba YANPAR YELKEN

Volkan Lütfi PAN

Tolga ÇAY

ÖZET

Günümüzde modern dünyada kültürler arası bildirişim için yabancı dil öğrenmek artık bir gereklilik haline gelmiştir. Bu durum birçok dil öğrenme metodu ve tekniğini beraberinde getirmiştir. Kelime öğretiminin ise yabancı dil öğrenmenin temel parçalarından biri olduğu üzerinde durulmaktadır. Bu araştırmanın amacı, hazırlık sınıfı öğrencilerinin main course derslerinde kod değiştirmeye ilişkin inançları ile öğrencilerin kod değiştirmeye ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Çalışmada deneysel desenlerden, ön test-son test ölçümlerine dayanan kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubuna kod değiştirme destekli ders öğretimi uygulanırken, kontrol grubunda geleneksel yöntem kullanılmıştır. Çalışma grubu Çağ Üniversitesi'nde main course dersi alan 29 hazırlık öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın nicel verileri, öğrencilerin kod değiştirmeye yönelik inançlarını belirlemek amacıyla Coşkun Yaşar ve Yıldız (2018) tarafından geliştirilen "Kod Değiştirme İnançları Ölçeği" ile toplanmıştır. Nitel verileri ise araştırmacılar tarafından geliştirilen öğrencilerin Kod Değiştirmeye ilişkin düşüncelerini ortaya çıkarmayı amaçlayan açık uçlu sorular formu ile toplanmıştır. Deney grubundaki ve kontrol grubundaki öğrencilerin kod değiştirmeye yönelik inançları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak amacıyla karışık ölçümler için iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Nitel verilerin analizinde frekans dağılımı ve açık uçlu sorular için içerik analiz yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Kod değiştirme tekniği kullanan deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrası Kod Değiştirme İnançları ölçeği puanlarındaki değişimin Main Course dersinde kod değiştirme kullanmayan kontrol grubu öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin görüşlerinin daha çok kod değiştirme yönteminin derste kullanımına etkisine ve kelime öğrenme süreçlerine etkisine yoğunlaştığı görülmektedir. Kod değiştirme yönteminin derste kullanılmasına ilişkin, öğrenciler kod değiştirme yöntemi ile dersin kolaylaştığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kod değiştirme, inanç, kelime öğretime, ana dil, hedef dil.

THE EFFECT OF CODE SWITCHING ASSISTED INSTRUCTION ON STUDENTS' CODE SWITCHING BELIEFS AND STUDENTS' VIEWS ON CODE SWITCHING

ABSTRACT

Today, learning a foreign language for intercultural communication in the modern world has become a necessity. This situation has brought along many language learning methods and techniques. It is emphasized that vocabulary teaching is one of the fundamental of foreign language learning. The aim of this study is to examine the students' code switching beliefs in main course classes and the students' views on code switching. In this study, experimental design with control group, based on pretest-posttest measurements, was used. While in the experimental group code switching assisted instruction was applied, the traditional method was used in the control group. The study group is comprised of 29 prep students who take the main course at Çağ University. The quantitative data of the study were collected with the Scale of Code-switching developed by Coşkun Yaşar and Yıldız (2018) in order to determine the students' code switching beliefs. The qualitative data were collected by the open-ended questions form, which aimed to reveal the students' code switching beliefs, developed by the researchers. Two-way variance analysis was made for mixed measurements in order to determine whether there is a significant difference between the experimental group and control group students' code switching beliefs. In the analysis of qualitative data, content analysis method was applied for frequency distribution and open-ended questions. As a result of the study, it was determined that the change in the pre and post-application the Scale of Code-switching scores of the experimental group students using code switching technique were significantly higher than the control group students who did not use code switching in the Main Course. In addition, it is seen that the students' views mostly focus on the effect of the code switching method on the use of the course and the effect on the vocabulary learning processes. Pertain to use of code switching method, the students stated that the course was easier with the code switching method.

Key Words: Code switching, belief, vocabulary teaching, native language, target language.

6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİ DÜZEYLERİ İLE KESİRLERLE YAPILAN İŞLEMLERİN SONUCUNU TAHMİN EDEBİLME BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tuğba YANPAR YELKEN

Volkan Lütfi PAN

Hatice Gözde UYSAL

ÖZET

Son yıllarda teknoloji sayesinde bilgiye kolay ulaşabilmek birçok konuda bize faydalı gibi görünse de kısa zamanda çok fazla bilgiye ulaşmanın getirdiği bazı olumsuz durumlar da görülmüştür. Önemli olan çok sayıda bilgiye kısa sürede ulaşmak değil bunlar arasından doğru bilgiyi seçebilmektir. Böyle bir durumda hangi bilginin gerekli olduğuna karar vermek için iyi bir muhakeme sürecinden geçmek, bilgiye olan ihtiyacın sebebini iyi belirlemek ve edinilen bilginin hangi alanlarda nasıl kullanılacağına karar vermek; ayrıca bilginin de doğru bir kaynaktan alındığına emin olmak gerekebilir.

Bir işlemin sonucunu tahmin etmek için de aynı aşamalardan geçmek söz konusudur. Bunları başarabilmek için eleştirel düşünme becerisine sahip olunması gerektiği düşünülmektedir. Bu yüzden bu çalışmada eleştirel düşünme becerilerinin kesirlerle yapılan işlemlerin sonucunu tahmin edebilme becerisi arasındaki ilişkisi araştırılmıştır. Bu araştırmada çalışma grubu Mersin ve İstanbul’da bulunan ve 6. sınıfa devam eden 40 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden 23 tanesi Mersin ilinde bir devlet ortaokulunda, 17 tanesi ise İstanbul’da bir özel ortaokulda öğrenim görmektedir. Veri toplama aracı olarak Cornell Eleştirel Düşünme Testi düzey X ve Cahit Aytekin tarafından geliştirilen Kesirlerle Tahmin Testi kullanılmıştır. İki testten elde edilen verilerle bulgular yorumlandığında test sonuçlarının cinsiyete göre değişmediği gözlerinken okul türünde özelokullar lehine anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmiştir. Eleştirel düşünme becerileri ile kesirlerle tahmin becerisi arasında ise orta derecede olumlu yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, Tahmin, Tahmin Becerisi, Kesirler, Matematik Öğretimi.

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CRITICAL THINKING SKILL LEVELS OF 6TH GRADE STUDENTS AND THEIR SUCCESS OF ESTIMATING THE RESULT OF OPERATIONS WITH FRACTIONS

ABSTRACT

In recent years, although technology seems to be useful to us in many ways, it has been seen that there are some negative situations brought about by accessing a lot of information in a short time. The important one is not to reach a large number of information in a short time, but to choose the right information among them. In this case, going through a good process to decide which information is needed, determining the reason for the need for information and deciding in which areas the acquired knowledge will be used is required. In addition to this it is also to make sure that the information is obtained from the correct source.

It is also possible to pass through the same stages to estimate the outcome of a transaction. In order to achieve these, it is thought that they should have critical thinking skills. Therefore, in this study, the relationship between critical thinking skills and the ability to predict the outcome of operations with fractions is investigated. In this study, the study group consists of 40 secondary school students in Mersin and İstanbul who attend 6th grade. 23 of these students are studying in a public secondary school in Mersin and 17 in a private secondary school in İstanbul. The data were collected by Cornell Critical Thinking Test level X and Cahit Aytakin. When the findings were interpreted with the data obtained from the two tests, it was observed that there was a significant difference in favor of private schools in the type of school where the test results did not change according to gender. It was found that there was a moderately positive relationship between critical thinking skills and the ability to predict fractions.

Key Words: Critical Thinking, Estimation Ability, Fractions, Mathematics Education.

SIĞIR EMBRİYOLARININ GELİŞİM EVRELERİ VE KALİTE DEĞERLENDİRİLMESİ

Uğur KARA

Tayfur BEKYÜREK

ÖZET

Sığırlarda embriyo transferi uygulamaları günümüzde gittikçe yaygınlaşmaktadır. Sürülerdeki genetik olarak en değerli dişilerden in vivo ve in vitro yöntemlerle yılda yaklaşık 1250000 transfer edilebilir embriyo üretilmektedir. Ayrıca bu embriyolardan yılda yaklaşık 1000000 transfer gerçekleştirilmektedir. Avrupa Embriyo Transfer Topluluğunun verilerine göre dünyada embriyo üretiminde Kuzey Amerika birinci sıradadır. Embriyo transferi çalışmalarında embriyo kalitesi, embriyo morfolojisi, taşıyıcı kalitesi, uygulayıcının tecrübesi ve çevresel faktörler elde edilecek gebelik oranlarını etkilemektedir. Embriyoların gelişim evreleri ve kalitelerinin belirlenmesi bunların taze transferi, dondurulması, saklanması ve gelişim evrelerine göre gerekirse kültüre edilmesi başarılı gebelik oranları elde etmek için önemlidir. Uluslararası Embriyo Transfer Topluluğu kriterlerine göre standart değerlendirme embriyonun gelişim dönemi ve morfolojik bütünlüğüne göre kalite değerlendirilmesi ile yapılmaktadır. Aynı topluluk tarafından gelişim evrelerinin ve kalitelerin değerlendirme kodları sayısal olarak belirlenmiştir (gelişim evreleri için 1-9, embriyo kalitesi için 1-4). Bu derlemenin amacı sığırlarda embriyo morfolojisi ve kalite değerlendirme kriterleri hakkında bilgi vermektir.

*Bu derleme Tagem / Haysüd / 01-09-02-03 kod numaralı Anadolu Alacası Geliştirme Projesi tarafından desteklenen Doktora Tezinden hazırlanmıştır. Uluslararası Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Dergisinde derleme olarak yayınlanmak üzere kabul edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Embriyo, kalite değerlendirmesi, sığır.

DEVELOPMENT STAGES AND QUALITY EVALUATION OF BOVINE EMBRYOS

ABSTRACT

Embryo transfer applications are becoming widespread nowadays in cattle. About 1250000 transferable embryos are produced annually using in vivo and in vitro techniques from genetically most valuable females in herds. In addition, approximately 1000000 transfers are carried out per year from these embryos. According to data from the European Embryo Transfer Society, North America ranks first in embryo production worldwide. In embryo transfer studies, embryo quality, embryo morphology, recipient quality, experience of the practitioner and environmental factors affect the obtained pregnancy rates. The determination of the morphology and the quality of embryos is important to achieve successful pregnancy rates in their fresh transfer, freezing, storage and cultivation according to their developmental stages. Standard evaluation according to International Embryo Transfer Society criteria is done by evaluating the developmental stage and morphological integrity of the embryo. Evaluation codes of development stages and quality were determined numerically by this association (for developmental stages 1-9, for embryo quality 1-4). The aim of this review is to give basic information about the morphology and quality evaluation criteria of cattle embryos.

* This review has been prepared from the PhD Thesis supported by Anatolian Development Project No. Tagem / Haysüd / 01-09-02-03. It has been accepted to be published as a review in the journal of Eastern Mediterranean Agricultural Research.

Key Words: Embryo, quality evaluation, cattle.

REEL DÖVİZ KURU DEĞİŞİMLERİ VE DIŞ TİCARET FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

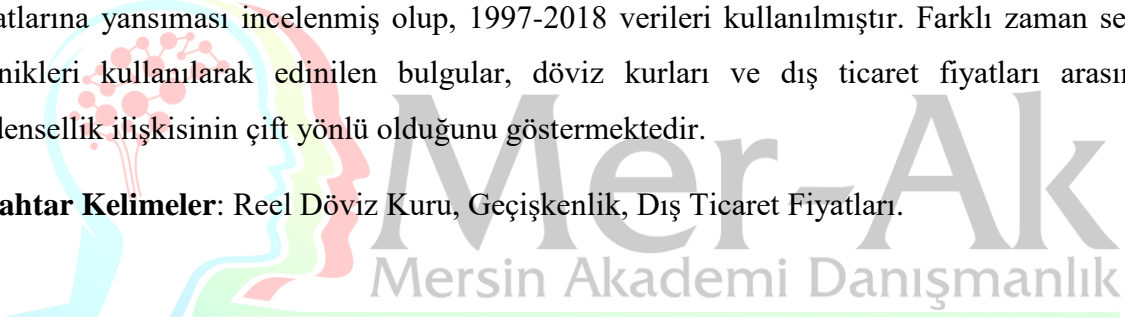
Ayşe ERGİN ÜNAL

Fatih KAPLAN

ÖZET

Döviz Kurlarında meydana gelen değişimin dış ticaret fiyatları üzerindeki etkisi özellikle Bretton Woods sisteminin yıkılışından itibaren önem kazanmıştır. Bu konuyu açıklayan iki alternatif yaklaşım literatürde var olup, bunlardan ilki nedenselliğin ticaret hadlerindeki değişimlerden reel döviz kurlarına doğru olduğunu ileri süren standart teoridir. Alternatif yaklaşım ise geçişkenlik ya da yansıma (pass through) olarak adlandırılan, döviz kurlarındaki değişimlerden ticaret hadlerine doğru ters yönlü nedensel bir ilişkinin varlığını iddia etmektedir. Bu çalışmada reel döviz kurlarındaki değişimin Türkiye için ithalat ve ihracat fiyatlarına yansıması incelenmiş olup, 1997-2018 verileri kullanılmıştır. Farklı zaman serisi teknikleri kullanılarak edinilen bulgular, döviz kurları ve dış ticaret fiyatları arasında nedensellik ilişkisinin çift yönlü olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Reel Döviz Kuru, Geçişkenlik, Dış Ticaret Fiyatları.

RELATIONSHIP BETWEEN THE REAL EXCHANGE RATE EXCHANGE AND FOREIGN TRADE PRICES: THE CASE OF TURKEY

ABSTRACT

The effect of the change in foreign exchange rates on foreign trade prices has gained importance especially after the fall of the Bretton Woods system. There are two alternative approaches explaining this issue in the literature, the first of that is the standard theory which suggests that causality is from the changes in terms of trade to real exchange rates. The alternative approach is called pass-through, claiming that there is a reverse causal relationship between changes in exchange rates and terms of trade. This study is reflected in the import and export price was examined for changes in the real exchange rate in Turkey, 1997-2018 data are used. Findings obtained by using different time series techniques show that the causality relationship between exchange rates and foreign trade prices is bidirectional.

Key Words: Real Exchange Rate, Pass Through, Foreign Trade Prices.

DIŞ TİCARET DENGESİ İLE DIŞ TİCARET HADLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN TÜRKİYE İÇİN YENİDEN İNCELENMESİ

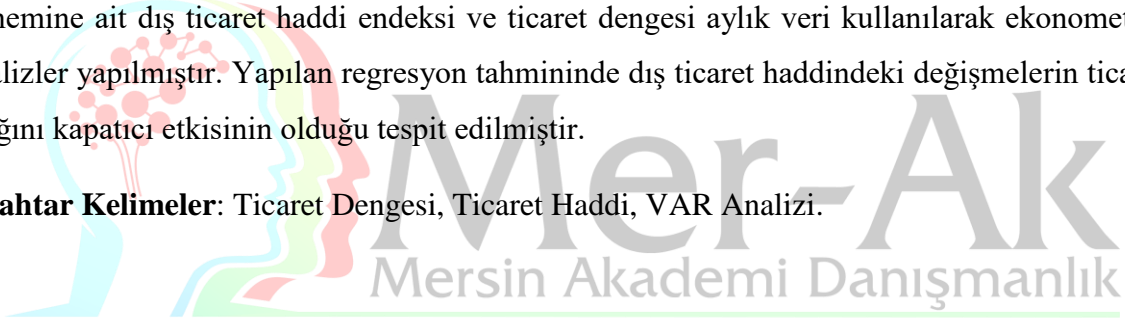
Ayşe ERGİN ÜNAL

Fatih KAPLAN

ÖZET

Dış ticaret dengesi ile dış hadleri arasındaki ilişkiler literatürde Marshall-Lerner Koşulu çerçevesinde tartışılmaktadır. Marshall-Lerner Koşuluna göre ülkenin ihracat mallarının dış talep fiyat esnekliği ile ithal mallarının yurtiçi talep esnekliğinin toplamının mutlak değerinin bir den büyük olması durumunda dış ticaret dengesindeki bozulmanın dengeleneceğini ifade etmektedir. Döviz kurlarındaki dalgalanmalar dış ticaret hadlerini değiştirerek ticaret dengesini etkileyeceği varsayımından hareketle, bu çalışmanın amacı dış ticaret haddinin ticaret dengesine etkisini dönemler itibari ile Türkiye için araştırmaktır. Çalışmada 2003:1-2018:12 dönemine ait dış ticaret haddi endeksi ve ticaret dengesi aylık veri kullanılarak ekonometrik analizler yapılmıştır. Yapılan regresyon tahmininde dış ticaret haddindeki değişmelerin ticaret açığını kapatıcı etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Dengesi, Ticaret Haddi, VAR Analizi.

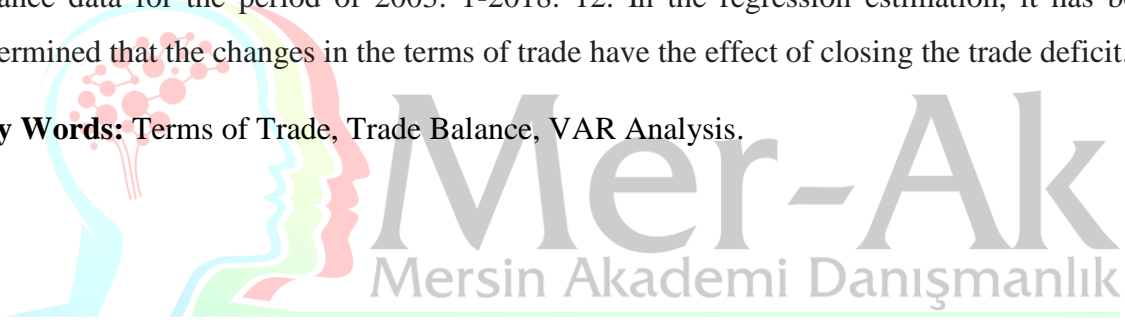

RE-EXAMINING OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TRADE BALANCE AND THE TERMS OF TRADE FOR TURKEY

ABSTRACT

The relations between the foreign trade balance and the terms of trade are discussed in the literature within the framework of the Marshall-Lerner Condition. According to Marshall-Lerner Condition holds that deterioration in the terms of trade is to improve a country's trade balance, provided that the sum of the country's price elasticity of demand for exports and imports must be greater than one in absolute value. On the assumption that the exchange rate fluctuations affect the trade balance by changing the terms of trade, the aim of this study investigating of the impact of trade balance on the terms of trade for Turkey via periods. In the study, econometric analyzes were made using the monthly term of trade indices and trade balance data for the period of 2003: 1-2018: 12. In the regression estimation, it has been determined that the changes in the terms of trade have the effect of closing the trade deficit..

Key Words: Terms of Trade, Trade Balance, VAR Analysis.

IN-VİTRO KOŞULLARDA PH'NİN NOHUT (*CİCER ARIETİNUM*)'DA ANTRAKNOZ ETMENİ OLAN ASCOCHYTA RABIEİ'NİN MİSELYAL GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ

Sevim ATMACA

Ali ENDES

ÖZET

Nohut (*Cicer arietinum*, Fabaceae), Orta Asya ve Afrika'nın birçok yerinde önemli bir diyet proteini kaynağını temsil eden yenilebilir bir baklagil mahsulüdür. Bu baklagil, çoğunlukla gelişmekte olan ülkelerde, hayvansal proteinlere bir alternatif olarak giderek daha fazla kullanılmaktadır ve ekonomik nedenlerden ya da vejetaryen insanların tercihlerinden dolayı önemli bir diyet bileşeni olmuştur. Tüm dünyada nohutları etkileyen mantar hastalıkları arasında en ciddi olanlardan biri *Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr.'ın neden olduğu *Ascochyta* yanıklığıdır. [teleomorf: *Didymella rabiei* (Kovacheski) Von Arx. Patojen, özellikle hastalık gelişimi için elverişli koşullar altında hassas kültür çeşitlerinde salgın boyutunda ciddi yanıklığa ve verim kayıplarına (% 100'e kadar) neden olur. Bu türün Patates Dextrose Agar üzerinde farklı pH (5, 6, 7) derecelerinin miselyal büyüme üzerine etkisi araştırılmıştır. Steril bir mantar delici kullanılarak 10 günlük kültürün aktif olarak büyüyen kenarından 6 mm çapında bir agar disk alınmış ve 20 ml PDA içeren 9 cm'lik bir Petri kabının ortasına yerleştirilmiştir. Her bir izolat (9 izolat) için 4 tekerrür kullanmak üzere tesadüf parselleri deneme desenine göre çalışma yürütülmüştür. Optimum miselyal gelişimi belirlemek için yapılan çalışma sonunda pH 6/7 ve Ar9 / Ar44 *A. rabiei* izolatları sırasıyla diğer sıcaklık ve izolatlar arasında anlamlı ölçüde farklı olduğu belirlenmiş ve patojen × sıcaklık etkileşimi anlamlı ölçüde farklılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ascochyta rabiei*, Miselyal gelişim, pH.

EFFECT OF PH ON MYCELIAL GROWTH OF ASCOCHYTA RABIEI, AGENT OF ANTHRACNOSE ON CHICKPEA (CICER ARIETINUM) UNDER THE IN-VITRO CONDITION

ABSTRACT

Chickpea (*Cicer arietinum*, Fabaceae) is an important edible leguminous crop which represents a significant source of dietary protein in many parts of central Asia and Africa. This legume has been increasingly used as an alternative to animal protein, mostly within developing countries, and has become an important dietary component for people that are vegetarian by choice or due to economic reasons. Among the fungal diseases that affect chickpeas around the world, one of the most serious is the Ascochyta blight, caused by *Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr. [teleomorph: *Didymella rabiei* (Kovacheski) Von Arx. The pathogen causes severe blight epidemics and heavy yield losses (up to 100 %), especially in susceptible cultivars under favorable conditions for disease development. This species was investigated for effect on mycelial growth of different temperature (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35°C) on Potato Dextrose Agar. An agar disc, 4 mm in diameter, was taken from the actively growing margin of 10 day-old culture using a sterile cork borer and placed in the center of a 9 cm Petri dish containing 20 ml of PDA. All isolates (9 isolates) were arranged together in completely randomized design with four replications and incubated at seven temperature levels, for study its mycelial growth. As a result of determination of mycelial growth, 20 °C and Ar44 / Ar78 isolates of *A. rabiei* were performed to differ significantly other among temperature and isolates, respectively and interaction of isolates \times temperature were showed to differ significantly.

Key Words: *Ascochyta rabiei*, Mycelial growth, pH.

IN-VİTRO KOŞULLARDA SICAKLIĞIN NOHUT (CİCER ARIETİNUM)'DA ANTRAKNOZ ETMENİ OLAN ASCOCHYTA RABIEİ'NİN MİSELYAL GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ

Ali ENDES

ÖZET

Nohut (*Cicer arietinum*, Fabaceae), Orta Asya ve Afrika'nın birçok yerinde önemli bir diyet proteini kaynağını temsil eden yenilebilir bir baklagil mahsulüdür. Bu baklagil, çoğunlukla gelişmekte olan ülkelerde, hayvansal proteinlere bir alternatif olarak giderek daha fazla kullanılmaktadır ve ekonomik nedenlerden ya da vejetaryen insanların tercihlerinden dolayı önemli bir diyet bileşeni olmuştur. Tüm dünyada nohutları etkileyen mantar hastalıkları arasında en ciddi olanlardan biri *Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr.'ın neden olduğu *Ascochyta* yanıklığıdır. [teleomorf: *Didymella rabiei* (Kovacheski) Von Arx. Patojen, özellikle hastalık gelişimi için elverişli koşullar altında hassas kültür çeşitlerinde salgın boyutunda ciddi yanıklığa ve verim kayıplarına (% 100'e kadar) neden olur. Bu türün Patates Dextrose Agar üzerinde farklı sıcaklık (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35 ° C) derecelerindeki miselyal büyüme üzerine etkisi araştırılmıştır. Steril bir mantar delici kullanılarak 10 günlük kültürün aktif olarak büyüyen kenarından 6 mm çapında bir agar disk alınmış ve 20 ml PDA içeren 9 cm'lik bir Petri kabının ortasına yerleştirilmiştir. Her bir izolat (9 izolat) için 4 tekerrür kullanmak üzere tesadüf parselleri deneme desenine göre çalışma yürütülmüştür. Optimum miselyal gelişimi belirlemek için yapılan çalışma sonunda 20°C ve Ar44 / Ar78 *A. rabiei* izolatları sırasıyla diğer sıcaklık ve izolatlar arasında anlamlı ölçüde farklı olduğu belirlenmiş ve patojen □ sıcaklık etkileşimi anlamlı ölçüde farklılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ascochyta rabiei*, Miselyal gelişim, Sıcaklık.

**EFFECT OF TEMPERATURE ON MYCELIAL GROWTH OF ASCOCHYTA
RABIEI, AGENT OF ANTHRACNOSE ON CHICKPEA (CICER ARIETINUM)
UNDER THE IN-VITRO CONDITION**

ABSTRACT

Chickpea (*Cicer arietinum*, Fabaceae) is an important edible leguminous crop which represents a significant source of dietary protein in many parts of central Asia and Africa. This legume has been increasingly used as an alternative to animal protein, mostly within developing countries, and has become an important dietary component for people that are vegetarian by choice or due to economic reasons. Among the fungal diseases that affect chickpeas around the world, one of the most serious is the Ascochyta blight, caused by *Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr. [teleomorph: *Didymella rabiei* (Kovacheski) Von Arx. The pathogen causes severe blight epidemics and heavy yield losses (up to 100 %), especially in susceptible cultivars under favorable conditions for disease development. This species was investigated for effect on mycelial growth of different temperature (5, 10, 15, 20, 25, 30, 35°C) on Potato Dextrose Agar. An agar disc, 4 mm in diameter, was taken from the actively growing margin of 10 day-old culture using a sterile cork borer and placed in the center of a 9 cm Petri dish containing 20 ml of PDA. All isolates (9 isolates) were arranged together in completely randomized design with four replications and incubated at seven temperature levels, for study its mycelial growth. As a result of determination of mycelial growth, 20 °C and Ar44 / Ar78 isolates of *A. rabiei* were performed to differ significantly other among temperature and isolates, respectively and interaction of isolates × temperature were showed to differ significantly.

Key Words: *Ascochyta rabiei*, Mycelial growth, Temperature.

BİLGİSAYAR KONTROLLÜ ELEKTRO-PNÖMATİK AĞIZLIK AÇMA MEKANİZMALI BİR DOKUMA TEZGÂHINDA ÇÖZGÜ GERİLİMLERİNİN ÖN AĞIZLIK UZUNLUĞUNA BAĞLI DEĞİŞİMLERİNİN İNCELENMESİ

Zehra KAYNAR TAŞCI

Deniz Mutlu ALA

Nihat ÇELİK

ÖZET

Bilgisayar kontrollü elektropnömatik ağızlık açma mekanizmalı ve 24 çerçeveli bir numune dokuma tezgâhı ile yapılan çalışmada seçili çerçeveler üzerinde bulunan çözgü ipliklerinin gerilim değerleri ölçülmüştür. Çalışmada kullanılan numune tezgâhta otomatik kumaş sarma tertibatı bulunmadığından dokunan kumaş yaklaşık 15 cm biriktirilmekte ve daha sonra kumaş levendine sarılmaktadır. Dokunan kumaş levende sarılmadan biriktikçe kumaş oluşum çizgisi ilk çerçeveye yaklaşmakta ve ön ağızlık uzunluğu azalmaktadır. Dolayısıyla çözgü gerilim değerleri de değişmektedir. Bezayağı 1:1 doku tipiyle yapılan çalışmada 1. ve 24. Çerçevelere bağlı çözgü ipliklerinin, başlangıç kabul edilen 0 hızında ve 5 cm kumaş biriktirildikten sonra gerilimleri ölçülmüştür. Ölçümler sonucunda kumaş biriktirildikçe iplikler üzerindeki gerilimlerin arttığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Numune dokuma, Ağızlık açma, Çözgü gerilimi.

INVESTIGATION THE CHANGES OF WARP TENSION VALUES DEPENDING ON FRONT SHEDDING LENGTH IN A WEAVING LOOM WITH COMPUTER CONTROLLED ELECTRO-PNEUMATIC SHEDDING MECHANISM

ABSTRACT

In the study with computer controlled, electro-pneumatic shedding mechanism and a 24-frame sample loom, the tension values of the warp yarns on the selected frames were measured. As the sample machine used in the study has no automatic fabric take-up device, the woven fabric can be accumulated about 15 cm and then wrapped on the cloth beam. If the woven fabric is not wrapped, the fabric formation line approaches the first frame and the length of the front shedding decreases. Therefore, the warp tension values change. For the study, Plain 1:1 fabric was weaved. The tension of warp yarns attached to frames 1 and 24 were measured at the initial accepted level 0 and after the 5 cm fabric was accumulated. As a result of the measurements, it was observed that the tension on the yarns increased as the fabric was accumulated.

Key Words: Sample weaving, Shedding, Warp tension.

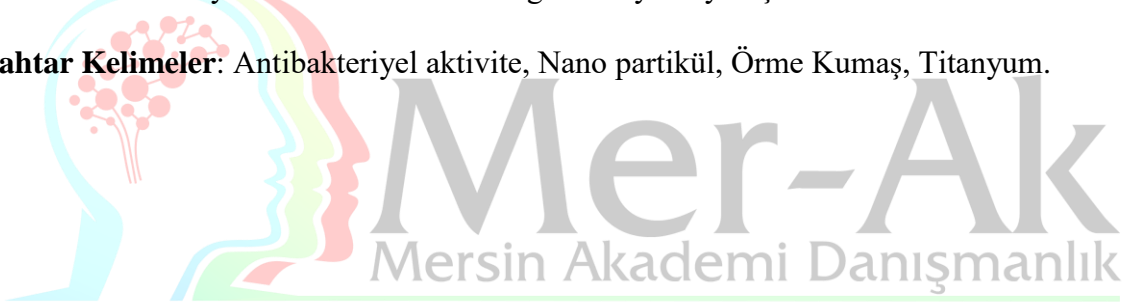
NANO TİTANYUM KATKILI POLİAMİD İPLİKLERDEN ÜRETİLEN ÖRME KUMAŞLARIN ANTİBAKTERİYEL AKTİVİTELERİNİN İNCELENMESİ

İlkan ÖZKAN

ÖZET

Bu çalışmada titanyum nano partikül içeren poliamid ipliklerden üretilen düz örgü kumaşların antibakteriyel aktiviteleri araştırılmıştır. Bu amaçla ağırlıkça % 0,05 - 0,10 - 0,15 oranlarında titanyum nano partiküller polimere eklenerek kesitte 24 filament olacak şekilde eriyikten lif çekim yöntemi kullanılarak 3 farklı iplik üretilmiştir. Bu ipliklerden düz örgü kumaşlar üretilmiştir. Üretilen örme kumaşlara AATCC 100 standardı esas alınarak antibakteriyel aktivite testi uygulanmıştır. Testlerde S. aureus ve K. Pneumoniae bakterileri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları bahsedilen oranlarda nano titanyum katkısının kumaşlara etkin bir antibakteriyel özellik kazandırmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Antibakteriyel aktivite, Nano partikül, Örme Kumaş, Titanyum.

INVESTIGATION OF ANTIBACTERIAL ACTIVITIES OF KNITTED FABRICS PRODUCED FROM NANO TITANIUM ADDITIVE POLYAMIDE YARNS

ABSTRACT

In this study, antibacterial activities of plain knitted fabrics produced from titanium nanoparticles containing polyamide yarns were investigated. For this purpose, titanium nanoparticles were added to the polymer at a rate of 0.05 - 0.10 - 0.15% by weight, and 3 different yarns were produced. Plain knitted fabrics were produced using these yarns. Antibacterial activity test was applied to knitted fabrics according to AATCC 100 standard. *S. aureus* and *K. Pneumoniae* bacteria were used in the tests. As a result of the study, it was found that the nano titanium additive at the mentioned ratios does not provide an effective antibacterial properties to the fabrics.

Key Words: Antibacterial activity, Nano particle, Knitted Fabric, Titanium.

İZOLE METALLERİN KULLANILDIĞI TEKSTİL YAPILARININ ELEKTROMANYETİK EKLANLAMA VE YÜZEY ÖZDİRENÇ ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İlkan ÖZKAN

ÖZET

Günümüzde elektrikli ve elektronik birçok cihaz çalışmaları sırasında çevreye çeşitli frekanslarda elektromanyetik dalgalar yaymaktadır. Literatürde bulunan çeşitli çalışmalarda bu yayınının sağlık üzerinde etkileri araştırılmış ve bazı hastalıklarla ilişkilendirilmiştir. Elektromanyetik yayınının sınırlanması veya engellenmesinde temel yaklaşım ekranlamadır. İletken tel içeren tekstil yüzeyleri ucuz olmaları, esnek ve hafif yapıları nedeniyle bu amaçla kullanılabilir. Metallerin kullanımı sırasında ortaya çıkan temel problem oksitlenme veya diğer kimyasal etkilerle aşınma yani korozyondur. Metal yüzeyler kullanım ömrü süresince sahip oldukları özellikleri koruyabilmeleri amacıyla korozyona karşı çeşitli malzemelerle kaplanabilmektedir. Bu çalışmada izole edilmiş ve normal bakır telleri içeren kompozit iplikler kullanılarak üretilen kumaş örneklerinin elektromanyetik ekranlama ve yüzey özdirenç özellikleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları izolasyonlu bakır tel içeren numunenin iletkenliğinin normal bakır tel içeren kumaşa oranla önemli ölçüde düşük olduğu, buna karşın her iki kumaşında elektromanyetik ekranlama fonksiyonunun devam ettiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: İzolasyonlu metal tel, elektromanyetik kalkanlama, kumaş, yüzey özdirenci.

THE EVALUATION OF ELECTROMAGNETIC SCREENING AND SURFACE RESISTANT PROPERTIES OF TEXTILE STRUCTURES USED WITH ISOLATED METALS

ABSTRACT

Nowadays, many electrical and electronic devices emit electromagnetic waves at various frequencies in the environment. There are various studies in the literature about the effects of this electromagnetic waves on human health. In these studies, electromagnetic radiation is associated with some diseases. Electromagnetic shielding is the basic approach to limiting or blocking electromagnetic wave. Textile surfaces including the conductive wires can be used for this purpose with their cost-effectiveness, flexible and lightweight construction. The main problem that occurs during the use of metals is corrosion by oxidation or other chemical effects. Metal surfaces can be coated with various materials against corrosion in order to preserve their properties throughout their lifetime. In this study, the electromagnetic shielding and surface resistivity properties of the fabric samples which are produced by using composite yarns that including the isolated and normal copper wires are investigated. The results of the study showed that the conductivity of the sample containing insulated copper wire was significantly lower than that of normal copper wire, while the both fabrics showed the electromagnetic shielding function.

Key Words: Insulated metal wire, Electromagnetic shielding, Fabric, Surface resistivity.

MERSİN İLİ KIYISAL ZEMİNLERİNDE SIVILAŞMA POTANSİYELİNİN CBS BAZLI BİR YAKLAŞIMLA DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuba BOZBAY

Özgür ERTUĞRUL

ÖZET

Son yıllarda meydana gelen depremler sonucunda oluşan zemin sıvılaşması ve yarattığı olumsuz etkiler önemli araştırmalara konu olmuştur. Sıvılaşan zeminde oluşan büyük deformasyonlar ve mukavemet kayıpları depremde oluşacak hasarların daha da artmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada Mersin ili kentsel yerleşim alanı sahil bölgesi için genel zemin özellikleri dikkate alınarak sıvılaşma potansiyeli incelenmiştir. Mevcut yöntemler kullanılarak zeminlerin sıvılaşma potansiyeli araştırılmış, bu kapsamda mevcut sondaj kuyularına ait verilerden yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde en yüksek zemin ivmesi (PGA) değerlerini bulabilmek için 2019 yılında yürürlüğe girmiş olan yeni deprem yönetmeliği doğrultusunda AFAD tarafından yayımlanan Türkiye Yeni Deprem haritası kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar CBS uygulamaları ile entegre edilerek Mersin ili kentsel yerleşim alanı için sıvılaşma riski tahminine yönelik risk haritaları oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Zemin sıvılaşması, Mersin kıyısız zeminleri, Türkiye Deprem Yönetmeliği.

ASSESSMENT OF LIQUEFACTION POTENTIAL FOR MERSİN PROVINCE COASTAL REGION BY A GIS BASED APPROACH

ABSTRACT

In recent years significant research has been conducted on soil liquefaction and its harmful effects that may occur during earthquakes. Large deformations and loss of soil strength that may be observed in liquefying soils increase the damage that may happen during earthquakes. In this study, soil liquefaction potential of soils along the coastal line of Mersin Province is investigated. Liquefaction susceptibility studies are carried out based on existing techniques in the literature by using available geotechnical data derived from site surveys conducted in the region. Within the analyses, peak ground acceleration (PGA) values are taken from the new seismic hazard map that is published by AFAD in accordance with Turkey's new earthquake design code that has gone into effect in 2019. The data obtained from the analyses were integrated with GIS applications in order to produce liquefaction estimation maps for Mersin Province.

Key Words: Soil liquefaction, Mersin Province Coastal Soils, Earthquake Code of Turkey.

MERSİN İLİ KENTSEL YERLEŞİM BÖLGESİNDEKİ ZEMİNLERİN YÜKSEK YAPILARIN ETKİSİ ALTINDA KONSOLİDASYON POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tuba BOZBAY

Özgür ERTUĞRUL

ÖZET

İnce daneli zeminlerden müteşekkil zemin tabakalarında yapı yüklerine bağlı olarak konsolidasyon oturmaları meydana gelmektedir. Son yıllarda Mersin kentsel yerleşim alanında yüksek yapıların sıklıkla inşa edilmeye başlanması beraberinde konsolidasyon oturmalarına bağlı yapısal problemlerinin de görülmeye başlamasına sebep olmuştur. Bu nedenle kentsel yerleşim alanındaki zeminlerin oturma potansiyelinin daha detaylı bir şekilde ele alınması önem arz etmektedir. Bu çalışmada kent genelinde yapılan geoteknik saha çalışmalarının sonuçları derlenerek Mersin ili kentsel yerleşim bölgesindeki zeminlerin konsolidasyon özellikleri ve oturma potansiyelleri irdelenmiştir. Elde edilen veriler coğrafi bilgi sistemleri uygulamaları ile entegre edilerek özellikle parametre belirsizliğinin yüksek olduğu bölgelerde zemin oturmalarının hesaplanabilmesine ışık tutarak yapı mühendislerine kolaylık sağlayacaktır.

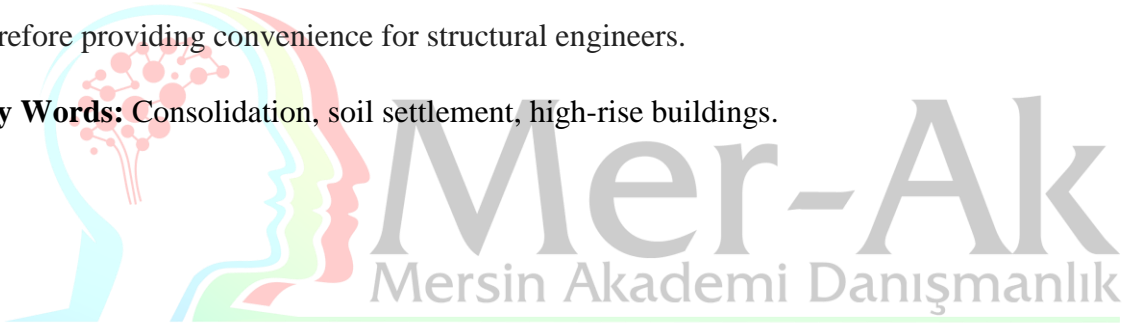
Anahtar Kelimeler: Konsolidasyon, zemin oturması, yüksek yapılar.

**AN EVALUTION FOR THE CONSOLIDATION POTENTIAL OF SOILS UNDER
THE EFFECT OF HIGH-RISE BUILDINGS IN MERSİN PROVINCE
METROPOLITAN AREA**

ABSTRACT

Consolidation settlements are observed in fine grained soil layers due to high superstructure loads. In recent years, construction of high-rise buildings have accelerated with accompanying soil settlements causing structural problems in the buildings. Therefore, detailed investigation of settlement potential for the soils in the metropolitan area have begun to gain importance. In this study, the consolidation characteristics and settlement potential of the soils within the metropolitan area of Mersin are discussed based on the conglomerated results of geotechnical studies performed in the area. Obtained results were presented by implementing into GIS based applications in order to serve as a preliminary approach to estimate settlement risks at regions where there is significant uncertainty in consolidation characteristics of the soils therefore providing convenience for structural engineers.

Key Words: Consolidation, soil settlement, high-rise buildings.

ÇUKUROVA KAVUN KARPUZ ALANLARINDAKİ KÖK-UR NEMATODU (MELOİDOGYNE SPP.) TÜRLERİ VE YAYGINLIKLARININ ARAŞTIRILMASI

Dilek DİNÇER

İ.Halil ELEKÇİOĞLU

ÖZET

Kavun (*Cucumis melo* L.) ve karpuz (*Citrullus lanatus*) dünyada ve Türkiye’de üretimi en çok yapılan tek yıllık, sıcak ve ılıman iklim sebzeleridir. Doğu Akdeniz’de yer alan Çukurova Bölgesi %95’lik üretim payı ile ilk sırada yer almaktadır. Türkiye’de kültür bitkilerinin önemli zararlılarından olduğu bilinen kök-ur nematodlarının, kavun ve karpuz alanlarında da ciddi sorunlara neden oldukları bilinmektedir. Kök-ur nematodu türlerini ve yaygınlık oranlarını belirlemek amacıyla, Adana, Osmaniye ve Mersin illerinde 2017-2018 yılları arasında kök örnekleri toplanmıştır. Köklerden elde edilen kök ur nematodu türlerinin moleküler ve biyokimyasal teknikler kullanılarak tür düzeyinde teşhisleri yapılmıştır. Moleküler yöntemler ile biyokimyasal PAGE yöntemiyle esteraz enzim fenotiplerinin oluşturduğu protein bantları yardımıyla yapılan teşhis çalışmasında *Meloidogyne incognita* ve *M. javanica* türleri belirlenmiştir. Moleküler, biyokimyasal ve morfolojik çalışmaların tamamında aynı sonuçlar elde edilerek teşhislerin birbirini desteklediği görülmüştür. Çukurova Bölgesi kavun ekim alanlarında yapılan sörveyler sonucunda; Adana ilinde incelenen 39 tarladan % 43,6’sının, Mersin ilinde incelenen 14 tarladan %57,1’inin kök-ur nematodları ile bulaşık olduğu belirlenmiştir. Karpuz ekim alanlarında yapılan sörveyler sonucunda; Adana ilinde incelenen 126 tarladan ise % 37,3’ünün, Mersin ilinde incelenen 37 tarladan %54,1’inin kök-ur nematodları ile bulaşık olduğu belirlenmiştir. Osmaniye ilinde yapılan sörvey sonucunda kavun karpuz ekim alanlarından toplam 13 adet örnek alınmış olup hiç birinde kök-ur nematoduna rastlanmamıştır.

Bu çalışma doktora tez çalışmasının bir bölümü olup FDK-2017-9160 nolu proje ile Çukurova Ünivesitesi BAP Birimi ve TAGEM/BSAD/A/18/A2/P1/421 nolu proje ile TAGEM tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çukurova, kavun, karpuz, kök-ur nematodu, yaygınlık.

INVESTIGATION OF ROOT-KNOT NEMATODE (MELOIDOGYNE SPP.) SPECIES AND DISTRIBUTION ON MELON AND WATERMELON

ABSTRACT

Melon (*Cucumis melo* L.) and watermelon (*Citrullus lanatus*) are widely produced annule vegetables in warm and hot climate in Turkey and in the World. Çukurova Region, located in the Eastern Mediterranean region, ranks first with a production percentage of 95%. Root-knot nematodes known as one of the major pests damaging cultivated plants in Turkey also cause serious problems on melon and watermelons. In order to determine the species and prevalence rates of root-knot nematodes, root samples were collected in Adana, Osmaniye and Mersin provinces between 2017-2018. Specimens obtained from roots were identified by using molecular and biochemical techniques. *Meloidogyne incognita* and *M. javanica* species were determined in the diagnostic study by using protein bands of esterase enzyme phenotypes by molecular and PAGE methods. The same results were obtained in both molecular, biochemical and morphological studies. As a result of surveys carried out in Cukurova melon cultivation areas; Of the 39 fields examined in Adana province, 43.6% were found to be contaminated with root-knot nematodes. Of the 14 melon fields examined in Mersin province, 57.1% were found to be contaminated with root-knot nematodes. As a result of surveys carried out in Cukurova water melon cultivation areas; Of the 126 fields examined in Adana province, 37.3% were found to be contaminated with root-knot nematodes. Of the 37 field examined in Mersin province 54.1% were found to be contaminated with root-knot nematodes. As a result of the survey conducted in Osmaniye province, 13 samples were taken from melon and watermelon cultivation areas and no root-nematode was found in any of them.

The research was supported by Çukurova university with the project number FDK-2017-9160 and with the project number TAGEM/BSAD/A/18/A2/P1/421

Key Words: Çukurova, melon, watermelon, root-knot nematode, prevalence.

ANTALYA İLİ MAYDANOZ ALANLARINDA MELOİDOGYNE İNCOGNİTA’NIN TESPİTİ

Dilek DİNÇER

Ayşenur ASLAN

Adem ÖZARSLANDAN

Şefika YAVUZ

İ.Halil ELEKÇİOĞLU

ÖZET

Akdeniz ülkesi bitkisi olan maydanoz (*Petroselinum crispum*), dünyada ve ülkemizde yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan iki yıllık otsu bir bitkidir. Bitki paraziti nematodlar içerisinde en önemli grubu oluşturan kök-ur nematodları (*Meloidogyne* spp.) sebze yetiştirilen alanlarda her yıl ekonomik anlamda önemli ürün kayıplarına neden olan ve geniş geniş konukçu dizisine sahip bitki zararlılarıdır. Antalya, Muratpaşa’da 2019 yılında maydanoz yetiştiriciliği yapılan alandan kök-ur nematodu ile bulaşık bitki örnekleri alınmıştır. Maydanoz bitkisinin urlu köklerinden kök-ur nematoduna ait larva ve ergin dişi bireyler elde edilmiştir. Kök-ur nematodlarının tanımlanmasında morfolojik, moleküler ve biyokimyasal (PAGE) yöntemler kullanılmıştır. Tür tanımlamaları morfolojik olarak ikinci dönem larva ölçümleri yapılarak gerçekleştirilmiştir. Kök-ur nematodlarının moleküler yöntemlerle teşhisi türe özgü spesifik primerler kullanılarak yapılmıştır. Kök-ur nematodlarının tanımlanmasında kullanılan tüm yöntemler elde edilen nematodun *M. incognita* türüne ait olduğunu göstermiştir. Kök-ur nematodu türü, *M. incognita* Türkiye’de ilk kez maydanozda saptanmış olup yapılan bu çalışma ilk kayıt özelliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maydanoz, *Meloidogyne incognita*, moleküler ve biyokimyasal.

IDENTIFICATION OF MELOIDOGYNE INCOGNITA ON PARSLEY AREAS IN ANTALYA PROVINCE

ABSTRACT

The parsley (*Petroselinum crispum*), originated from the Mediterranean region is a biennial herbaceous plant commonly cultivated in Turkey and in the world. Root nematodes (*Meloidogyne* spp.), Which are the most important group of plant parasitic nematodes, are plant pests with a wide range of hosts, which cause important crop losses every year in areas where vegetables are grown. Samples of root-knot nematod and infested plant were obtained from parsley produced area in 2019 in Antalya, Muratpasa. To identify root-knot nematodes, larvae and adult female individuals belonging to the root-nematode were obtained from the galled roots of the parsley plant. Species identification was performed morphologically by the second stage larval measurements and molecular and biochemical PAGE methods. Molecular identification of root-knot nematodes was carried out using specific species-specific primers. All methods used in the diagnosis of root nematodes have shown that the obtained nematode belongs to *M. incognita* species. Parsley is found as a host plant for *M. incognita* firstly in this study.

Key Words: Parsley, *Meloidogyne incognita*, molecular, biochemical.

2018 DEPREM YÖNETMELİĞİ DOĞRULTUSUNDA SAHAYA ÖZEL TEPKİ ANALİZLERİ PROSEDÜRÜNÜN UYGULAMALI OLARAK İRDELENMESİ

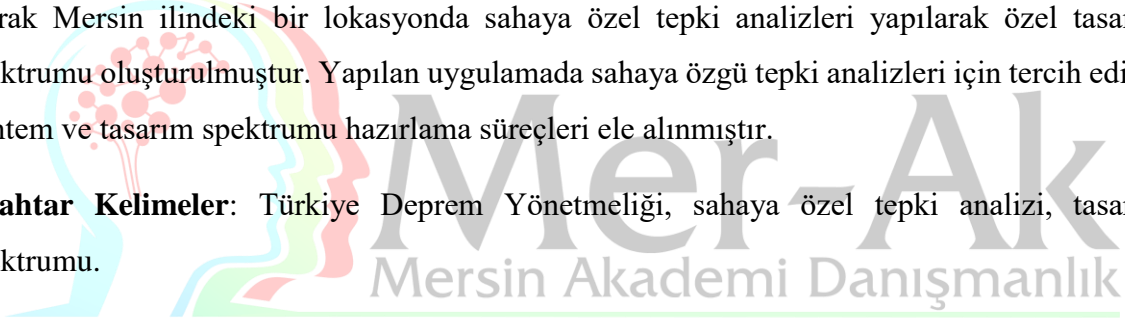
Furkan TÜTER

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

2019 yılında ülkemizde yürürlüğe giren Türkiye Deprem Yönetmeliği yapılarımızın depreme dayanıklı tasarımı açısından büyük yenilikler getirmektedir. Bu yönetmelikte tasarıma yönelik olarak zemin sınıflarında değişikliğe gidilmiş olup en zayıf zemin sınıfı olan ZF sınıfı zeminler üzerine inşa edilecek yapılarda sahaya özgü davranış analizlerinin yapılarak özel tasarım spektrumunun oluşturulması zorunlu hale gelmektedir. Bu yaklaşımın uygulanmasında karşılaşılabilecek güçlüklerin değerlendirilebilmesi ve tasarım mühendislerine bir uygulama şablonu teşkil etmesi açısından gerçek saha verilerine ve bina tasarım parametrelerine dayalı olarak Mersin ilindeki bir lokasyonda sahaya özel tepki analizleri yapılarak özel tasarım spektrumu oluşturulmuştur. Yapılan uygulamada sahaya özgü tepki analizleri için tercih edilen yöntem ve tasarım spektrumu hazırlama süreçleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Deprem Yönetmeliği, sahaya özel tepki analizi, tasarım spektrumu.

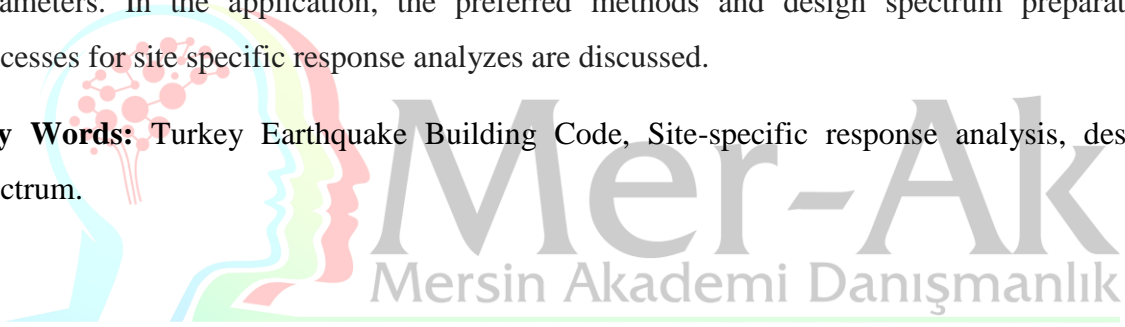

AN APPLICATION OF THE SITE-SPECIFIC RESPONSE ANALYSIS PROCEDURE BASED ON 2018 EARTHQUAKE BUILDING CODE

ABSTRACT

The new earthquake building code that have become effective from 2019 has brought significant improvements for the earthquake resistant design of the buildings. In this code, the soil classes used for the design have been changed and it has been made mandatory to generate special design spectrum for each building that will be designed on ZF class soils by carrying out site-specific response analyses. In order to evaluate the difficulties that may be encountered in the implementation of this approach and also to demonstrate an application template for design engineers, a special design spectrum has been formed by conducting site specific response analyzes at a location in Mersin province based on real field data and building design parameters. In the application, the preferred methods and design spectrum preparation processes for site specific response analyzes are discussed.

Key Words: Turkey Earthquake Building Code, Site-specific response analysis, design spectrum.

2018 TÜRKİYE BİNA DEPREM YÖNETMELİĞİNİN GEOTEKNİK TASARIM AÇISINDAN GETİRDİĞİ YENİLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Furkan TÜTER

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Yeni yapılacak binalar ile daha önce yapılmış mevcut binalara uygulanacak olan yeni jenerasyon Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği 2019 yılından itibaren yürürlüğe girmiştir. TDY 2007 ile TBDY 2018 arasındaki temel farklardan başlıcası Türkiye Deprem Tehlikeleri Haritasının güncellenerek lokasyon bazlı hale getirilmesi olmuştur. 2007 Deprem yönetmeliğinde yer alan deprem bölgeleri ifadesi yeni yönetmelikle ortadan kalkmıştır. Türkiye'deki sismik risk durumu daha kapsamlı şekilde analiz edilerek interaktif formdaki 2018 Türkiye Deprem Tehlikeleri haritası web ara yüzü oluşturularak AFAD tarafından paylaşımına açılmıştır. Bu sayede yapı tasarımında daha gerçekçi deprem verileri ile tasarım yapılabilmesinin önü açılmıştır. Olasılıksal teknikler dikkate alınarak Deprem Yer Hareketi Düzeyleri belirlenmiş olup zeminlerin sınıflandırılmasında da değişikliğe gidilerek 6 adet zemin grubu ortaya konulmuştur. En kötü zemin grubu sınıfı olan ZF grubu zeminlerde binaların yapılabilmesi için sahaya özgü davranış analizlerinin yapılması özel deprem yer hareketi spektrumu kavramının kullanılması zorunlu hale gelmektedir. TBDY2018 bununla birlikte zemin taşıma gücü, kazıklı temeller, zemin dayanma yapılarının tasarımı ve şevlerin stabilitesi gibi konulara daha ayrıntılı şekilde ele alınmaktadır. Bu çalışmada yönetmeliğin getirdiği yenilikler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: 2018 Türkiye Deprem Yönetmeliği, sismik risk, davranış analizi.

AN EVALUATION OF THE INNOVATIONS PRESENTED IN TURKEY'S NEW EARTHQUAKE BUILDING CODE FROM GEOTECHNICAL DESIGN PERSPECTIVE

ABSTRACT

The new generation Earthquake Building Code of Turkey that have become effective since 2019 will be applied to the new buildings as well as old ones. One of the basic difference between the previous code (TDY 2007) and current one (TBDY 2018) is the update on the seismic hazard map that will provide location based estimations for the earthquake parameters. The earthquake zone concept that was present in the previous code was completely removed. The interactive seismic hazard map was prepared based on a more comprehensive assessment of the hazard risk and shared by Disaster and Emergency Management Authority (AFAD). This development paved the way for a more reliable structural design with more realistic earthquake data. The Earthquake Ground Motion Levels were suggested by taking into consideration of the probabilistic techniques and the soil classification methodology was updated with six soil classes that were put forward in the new code. In order to construct buildings resting on the soils in the worst class (ZF), it is made mandatory to carry out site-specific response analyzes based on the special earthquake ground motion spectrum concept. TBDY2018 also discusses the issues such as soil bearing strength, piled foundations, the design of the soil retaining structures and the stability of the slopes. In this study, the innovations brought by the regulation are briefly discussed.

Key Words: 2019 Turkey Earthquake Building Code, Seismic risk, Response Analysis.

ANNE SÜTÜNÜ ARTIRMAYA YÖNELİK UYGULAMALAR ve HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI

Mine KESKİN

Tuba GÜNER EMÜL

ÖZET

Anne sütü, doğumdan sonra ilk altı ay süresince tek başına yenidoğanın fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayan ve gelişimini destekleyecek özelliklere sahip eşsiz bir besin kaynağıdır. Annelerin ilk altı ay boyunca hiçbir ek gıda vermeden bebeklerini bu eşsiz besin kaynağından mahrum bırakmamaları önerilmektedir. Fakat sütünün yeterli olmadığını düşünen anneler erken dönemde emzirmeyi bırakabilmektedirler. Emzirmenin erken sonlandırılması; yetersiz süt algısı, emzirmeye geç başlama, sık ve etkili emzirememe, bebeği memeye iyi yerleştirmeme, özgüveninin düşük düzeyde olması, stres, yorgunluk gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Bu etkenler göz önüne alınarak anne sütünü artırma ve emzirmenin sürdürülmesine yönelik uygulamalarda kadın doğum hemşirelerine önemli görevler düşmektedir. Anne sütünü artırmada bebeklerin doğru teknik ve sık aralıklarla emzirilmesi, memelerin boşaltılması, yeterli uyku ve dinlenme ile annelerin özgüvenlerinin artırılması etkili uygulamalar olarak bildirilmektedir. Bunlara ek olarak sütünün yeterli olmadığını düşünen anneler, sütlerini artırmak için çeşitli yöntemlere başvurmakta, geleneksel olarak bazı besinleri ve bitkisel çayları kullanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de anne ve bebek sağlığını geliştirmek amacıyla emzirme ve anne sütünü artırmaya yönelik uygulamalar hakkında eğitim programları oluşturulmalı Bu bağlamda hemşireler, emzirmenin doğumdan hemen sonra başlanması ve başarılı bir şekilde sürdürülebilmesi için, gebelik döneminin başından itibaren aileyi bütüncül olarak değerlendirmeli, geleneksel uygulamaları sorgulamalı, annelere emzirme ve anne sütünü artırmaya yönelik uygulamalar konusunda eğitim programları hazırlanmalı bu kapsamda eğitimler vermeli bunlara ek olarak bebeği için yeterli süt üretebildiği konusunda anne desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü; emzirme; süt artırıcı uygulamalar; hemşire.

PRACTICES FOR INCREASING MOTHER'S MILK AND NURSING APPROACHES

ABSTRACT

Breast milk is a nutritional source that supports physiological and psychological focus of the newborn and supports its development in the first six months after birth. It is suggested that mothers should not deprive their babies of this ecological source without providing any additional food during the first six months. However, mothers who think that their milk is sufficient can leave early breastfeeding. Early termination of breastfeeding; insufficient milk perception, late on breastfeeding, frequent and effective breastfeeding, good placement on the breast, low self-esteem, stress, fatigue are affected by the effect. These factors are the priority tasks for obstetricians and gynecologists in developing applications to improve breast milk and to improve breastfeeding. It is said that babies are effective in breastfeeding with proper technique and frequent breastfeeding, evacuation of breasts, adequate sleep and rest, and self-confidence of mothers. In addition to this, mothers who think that their milk should be suitable, to apply various methods for drinking milk, traditionally used by some foods and herbal teas. On this page, the family and family health of the mother and children, the development of a family and family milk and open and comprehensive family and working areas, and the employees, breastfeeding immediately after birth to start one year and start a year, the family will start for a year. to provide mothers support to breastfeeding and breastfeeding, to develop international cooperation and to provide parents with adequate training for their baby.

Key Words: Breastmilk; breastfeeding; milk enhancer applications; nurse.

ÇOCUKLARDA AKUT ASTIM ATAĞINDA İSKEMİ BELİRTECİ OLARAK MALONDİALDEHİD VE İSKEMİ MODİFİYE ALBUMİN DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Gamze GEZGİN ULAŞ

Şenay BALCI

Tuğba ARIKOĞLU

Lülüfer TAMER

ÖZET

Son yıllarda çocukluk çağı kronik hastalıklarının en sık görüleni olarak bilinen astım, morbiditesi, mortalitesi ve prevalansı artan bir hastalık haline gelmiştir. Astım inflamatuvar bir hastalık olup, inflamatuvar hücrelerden salınan çeşitli mediyatörler ve sitokinler inflamasyonun oluşmasında önemli bir yere sahiptir. Eozinofiller, nötrofiller ve makrofajlar astımlı hastalarda daha fazla serbest oksijen radikallerini üretmektedirler ve doku hasarına sebep olabilmektedirler. Serbest oksijen radikallerinin poliansatüre yağ asitlerini etkileyerek yol açtıkları nonenzimatik lipid peroksidasyonu sonucu alkanlar, malondialdehit (MDA), aldehid ürünler ve hidrokarbon gazları (etan) oluşmaktadır. Ayrıca hipoksik iskemik bölgede kanlanmanın azalması sonucunda anaerobik metabolizma, serbest metallerin indirgenmesi ve süperoksid distumaz enziminin katalizör etkisiyle serbest oksijen radikallerinin oluşmasına neden olur ve bu durum kanda iskemi modifiye albümin (IMA) düzeyinin artışıyla sonuçlanır.

Bu çalışmada, çocukluk çağında görülen akut astım atağında oksidatif strese bağlı olarak gelişen MDA ve IMA'nın serumdaki düzeyleri araştırılması amaçlandı.

6-18 yaş arası astım hastalığı tanısı almış 20 çocuk hasta grubu ve 40 çocuk kontrol grubu olarak çalışmaya dâhil edildi. Hasta ve kontrol gruplarına ait serum MDA ve IMA düzeyleri ELISA yöntemiyle kit içeriğine uygun şekilde çalışıldı. Astım atak sırasında hasta ve kontrol grubu karşılaştırıldığında MDA ve IMA düzeylerinde artış olduğu bulundu (sırasıyla $p=0,006$, $p=0,019$). Atak sonrası gruplar ie kontrol grubu arası karşılaştırmada MDA düzeylerinde farklılık ($p=0,052$) tespit edilmemesine karşın, IMA düzeylerinin arttığı belirlendi ($p=0,042$).

Sonuç olarak; çocukluk çağındaki akut astımda oksidatif strese bağlı olarak gelişen IMA düzeylerinin ileri çalışmalarla desteklenerek MDA'dan daha iyi bir belirteç olabileceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Astım atak, çocukluk çağı, malondialdehit, iskemi modifiye albumin.

THE INVESTIGATION OF MALONDHYDEHYDE AND ISCHEMIA MODIFIED ALBUMIN LEVELS AS ISCHEMIA MARKER IN ACUTE ASTHMA IN CHILD

ABSTRACT

In recent years, asthma, the most common forms of childhood chronic diseases, morbidity, mortality, prevalence have become an increasing disease. Asthma is an inflammatory disease, and various mediators and cytokines released from inflammatory cells have an important role in the formation of inflammation. Eosinophils, neutrophils and macrophages produce more free oxygen radicals in asthmatic patients and can cause tissue damage. Nonenzymatic lipid peroxidation, which is caused by free oxygen radicals affecting polyunsaturated fatty acids, is the result of alkanes, malondialdehyde(MDA), aldehyde products and hydrocarbon gases(ethane). Also, as a result of reduced blood supply to the hypoxic ischemic area, anaerobic metabolism leads to the formation of free oxygen radicals by the reduction of free metals and the catalytic action of the enzyme superoxide distumase, resulting in increased ischemia-modified albumin (IMA) levels.

The aim of study was to investigate the levels of MDA and IMA in serum due to oxidative stress in acute asthma attack in childhood. This study is included 20 asthmatic children (6-18 years) and 40 children as control groups. Serum MDA and IMA levels were analyzed by ELISA according to kit manufacturers. When patients with asthma attacks and control group were compared, there was an increase in MDA ($p=0.006$) and IMA levels ($p=0.019$). There was no difference in MDA levels between the post-exacerbation groups and the control group, however the IMA levels were increased ($p=0.042$).

In conclusion, IMA levels due to oxidative stress in acute asthma during childhood may be a better marker than MDA by supporting further studies.

Key Words: Asthma attack, childhood, malondialdehyde, ischemia modified albumin.

MİKROBİYAL TRANSGLUTAMİNAZ ENZİMİ KULLANIMININ HATAY PEYNİRİNİN PROTEOLİTİK ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Nuray GÜZELER

Hüseyin MERT

Çağla ÖZBEK

ÖZET

Bu araştırmada Hatay peynirlerine mikrobiyal transglutaminaz (MTG) enzimi ilavesi ile üretilen peynirlerin 60 günlük depolama süresince proteolitik özellikleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, toplam azot oranlarının depolama ve farklı ön olgunlaştırma sürelerinden önemli düzeyde etkilendiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Depolama süresinin kontrol örneğinin olgunlaşma indeksini etkilediği ($p<0.05$), farklı ön olgunlaşma sürelerinin ise Hatay peynirlerinin; suda çözünen azot değerleri ve olgunlaşma indekslerini önemli düzeyde etkilemediği ($p>0.05$) belirlenmiştir. Elektroforetik özellikler incelendiğinde, peynirlerin β -kazein, α 1-kazein oranlarının depolama süresince azaldığı, α 1-kazeinin parçalanma ürünlerinde ise önemli farklılıklar oluşmadığı gözlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda 45 dk ön olgunlaşma uygulamasının tavsiye edilebileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hatay peyniri, mikrobiyal transglutaminaz, ön olgunlaşma.

THE EFFECTS OF USING MICROBIAL TRANSGLUTAMINASE ENZYME ON PROTEOLYTIC PROPERTIES OF HATAY CHEESE

ABSTRACT

In this research, microbial transglutaminase (MTG) enzyme was added to Hatay cheese samples and proteolytic properties of cheeses were evaluated during 60 days of storage. As a result of the research, storage and different pre-ripening time applications had significant effects on total nitrogen content of cheeses ($p<0.05$). Storage time had significant effects on ripening index of control cheese sample ($p<0.05$). Different pre-ripening time application had no significant effect on water soluble nitrogen and ripening index of Hatay cheese ($p>0.05$). Electrophoresis indicated that β casein and α s1-casein decreased during storage and proteolysis product of α s1-casein did not change significantly. As a result of the analysis, 45 min of incubation was decided as advisable.

Key Words: Hatay cheese, microbial transglutaminase, pre-ripening.

KADINA ŞİDDETİN DİĞER YÜZÜ: ERKEN YAŞTA EVLİLİKLER

Gülfiya BEBİTOVA

Tuba GÜNER EMÜL

ÖZET

Erken yaşta evlilikler, on sekiz yaşın altında evlendirilen kişinin bir yetişkin seviyesinde düşünebilme ve yaşayabilmesi için gerekli fiziksel ya da ruhsal olgunluğa ulaşmadan gerçekleştirdiği evlilik olarak tanımlanmaktadır. Bu yaştaki evlilikler gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde daha çok olduğu gibi Türkiye'nin de önemli bir sorunu olarak ele alınmaktadır.

Her iki cinsiyet içinde büyük sorunlara yol açan erken yaş evlilikleri kız çocuklarını daha fazla etkilemekte ve bu evliliklerin önlenmesi beraberinde meydana gelecek adölesan gebeliklerinde önlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Çocuk yaşta aile ve çocuk sorumluluğu alma, eğitimin yarıda kalması, meslek sahibi olamama gibi çok boyutlu sorunlarla karşı- karşıya kalan bu evlilikler, çözümünde de çok boyutlu bir çaba gerektirdiğini göstermektedir. Bu nedenle erken yaş evliliklerin önlenmesinde uluslararası yasalar bağlamında hükümetlere, oluşturulması gereken sivil toplum kuruluşlarına daha fazla sorumluluklar yüklenmektedir. Bunun yanı sıra hemşirelerinde bu gruplara ulaşarak neden ve sonuçlarını analiz ederek, bakım ve sosyal destek hizmetlerini düzenleyerek, ailelere rol gösterici birey görevlerini taşımalarını gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken yaşta evlilikler, adölesan gebelikler, şiddet, gelin.

OTHER FACES FOR VIOLENCE OF WOMEN: EARLY OLD MARRIAGES

ABSTRACT

Early marriages are defined as the marriage that a person who has been married under the age of eighteen fulfills the physical or spiritual need to be able to think and live at an adult level. As this marriage age in developed and developing countries is more widely discussed in Turkey is also an important issue.

Premature marriages that cause major problems in both genders affect girls more and play a major role in the prevention of these marriages in their adolescent pregnancies. These marriages, faced with multidimensional problems such as taking responsibility for family and child in childhood, being in education and being unable to be a profession, also show that multidimensional effort is needed to solve this problem. For this reason, in the prevention of premature marriages, governments in international law have more responsibilities for NGOs that need to be formed. In addition to this, nurses need to reach these groups and analyze their causes and consequences, organize care and social support services, and carry out their role as role-playing individuals.

Key Words: Early marriages, adolescent pregnancies, violence, bride.

KADINA ŞİDDETİN DİĞER YÜZÜ: ERKEN YAŞTA EVLİLİKLER

Gülfiya BEBİTOVA

Tuba GÜNER EMÜL

ÖZET

Erken yaşta evlilikler, on sekiz yaşın altında evlendirilen kişinin bir yetişkin seviyesinde düşünebilme ve yaşayabilmesi için gerekli fiziksel ya da ruhsal olgunluğa ulaşmadan gerçekleştirdiği evlilik olarak tanımlanmaktadır. Bu yaştaki evlilikler gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde daha çok olduğu gibi Türkiye'nin de önemli bir sorunu olarak ele alınmaktadır.

Her iki cinsiyet içinde büyük sorunlara yol açan erken yaş evlilikleri kız çocuklarını daha fazla etkilemekte ve bu evliliklerin önlenmesi beraberinde meydana gelecek adölesan gebeliklerinde önlenmesinde büyük rol oynamaktadır. Çocuk yaşta aile ve çocuk sorumluluğu alma, eğitimin yarıda kalması, meslek sahibi olamama gibi çok boyutlu sorunlarla karşı- karşıya kalan bu evlilikler, çözümünde de çok boyutlu bir çaba gerektirdiğini göstermektedir. Bu nedenle erken yaş evliliklerin önlenmesinde uluslararası yasalar bağlamında hükümetlere, oluşturulması gereken sivil toplum kuruluşlarına daha fazla sorumluluklar yüklenmektedir. Bunun yanı sıra hemşirelerinde bu gruplara ulaşarak neden ve sonuçlarını analiz ederek, bakım ve sosyal destek hizmetlerini düzenleyerek, ailelere rol gösterici birey görevlerini taşımalarını gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken yaşta evlilikler, adölesan gebelikler, şiddet, gelin.

OTHER FACES FOR VIOLENCE OF WOMEN: EARLY OLD MARRIAGES

ABSTRACT

Early marriages are defined as the marriage that a person who has been married under the age of eighteen fulfills the physical or spiritual need to be able to think and live at an adult level. As this marriage age in developed and developing countries is more widely discussed in Turkey is also an important issue.

Premature marriages that cause major problems in both genders affect girls more and play a major role in the prevention of these marriages in their adolescent pregnancies. These marriages, faced with multidimensional problems such as taking responsibility for family and child in childhood, being in education and being unable to be a profession, also show that multidimensional effort is needed to solve this problem. For this reason, in the prevention of premature marriages, governments in international law have more responsibilities for NGOs that need to be formed. In addition to this, nurses need to reach these groups and analyze their causes and consequences, organize care and social support services, and carry out their role as role-playing individuals.

Key Words: Early marriages, adolescent pregnancies, violence, bride.

KANLIDİVANE ÖREN YERİNDEKİ ANIT MEZARIN YERSEL LAZER TARAYICI İLE MODELLENMESİ

Mehmet Özgür ÇELİK

Aydın ALPTEKİN

Murat YAKAR

ÖZET

Kanlıdivane Ören Yeri antik dönemde bölgeyi hakimiyeti altında tutan Olba Krallığının denize açılan kapısı ve önemli dinsel merkezi konumda yer almıştır ve Bizans döneminde de bu özelliğini korumuştur. Dinsel yapısının yanı sıra yapılan son çalışmalarla birlikte birçok zeytinyağı üretim atölyelerinin olduğu tespit edilmiş ve bu özelliğiyle ayrı bir kent konumunda olduğu belirlenmiştir. Ören yerinde günümüze ulaşan 4 adet kilise, çok sayıda zeytinyağı atölyesi, sarnıç, harabe ev ve anıt mezarlar bulunmaktadır Anıt mezar da ören yerinde bulunan, bugünlere ulaşmış ve ayakta kalabilmiş mezarlardandır. Bu çalışma kapsamında anıt mezarın; gittikçe gelişen ve kullanımı yaygınlaşan yersel lazer tarayıcı ile ölçülmesi gerçekleştirilmiştir. Yersel lazer tarayıcılar; lazer veya kızılötesi ışınların objelere gönderilmesi ve geri yansımaları yöntemine göre çalışmaktadır. Bu sayede fiziksel objenin şekil, boyut ve ölçüsünde herhangi bir değişiklik olmadan 3B verisi elde edilebilmekte ve bu veriler bilgisayar ortamına aktarılabilmektedir. Yüksek hassasiyet ve doğrulukta 3B modeller üretilebilmektedir. 3B model ile tarihi, kültürel, turistik değere ve önem sahip yapı ve yerler hakkında güvenilir-doğru bilgi elde edilebilmektedir.

Bu çalışmada da anıt mezar yersel lazer tarayıcı ile taranmış ve 3B model üretilmiştir. Çalışma bölgesine ilişkin görsel ve sayısal veriler elde edilmiştir. Bu veriler ışığında böylesi önemli yapı ve yerlerin yönetiminin-korunmasının-kullanılmasının daha sağlıklı yapılacağı, verilerin restorasyon işleminde kullanılabileceği düşünülmektedir. Turizm faaliyetlerin artırılmasında 3B modelin altlık olarak kullanılabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ören yeri, yersel lazer tarayıcı, 3B model.

MODELLİNG OF THE MAUSOLEUM İN KANLİDİVANE RUİNS WITH TERRESTRIAL LASER SCANNER

ABSTRACT

Kanlıdivane Ruins was the gateway to the sea and an important religious centre of the Olba Kingdom which kept the region under control during the ancient period. Kanlıdivane Ruins protected that feature during the Byzantine Period, too. In addition to its religious structure, it has been determined that there are many olive oil production workshops along with the recent works and it has been determined that it is a separate city with this feature. There are 4 churches, many olive oil workshops, cisterns, in houses and mausoleums. The monumental tomb is one of the graves that have achieved and survived. Within the scope of this study; has been carried out by using the ever-developing terrestrial laser scanner. Terrestrial laser scanners; laser or infrared rays are sent to objects and works according to the reflection method. This data can be transferred to the computer environment. 3D models can be produced on high accuracy and truth. With the 3D model, reliable and accurate information can be obtained from buildings of historical and touristic value. In this study, the mausoleum has scanned with a terrestrial laser scanner and 3D model generated. Visual and numerical data of the study area have obtained. In light of these data, it is thought that the management-protection-use of such important structures and places will be made healthier. It is thought that this data can be used in a restoration process. It is foreseen that the 3D model can be used as a base for increasing tourism activities.

Key Words: Ruins, terrestrial laser scanner, 3D model.

KAYA DÜŞMESİNDEN ETKİLENEN BÖLGENİN 3B MODELLENMESİ İÇİN ÖN DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI

Aydın ALPTEKİN

Mehmet Özgür ÇELİK

Yusuf DOĞAN

Murat YAKAR

ÖZET

Ülkemiz sahip olduğu jeolojik koşullar sebebiyle sıklıkla insanların can ve mal güvenliğini tehdit eden doğal afetlere maruz kalmaktadır. Dağlık alanlarda sık görülen afetlerden olan kaya düşmesi binalara, karayollarına ve demiryollarına zarar vermektedir. Kaya kütleleri üzerindeki kuvvetlerin değişmesi sonucu kaya düşmesi olmaktadır. Kaya düşmesi analizlerinde uygulanan klasik yöntem 3B modellemedir. Bölgenin sayısal yükseklik modeli, eğim haritası, kayaların kütleleri belirlenmekte ve 3B analiz yapabilen bilgisayar programları sayesinde kayaların ulaşabilecekleri en uzak mesafe, sıçrama yükseklikleri ve kinetik enerjileri elde edilmektedir. Son yıllarda gelişen teknoloji ile afetlerin yersel lazer tarayıcı (YLT) ve insansız hava aracı (İHA) kullanılarak modellenmesi yaygın bir hale gelmiştir. YLT ve İHA kullanarak kısa sürede yüksek hassasiyette modelleme yapabilmek mümkündür. Bu çalışmada aşırı yağışlardan kaynaklanan kaya düşmesi olayı sonrasında alınabilecek önlemler tartışılacaktır. Bu amaç ile yapılmış olunan çalışmalar incelenecek ve korunma yöntemleri değerlendirilecektir.

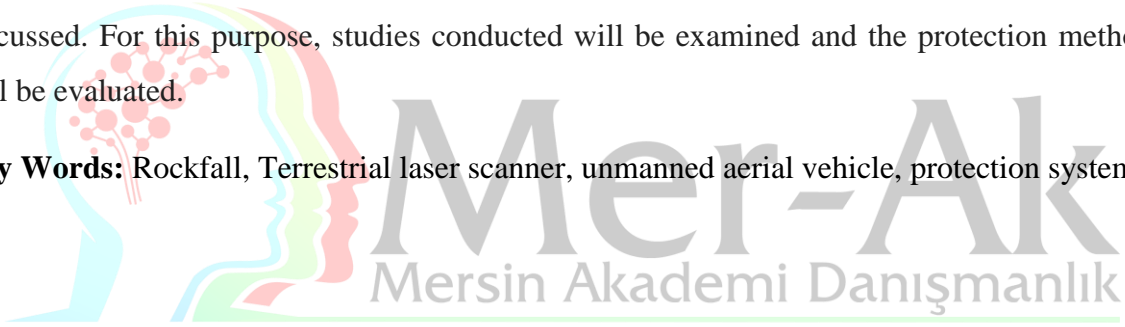
Anahtar Kelimeler: Kaya düşmesi, yersel lazer tarayıcı, insansız hava aracı, korunma yöntemleri.

A PRE-FEASIBILITY STUDY FOR 3D MODELLING OF THE AREA AFFECTED FROM ROCKFALL

ABSTRACT

Our country is often exposed to natural disasters due to its geological conditions, which cause a threat to safety of life and property. Rockfall, which is frequently seen disaster at mountainous regions, damage to houses, highways and railways. Rockfall occurs as a result of change in the forces on the rock masses. The classical method applied in rockfall analysis is 3D modelling. The region's digital elevation model, slope map, the mass of the rocks are determined and computer programs capable of 3D analysis are able to obtain the furthest distance, bouncing heights and kinetic energies of the rocks. In recent years, it has become common to model disasters using terrestrial laser scanner (TLS) and unmanned aerial vehicle (UAV). Modelling in a short time with high precision is possible with using TLS and UAV. In this study, the precautions that can be taken after rock fall due to excessive rainfall will be discussed. For this purpose, studies conducted will be examined and the protection methods will be evaluated.

Key Words: Rockfall, Terrestrial laser scanner, unmanned aerial vehicle, protection systems.

TARSUS PAMUKLUK BARAJI ENJEKSİYON ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

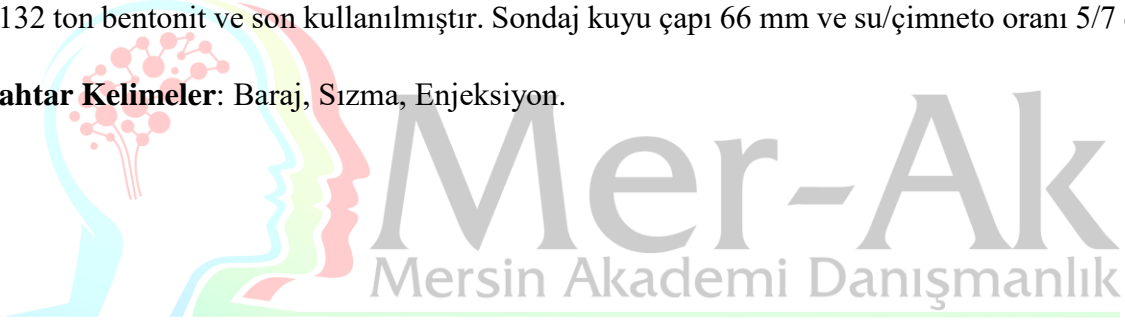
Aydın ALPTEKİN

Murat YAKAR

ÖZET

Enjeksiyon uygulamaları sızmayı kontrol etmek ve barajlarda stabiliteyi arttırmak için yapılır. Bu çalışmada, Tarsus' ta bulunan Pamukluk Barajı'nın dolusavak, plinth hattı ve derivasyon tüneline yapılan enjeksiyon çalışmaları incelenmiştir. Baraj alanı çevresinde magmatik kayalar bulunmaktadır. Barajın tabanında bulunan magmatik kayalar, gabro, diyorit, diyabaz ve granofir düşük geçirgenliğe sahiptir, oysaki dolusavak ve derivasyon tüneline bulunan moloz yüksek geçirgenliğe sahiptir. Dolusavak ve plinth hattında 3 metre aralıkla 241 perde ve 241 kapak enjeksiyonu yapılmıştır. Derivasyon tüneline 3 metre aralıkla 300 kontak ve 1200 konsolidasyon enjeksiyonu yapılmıştır. enjeksiyonda 690.453 ton çimento, 13.132 ton bentonit ve son kullanılmıştır. Sondaj kuyu çapı 66 mm ve su/çimneto oranı 5/7 dir.

Anahtar Kelimeler: Baraj, Sızma, Enjeksiyon.

INVESTIGATION OF GROUTING APPLICATIONS IN TARSUS PAMUKLUK DAM

ABSTRACT

Grouting applications are performed to control seepage and improve stability of dams. In this study, grouting applications that have been done at spillway, plinth and diversion tunnel in Pamukluk Dam, located in Tarsus (Turkey), were investigated. Igneous rocks are located in the vicinity of the dam site. Igneous rocks, gabbro, diorite, diabase and granofir, located at the bottom of dam have low permeability; whereas, talus located at spillway and derivation tunnel has high permeability. At spillway and plinth, 241 blanket and 241 curtain grouting have been done with 3 meters spacing. At diversion tunnel, 300 contact and 1200 consolidation grouting have been done with 3 meters spacing. In the grouting; 690.453-ton cement, 13.132-ton bentonite and water have been used. The borehole diameter was 66 mm and water/cement ratio was 5/7.

Key Words: Dam, Seepage, Grout.

**YERSEL LAZER TARAYICILARLA TARİHİ ESERLERİN BELGELENMESİ;
MERSİN-ERDEMLİ KANLI DİVANE (KANYTELLEİS) ÖREN YERİ ABA ANIT
MEZAR ÖRNEĞİ**

Fidan ŞAFAK

Atilla KARABACAK

Murat YAKAR

ÖZET

Uzaktan algılama ve fotogrametri alanındaki gelişmeler teknolojinin gelişimine paralel olarak hızla artmaktadır. Bu alandaki gelişimin en önemli kısmını lazer tarayıcılar oluşturmaktadır. Lazer tarama teknolojileri çeşitli uygulamalar için konumsal ve görsel verileri hızlı, detaylı ve hassas bir şekilde toplayan teknolojilerdir. Yersel lazer tarayıcılar sayesinde objelerin üç boyutlu modellenmesi çalışmaları yapılabilmektedir. Kültürel ve tarihi miras, toplumlar için geçmişten geleceğe koruyarak aktardıkları ve dünya mirasına katkı verdikleri kıymetlerdir. Bunların korunması, onarımı ve sunumu, belgelendirilmesinin yapılabilmesi ile mümkündür. Mersin ili Erdemli ilçesi sınırları içerisinde bulunan ve tarihsel süreçte Olba krallığının önemli bir dinsel merkezi olan Kanlıdivane (Kanytelleis) yerleşmesindeki ABA anıt mezarı konumları farklı olmak üzere bindirmeli olarak yersel lazer tarayıcı ile ölçülmüştür. Yazılım ile bu veri seti üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda anıt mezarın üç boyutlu modellenmesi yapılmıştır. Bu çalışmada lazer tarama cihazları ile hızlı, detaylı, hassas ve ekonomik olarak sonuca varıldığı, kültürel ve tarihi mirasın belgelendirilmesi, korunması, onarımı ve sunumunda önemli ölçme araçlarından biri olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yersel lazer tarama, Üç boyutlu, Kültürel Miras, Belgelendirme.

**DOCUMENTATION OF HISTORICAL ARTIFACTS WITH TERRESTRIAL LASER
SCANNERS: THE SAMPLE OF MERSIN -ERDEMLI KANLI DIVANE
(KANYTELLEIS) RUINS ABA MEMORIAL TOMB**

ABSTRACT

Developments in the field of remote sensing and photogrammetry are increasing rapidly in parallel with the development of technology. The most important part of the development in this area is laser scanners. Laser scanning technologies are technologies that quickly, accurately and precisely collect spatial and visual data for a variety of applications. Three-dimensional modeling of objects can be carried out by means of terrestrial laser scanners. Cultural and historical heritage are the values that they transfer from the past to the future for societies and contribute to the world heritage. Protection, repair and presentation of these are possible with certification. The Aba tomb in the settlement of Kanlidivane (Kanytelleis), an important religious center of Olba kingdom, which is within the boundaries of Erdemli district of Mersin province, was measured by terrestrial laser scanner. As a result of the studies carried out on this data set, three-dimensional modeling of the monumental tomb has been done with the software. In this study, it is seen that it is one of the important measurement tools in documenting, protecting, repairing and presenting of cultural and historical heritage, which is concluded with laser scanning devices, in a fast, detailed, sensitive and economical way.

Key Words: Terrestrial laser scanning, Three-dimensional, Cultural Heritage, Certification.

YERSEL LAZER TARAYICILARLA DEMIRYOLU KÖPRÜLERİNİN MODELLENMESİ; ADANA-KARAIŞALI VARDA (ALMAN) KÖPRÜSÜ ÖRNEĞİ

Fidan ŞAFAK

Atilla KARABACAK

Murat YAKAR

ÖZET

İnsanoğlu uygarlık tarihi içerisinde pek çok ulaşım sistemi kullanmıştır. Bu ulaşım sistemleri içerisinde en önemlilerinden bir de demiryollarıdır. Ülkemizin ilk demiryollarının yapımı Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında başlamıştır. O dönemlerde Alman mühendislerinin katkılarıyla başlayan çalışmalar Cumhuriyetle birlikte arttırılarak devam etmiştir. Demiryolu ağının en önemli sanat yapılarından biri de köprülerdir. Adana İli Karaisalı İlçesi'ne bağlı Hacıkırı istasyonu ile Karaisalı Bucağı istasyonu arasındaki derin vadiyi birbirine bağlayan Varda Köprüsü sanatsal yönü ön planda olan bir köprüdür. 1907 -1912 yılları arasında Alman ve Avusturya' lı mühendisler ile bölgenin köylüleri tarafından inşa edilen köprünün yapılış amacı İstanbul-Bağdat-Hicaz demiryolu hattını tamamlamaktır. Yersel lazer tarayıcılar son dönemlerde uzaktan algılama çalışmalarında çokça kullanılmaktadır. Yersel lazer tarayıcılardan uygulamalara gönderilen lazer ışınının gidiş dönüş süresinden yararlanılarak uygulama yüzeylerinde koordinat bilgisine ulaşılabilir. Bu ışınların sayısının çokluğu, çoklu koordinat bilgisine dönüşerek üç boyutlu modelleme yapılabilmektedir. Bu çalışmada varda köprüsünün lazer tarayıcı ile tarama işlemi gerçekleştirilerek üç boyutlu modeli üretilmiştir. Yersel lazer tarama yönteminin ve ürünlerinin demiryolu köprülerinin korunması, onarılması ve tanıtılmasında katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yersel lazer tarama, Üç boyutlu, Demiryolu, Köprü.

MODELLING OF RAILWAY BRIDGE WITH TERRESTRIAL LASER SCANEERS: THE SAMPLE OF ADANA-KARAIŞALI VARDA (GERMAN) BRIDGE

ABSTRACT

Human beings have used many transport systems in the history of civilization. One of the most important transportation systems is railways. The construction of the first railways of our country started in the last years of the Ottoman Empire. At that time, the works that started with the contribution of German engineers, continued with the Republic, increased. One of the most important art structures of the railway network is the bridges. Varda Bridge, which connects the deep valley between Hacıkırı station and Karaisalı subway station in Karaisalı District of Adana Province, is the bridge with the artistic aspect in the foreground. Between 1907 and 1912, with the German and Austrian engineers, the construction of the bridge built by the villagers of the region is to complete the Istanbul-Baghdad-Hijaz railway line. Local laser scanners have been widely used in remote sensing studies recently. Coordinate information can be accessed on the surface of the object by taking advantage of the turnaround time of the laser beam sent from local laser scanners to objects. The multiplicity of the number of these rays can be transformed into multi-coordinate information and three-dimensional modeling can be done. In this study, a three-dimensional model was produced by scanning the varda bridge with laser scanner. It is predicted that ground laser scanning method and products will contribute to protection, repair and promotion of railway bridges.

Key Words: Terrestrial laser scanning, Three-dimensional, Rail, Bridge.

BAZALT ELYAF TAKVİYELİ KOMPOZİT MALZEMELERİN ARAŞTIRILMASI

Ertan ÖZGÜR

Emel Ceyhun SABİR

ÖZET

Günümüzde kompozit materyal üretiminde büyük bir büyüme gözlemlenmektedir. Bu kompozit materyaller farklı endüstri ve teknolojilerde kullanılmaktadır. Bu malzemeler eski usul ürünlerin yerini başarılı bir şekilde almaktadır. Kompozit materyallerin güçlendirilmesi için kullanılan malzemelerden birisi de elyaflardır. Kompozit malzemelerde en fazla kullanılan materyaller cam ve karbon elyafıdır. Ancak günümüzde cam elyafı üretimi için doğada çok fazla olmayan malzemelere ihtiyaç duyulması ve karbon elyafının da maliyetinin yüksek olması sebebiyle farklı materyallerin arayışına başlanmıştır. Bu malzemelerden birisi de hava ve suyla toksik reaksiyona girmeyen, doğada kolaylıkla bulunan, asit ve bazlara dayanımı çok yüksek, yüksek mukavemetli, çok yüksek sıcaklık aralıklarında çalışılabilen bir malzeme olan bazalt elyafıdır. Bazalt elyaf takviyeli kompozitler günümüzde her geçen gün daha da artan bir kullanım oranına sahiptir. Bu çalışmada kompozit üretiminde bazalt elyafın cam elyaf ve karbon elyaf yerine kullanılabilirliği araştırılmıştır.

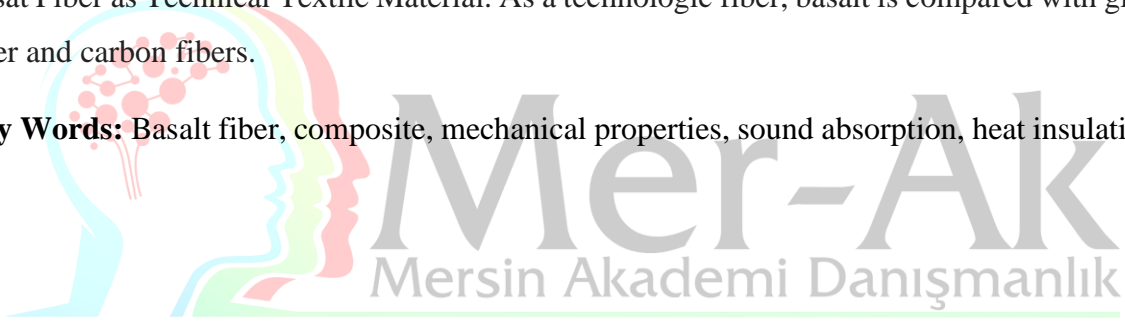
Anahtar Kelimeler: Bazalt elyaf, kompozit, mekanik özellikler, ses yutuculuk, ısı yalıtımı.

INVESTIGATION OF BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE MATERIALS

ABSTRACT

Today there is a significant growth in composite material production. These composites are used in different industries and Technologies. These materials take place of the old style production. The most used materials in composites technology are glass and carbon fibers. But today, for producing glass fibers, materials are needed that can't be found easily in the nature and carbon fiber has a very high cost. Because of these reasons people start to investigate new products. One of these materials is basalt fiber. Basalt has no toxic reaction with air and water, it can be found easily in the nature and has a very high resistance against acid and alkali, has a very high strength and can be operated in very high temperature ranges. Basalt fiber-reinforced composites have an increasing utilization rate nowadays. In this study, it is searched the use of Basalt Fiber as Technical Textile Material. As a technologic fiber, basalt is compared with glass fiber and carbon fibers.

Key Words: Basalt fiber, composite, mechanical properties, sound absorption, heat insulation.

MERSİN İLİNDE YETİŞTİRİLEN YEREL ZEYTİN GENOTİPLERİ VE TARİHİ AĞAÇLARIMIZ

Cengiz TÜRKAY

Hakan DOĞAN

Abdullah ŞAHİN

ÖZET

Mersin ili, 13 milyona yaklaşan ağaç sayısı ile ülkemizin önemli zeytin üretici illerindedir. Bu rakama son 15 yıl içerisinde ulaşılmış olup, 2003 yılında ildeki zeytin ağacı sayısı 2,7 milyondur. Son onbeş yıl içerisinde artan zeytin yetiştiriciliği ülkemizde olduğu gibi Mersin ilinde de çeşitli sorunları beraberinde getirmektedir. İl, 0 rakımdan başlayarak 2000 rakıma kadar çıkabilen farklı iklimsel ve tarımsal yapıları içerisinde barındırmaktadır. Bu tarımsal zenginlik zeytin yetiştiriciliğinde de kendini göstermektedir. Toros Dağları'nda yaklaşık 1000 rakıma kadar doğal olarak yetişen yabani zeytin ağaçları, ilin zeytin ekolojisi açısından avantajını göstermektedir. Bu çalışmada Mersin'de zeytin yetiştiriciliğinin mevcut durumu, yerel genotiplerden bazılarının özellikleri, tarihi ağaçlarımız, son dönemde yaşanan gelişmeler ve sorunlar ele alınmış, önümüzdeki dönemdeki zorlukları aşmak adına çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zeytin, Mersin.

LOCAL OLIVE GENOTICS IN MERSIN AND HISTORIC TREES

ABSTRACT

Mersin province is one of the important olive producing provinces of our country with the number of trees reaching 13 million. This result has been reached in the last 15 years and in 2003 the number of olive trees in the province was 2.7 million. In the last fifteen years, growing olive cultivation brings various problems in Mersin as in our country. The city accommodates different climatic and agricultural structures, which can range from 0 to 2000 altitudes. This agricultural wealth shows itself in olive cultivation. The wild olive trees growing in the Taurus Mountains up to approximately 1000 altitudes show the advantage of the province in terms of olive ecology. In this study, current status of olive cultivation, characteristics of some local genotypes, historical trees, recent developments and problems have been discussed and solutions have been developed in order to overcome the difficulties in the coming period.

Key Words: Olive, Mersin.

FOK VE YUNUSLARDA GÖRÜLEN ÖLÜMLERİN PATOLOJİK VE PARAZİTOLOJİK YÖNDEN ARAŞTIRILMASI

Erkmen Tuğrul EPIKMEN

Hamdi AVCI

Süleyman AYPAK

Ayşe Nur AKKOÇ

Emrah İPEK

Serkan BAKIRCI

Serap BİRİNCİOĞLU

ÖZET

Ege Denizi'nde; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Akdeniz Foku Araştırma Grubu (AFAG), Ekosistemi Koruma ve Doğa Sevenler Derneği (EKODOSD) yetkilileri tarafından tarafımıza ulaştırılan fok ve yunusların ölüm nedenlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 2003-2018 yılları arasında kıyıya vuran toplam 6 adet yunus (*Delphinus delphis*, *Tursiops truncatus*) ve 6 adet Akdeniz fokuna (*Monachus monachus*) nekropsi yapıldı. Doku örnekleri %10'luk tamponlu formalin solüsyonunda tespit edildi. Histopatolojik incelemeler için kesitler (5µ) histokimyasal yöntemler ile boyanarak ışık mikroskopunda incelendi. Ayrıca, lezyonlu organlar ve parazitler parazitolojik yönden incelenerek tanımlandı. Nekropside; yunuslarda olgulara göre değişmekle birlikte, korneal perforasyon, deride eroziv-ülseratif lezyon, deride ve akciğerde parazitler ile purulent bronkopnömoni, fibrinopurulent enteritis, bağırsakta parazitler görüldü. Histopatolojide, olgulara göre farklılık gösteren; deride eroziv-ülseratif lezyon, yangısal hücre infiltrasyonu ve deri altı dokuya gömülü parazit kesitleri belirlendi. Gözde; korneada doku kaybı, hemoraji mevcuttu. Bazı olgularda, bronş ve bronşiyol submukozasında hücre infiltrasyonu, lümeninde fibrinopurulent eksudat ve parazit kesitleri görüldü. Olguların çoğunda, bağırsaklarda; mukozada ya da serbest halde parazit kesitleri ve fibrinopurulent enteritis mevcuttu. Foklarda; nekropside bazı olgularda, korneal opasite, verminöz bronkopnömoni, fibrinopurulent enteritis ve parazitler görüldü. Histopatolojide, gözde skuamöz metaplazi, subepitelyal kollajen artışı, hemoraji, ön kamarada fibrinopurulent eksudat mevcuttu. Deride epitelde bakteri kolonileri ile örtülü erozyon/ülser, keratin tabakada parazit kesitleri, yangısal infiltrasyon görüldü. Bir olguda kalpte; kardiyomyositlerin bazıları

hipereozinofilik, bazıları ise nekrotikti. Parazitolojik incelemede; yunuslarda, akciğerlerde *Stenurus minor*, Pennellidae ailesinden bir tür, bağırsaklarda erişkin sestod çeşitleri ve bir nematod belirlendi. Deride çok sayıda ektoparazit mevcuttu. Foklarda; akciğerlerde *Orthohalarachne diminuta*, bağırsaklarda *Corynosoma australe* ve çeşitli sestod-nematodlar belirlendi. Fok ve yunusların ölümlerinde travmalar, ağlara takılma, kıyıya vurma, açlık gibi genel nedenler sıklıkla vurgulanmaktadır. Sunulan çalışma sonucunda, bu memelilerde çoklu patolojik bulgular ve parazitler tespit edilmiş olup ölüm nedenleri hastalıklar ile ilişkilendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Memelilerde çoklu patolojik bulgular ve parazitler tespit edilmiş olup ölüm nedenleri hastalıklar ile ilişkilendirilmiştir.

PATHOLOGICAL AND PARASITOLOGICAL INVESTIGATION OF DEATHS IN MEDITERRANEAN MONK SEALS AND DOLPHINS

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the causes of death of seals and dolphins reported in the Aegean Sea by the General Directorate of Nature Conservation and National Parks, Mediterranean Monk Seal Research Group (AFAG), Ecosystem Conservation and Nature Lovers Association (EKODOSD). 6 dolphins (*Delphinus delphis*, *Tursiops truncatus*) and 6 Mediterranean monk seal (*Monachus monachus*) were necropsied between 2003-2018. Tissue samples were detected in 10% buffered formalin solution. For histopathological examination, sections (5 μ) were stained with histochemical methods and examined by light microscope. Additionally the lesions and parasites were identified by parasitological examination. Corneal perforation, erosive-ulcerative lesion in skin, parasites in skin and lungs, purulent bronchopneumonia, fibrinopurulent enteritis, parasites in intestinal mucosa and lumen were observed in necropsies of dolphins. In histopathology; erosive-ulcerative lesion, inflammatory cell infiltration and parasite sections were determined in skin. There was diffuse tissue loss, hemorrhage in cornea. In some cases, lymphoplasmocytic cell infiltration in bronchial and bronchiolar submucosa, fibrinopurulent exudate and parasite sections in lumen were observed. In most cases; a large number of parasitic sections embedded or free and fibrinopurulent enteritis were present in mucosa of intestines. In some cases, corneal opacity, verminous bronchopneumonia, fibrinopurulent enteritis and parasites were seen in seals necropsy. Histopathological examination revealed squamous metaplasia, subepithelial collagen increase, hemorrhage, and fibrinopurulent exudate in anterior chamber of the eye. Erosion/ulcer covered with bacterial colonies in skin epithelium, parasitic sections in keratin layer and inflammatory infiltration was present. In one case; some of the ventricular cardiomyocytes were hypereosinophilic and some were necrotic in heart. In parasitological examination of dolphins, *Stenurus minor* in the lungs, a species of the Pennellidae family, adult sestothes and a nematode in intestines were determined. Many ectoparasites were observed in skin. In seals; *Orthohalarachne diminuta* in lungs, *Corynosoma australe* and various sestothes-nematodes in intestines were determined. Common causes such as trauma, netting, shearing, and hunger are frequently emphasized in the deaths of seal and dolphins. As a result of this study, multiple pathological findings and parasites were detected in these mammals and causes of death were associated with diseases.

Key Words: Mediterranean Monk Seals, Dolphins, Pathology, Parasitology.

PATATES NİŞASTASININ FARKLI YAĞ ORANLARINA SAHİP SÜT İÇERİSİNDEKİ ÇİRİŞLENME ÖZELLİKLERİ

Ayşegül BİLGİÇ

Sedat SAYAR

ÖZET

Nişasta, insan beslenmesinde oldukça fazla yer alan önemli bir karbonhidrat kaynağı olup çoğu bitkide büyük oranda bulunan doğal bir bileşendir. Nişastanın birçok kullanım alanı vardır. Bunlardan bazıları ise sütlü tatlılardır. Süt ürünlerinde farklı tip nişastalar kullanıldığı gibi farklı tipte ve yağ oranında sütler de kullanılmaktadır. Nişasta, özellikle süt ile kullanıldığında son ürünün kıvamında önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenlerle çalışma kapsamında patates nişastasının farklı yağ oranlarındaki süt içerisindeki çirışlenme özelliklerinin belirlenerek son ürün kalitesinin artırılması amaçlanmıştır.

Yapılan çalışmada materyal olarak patates nişastası ve tam yağlı (en az %3 yağ), yarım yağlı (en az %1,5 yağ) yağsız (en çok %0,15 yağ) süt kullanılmıştır. Daha sonra hızlı viskozite ölçer (RVA) cihazındaki (Rapid Visco Analyzer, RVA, Newport Scientific, Avustralya) analizler sonucunda çirışlenme özellikleri tespit edilmiştir.

RVA cihazı ile çirışlenme profiline bakılarak istenilen özelliklerin oluşup oluşmadığı belirlenmiştir. Bu yöntemle, 95°C’de oluşan maksimum viskozite (peak viscosity), viskozitenin karıştırma ile azalması (breakdown), son viskozite (final viscosity) ve çirışlenmenin başladığı sıcaklık (pasting temperature) değerleri tespit edilmiş ve nişastanın sütteki yağ özelliklerinden kaynaklı ortaya çıkan değişiklikler incelenmiştir.

Çalışma sonucunda patates nişastasının en yüksek viskozitesinin sırasıyla yağlı, yağsız ve yarım yağlı sütte olduğu belirlenmiştir. Son viskozite ve çirışlenme sıcaklığı dereceleri yine aynı şekilde en yüksek yağlı sütte, ardından yağsız süt ve yarım yağlı süt olarak ölçülmüştür. Viskozitenin karıştırma ile azalması ise en çok yarım yağlı sütte gözlenirken, yağsız ve yağlı süt olarak devam etmiştir. Böylece gıda sanayisinde son üründe istenen özelliklere göre kullanılacak hammadde hakkında öngörü sağlanabilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nişasta, Süt, Çirışlenme, Viskozite.

PASTING PROFILE OF POTATO STARCH IN MILK SAMPLES THAT HAVE DIFFERENT FAT CONTENT

ABSTRACT

Starch is an important carbohydrate source that is highly involved in human nutrition and is a natural component found in most plants. Starch has many uses. Some of these are milk desserts. There are a number of milk products where the starch is used in their formulations. Starch is usually the main ingredient in order to increase the consistency of the product. Pasting of starch is generally effected by the fat in the formulations. Therefore, the Starch is an important carbohydrate source that is highly involved in human nutrition and is a natural component found in most plants. Starch has many uses. Some of these are milk desserts. There are a number of milk products where the starch is used in their formulations. Starch is usually the main ingredient in order to increase the consistency of the product. Pasting of starch is generally effected by the fat in the formulations. Therefore, the.

Key Words: Starch, Milk, Pasting, Viscosity.

PREJELATİNİZE NİŞASTA ÜRETİMİNDE KULLANILMAK ÜZERE ŞEKERİ GİDERİLMİŞ MEYVE EKSTRAKTI ÜRETİMİ

Mehmet Yüksel

Sedat SAYAR

ÖZET

Fenolik bileşikler, genellikle meyve ve sebzelerde bulunan doğal olarak oluşan antioksidanlardır. Meyve ekstraktları fenolikçe zengin kaynaklardır. Bunlar çeşitli amaçlarla gıda ürünlerinde kullanılabilir. Meyve ekstraktları bileşiminde %8-20 arasında şeker bulunmaktadır. Bu şeker çoğu zaman istenebileceği halde, bazı uygulamalarda şekerin olması istenmemektedir.

Bu çalışmada fenolikçe zengin ekstraktların nişasta karışımlarında kullanılıp, prejelatinize nişasta üretimi sırasında kurutma prosesinde sorun teşkil etmemeleri için böyle bir yığtme başvurulmuştur. Yöntem kısaca, temiz bir tülbent yardımıyla elle sıkılıp elde edilen meyve sularının içerisindeki şekerin, *Saccharomyces cerevisiae* (??) mayası kullanılarak fermantasyonunu ve fermantasyon sonucu elde edilen başta alkol vb. ürünlerin döner buharlaştırıcıda (??) ayrılması ve konsantre edilmesi prensibine dayanmaktadır.

Bu çalışmada nar, vişne ve karaduttan sıkılıp, preslenip ve süzülmesiyle elde edilen meyve sularının el refraktometresi ile yapılan ölçümler sonucu şeker içerikleri başlangıçta sırasıyla 15 Brix, 13 Brix ve 9 Brix iken, 7 günlük bir sürede oda sıcaklığında karanlık bir ortamdaki gerçekleştirilen fermantasyon sonucu sırasıyla 5 Brix, 4.5 Brix ve 3 Brix'e düştüğü görülmüştür. Elde edilen ekstraktlar prejelatinize nişasta üretiminde kullanılmış olup, sorunsuzca kuru bir ürün elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meyve ekstraktı, Prejelatinize Nişasta, Şeker, Fermantasyon, Brix.

PRODUCTION OF SUGAR FREE FRUIT JUICE EXTRACTS FOR UTILISATION IN PREGELATINIZED STARCH PROCESS

ABSTRACT

Phenolic compounds are naturally occurring antioxidants, usually found in fruits and vegetables. Fruit extracts are rich in phenolic sources. These can be used in food products for various purposes. Fruit extracts compositions include between 8-20% sugar. Although sugar may be desirable in most cases, it is not desirable to have sugar in some applications.

In the current study it was aimed to prepare pregelatinized starch in phenolic rich fruit juice extracts. However, the sugar in the extracts prevent the crispiness at the end of the drying process and obstruct the grinding process. Thus, the sugar found in phenolic rich fruit juices were eliminated by fermenting it using the yeast, *Saccharomyces cerevisiae* (?). Briefly, the fruit juices squeezed by the aid of a clean cheese cloth manually and fermented at ??C for ??h in a laboratory oven. The alcohol was removed by using a rotary evaporator (??) at the end of the fermentation process. The brix of the fruit juices used in this study were decreased from 15 to 5, from 13 to 4.5 and from 9 to 3 for pomegranate, sour cherry and black mulberry, respectively. The obtained extracts were used in pregelatinized starch production and a dry product was obtained without any problem.

Key Words: Fruit Extract, Pregelatinized Starch, Sugar, Fermentation, Brix.

BAYAT EKMEĞİN DEĞERLENDİRMESİNDE YENİ BİR ALTERNATİF: KRUTON ÜRETİMİ

Demet MANAP

Sedat SAYAR

ÖZET

En önemli gıda kaynaklarından olan ekmek; günlük alınması gereken besin ihtiyacını karşılaması, tok tutması, nötr bir gıda olduğundan katık olabilmesi, diğer besinlere oranla ucuz olması ve kolay elde edilebilmesinin yanı sıra bileşimde bulunan protein, karbonhidrat, vitamin ve mineral madde nedeni ile insanların tüketiminde önemli bir yeri bulunmaktadır. Gıda tüketiminde bu denli yüksek paya sahip tahıl ürünü, farklılaştırılmış ürünlerinin artması ve ihtiyaç fazlası satın alma sonucu bayatlayarak israfa neden olmaktadır. Ekmek israfının önlenmesi kapsamında yapılacak alınabilecek en önemli tedbirlerden bir tanesi bayatlamış ekmeğin değerlendirilmesidir. Bu kapsamda bayat ekmekten de üretilebilen kruton (kızarmış ekmek küpleri) iyi bir alternatif olarak görünmektedir. Kruton, küp şeklinde dilimlenmiş ekmek parçacıklarına belirli bir miktarda yağ ve baharat ilave edilerek fırınlanması ile üretilmektedir. Bu çalışmada krutonun üretim teknolojisi, besleyici özellikleri ve değerlendirilmesi ile ilgili bir derleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekmek İsrافی, Ekmek Tüketimi, Bayat Ekmeğin Değerlendirilmesi.

A NEW APPROACH FOR UTILIZATION OF STALE BREAD: CROUTON PRODUCTION

ABSTRACT

Bread is one of the most important food sources in human nutrition. It provides most of the necessary nutrients, keeps satiate, neutral taste, cheap and easy to prepare. Additionally, it has low levels of fat, besides it is a good source of carbohydrates, vitamins, mineral substances and proteins. Therefore, it has an important place in human nutrition. Staling is one of the most important disadvantage of bread which increase its wasting amount. Therefore, establishing alternatives to decrease bread wasting is an important economic issue. Thus, crouton, which is seasoned and toasted bread cubes, is an important product that produce from staled breads. In the current study, the production methodology, nutritional properties and utilization of croutons were reviewed.

Key Words: Bread Waste, Bread Consumption, Evaluation of Stale Bread.

GERİ DÖNÜŞÜM PET FİLAMENT İÇEREN ÖZLÜ İPLİKLERİN TÜYLÜLÜK ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Abdurrahman TELLİ

ÖZET

Özlü ipliklerin tüylülüğü ile ilgili önceki çalışmaların bulgularında tutarsızlıklar görülmektedir. Literatürde geri dönüştürülmüş PET filamentlerinin kullanımı ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada, modifiye edilmiş ring iplik eğirme sisteminde altı farklı özlü iplik üretilmiştir. Bu iplikler, öz olarak 150 denye / 36 filament geri dönüştürülmüş PET filamentlerden ve manto olarak pamuk liflerinden oluşturulmuştur. İplik üretiminde iki farklı büküm faktörü (3,7 ve 4,1) ve üç farklı iplik numarası (Ne 10, Ne 16 ve Ne 20) kullanılmıştır. Bu özlü ipliklere ek olarak, karşılaştırma amacıyla eşdeğer parametrelerde % 100 pamuk iplikleri üretilmiştir. Toplam üretilen on iki adet farklı ipliğin tüylülük özellikleri incelenmiştir. Aynı büküm faktörleri için her iki iplik tipinde Ne olarak iplik numarasının artması ile iplik tüylülüğünde azalma tespit edilmiştir. Aynı iplik numarası için her iki iplik tipinde büküm faktörünün artmasıyla iplik tüylülüğünün azalma gösterdiği görülmüştür. Aynı iplik bükümü ve iplik numarasında, geri dönüştürülmüş PET filament içeren özlü ipliklerin, eşdeğeri %100 pamuk ipliklerden daha yüksek tüylülük değerlerine sahip olduğu bulunmuştur. İplik incelidikçe filament oranının artması ile manto kısmındaki pamuk lifleri iplik yapısındaki helisel hareketini tamamlayamadığı için, iplik tüylülüğündeki artış miktarı daha fazla olmuştur.

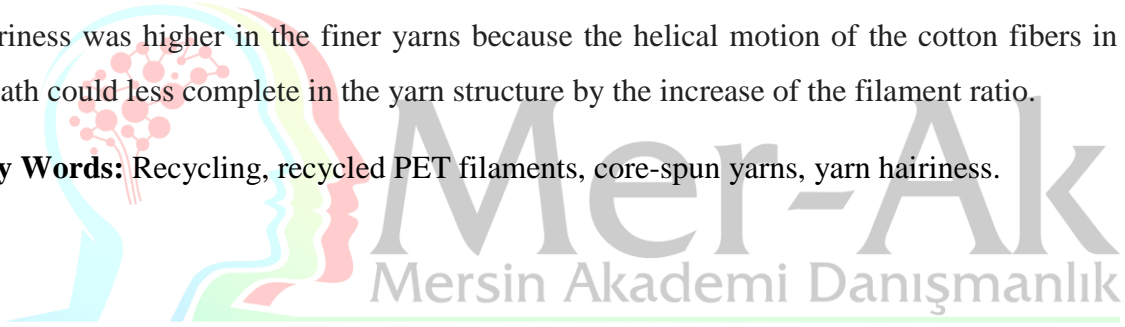
Anahtar Kelimeler: Geri dönüşüm, geri dönüşüm PET filamentler, özlü iplikler, iplik tüylülüğü.

AN INVESTIGATION ON THE HAIRINESS PROPERTIES OF CORE-SPUN YARNS CONTAINING RECYCLED PET FILAMENT

ABSTRACT

The findings of previous studies about hairiness of core yarns have been inconsistent. There are also limited studies on the usage of recycled PET filaments in the literature. In this study, six different core-spun yarns were produced in the modified ring spinning frame. These yarns consisted of 150 denier / 36 filament recycled PET filament as core and cotton fibers as sheath. Two different twist factor (3,7 and 4,1) and three different yarn counts (Ne 10, Ne 16 and Ne 20) were used for yarn productions. In addition to these core yarns, 100% cotton yarns were produced at equivalent parameters to compare. The hairiness properties of twelve yarns produced in total was investigated. Yarn hairiness was decreased with the increase of Ne yarn number in both yarn types for same twist factors. Yarn hairiness showed a decrease with the increase of twist factor in both yarn types for same yarn counts. The increased amount of yarn hairiness was higher in the finer yarns because the helical motion of the cotton fibers in the sheath could less complete in the yarn structure by the increase of the filament ratio.

Key Words: Recycling, recycled PET filaments, core-spun yarns, yarn hairiness.

KOMPOZİT MALZEMELERİN TİCARİLEŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARININ TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ DURUMU

Sait YILÖNÜ

Belkıs ZERVENT ÜNAL

ÖZET

İnsanlık yerleşik yaşama geçtiğinden bu yana sürekli gelişme ve değişim arayışında olmuştur. Söz konusu arayış da bilim ve teknolojinin gelişmesine imkân tanımaktadır. İnsanlık tarihi boyunca bütün ülkelerin amacı, sürekli gelişerek ve değişerek kendi toplumlarının refah seviyesini yükseltebilmektir. Sanayileşme çağının bilişim çağı ile birleşmesiyle hız kazanan bu gelişme, son yıllarda geleneksel üretim yöntemlerinin dışında özellikli ürün üretimine evrilmiştir. Kompozit ürünlerin üretilmesi ve geliştirilmesi bu dönemde olmuştur. Günümüzde bazı ülkeler katma değeri yüksek (kompozit v.s.) ürünlerin üreticisi ve ihracatçısı konumundadır. Üretilen kompozit ürünlerin toplum yararına kullanılabilmesi için üretiminin yaygınlaşması ve ticarileştirilmesi gerekmektedir. Çalışma kapsamında, kompozit ürün çeşitliliği ve bu ürünlerin özel sektör ve devlet politikaları ile ticarileştirilme çalışmaları incelenerek Türkiye ve Dünyadaki çalışmalar karşılaştırmalı olarak verilecektir. Bununla birlikte Türkiye'nin kompozit üretimindeki yeri ve kompozit pazarındaki var olma çalışmaları ortaya konulacaktır.

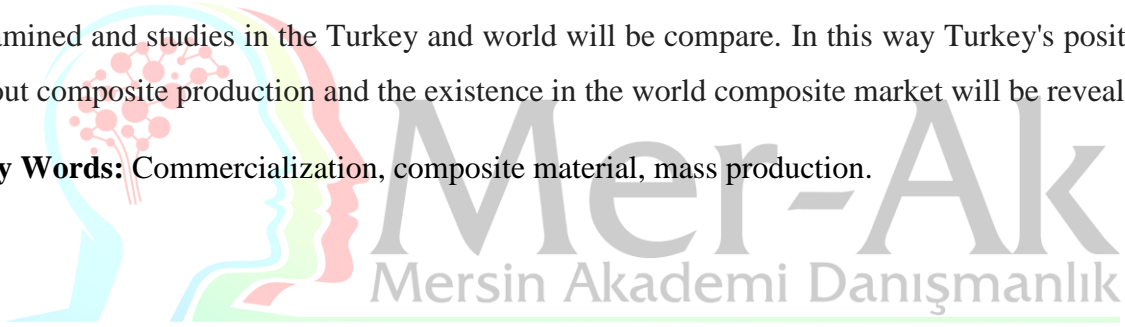
Anahtar Kelimeler: Ticarileştirme, kompozit, seri üretim.

STATUS IN TURKEY AND WORLD OF THE COMMERCIALIZATION WORKS OF COMPOSITE MATERIALS

ABSTRACT

Since the life's inception, humanity has been in search of continuous development and change. Also these searches has been allows the development of science and technology. The aim of all countries along the history of humanity is to continuously improve and change the welfare level of their communities. This development, which accelerated upon the merger of the age of industrialization with the era of informatics, has evolved into the production of special products in recent years. The production and development of composite products was in this period. Today, some countries are producers and exporters of high value-added products (composite etc.). In order to use the produced composite products for the benefit of the society, production must be expanded and commercialized. Within the scope of the study, commercial composite products and their commercialization with private sector and state policies will be examined and studies in the Turkey and world will be compare. In this way Turkey's position about composite production and the existence in the world composite market will be revealed.

Key Words: Commercialization, composite material, mass production.

GEÇİRİMSİZ YÜZEYLERİN TESPİTİ: ERDEMLİ ÖRNEĞİ

Lütfiye KUŞAK

Fatma BÜNYAN ÜNEL

Murat YAKAR

ÖZET

Erdemli ilçesi Akdeniz kıyı şeridinde ve Mersin il sınırı içerisinde yer almaktadır. Tarım, turizm, tarihi eserler ve doğal güzellikler bakımından gerek Türkiye gerekse Mersin için önemli yere sahiptir. Türkiye'nin narenciye üretiminde en fazla paya sahip olan Erdemli, şehirleşmenin de yoğun yaşandığı yerlerden birisidir. İlçede 2018 nüfus verilerine göre 140331 kişi kayıtlıdır. Şehirleşmenin son 5 yıllık değişimini ortaya koyabilmek için çalışmada uydu görüntülerinden faydalanılmıştır. Binalar ve diğer yapay objeler gibi geçirimsiz yüzey alanlarının ortaya çıkarılmasında kullanılan yöntemlerden birisi olan Normalized Difference Built- up Index (NDBI) 2013-2018 kış dönemi uydu görüntüleri ile elde edilmiştir ve sonuçlar yorumlanmıştır. İndekslerin hesaplanmasında Landsat 8 OLI kullanılmış ve bulutlu görüntüler tercih edilmemiştir. Ayrıca çalışmada vejetasyonun az olduğu kış dönemindeki uydu görüntüleri dikkate alınmıştır.

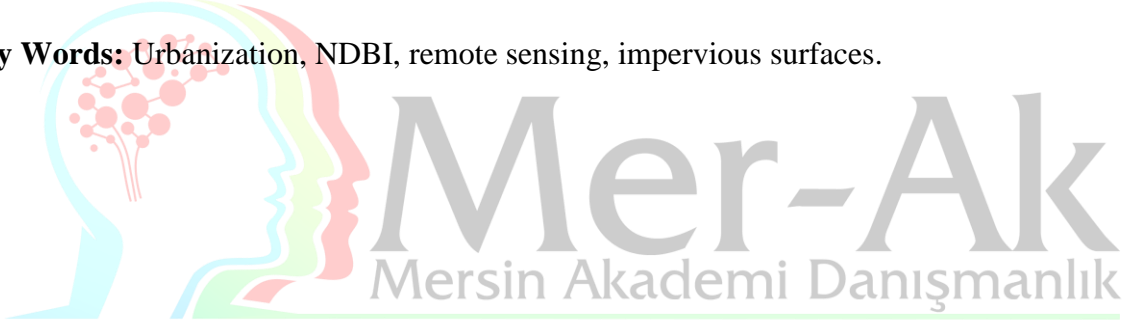
Anahtar Kelimeler: Şehirleşme, NDBI, uzaktan algılama, geçirimsiz yüzeyler.

DETERMINATION OF IMPERVIOUS SURFACES: ERDEMLİ EXAMPLE

ABSTRACT

Erdemli district is located in the Mediterranean coastline and within the boundaries of the Mersin province. Agriculture, tourism, both in terms of historical monuments and natural beauty has an important place for both Turkey and Mersin. Turkey's citrus virtuous having the largest share in production is one of the places where the intense urbanization. According to 2018 population data, 140331 people are registered in the district. In order to reveal the change of urbanization in the last 5 years, satellite images were used in the study. Normalized Difference Built-up Index (NDBI), which is one of the methods used to reveal impervious surfaces such as buildings and other artificial objects, was obtained by satellite images in the 2013-2018 winter period and the results were interpreted. Landsat 8 OLI was used in the calculation of the indices and cloudy images were not preferred. It was taken into consideration satellite data of the winter period when vegetation was low.

Key Words: Urbanization, NDBI, remote sensing, impervious surfaces.

PEYNİR ÜRETİMİNDE STABİLİZATÖR KULLANIMI

Çağla ÖZBEK

Nuray GÜZELER

ÖZET

Gıda ürünlerinin duyuusal nitelikleri tüketici tarafından tercih edilebilirliğinin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Gıdaların tadı, kokusu ve görünümü kadar yapısı ve tekstürel özellikleri de bu kapsamda büyük rol oynamaktadır. Özellikle peynir endüstrisinde arzu edilen yapının elde edilememesi büyük kalite problemlerine neden olmaktadır. Peynirlerde en sık rastlanan problemlerden biri yumuşama/erime problemidir. Özellikle yumuşak peynirler yüksek nem oranına sahiptir ve peynirdeki nem oranı arttıkça yumuşama miktarının da arttığı bilinmektedir. Peynirlerin tekstürel özelliklerinin geliştirilmesi amacıyla süt endüstrisinde bazı stabilizatör maddelerin kullanımı mümkündür. Stabilizatör maddeler; gıdaların su tutma kapasitelerini arttırmakta, nem buharlaşma oranlarını azaltmakta, donma derecesini değiştirmekte, buz kristal oluşumu modifikasyonunu sağlamakta, reolojik özellikleri ya da viskoziteyi düzenlemektedir. Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de bu tip katkı maddelerinin kullanımı sınırlandırılmıştır. Bu araştırmada gıda endüstrisinde yaygın olarak, özellikle peynir yapısını geliştirmek amacıyla kullanılan bazı stabilizatörler ve kullanım amaçlarına yer verilmiştir.

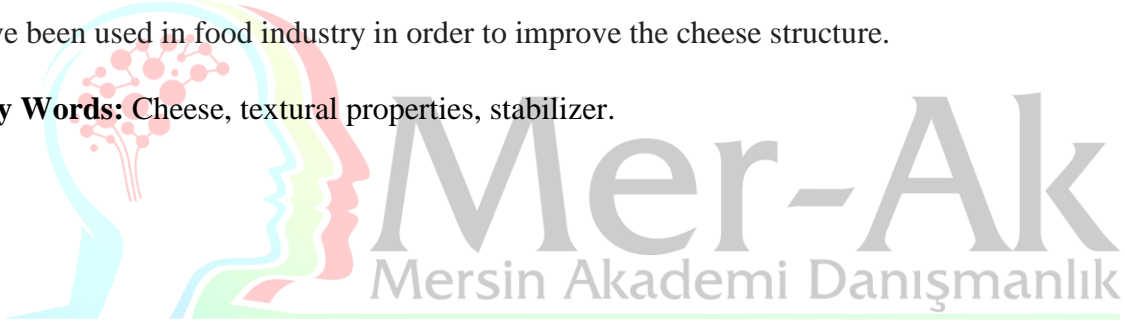
Anahtar Kelimeler: Peynir, tekstürel özellikler, stabilizatör.

USAGE OF STABILIZERS IN CHEESE PRODUCTION

ABSTRACT

The sensory qualities of food products are very important in terms of ensuring consumer preference. The taste, smell and appearance of the food play an important role in this context as well as the structure and textural properties. Especially in the cheese industry, it causes great quality problems that the desired structure can not be obtained. One of the most common problems in cheeses is softening/melting. Especially soft cheeses have high humidity and it is known that the amount of softening increases as the moisture content of cheese increases. It is possible to use some stabilizing agents in the dairy industry to improve the textural properties of cheeses. Stabilizing agent; increases the water holding capacity of foods, decreases the moisture evaporation rate, changes the degree of freezing, provides the modification of ice crystal formation, regulates rheological properties or viscosity. As in many countries, the use of such additives is limited in Turkey. In this research, some stabilizers and their intended uses have been used in food industry in order to improve the cheese structure.

Key Words: Cheese, textural properties, stabilizer.

ESNAF VE SANATKÂRLIK: MERSİN ÖRNEĞİ

D. Ali ARSLAN

Ahmet YAMAN

Talat DİNÇER

ÖZET

Esnaf ve sanatkârlar, toplumun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak adına, sınırlı sermayesi ve emeğinin gücüyle mal ve hizmet üreterek, ekonomik hayatın içerisinde yer alan toplumumuzun önemli bir kesimini oluşturan bireylerdir. Esnaf ve sanatkârlar, ekonomik hayatın içerisinde mal ve hizmet üretmesinin yanı sıra, istihdam ve kaynak yaratması nedeniyle ülke ekonomisinin istikrarı, büyümesi ve kalkınması için önemli bir işleve sahiptirler. Bu işlevinin önemi nedeniyle yasa koyucu esnaf ve sanatkârları, anayasa içerisinde değerlendirmiş ve yer vermiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 173. Maddesi'nde, "Devlet esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır" ifadesi yer alır. Anayasal bir statü kazanan esnaf ve sanatkârların, bu hüküm gereğince hem ekonomik ve politik anlamda, hem de eğitim, sağlık ve sosyal alanlarda gelişmesi için devlet tarafından özel olarak korunması ve desteklenmesi öngörülmektedir.

Bu çalışmada, Türk-İslam tarihi içerisinde sosyal, ekonomi ve kültürel anlamda tarihsel ve sosyolojik bir değere sahip olan ahilik kültürünün, günümüzdeki temsilcileri olan esnaf ve sanatkârların kent coğrafyasına dağılımlarını, sektörel bazdaki dağılımları, cinsiyete göre dağılımları incelenmiştir.

Bu çalışmada sunulacak olan bilgiler, esnaf ve sanatkar sicil müdürlüğüne kayıtlı yaklaşık 50.000 esnaf ve sanatkarın yaş, cinsiyet, sektör, mesleki dağılımlarını göstermesi bakımından da önemlidir. Araştırmada ana veri kaynağı olarak 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanuna göre, Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Müdürlüğü'ne kayıtlı olan esnaf ve sanatkârları kapsayan bir veri seti oluşturuldu. Oluşturulan veri setleri SPSS kullanılarak analiz edildi.

Oluşturulan veri setinden hareketle ve Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğinin yürütmüş olduğu diğer çalışmalarla esnaf ve sanatkârların, girişimcilerin sorunları ve beklentileri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Esnaf ve Sanatkârlık, Ahilik, Mersin’de Esnaf ve Sanatkârlık, Girişimcilik

Not: Bu çalışma, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalında, Prof. Dr. D. Ali ARSLAN’ın yürütücülüğünde - danışmanlığında gerçekleştirilen, ve BAP komisyonunca da desteklenen, 2017-2-TP2-2620 No’lu ve “MERSİN İLİ KADIN ESNAF VE SANATKATLARININ SOSYAL-EKONOMİK PROFİLLERİNİN VE SORUNLARININ SOSYOLOJİK ANALİZİ” konulu proje ve Ahmet YAMAN’ın yüksek lisans tezinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Desteklerinden dolayı Mersin Üniversitesi BAP komisyonuna teşekkür ederiz.

TRADESMEN AND CRAFTSMEN: THE CASE OF MERSIN

ABSTRACT

Tradesmen and craftsmen are individuals who constitute an important part of our society and take place in economic life by producing goods and services with limited capital and their own labor power in order to meet various needs of the society. Besides producing goods and services, thanks to their great contribution in creating employment and sources, they also have a crucial role in sustainability, growth and development of our country's economy. Due to the importance of their function, tradesmen and craftsmen took place in the Turkish Constitution. In the Article No. 173 of the Turkish Constitution, it is said that "The State shall take measures to protect and support tradesmen and craftsmen". In accordance with this provision, it is envisaged that the tradesmen and craftsmen who gained a legal status through the Turkish Constitution shall be specially protected and supported by the State in order to enable them to develop politically and economically as well as in education, health and social areas.

In this study, the distribution of traditions and craftsmen, which have a historical and sociological value in social, economic and cultural terms in the history of Turkish-Islamic history, distribution of tradesmen and craftsmen to urban geography, their distribution by sector and distribution by gender were examined.

The information to be presented in this study is important in terms of showing the age, gender, sector and occupational distribution of approximately 50.000 tradesmen and craftsmen registered to the artisans and artisans registry directorates. According to the Law No. 5362 on Tradesmen and Craftsmen 's Professional Organizations as the main data source, a data set including the tradesmen and craftsmen registered to the Mersin Tradesmen and Craftsmen Registry Office was established. Data sets were analyzed by using SPSS.

Based on the data set, the problems and expectations of tradesmen, artisans and entrepreneurs have been evaluated by the other studies conducted by Mersin Chamber of Merchants and Craftsmen.

Key Words: Craftsmen and Artisans, Ahilik, Craftsmen and Artisanships in Mersin, Entrepreneurship.

KIYISAL SULARDA KİRLİLİK İNDİKATÖRÜ OLARAK MAKROALGLER

Sevim POLAT

ÖZET

Kıyısız alanlar, evsel, endüstriyel ve tarımsal kökenli deşarjların etkisi altında olup, son yıllarda nüfus yoğunluğunun ve endüstriyel faaliyetlerin artması ile bu problemlerin boyutu daha da artmış durumdadır. Kirleticiler, ötrofikasyon ve toksisite problemlerine yol açma gibi nedenlerden dolayı denizel ekosistemdeki canlılara ve yaşam alanlarına ciddi tehdit oluşturmaktadır. Bu ortamlarda canlı yaşamının kirleticilerden etkilenme düzeyinin belirlenmesi ve kirliliğin izlenmesi oldukça önem arz etmekte olup, bu amaçla biyoindikator türlerin kullanımı gündeme gelmiştir. Makroalgler besin dinamiklerindeki değişimler ve ağır metal kirliliği gibi su kalitesindeki değişimleri yansıtmada oldukça önemli rol oynayan canlılar olup, sesil yaşadıkları için buldukları ortamın durumunu karakterize etmede hareketli canlılara göre daha fazla tercih edilmektedir. Bu canlılar biriktirme özelliklerinden dolayı sudaki kirleticileri ölçülebilir düzeyde bünyelerine alabilmekte ve dünya üzerinde geniş dağılım göstermelerinden dolayı kirleticilerin alansal ve zamansal dağılımlarını belirlemede önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle, makroalglerin biyoindikator olarak kullanılmaları ile ilgili çalışmalar son yıllara artış göstermiştir. Bu çalışmada makroalglerin kıyısız ortamlarda kirlilik izleme çalışmalarında biyoindikator olarak kullanılmaları incelenmiş olup, bu amaçla kullanılan türler ile yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makroalg, kirlilik, indikatör, tür, ötrofikasyon, ağır metal.

MACROALGAE AS POLLUTION INDICATORS IN COASTAL WATERS

ABSTRACT

The coastal areas are under the influence of domestic, industrial and agricultural-based discharges and in recent years the dimension of these problems has increased with the population growth and industrial activities. Pollutants pose a serious threat to marine organisms and habitats due to reasons such as eutrophication and toxicity problems. In these environments, it is very important to determine the level of impact of pollutants on aquatic life and to monitor the pollution. Therefore, the use of bioindicator species has been gained attention. Macroalgae are very important in reflecting the changes in water quality such as variations in nutrient dynamics and heavy metal pollution and they are more preferred to characterize the situation of the aquatic environment because they live sessile. These organisms play an important role in determining the spatial and temporal distributions of pollutants due to their accumulation capability of pollutants in the water and their wide distribution throughout the world. Therefore, studies on the use of macroalgae as bioindicators have increased in recent years. In this study, the use of macroalgae as a bioindicator in pollution monitoring studies in coastal environments has been investigated, the studies and results obtained with the species used for this purpose are discussed.

Key Words: Macroalgae, pollution, indicator species, eutrophication, heavy metal.

DENİZEL MAKROALGLERİN AKUAKÜLTÜR ATIK SULARININ ARITIMINDA KULLANIMI

Sevim POLAT

Abdurrahman POLAT

ÖZET

İnsan faaliyetleri sonucu oluşan atık sular, kıyısal sularda ciddi kirlilik problemlerine neden olmaktadır. Atıksularda bulunan başlıca kirleticiler azotlu ve fosforlu bileşikler, metal ve pestisitler gibi maddeler olup, bu kirleticiler denizel ekosistemlerde biyoçeşitlilik ve besin ağı dinamiklerini olumsuz etkilemektedir. Akuakültür faaliyetleri sonucu ortama giren besin ve dışkı atıkları ile ilaç vb. kimyasallar kıyısal sularda su kalitesini olumsuz etkileyen önemli kirlilik kaynaklarıdır. Atık suların alıcı ortama verilmeden önce içerdiği kirleticilerden arındırılması kıyısal sularda ötrofikasyonun önlenmesi ve su kalitesinin korunması bağlamında oldukça önem arz etmektedir. Atık suların kirleticilerden arındırılmasında çeşitli yöntemler kullanılmakla birlikte, biyolojik arıtım düşük maliyetli olması, uygulanmasının kolay ve çevreye zararının az olması nedeniyle en uygun yöntem olarak kabul edilmektedir. Son yıllarda yapılan araştırmalarda makroalglerin biyolojik arıtımda önemli bir potansiyele sahip olduğu, atık sulardan boya, azotlu ve fosforlu bileşikler ile fenolik maddeler gibi kirleticilerin arıtımında kullanılabileceği belirlenmiştir. Diğer taraftan, arıtım sırasında sudaki besinleri kullanarak artan makroalg biyomasının yem ve gübre yapımında kullanma potansiyeli bulunmaktadır. Bu çalışmada, makroalglerin akuakültür atıksularının arıtımında kullanımı, bu amaçla kullanılan türler ve arıtımdaki etkinlikleri, bu konuda yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar değerlendirilerek tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makroalg, biyolojik arıtım, akuakültür, atık su, besin elementleri.

USE OF MARINE MACROALGAE IN THE TREATMENT OF AQUACULTURE WASTEWATER

ABSTRACT

Wastewater released by human activities causes serious pollution problems in coastal waters. The main pollutants in wastewater are nitrogen, phosphorus, metals and pesticides, and these pollutants have a negative impact on biodiversity and food web dynamics in marine ecosystems. As a result of aquaculture activities, food and fecal waste and medicines etc. chemicals are one of the major pollution sources that negatively affect water quality. Bioremediation of wastewater before being given to the receiving environment is very important in terms of prevention of eutrophication in coastal waters and protection of water quality. Although various methods are used in the purification of wastewater, biological treatment is considered to be the most suitable method because of its low cost, easy to operate and low environmental impact. In recent years, it has been suggested that macroalgae have a great potential in biological treatment and can be used in the treatment of contaminants such as dye, nitrogenous and phosphorous compounds and phenolic substances. On the other hand, the increased macroalgae biomass during the treatment have the potential to use in feed and fertilizer production. In this study, the use of macroalgae in the treatment of aquaculture wastewater, the species used for this purpose and their efficiency in the treatment were discussed by evaluating the results obtained from the relevant studies.

Key Words: Macroalgae, biological treatment, aquaculture, wastewater, nutrients.

BAZI FENOLİK BİLEŞİKLERİN ELDESİ, KİMYASAL İÇERİĞİNİN AYDINLATILMASI VE ANTİMİKROBİYAL AKTİVİTESİNİN BELİRLENMESİ

Mehmet Ulaş CİVANER

Pelin EROĞLU

ÖZET

Boraginaceae familyasındaki bazı cinslerin kökleri naftokinonlarca zengindir. Alkana, Onosma, Arnebia, Lithospermum, ve Echium cinslerinin köklerinin naftokinonlarca zengin olduğu bilinmektedir.[1] Naftokinonların antikanser, anti inflamatuvar, antimikrobiyal, antioksidan, antitrombotik ve yara iyileşmesi gibi biyolojik ve medikal özelliklere sahip olduğu gösterilmiştir. Ayrıca, naftokinon pigmentler genellikle pH değişiklikleriyle değişken renk göstermektedir. Bu nedenle, bunlar yaygın olarak gıda, ilaç, boyalar, vb. üretimi için kimya endüstrisinde kullanılmaktadır. [2]

Boraginaceae familyasına ait *Onosma mutabilis* Boiss. & Hauskn. Türkiye’de yayılış gösteren endemik bir türdür. Bu çalışma, *O.mutabilis* ile ilgili literatürde herhangi bir çalışma bulunmadığından sokslet ekstraksiyon yöntemi kullanılarak elde edilen ekstraktların kimyasal yapılarının GC/MS cihazıyla aydınlatılması, ekstraktların toplam fenolik madde içeriğinin ve antimikrobiyal özelliklerinin belirlenmesi açısından önem kazanmıştır. Türkiye endemiği olan *O.mutabilis* sokslet ekstraksiyon metodu ile ekstrakte edilmiştir. Sokslet ekstraksiyonu etanol, metanol, etil asetat çözücülerini kullanılarak gerçekleştirilmiş ve en yüksek toplam fenolik madde miktarı, etanol çözücüsü kullanılarak Kök 29.7 +/- 0.5 mg GAE/g kuru bitki Gövde 21mg +/- 1 mg GAE/g Yaprak 15.1 +/- 0.7 mg GAE/g Çiçek 12.9 +/-0.8 mg GAE/g olarak belirlenmiştir. Ekstraktların toplam fenolik bileşik miktarları Folin-Ciocalteu reaktifi (FCR) kullanılarak, gallik asite eşdeğer olarak hesaplanmıştır. Elde edilen ekstraktlar GC/MS cihazı ile analiz edilmiş ve kimyasal bileşimindeki maddeler antikanser, anti inflamatuvar, antimikrobiyal ve antioksidan maddeler içerdiği belirlenmiştir.

Bu çalışmada ayrıca *O.Mutabilis* bitkisinin bitki ekstraktlarının antimikrobiyal özelliği Gram (+) olarak *Staphylococcus aureus* (ATCC 25925) ve *Bacillus subtilis* (ATCC 6633); Gram (-) olarak *Aeromonas hydrophila* (ATCC 95080), *Escherichia coli* (ATCC 25923) ve *Acinetobacter baumannii* (ATCC 02026) standart bakteri kültürleri kullanılarak ve resazurin mikropalak yöntemi ile inhibisyon bölgeleri belirlenmiştir.

Antimikrobiyal aktivite sonuçları, çalışılan özütlerin test edilen tüm bakteri kültürlerine karşı 500-0,24 µg/mL aralığında MİK değerleri ile antimikrobiyal aktiviteli olduğunu göstermiştir. Referans ilaç Ampisilin (MİK değeri: 125 µg/mL) ile karşılaştırıldığında test edilen özütlerin çeşitli Antimikrobiyal etkiler gösterdiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sokslet ekstraksiyonu, Antimikrobiyal aktivite, MİK, Folin metodu, FCR, GC/MS, Onosma Mutabilis.

ELIMINATION OF SOME PHENOLIC COMPOUNDS, ILLUMINATION OF CHEMICAL CONTENTS AND DETERMINATION OF ANTIMICROBIAL ACTIVITY

ABSTRACT

The roots of some genus in the Boraginaceae family are rich in naftokinones. The roots of the genera *Alkanna*, *Onosma*, *Arnebia*, *Lithospermum*, and *Echium* are known to be rich in naftokinones. Naftokinones have been shown to have biological and medical properties such as anticancer, anti-inflammatory, antimicrobial, antioxidant, antithrombotic and wound healing [1]. Furthermore, naphthoquinone pigments generally show variable color with pH changes. Therefore, they are widely used in food, medicine, dyes, etc. It is used in the chemical industry for its production [2].

Onosma mutabilis of the family Boraginaceae Boiss.& Hauskn. Turkey 'is also an endemic species spreading. In this study, since there is no study in the literature related to *O.mutabilis*, the chemical structures of the extracts obtained by using the soxlet extraction method have become important in terms of determining the total phenolic content and the antimicrobial properties of the extracts by GC / MS device. Turkey was extracted by the method of extraction with soxhlet *O.mutabilis* endemic. Soxlet extraction was carried out using ethanol, methanol, ethyl acetate solvents and the highest total amount of phenolics, using ethanol solvent Root 29.7 + - 0.5 mg GAE / g dry plant Body 21mg + - 1 mg GAE / g Leaf 15.1 + - 0.7 mg GAE / g Flower was determined as 12.9 + -0.8 mg GAE / g. The total amount of phenolic compounds of the extracts were calculated as equivalent to gallic acid using Folin-Ciocalteu reagent (FCR). The obtained extracts were analyzed by GC / MS device and the substances in the chemical composition were found to contain anticancer, anti-inflammatory, antimicrobial and antioxidant substances.

In this study, the antimicrobial properties of plant extracts of the *O.Mutabilis* plant were determined as Gram (+) *Staphylococcus aureus* (ATCC 25925) and *Bacillus subtilis* (ATCC 6633); Gram (-) *Aeromonas hydrophila* (ATCC 95080), *Escherichia coli* (ATCC 25923) and *Acinetobacter baumannii* (ATCC 02026) using standard bacterial cultures and by the resazurin microplate method was determined inhibition regions.

Antimicrobial activity results showed that the studied extracts had antimicrobial activity with MIK values in the range of 500-0.24 µg / mL against all tested bacterial cultures. The reference drug has been found to show various antimicrobial effects when tested against ampicillin (MIK value: 125 µg / mL).

Key Words: Keywords: Sokslet extraction, Antimicrobial activity, Antioxidant activity,MIK, Folin method, GC / MS, Onosma Mutabilis.

JONATHAN SWIFT'İN “GÜLİVER’İN GEZİLERİ” İSİMLİ ROMANININ EĞİTİM AÇISINDAN İNCELENMESİ

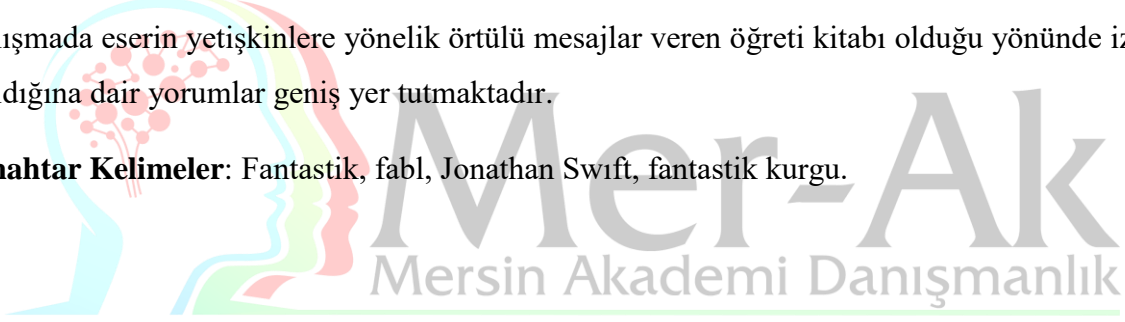
Serdarhan Musa TAŞKAYA

Gülçin ŞAHİN KÖKLÜDAĞ

ÖZET

17. yüzyıl İngiliz ve dünya edebiyatının klasik bir eseri olan Jonathan Swift'in Gulliver'in Gezileri isimli kitabının ele alındığı çalışmada eleştirel yaklaşım üslubu ele alınmıştır. Çocuk edebiyatının bir örneği gibi görülen kitap aslında eleştiri türünün kurgusal bir hikâyede alegorik izlerini taşımaktadır. Yazarın, eleştiri yanında, olmasını istediği ütopyik yaşam tarzları da kitapta yer almaktadır. Bunu gerçekleştirmek için belirgin bir şekilde üzerinde durduğu eğitim sistemi var olanı eleştiri ve olması gerekenler şeklinde tasnif edilebilir. Çalışmada eserin yetişkinlere yönelik örtülü mesajlar veren öğretici kitabı olduğu yönünde izler taşıdığına dair yorumlar geniş yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fantastik, fabl, Jonathan Swift, fantastik kurgu.

THE INVESTIGATION OF THE 'GÜLIVER'S TRAVELERS Z NON-JUSTON SWIFT'S NOVEL FROM EDUCATION

ABSTRACT

A classic approach to 17th-century British and world literature, Jonathan Swift's book Gulliver's Travels, deals with a critical approach. The book, which is seen as an example of children's literature, actually carries the allegorical traces of the type of criticism in a fictional story. Besides the criticism, the utopian lifestyles that he wishes to have are also included in the book. In order to achieve this, the education system that stands out clearly can be classified in the form of criticism and what should be. In the study, there are many comments about the fact that the book is a teaching book that gives covert messages to adults.

Key Words: Fantastic, fabl, Jonathan Swift, fantasy fiction.

TIP FAKÜLTESİNDEKİ ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN PSİKOLOJİK YARDIM ARAYIŞINDA KENDİNİ DAMGALAMAYI YORDAYAN FAKTÖRLER; ÖN BULGULAR

EDA ASLAN

Selma YILMAZ ÖZDEMİR

ÖZET

Amaç: Çalışmamızda Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde uzmanlık eğitimi alan araştırma görevlilerinde psikolojik yardım arayışında kendini damgalama ve benlik saygısının sosyodemografik faktörlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamıza 24'ü (%54.5) kadın, 20'si (%45.5) erkek toplam 44 araştırma görevlisi katılmıştır. Katılımcılara yaş, cinsiyet, medeni durum gibi sosyodemografik özellikler ile geçmiş ve şu andaki psikiyatrik durumları ile ilgili soruların bulunduğu bir anket, Psikiyatrik Yardım Arayışında Kendini Damgalama Ölçeği (PYAKDÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) uygulanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 27.5 ± 2.4 olup RBSÖ ortalama puanı $30,18 \pm 4,96$ olarak bulunmuştur, bu oran yüksek benlik saygısı olarak değerlendirilmiştir. PYAKDÖ ortalaması 24.77 ± 4.45 olarak bulunmuştur. Çalışmamızda cinsiyet, medeni durum, asistanlık süresi ve branşı, birlikte yaşanan kişi, geçmişte olan ve şu anda devam eden psikiyatrik yakınmaların varlığı RBSÖ ve PYAKDÖ açısından karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel anlamlı farklılık görülmemiştir ($p < 0.05$). Geçmişte yapılan çalışmalardan farklı olarak benlik saygısının yüksek olduğu gözlenmiştir. Şu anda ruhsal şikâyeti olan 15 (%34.1) asistanın psikolojik destek almadığı saptanmıştır; ruhsal şikayeti olanlar ile şikayeti olmayanların arasında RBSÖ ve PYAKDÖ ortalama puanı açısından anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p < 0.05$).

Sonuç: Çalışmamızın mevcut verileri ruhsal şikâyeti olan asistanların psikolojik destek almadığını; sosyodemografik veriler, benlik saygısı ve kendini damgalamanın yardım almama davranışını yordamadığını göstermiştir. Çalışmamıza daha fazla asistanın katılması hedeflenmiştir; bu bildirimiz ön bulguları içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik yardım, damgalama, benlik saygısı, araştırma görevlisi.

**FACTORS PREDICTING SELF-STIGMATIZATION OF RESEARCH ASSISTANTS
IN THE FACULTY OF MEDICINE IN SEARCH OF PSYCHOLOGICAL HELP;
PRELIMINARY FINDINGS**

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to investigate the relationship between self-stigma and self-esteem with sociodemographic factors for seeking psychological help in research assistants at Mersin University Medical Faculty Hospital.

Methods: 24 (54.5%) female and 20 (45.5%) male research assistants were included in the study. Participants were given a questionnaire including sociodemographic characteristics such as age, gender, marital status, past and present psychiatric status, Self-Stigma of Seeking Psychological Help Scale (SSOSHS) and Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES).

Results: The mean age of the participants was 27.5 ± 2.4 . The mean score of RSES was 30.18 ± 4.96 , which was considered as high self-esteem. The mean of SSOSHS was 24.77 ± 4.45 . No statistically significant difference was observed between gender, marital status, duration and duration of residency, past and present psychiatric complaints in terms of RSES and SSOSHS ($p < 0.05$). In contrast to previous studies, self-esteem was observed to be high. Currently, 15 (34.1%) residents with psychological complaints were found to have no psychological support; no significant difference was found between the patients with psychological complaints and those who had no complaints ($p < 0.05$).

Conclusion: The current data of our study indicated that research assistants with psychological complaints did not receive psychological support; sociodemographic data showed that self-esteem and self-stigma did not predict the behaviour of not taking help. We aimed to increase sample size by reaching more research assistants; this report contains preliminary findings.

Key Words: Psychological help, Stigma, Self-esteem, Research assistant.

MULTIPL SEREBRAL TÜBERKÜLOMA

Bekir Mahmut KILINÇ

ÖZET

Ekstrapulmoner tutulum olarak santral sinir sistemi tutulumu tüberkülozda nadir olmamakla beraber; non-spesifik prezentasyonla gelen multipl serebral tüberküloz literatürde oldukça nadir görülen ve tanı konulabilen bir durumdur.

SSS tüberkülozları genellikle küçük boyutlarda yer kaplayıcı lezyonlar olarak izlenmekle beraber bası etkisi ile nörolojik semptomlara neden olabilecek büyüklüğe erişebilirler.

Manyetik Rezonans Görüntüleme tanıda yardımcı olabilmekle beraber final tanı için histopatolojik inceleme altın standarttır.

Kraniyotomi ile tüberkülozların total çıkartılması kafa içi basıncı artmış hastalarda ve konservatif tedaviye yanıt alınmamış kiras'sız serebral tüberküloz vakalarında endikedir.

Bu sunuda multipl serebral metastaz ön tanılı bir hastada sol frontotemporo-parietal kraniyotomi ile sol parietal ve sol temporal yerleşimli yer kaplayan lezyonlar total olarak çıkartılmış ve histopatolojik olarak multipl serebral tüberküloz tanısı konulmuş nadir bir olgumuzu sunmak istedik.

Anahtar Kelimeler: Serebral, Multipl, Tüberküloz.

MULTIPLE CEREBRAL TUBERCULOMA

ABSTRACT

Although central nervous system tuberculosis is not a rare entity in ekstrapulmonary presentations; non-specifically presented cerebral multipl tüberculoma is a rare seen and diagnosed entity.

CNS tuberculomas are usually space occupying lesions, but also they can reach to bigger masses presenting with neurological symptoms because of their mass-effect.

In diagnosis, Magnetic Resonance Imaging is helpful but histopatological investigations is the gold standard technique.

Total resection of the cerebral tuberculomas by craniotomy is indicated in the patients with intracranial hypertension and unless conservative treatment without intracranial hypertension.

In this presentation we wish to present a totally resected left parietal and left temporal mass effect lesions by craniotomy, in which we think as a multiple cerebral metastatic pre-diagnosed patient and the rare multiple cerebral tuberculoma case diagnosed by histoptologically

Key Words: Cerebral, Multiple, Tuberculoma.

ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SANAL MÜZE DESTEKLİ İŞBİRLİKLİ İNGİLİZCE ÖĞRENME ORTAMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

İmsal Işıl GILIÇ

Tuğba YANPAR YELKEN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin sanal müze destekli işbirlikli İngilizce öğrenme ortamına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Mersin İli Yenişehir İlçesinde bir ortaokulda 7. sınıfa devam etmekte olan 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada zayıf deneysel desenlerden tek grup son test deseni kullanılmıştır. Çalışmada 1 hafta süren ve 4 ders saati olarak planlanan, sanal müze destekli işbirlikli yabancı dil öğrenme etkinliklerini kapsayan bir ders uygulanmıştır. Çalışmada veriler, “Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçeği” ve ölçek sonuna eklenen iki açık uçlu soru kullanılarak toplanmıştır. Nicel verilerin analizinde öğrencilerin sanal müze uygulaması memnuniyet düzeyi ve sanal müze kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri ile ilgili aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca sanal müze memnuniyet düzeyi ile sanal müze kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır. Son olarak, öğrencilerin sanal müze kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerinin onların sanal müze memnuniyet düzeylerini yordayıp yordamadığını tespit etmek için regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın nitel verileri ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonucunda, 7. Sınıf öğrencilerinin sanal müze uygulamasına ilişkin memnuniyet düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bir başka bulguya göre, sanal müze kullanılabilirliği arttıkça öğrencilerin sanal müze ile ilgili memnuniyet düzeyleri de artış göstermektedir. Ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersinde sanal müze uygulamasının kullanılabilirlik düzeylerinin onların sanal müze memnuniyet düzeyleri üzerinde yordayıcı etkisi görülmektedir ve sanal müze kullanılabilirliği, sanal müze memnuniyet düzeyindeki toplam varyansın %32,5’ini açıklamaktadır. Araştırmanın nitel bulgularına göre öğrencilerin %40’ı uygulamayı faydalı bulurken, % 55’i teknik yetersizliklere dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanal müze, yabancı dil, işbirlikli, sanal tur, ortaokul.

THE OPINIONS OF 7TH GRADE STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS TOWARDS COOPERATIVE ENGLISH LEARNING ENVIRONMENT SUPPORTED BY VIRTUAL MUSEUM

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the opinions of 7th grade students in secondary schools towards cooperative English learning environment supported by virtual museum. The study group consisted of 20 students attending 7th grade in a secondary school in Yenişehir District of Mersin Province in the 2018-2019 academic year. In the study, single group posttest design, a type of weak experimental designs, was used. In the study, a one-week practice of cooperative language learning activities supported by virtual museum, which was planned as 4 course hours was applied. The data were collected using Virtual Museum Virtual Tour Satisfaction Scale and two open-ended questions added to the end of the scale. In the analysis of quantitative data, the arithmetic mean and standard deviation values of the students' opinions about the virtual museum application satisfaction level and virtual museum usability were calculated. In addition, correlation analysis was conducted to determine the relationship between the level of virtual museum satisfaction and the views on virtual museum availability. Finally, regression analysis was performed to determine whether students' views on virtual museum availability predicted their virtual museum satisfaction. The qualitative data of the research were subjected to content analysis. As a result of the research, it is seen that the level of satisfaction of 7th grade students regarding virtual museum application is at medium level. According to another finding, as the usability of virtual museums increases, students' satisfaction with virtual museums also increases. The use of virtual museum applications in the secondary school 7th grade students' English course predicts their virtual museum satisfaction levels and the virtual museum usability explains 32.5% of the total variance of the virtual museum satisfaction level. According to the qualitative findings of the study, 40% of the students found the practice useful and 55% pointed out the technical inadequacies.

Key Words: Virtual museum, foreign language, cooperative, virtual tour, secondary school.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ MOBİL ÖĞRENME HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİ

İmsal Işıl GILIÇ

Tuğba YANPAR YELKEN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının mobil öğrenme ortamlarına karşı hazırbulunuşluk düzeylerini incelemektir. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Fen Bilimleri Öğretmenliği bölümlerinde 1. Sınıf ve 4.sınıfta öğrenim gören 353 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın verileri kişisel bilgiler formu ve “Mobil Öğrenme Hazırbulunuşluk Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının mobil öğrenme uygulamalarına yönelik hazır bulunuşluk seviyelerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının mobil öğrenmeye yönelik hazırbulunuşluklarının cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği; buna karşın sınıf değişkenine göre 4. Sınıfların lehine anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna varılmıştır.

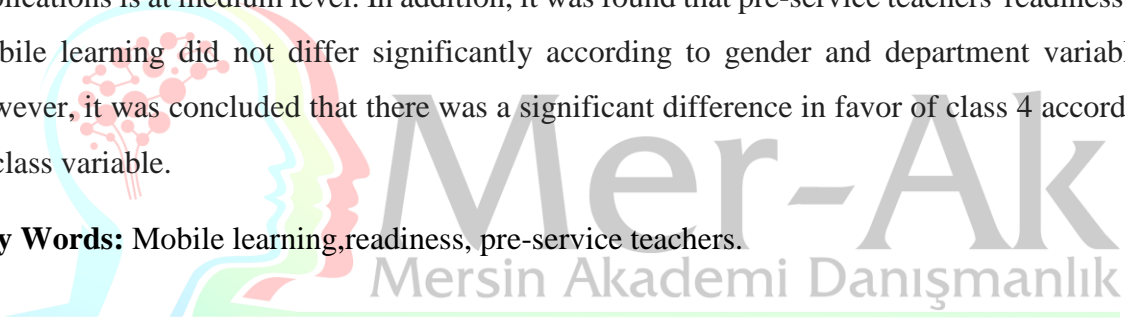
Anahtar Kelimeler: Mobil öğrenme, hazırbulunuşluk, öğretmen adayları.

MOBILE LEARNING READINESS LEVELS OF PRE-SERVICE TEACHERS

ABSTRACT

The aim of the study is to examine pre-service teachers' readiness for mobile learning environments. The research was carried out with the participation of 353 pre-service teachers in the 1st and 4th grades in the departments of Preschool Teaching, Primary School Teacher Education, English Language Teaching, Turkish Language Teaching, Primary School Mathematics Education and Science Education in Mersin University, Faculty of Education in 2018-2019 academic year. . This is a descriptive study. The data of the study was collected with personal information form and Mobile Learning Readiness Scale .Descriptive statistics, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were performed to analyze the data. As a result of the research, it is seen that pre-service teachers' level of readiness for mobile learning applications is at medium level. In addition, it was found that pre-service teachers' readiness for mobile learning did not differ significantly according to gender and department variables; however, it was concluded that there was a significant difference in favor of class 4 according to class variable.

Key Words: Mobile learning, readiness, pre-service teachers.

UV IŞINLAMA UYGULAMASININ TAZE MEYVE VE SEBZE MUHAFAZA KALİTESİNE ETKİSİ

Ayşe Tülin ÖZ

ÖZET

Taze ürün kaybını engellemek amacı ile kullanılan kimyasal fungusitlerin insan sağlığını ve çevreyi tehdit eden kimyasal kalıntılara sebep olması nedeniyle ortaya çıkan risklerin tüketicileri daha güvenli olan uygulamalar yönlendirmesi, ayrıca kullanılan bu fungusitlere patojen mikroorganizmaların direnç kazanmasına yol açması ve sınırlı sayıda tescilli fungusit bulunması hasat sonrası bozulmayı kontrol altına almak için yeni çözüm arayışına neden olmuştur. Gelişmiş ülkelerde çevre dostu alternatif uygulamalara verilen önem her geçen gün artış gösterirken, ülkemizde ise bu uygulamalar kısıtlı sayıda bazı meyve ve sebze türlerinde yapılmaktadır. UV ışın uygulamasının özellikle taze meyve ve sebzelerde hasat sonrası hem, mikroorganizmaların gelişimini sınırlandıran ve hemde ürünlerin duyuşal ve görsel kalitesini koruyarak ürün muhafaza kalitesini koruyarak ürün muhafaza ömrünün uzatılmasına olumlu etki sağlamaktadır. UV-C uygulamasında, düşük dozlar etkili olması üründe kalıntı sorunu oluşturmaması gibi avantajlar dikkate alındığında Avrupa yönetmeliklerince de kabul görmüş olması ısı olamayan UV-C ışınlama uygulamalarına olan ilgiyi arttırmaktadır. Bu çalışmada taze meyve sebzelerde UV-C uygulamasının etkinliğini gösteren çalışmalar derlenmiştir.

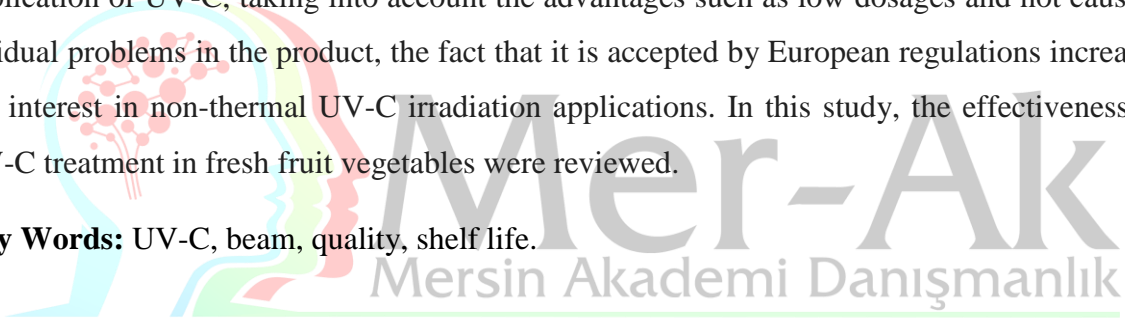
Anahtar Kelimeler: UV-C, ışınlama, kalite, raf ömrü.

THE EFFECT OF UV BEAM TREATMENT ON THE FRESH FRUIT AND VEGETABLES STORAGE QUALITY

ABSTRACT

In order to prevent loss of fresh crops, chemical fungicides which are used in order to prevent human health and chemical residues which cause chemical residues are more safe applications of the risks caused by the application of pathogens. To search for new solutions to environmentally friendly alternative applications in developed countries increases day by day, in our country these applications are made in a limited number of fruit and vegetable species. UV beam application, especially in fresh fruits and vegetables post-harvest, limiting the development of microorganisms and product sensory and visual quality by preserving the quality of product preservation to provide a positive effect on the life of product storage. In the application of UV-C, taking into account the advantages such as low dosages and not causing residual problems in the product, the fact that it is accepted by European regulations increases the interest in non-thermal UV-C irradiation applications. In this study, the effectiveness of UV-C treatment in fresh fruit vegetables were reviewed.

Key Words: UV-C, beam, quality, shelf life.

TAZE KESİLMİŞ ‘SİYAH’ TURP KALİTESİNE UV-C IŞINLAMA UYGULAMASININ ETKİSİ

Ayşe Tülin ÖZ

ÖZET

Yapılan çalışmada, ‘Siyah’ turp çeşidine ait örnekler hasat edildikten sonra kontrol, UV-C 5 dk, UV-C 15 dk uygulamaları olmak üzere üç farklı uygulama yapıldıktan sonra taze kesilmiş turp örnekleri polipropilen kaplar içerisinde %90 nisbi nem koşullarında 0 °C sıcaklıkta 9 gün boyunca muhafaza edilmiştir. Uygulama yapılan turp örneklerinde uygulamaların etkilerini belirlemek amacı ile 3 gün aralıklarla fiziksel (tekstür, renk (L, a, b, hue, Chroma)), mikrobiyolojik analizler yapılmış ve etilen miktarı belirlenmiştir. Bu çalışmada taze tüketilen minimum işlenmiş turplara UV-C uygulamasının etkisini belirlemek amaçlanmıştır. UV-C uygulaması taze kesilmiş ‘Siyah’ turplarda etilen üretimini sınırlandırırken, turp tekstür değerini artırmıştır. Isıl olmayan teknolojilerin daha fazla tercih edildiği günümüzde UV-C uygulamasının taze kesilmiş siyah turp çeşidinde 9 günlük ürün raf ömrünün korunmasında tek başına ve çeşitli kombinasyonlarla kullanılabilecek yeni teknolojilerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

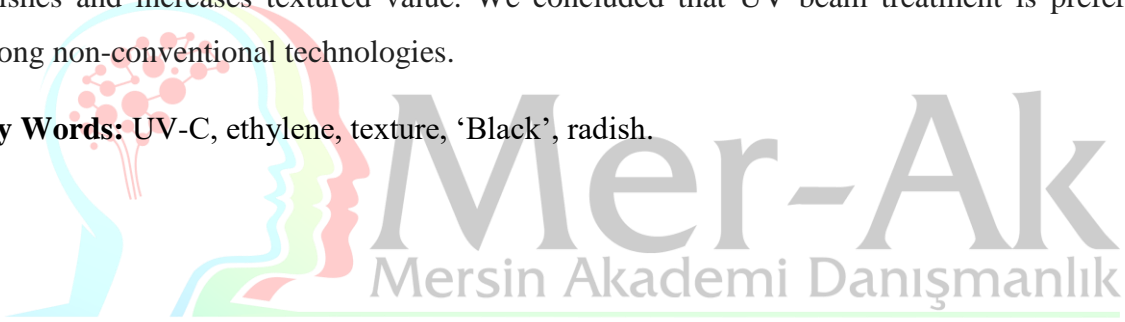
Anahtar Kelimeler: UV-C, etilen, tekstür, ‘Siyah’, turp.

THE EFFECT OF UV-C BEAM TREATMENT ON THE FRESH –CUT ‘BLACK’ RADISH QUALITY

ABSTRACT

In the study, after the samples of 'Black' radish varieties were harvested then treated with UV-C for 5 min, UV-C for 15 min and control treatment to compare UV-C treatment after three different applications all treated fresh-cut radish samples were stored throughout 9 days at 0 °C with 90% relative humidity. In order to determine the effects of the applications on the fresh-cut radish samples of physical (texture, color (L, a, b, hue, Chroma)), microbiological quality and ethylene production rate were analyzed at 3 days intervals during 9 days storage. In this study, it is aimed to determine the effect of UV-C application on freshly consumed fresh-cut black radishes. UV-C application decreased ethylene production of black radishes and increases textured value. We concluded that UV beam treatment is preferred among non-conventional technologies.

Key Words: UV-C, ethylene, texture, ‘Black’, radish.

PIRİNÇ ÇELTİĞİNİN ÇEKİLMESİ SONUCU ELDE EDİLEN PİRİNÇ TANELERİNİN SINIFLANDIRILMASI İŞLEMİNİN DERİN ÖĞRENME YÖNTEMİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Kıvanç ERMEYDAN

ÖZET

Pirinç çeltiğinin çekilmesi sonucu kabuğundan ayrılan pirinç tanelerinin bir kısmı kırılarak istenilenden daha küçük parçalara ayrılmaktadır. Kırılan pirinç taneleri kırık, diğerleri tam pirinç taneleri olarak adlandırılmaktadır. Kırık pirinç taneleri farklı şekillerde değerlendirilmekle beraber kırılmamış pirinç tanelerine kıyasla daha düşük kalitede pirinç olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle pirinç çeltiğinin çekilmesi sonucu elde edilen pirincin kalite ve fiyatlandırılması içerisindeki kırık pirinç miktarına göre belirlenmektedir. Bu miktar tespiti günümüzde elle yapılmakta, zaman ve iş gücü kaybına neden olmaktadır.

Çalışmada daha önceden fotoğraflanmış içinde 500 kırık, 500 tam pirinç bulunan 1000 pirincin kırık ve tam olarak sınıflandırılması işlemi yapay sinir ağları ile gerçekleştirilmek istenmiştir.

Söz konusu sınıflandırılma işlemi için tasarlanacak yapay sinir ağına derin öğrenme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma ile ilgili sektörde zaman kaybı ve iş gücü verimsizliğinin giderilmesine ön ayak olunması, ilerleyen süreçlerde sınıflandırılmaya ihtiyaç duyulan benzer diğer sektörlerde de mevcut sorunların giderilmesine katkıda bulunulacak çalışmalara temel oluşturması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makine Öğrenmesi, Yapay Sinir Ağları, Derin Öğrenme, Görüntü İşleme.

CLASSIFICATION OF PROCESSED RICE GRAINS BY USING DEEP LEARNING METHOD

ABSTRACT

As a result of processing rice grains, some of the rice grains separated from the crust are broken into smaller pieces than desired. Smaller rice grains are called "broken", others are called "whole" rice grains. The broken rice grains are considered as low quality rice compared to the unbroken rice grains in different ways. For this reason, the quality and pricing of the rice obtained by processing rice grains is determined according to the amount of broken rice within all rice grains. Today, this amount is counted by hand and it causes loss of time and labor force.

In this study, 1000 rice, composed of 500 broken and 500 whole rice, which were previously photographed, were classified by artificial neural networks.

For this classification process, deep learning method was used in the artificial neural network design. The aim of this study is to prevent the loss of time and labor inefficiency in the sector and to provide a basis for the further studies that will contribute to the elimination of the existing problems in other similar sectors which uses similar classification processes.

Key Words: Machine Learning, Artificial Neural Networks, Deep Learning, Image Processing.

KAMU HİZMETLERİ BAĞLAMINDA ADANA'DA YAŞAM KALİTESİ

D. Ali ARSLAN

Tuğba KAN

ÖZET

Kalite kavramı daha çok iktisat, işletme ve pazarlama alanlarında verimlilik ile ön plana çıkan bir kavram iken, yaşam kalitesi kavramı zaman içerisinde sosyologların sıklıkla üzerinde durduğu konu haline gelmiştir. Yaşam kalitesi kavramı hem bireyi, hem de toplumu ilgilendiren önemli bir konudur. Toplum, insanlar arasındaki bilinçli, amaçlı, kasıtlı ve karşılıklı etkileşime dayalı ilişkilerden oluşur. İnsanın hayatından memnun, mutlu ve huzurlu olabilmesi için çevresindeki diğer insanlarla sağlıklı bireysel ilişkiler kurabilmesi gerekir.

Bu ilişkiler, bireylerin hayattan memnuniyet düzeyini ve yaşam kalitesini de büyük ölçüde etkiler. Bireyin mutluluğu, yaşamdan aldığı hazzı, memnuniyet derecesi ne kadar fazla ise yaşam kalitesi de o kadar yüksektir. İnsanların belirli hedefleri, beklentileri, istekleri vardır. Bu istekleri karşılamak, hedeflerine ulaşmak için çaba içerisine girerler. Bu bağlamda yaşam kalitesi ortaya çıkar. İnsanların idealindeki yaşamla, mevcut yaşam koşulları arasında büyük farkların olmaması yaşam kalitesini yansıtmaktadır. Bir toplumun yaşam kalitesi ölçülürken birden fazla faktör incelenir. Örneğin; hane halkı eğitim hizmetleri, bireysel mutluluk, kamu hizmetlerinden memnuniyet, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetlerinden memnuniyet, adli hizmetlerden memnuniyet, asayiş hizmetlerinden memnuniyet, umut düzeyi, toplumsal değerler gibi birçok öge sıralanabilir. Bu saptamaların ışığında araştırmada, kamu hizmetlerinden memnuniyet konusu ele alındı. Kamu hizmetlerinden memnuniyet konusu incelenirken de özellikle cinsiyet ve yaşanılan yerleşim yeri değişkenleri dikkate alındı.

Araştırmada örneklem grubu olarak Adana ili seçildi. Çalışmada ağırlıklı olarak ikincil veri analiz tekniği kullanıldı. Tasviri (betimleyici) bir sosyolojik çalışma türünden tasarlanan araştırmada, temel veri seti olarak TÜİK'in yürüttüğü yaşam memnuniyeti araştırmasında kamu hizmetlerinden memnuniyet göstergesi temel veri kaynağı olarak kullanıldı.

Anahtar Kelimeler: Adana, Yaşam Kalitesi, Sosyal Güvenlik, Eğitim, Belediye Hizmetleri, İl Özel İdare Hizmetleri.

THE LIFE QUALITY IN ADANA IN THE CONTEXT OF PUBLIC SERVICES

ABSTRACT

While the concept of quality is a noteworthy concept in the fields of economics, business and marketing, the concept of quality of life has become a topic that sociologists often focus on over time. The concept of quality of life is an important issue that concerns both the individual and the society. Society consists of conscious, purposeful, intentional and interrelated relationships between people. To be happy with their life and to be happy and peaceful, human must be able to establish healthy individual relationships with other people around him.

These relationships also greatly affect the level of life satisfaction and quality of life of individuals. The happiness of the individual, the pleasure from the life, the higher the degree of satisfaction are highly related with the higher quality of life. People have specific goals, expectations and desires. They endeavour to meet these demands and reach their goals. In this context, the quality of life emerges. The lack of great differences between the ideal life and the living conditions of people reflects the quality of life. Multiple factors are examined when measuring the quality of life of a population. For example; household education services, individual happiness, satisfaction with public services, satisfaction with social security and health services, satisfaction with legal services, satisfaction with public services, hope level, social values. In the light of these findings, the issue of satisfaction with public services was discussed. When examining the issue of satisfaction with public services, especially gender and place of residence variables were taken into consideration.

Adana province was selected as the sample group. The study mainly used secondary data analysis technique. In this research, which was designed from a descriptive sociological study type, satisfaction indicators of public services were used as the main data source in the life satisfaction research conducted by TURKSTAT as the basic data set.

Key Words: Adana, Quality of Life, Social Security, Education, Municipal Services, Special Provincial Administration Services.

MERSİN'İN GASTRONOMİ ROTASI POTANSİYELİNE YÖNELİK BİR DEĞERLENDİRME

Ozan GÜLER

Gürkan AKDAĞ

Abdullah AKMAZ

ÖZET

Gastronomi turizmi, alternatif bir turistik yaklaşım olarak her geçen yıl daha fazla bireyin ilgisini çekmektedir. Bireysel gelirlerdeki artış, eğitim seviyesinin yükselmesi ve boş zaman unsurlarının değerlendirilmesine yönelik alternatif yaklaşımlar, gastronomi turizmi hareketlerini geliştirmektedir. Son on yıldır gastronomi motivasyonu temelli seyahatlerde önemli artışlar yaşanmıştır. Bilhassa sürdürülebilirlik ve yerel yemek yaklaşımlarının turistlerce benimsenmesi ve bireylerin yaşadıkları deneyimleri sosyal medya üzerinden yaygın olarak paylaşmaları gastronomi turizmini daha da popüler hale getirmektedir. Bu noktada gastronomi turizmin önemli araçlarından birisi de Gastronomi Rotaları” olmuştur. Gastronomi rotaları hem yerel yemeklerin varlığının korunması hem de sürdürülebilir turistik gelişim açısından yerel yönetimler ve turizm girişimcileri için önemli bir fırsat olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada bir destinasyonun gastronomi rotası olarak kabul edilmesi için gereken kriterlerden hareketle Mersin’in gastronomi rotası olma potansiyeli incelenecektir. Böylelikle Doğu Akdeniz Mutfağı’nın önemli ev sahiplerinden birisi olan Mersin’in gastronomi turizmi potansiyeline yönelik de sonuçlar ortaya koyulabilecektir.

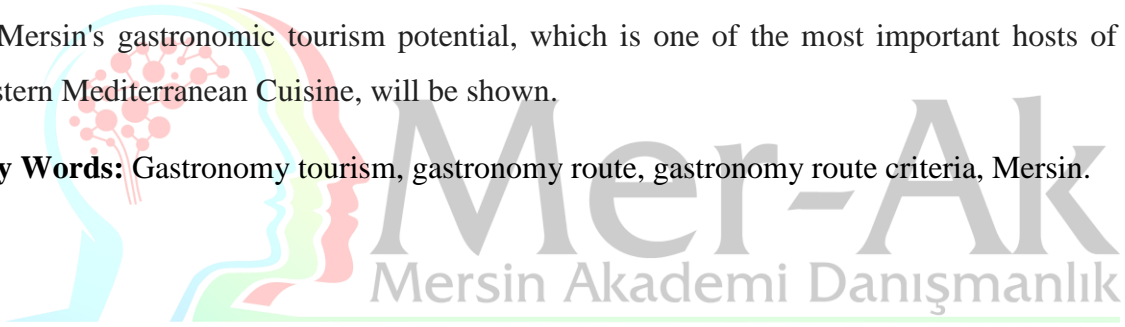
Anahtar Kelimeler: Gastronomi turizmi, gastronomi rotası, gastronomi rotası kriterleri, Mersin.

AN EVALUATION FOR MERSİN'S GASTRONOMY ROUTE POTENTIAL

ABSTRACT

Gastronomy tourism attracts more and more individuals every year as an alternative touristic approach. Alternative approaches to increase in individual incomes, increase in education level and evaluation of leisure time elements are developing gastronomic tourism movements. There have been significant increases in gastronomy motivation-based travels over the last decade. In particular, the adoption of sustainability and local food approaches by tourists and the widespread sharing of experiences by social media make gastronomic tourism even more popular. At this point, one of the important tools of gastronomy tourism was “Gastronomy Routes”. Gastronomy routes are considered an important opportunity for local administrations and tourism entrepreneurs both in terms of preserving the existence of local dishes and sustainable touristic development. In this study, the potential of Mersin as a gastronomy route will be examined based on the criteria to be considered as a gastronomy route. Thus, the results of Mersin's gastronomic tourism potential, which is one of the most important hosts of the Eastern Mediterranean Cuisine, will be shown.

Key Words: Gastronomy tourism, gastronomy route, gastronomy route criteria, Mersin.

MERSİN SARIKEÇİLİ YÖRÜKLERİ'NİN ÇADIR DİKİMİNDE YEMEK KÜLTÜRÜ

Serpil YALIM KAYA

Nurcan BEKTARİM

ÖZET

Anadolu'ya göç eden Oğuz Türklerinden konar-göçerler, “Yörük” ve “Türkmen” olarak anılmaktadır. Yörükler, Türk Dil Kurumu tarafından “Hayvancılıkla geçinen, genellikle Toroslar’ da yaşayan göçebe Türk oymağı, Türkmen” olarak ifade edilmiştir. Yörüklük göçebe tarzı bir yaşam biçimidir. Günümüzde Yörüklerin birçoğunun hayat şartlarının Yörük yaşam şartlarına kıyasla daha rahat ve kolay olması, tarım ve ormancılığın artmasına bağlı olarak otlak alanların azalmaya başlaması, vb. sebeplerden dolayı yarı ya da tam yerleşik hayata geçtiği bilinmektedir. Bugünün Anadolu’sunda hala Yörük hayat tarzını tam anlamıyla yaşayanlar biri Mersin’in ilçelerinde yaşayan Sarıkeçili Yörükleridir. Türkiye’de, yıllardan bu yana her bölgesinde farklı etnik grupların akınlarına uğramış bir geçiş noktası olduğundan, bölgeden bölgeye, yöreden yöreye, hatta şehirden şehre harmanlanmış mutfak kültürüne sahip olduğu bilinmektedir. Bu mutfak kültürünün önemli bir parçası da Anadolu’ya yerleşen Yörüklerdir. Konar-göçer yaşayan Yörüklerin başlıca gıdaları yaşam tarzlarından dolayı et ve süt ürünleri olduğu bilinmektedir. Geçmişte Yörük mutfağında yer alan yayık tereyağı, ak katık, lor, peynir, çökelek, sac kavurma, hoşmerin, toğga çorbası (toyga), paskulak kavurması, taş soğanı yemeği, toklubası boranisi, peynir bükmesi, lorlu gözleme, arapaşı, domates civesi, hibes, köle, un helvası, bulamaç, dolaz gibi yemeklerin birçoğunun günümüzde pek yapılmadığı belirtilmektedir. Bu çalışmada Mersin Sarıkeçili Yörüklerinin “çadır dikme günü” üç farklı alanda izlenmiş ve çadır dikiminde sunulan merasim yemek ve tarifleri yüz yüze görüşme yoluyla kayıt altına alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yörük, Sarıkeçili, konar-göçer, çadır, yemek kültürü.

CULINARY CULTURE OF MERSIN SARIKECILİ YORUKS DURING NOMANIC TENT MAKING

ABSTRACT

The nomads from the Oghuz Turks who migrated to Anatolia are called, Yoruk and Turkmen Türk. The nomads are expressed as, the nomadic Turkish tribe who lives in livestock and usually live in the Taurus “by the Turkish Language Association. Yoruks is a nomadic way of life. Nowadays, the life conditions of many of the nomads are more comfortable and easier compared to the nomadic living conditions, the declining of grassland areas due to the increase of agriculture and forestry, etc. half or full resident life is known for the reasons. Today in Anatolia, the Yoruks life style of living fully living in one of the districts of Mersin's Sarıkeçili Yoruks. In Turkey, since that year from each of the different ethnic groups suffered raids of a transition point, from region to region, locality to locality, it is even known to have a culinary culture blended from city to city. An important part of this culinary culture is Yoruks settled in Anatolia. The nomadic nomads are known to be meat and dairy products due to their lifestyle. In the past, chopped butter, concentrated yogurt (ak katik), curd, cheese, cottage cheese, meat roasting, cheesecake, toyga soup, mushroom roast, onion dish, clover borani, cheesy pastry, curd pancake, arapaşı, tomato civesi, halva, slurry, dolaz are not done today. In this study, at the “Yoruk tent-making day” of the Mersin Sarıkeçili Yoruks was observed in three different areas and the ceremoni food recipes were recorded.

Key Words: Yoruk, Sarıkeçili, nomads, nomads tent, culinary culture.

HAZIR, HIZIR, HAMUR: MAKARNA MI? NOODLE MI?

Serpil YALIM KAYA

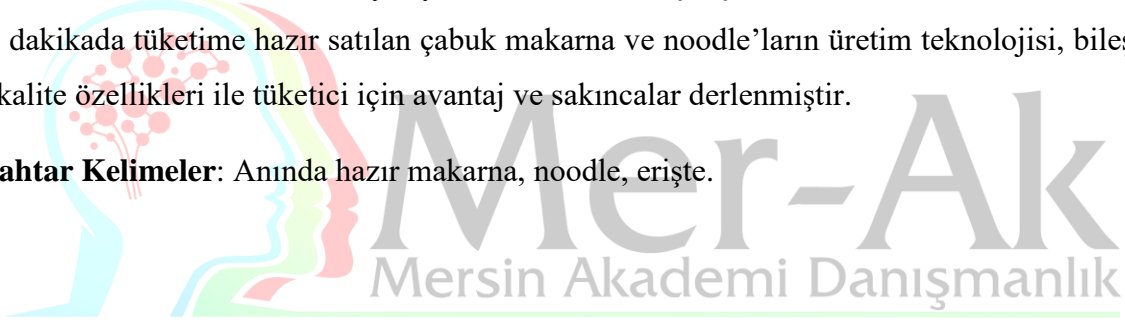
Fatma ŞAHMURAT

İlhan SEVCAN

ÖZET

Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de şehirleşmenin ve çalışma hayatının bir sonucu olarak hızlı ve kolay hazırlanan yemek alışkanlıklarına olan talepte sürekli artış olduğu bilinmektedir. Gıda sektör haberlerine göre Türkiye'de hızlı, hazır makarna ve noodle yemek konusunda üretim yapan ya da yapmayı planlayan firma sayısında artış olduğu düşünülmektedir. Uzakdoğu mutfağından çıkan ve dünyanın dört bir yanına yayılan erişte benzeri 'noodle' üzerinde araştırma yapan bazı bilim insanları, hazır satılan noodle için tüketicileri sakıncalarından dolayı uyarmaktadırlar. Bu çalışmada üzerine eklenen sıcak suyla 3-5 dakikada tüketime hazır satılan çabuk makarna ve noodle'ların üretim teknolojisi, bileşim ve kalite özellikleri ile tüketici için avantaj ve sakıncalar derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anında hazır makarna, noodle, erişte.

READY, FAST, DOUGH: PASTA OR NOODLES?

ABSTRACT

In Turkey, as in the world, as a result of urbanization and the demand for quick and easy working life prepared food habits are known to be constantly growing. According to the food industry news in Turkey, there is an increase in the number of firms about planning to production of ready to eat, instant pasta and noodles. Some scientists who are researching on noodle that emerge from the Far East cuisine and spread all over the world are warning consumers for their noodles. In this study, the production technology, the advantages and disadvantages for the consumer, composition and quality characteristics of the instant pasta and noodles which are sold to consumption after preparation with adding hot water and waiting for 3-5 minutes, have been reviewed.

Key Words: Instant pasta, noodle, egg noodle.

PAMUKLU DENİM KUMAŞLARIN MUKAVEMETLERİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA

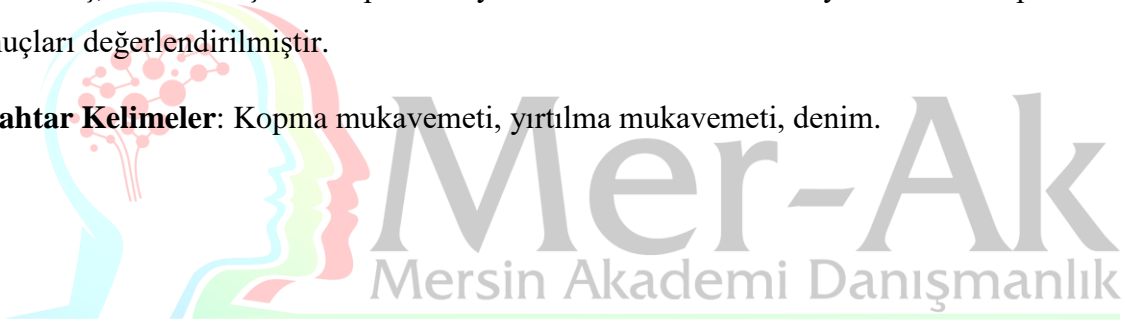
Gamze KILIÇ

Füsun DOBA KADEM

ÖZET

Denim kumaş yüzyıllar önce kullanılmaya başlayan fakat hala popülerliğini kaybetmeyen bir kumaş türüdür. Denim kumaşın en belirgin özelliği; çözümlü ipliğinin indigo boyar madde ile boyanmış, atkı ipliklerinin ise boyanmamış yani beyaz ya da ekru olmasıdır. Denim kumaş halk arasında blue jean olarak adlandırılır ve özellikle spor giyimde kullanılan dayanıklı ve kullanışlı bir kumaş türüdür. Bu çalışmada ipliği boyalı denim gömleklik kumaşlar incelenmiş, bu kumaşların kopma ve yırtılma mukavemeti deneysel olarak tespit edilerek sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kopma mukavemeti, yırtılma mukavemeti, denim.

AN EXPERIMENTAL STUDY ON THE STRENGTH OF COTTON DENİM FABRİCS

ABSTRACT

Denim fabric is a type of fabric that has been used many years ago but still does not lose its popularity. The most distinctive feature of denim fabric; the warp yarn is dyed with indigo dyestuff and the weft yarns are unpainted, ie white or ecru. Denim fabric is called blue jean among the people and is a durable and useful type of fabric especially used in sportswear. In this study, dyed denim shirting fabrics were examined and the breaking and tear strength of these fabrics were determined experimentally and their results were evaluated.

Key Words: Tensile strength, tear strength, denim.

OKUMA BECERİLERİNDE PIRLS VE EPIRLS PROJELERİ

Ali CİN

Cenk AKAY

ÖZET

Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi-Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS), katılımcı ülke öğrencilerinin okuma becerilerindeki başarı durumlarını belirlemeyi ve bu başarı durumlarını diğer katılımcı ülke öğrencilerinin okuma becerilerindeki başarılarıyla kıyaslamayı amaçlayan geniş çaplı bir projedir. PIRLS resmi İngilizce web sayfasında sunulan bilgilere göre PIRLS, Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu ile yakın iş birliği içerisinde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Boston Koleji Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması ve PIRLS Uluslararası Çalışma Merkezi tarafından yönetilmektedir. PIRLS 2001, 2006, 2011, 2016 yıllarında uygulanmış; 2021 yılında uygulanacak olan PIRLS uygulamasının çalışmaları ise sürdürülmektedir. PIRLS 2016 projesinde 50 ülke ve 11 kıyaslama kurumu olmak üzere toplam 61 katılımcı yer almıştır. PIRLS; 4. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerindeki durumlarını belirlemenin yanı sıra öğrencilerin okuma becerilerini etkileyeceği düşünülen cinsiyet, öğrenme için ev kaynakları, ailenin okumayı sevme durumu, okul hayatına başlama öncesi okuryazarlık aktiviteleri gibi farklı değişkenler üzerine geniş bilgi toplamaktadır. Okuma kaynaklarının çeşitlenmesiyle birlikte okuma becerisi kavramının kapsamı genişlemiş ve çevrimiçi okuma becerisi kavramı ortaya çıkmıştır. ePIRLS ise öğrencilerin çevrimiçi okuma becerilerini belirlemeyi amaçlayan bir projedir. ePIRLS resmi İngilizce web sayfasında sunulan bilgilere göre ePIRLS, öğrencilerin çevrimiçi okurken bilgiyi edinme ve kullanma yeteneklerinin bilgisayar tabanlı değerlendirilmesidir. ePIRLS çevrimiçi okuma başarıları ölçeği, ülkelerin 4. sınıf öğrencilerinin PIRLS okuma başarıları ölçeklerindeki performanslarına göre çevrimiçi okuma performansını incelemelerine olanak tanımaktadır. Bu çalışmanın amacı da 2016 PIRLS ve ePIRLS projelerine katılan ülkelerin okuma becerilerine yönelik yapılan değerlendirmelerin sunulması amaçlanmıştır. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım&Şimşek,2006).

Anahtar Kelimeler: Okuma becerileri, çevrimiçi okuma becerileri, PIRLS, ePIRLS.

PIRLS AND EPIRLS PROJECTS IN READING SKILLS

ABSTRACT

Progress in International Reading Skills (PIRLS) is a large-scale project aimed at identifying the success of students in reading skills and comparing them with their achievements in reading skills. According to the PIRLS official English web site, PIRLS is managed by the International College of Mathematics and Science Trends Research and PIRLS International Study Center in the United States in close cooperation with the International Education Achievement Assessment Organization. PIRLS was implemented in 2001, 2006, 2011, 2016; The work of PIRLS, which will be implemented in 2021, is ongoing. In the PIRLS 2016 project, a total of 61 participants, 50 countries and 11 benchmarking institutions, took part. PIRLS; In addition to identifying the status of 4th grade students in reading skills, the student collects a wide range of information on different variables such as gender, which is thought to affect the students' reading skills, home resources for learning, liking to read the family, and literacy activities before starting school life. With the diversification of reading resources, the concept of reading skills has expanded and the concept of online reading has emerged. ePIRLS is a project that aims to identify students' online reading skills. According to the ePIRLS official English website, ePIRLS is a computer-based assessment of the ability of students to acquire and use information while they are online. The ePIRLS online reading achievement scale allows countries to study online reading performance on 4th grade students' PIRLS reading achievement scales. The aim of this study is to present the evaluations of the reading skills of the countries participating in the 2016 PIRLS and ePIRLS projects. Document analysis method was used in the study. Document review includes the analysis of written materials containing information about the facts or facts that are intended to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2006).

Key Words: Reading skills, online reading skills, PIRLS, ePIRLS.

2011'DEN 2023'E YETİŞKİN BECERİLERİ ARAŞTIRMALARINDA PIAAC'A BİR BAKIŞ

İsmail KARAKUŞ

Cenk AKAY

ÖZET

OECD tarafından yürütülen Yetişkin Becerileri Araştırması (Survey of Adult Skills-PIAAC), uluslararası anlamda yetişkin becerilerini değerlendirme ve analiz programıdır. PIAAC'ın bir parçası olarak gerçekleştirilen ana anket 'Yetişkin Becerileri Anketi'dir. Anket, yetişkinlerin anahtar bilgi işleme becerilerindeki (sözel, sayısal, teknoloji zengin ortamda problem çözme) yeterliklerini ölçmekte; evde, işte ve daha geniş sosyal ortamlarda bu becerilerini nasıl kullandıkları hakkında bilgi ve veri toplamaktadır (<http://www.oecd.org/skills/piaac/>). Atasoy'a (2018) göre PIAAC, yetişkinlerin gelişimlerini izleme ve hayat döngüsü içinde gelişen yeni becerileri destekleme konusunda ülkelere ve politika yapıcılara önemli veriler sunmaktadır. Kirsch ve Lennon (2017) hem ülkelerin kendi içinde hem de ülkeler arasında yetişkinlerin profillerini sağlayabilecek yeni bir değerlendirme yapabilmek, kişisel ve toplumsal başarının temelini oluşturduğu düşünülen bilgi, beceri ve yeterlikleri ölçmek amacıyla PIAAC'a ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Bu çalışmanın amacı da PIAAC araştırmasının birinci ve ikinci döngüleri hakkında kapsamlı bilgi sunmaktır. Birinci döngüde (2011-2017) Türkiye'nin ve genel olarak araştırmaya katılan diğer ülkelerin başarı durumları incelenmiş, ikinci döngü (2021-2022) için ise yeniden yapılacak döngünün içeriği hakkında bilgi toplanmıştır. Araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek,2006). Sonuç olarak OECD'nin 2016 yılında Türkiye ile ilgili hazırladığı raporda Türkiye'nin diğer ülkeler ile kıyaslandığında yetişkinlerin hem sözel ve sayısal hem de teknoloji yoğun ortamlarda problem çözme becerilerinde ortalamanın altında kalmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı rapora göre; okuma becerileri ve sayısal beceriler alanlarında Japonya'dan araştırmaya katılan yetişkinler en yüksek ortalamaya sahipken, teknoloji zengin ortamda problem çözmede ise Yeni Zelanda'dan araştırmaya katılan yetişkinler en yüksek ortalamaya ulaşmışlardır

Anahtar Kelimeler: Yetişkin becerileri, PIAAC, sözel beceriler, sayısal beceriler, teknoloji zengin ortamda problem çözme becerileri.

A REVIEW OF THE PIAAC FROM 2011 TO 2023 IN ADULT SKILLS RESEARCH

ABSTRACT

The Adult Survey of Adult Skills (PIAAC), conducted by the OECD, is an international program for the evaluation and analysis of adult skills. The main survey as part of the PIAAC is the Adult Skills Survey. The questionnaire measures the competencies of adults in key information processing skills (literacy and numeracy skills and the ability to solve problems in technology-rich environments); collects information and data on how they use these skills at home, at work and in wider social settings (<http://www.oecd.org/skills/piaac/>). According to Atasoy (2018), PIAAC provides important data to countries and policy makers in monitoring the development of adults and supporting new skills that develop in the life cycle. Kirsch and Lennon (2017) stated that PIAAC is needed to measure new knowledge, skills and competences which are the basis of personal and social success. The aim of this study is to provide comprehensive information about the first and second cycles of PIAAC research. While in the first cycle (2011-2017) the overall success of Turkey and other countries were examined, in the second cycle the content of the cycle was investigated. Document review method was used in the study. Document review includes the analysis of written materials containing information about the facts or facts that are intended to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2006). Consequently according to the OECD PIAAC report (2016), it was concluded that the average scores of the adults in Turkey (in literacy and numeracy skills and the ability to solve problems in technology-rich environments) were below the average score of the countries. According to the same report; adults who participated in the study in Japan in the area of literacy skills and numeracy skills had the highest average scores, while in technology-rich environment problem solving, adults from New Zealand reached the highest average.

Key Words: Adult competencies, PIAAC, literacy skills, numeracy skills, ability to solve problems in technology-rich environments.

YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE CALLAN YÖNTEMİ

Berivan HASGÜL

Cenk AKAY

ÖZET

Dünyada ve ülkemizde İngilizcenin yabancı dil veya ikinci dil olarak öğretiminde her geçen gün farklı yöntem ve teknikler geliştirilerek dilin öğrenilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Düünden bugüne, dil öğrenme sürecinde ihtiyaçlar, ilgiler ve beklentiler değıştikçe dil öğretiminde de bu faktörler göz önünde bulundurularak İngilizce dil öğretim yöntemlerine de farklı yöntemler eklenmekte veya var olan yöntemler geliştirilmektedir. Türkiye’de ilkokul 2.sınıftan başlayarak yükseköğretim seviyesine kadar İngilizce öğretimi yapılmaktadır. Fakat bireylerin, Türkiye Yeterlikler Çerçevesinde yer alan yabancı dil yeterliliği açısından arzu edilen seviyeye ulaşamadıkları gözlenmektedir. Bu durum hem öğretmenleri hem de öğrenenleri yakından ilgilendirmektedir. Çünkü dil öğretiminde yöntem; öğreneni amaçlarına kolaylıkla ulaştırmada kullanılacak en önemli öğretim unsurlarından birisidir. Bireylerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre şu an var olan öğretim yöntemleri daha önceki yöntemlerin uygulamada eksik kalan yönlerini tamamlamak adına şekillenmektedir. Çeşitli öğretim yöntemlerinin ders içerisinde kullanımına karar verilmesi ise öğretmenin, bireyin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak karar vermesine neden olmaktadır. İngilizcede var olan öğretim yöntemlerine 1960’larda Callan yöntemi eklenmiştir. Callan yöntemi Türkiye’de çok sık kullanılan bir yabancı dil öğretim yöntemi değildir. Callan Yöntemi Organizasyonu’nun resmi web sitesinde yer alan bilgiler incelendiğinde; bu yöntemin İngilizceyi yoğun bir şekilde öğretmek için tasarlandığı görülmektedir. Bu öğretim yöntemine göre, öğretmen sürekli sorular sormakta ve öğrenci dili olabildiğince dinlemekte ve kullanmaktadır (<https://www.callan.co.uk/the-method/>). Bu araştırmanın amacı Callan yöntemini tanıtmak ve uygulamada nasıl gerçekleştiğini anlatmaktır. Araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım&Şimşek,2006).

Anahtar Kelimeler: İngilizce öğretimi, İngilizce öğretim yöntemleri, Callan yöntemi.

CALLAN METHOD IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

ABSTRACT

In the world, teaching English as a foreign language or as a second language develops different methods and techniques. Since the needs, interests and expectations change in the language learning process, different methods are added to the English language teaching methods or the existing methods are developed. English education from primary school to higher education level from the 2nd year in Turkey is made. But individuals, located in Turkey Qualifications Framework is observed not reach the desired level in terms of foreign language proficiency. This situation concerns both teachers and learners. Because the language teaching method; It is one of the most important teaching elements that will be used to deliver the learner easily. According to the interests and needs of individuals, the current teaching methods are shaped to complete the missing aspects of the previous methods in practice. Deciding the use of various teaching methods in the course causes the teacher to decide by considering the needs of the individual. Callan method was added to teaching methods in English in 1960s. Callan method is not used very often a foreign language teaching method in Turkey. When the information on the official website of the Callan Method Organization is examined; this method is designed to teach English intensively. According to this teaching method, the teacher always asks questions and the student listens, and uses the language as much as possible (<https://www.callan.co.uk/the-method/>). The aim of this study is to introduce the Callan method and to explain how it is performed in practice. Document review is used as a method of this study. Document review includes the analysis of written materials containing information about the facts or facts that are intended to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2006).

Key Words: English instruction, English instruction methods, Callan method.

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE DANSIN GÜCÜ: MALKE ROSENFELD

Hatice Gözde UYSAL

Cenk AKAY

ÖZET

Matematik dersi, öğrenme öğretme süreçleri karmaşık formüllerden, işlem yapma becerisinden ya da sonsuz sayılardan ibaret soyut bir ders olarak görüldüğünden öğrencilerin sıkıcı bulduğu ve zorlandığı bir derstir. Öğrencilerin görüşlerinin alındığı birçok çalışmada matematiğe dair yapılan benzetmelerde korku, özgüven eksikliği ve matematiğe karşı olumsuz tutumlar geliştirildiği ortaya çıkmıştır. Birçok eğitim bilimciye göre öğrenme sürecinde ne kadar çok duyu aktif hale getirilirse o kadar anlamlı ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşebileceği ifade edilmiştir. Matematik öğretiminde öğrencinin hem derse karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlamak hem de derste anlamlı ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrencinin aktif olarak öğrenme etkinliklerinin içinde yer alması, sınıf içinde hareket etmesine izin verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu yüzden matematiğe karşı geliştirilen olumsuz tutumların önüne geçmek için pek çok farklı öğretim yöntemleri denenmiştir. Dansla öğretim yöntemi de bu yöntemlerden bir tanesidir (<http://www.malkerosenfeld.com/>). Bu çalışmanın amacı bir dans eğitmeni ve matematik araştırmacısı olan Malke Rosenfeld'in dansı matematiğe entegre etme süreçleri ve matematik öğretiminde dansı nasıl kullandığının sunulmasıdır. Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım&Şimşek,2006). Bu çalışmada ayrıca dansla matematik öğretiminin nasıl yapıldığını gösteren videolarda incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik öğretimi, dansla matematik, tüm bedenle öğrenme.

THE POWER OF THE DANCE IN MATH INSTRUCTION: MALKE ROSENFELD

ABSTRACT

The mathematics lesson is a lesson where students are found boring and difficult because their learning teaching process is seen as an abstract lesson consisting of complex formulas, process skills or infinite numbers. In many studies in which students' opinions were obtained, it was revealed that in analogies about mathematics, fear, lack of confidence and negative attitudes towards mathematics were developed. According to many educators, it is stated that the more sensory and active learning can be realized in the learning process. In mathematics teaching, it is thought that the student should be actively involved in learning activities and be allowed to act within the classroom in order to enable the student to develop positive attitude towards the course and also to realize meaningful and permanent learning in the course. Therefore, many different teaching methods have been tried to prevent negative attitudes developed against mathematics. Teaching with dance is one of these methods (<http://www.malkerosenfeld.com/>). The aim of this study is to present Malke Rosenfeld, a dance instructor and mathematics researcher, to the processes of integrating dance into mathematics and how to use dance in mathematics teaching. Document analysis method was used in the study. Document review includes the analysis of written materials containing information about the facts or facts that are intended to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2006). In this study, it was also investigated in videos showing how to teach mathematics with dance.

Key Words: Math instruction, math with dance, whole body learning.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVİRİMİÇİ SOSYAL AĞLARI ÖĞRETİM AMAÇLI KULLANMALARI İLE DİJİTAL OKURYAZARLIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Berivan HASGÜL

Cenk AKAY

ÖZET

Mobil teknolojilerin yaygınlaşması ve teknolojik araçların kullanım sıklığının artmasıyla, sosyal ağlara bağlanmanın giderek kolaylaştığı gözlemlenmektedir. Ortaya çıkan birçok sosyal ağ sitelerinin, insanlar arasındaki iletişimi, bilgi alışverişini ve işbirliğini arttırdığı düşünülmektedir. Bu sürecin öğrenme ve öğretme kısmında oldukça etkili bir şekilde kullanıldığı ve buna bağlı olarak eğitim amaçlı sosyal ağ sitelerinin ve uygulamalarının yaygınlaştığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının çevrimiçi sosyal ağları öğretim amaçlı kullanmaları ile dijital okuryazarlıkları arasında bir ilişkinin incelenmesi ve belirtilen değişkenlerine yönelik mevcut durumunun ortaya konulmasıdır. Araştırma ilişkisel tarama yönteminde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 215 kadın 85 erkek öğrenci olmak üzere 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 300 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Çevrimiçi Sosyal Ağları (ÇSA) Öğretim Amaçlı Kullanma Ölçeği, Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve kişisel bilgiler formu kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda öğretmen adaylarının çevrimiçi sosyal ağları öğretim amaçlı kullanmaları ile dijital okuryazarlıkları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının çevrimiçi sosyal ağları öğretim amaçlı kullanma düzeyleri bölümlere göre anlamlı bir farklılık gösterirken cinsiyete ve sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri sınıfa, bölüme ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi Sosyal Ağlar, dijital okuryazarlık, öğretmen adayı.

AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PRESERVICE TEACHERS' USE OF ONLINE SOCIAL NETWORKS FOR TEACHING AND THEIR DIGITAL LITERACY

ABSTRACT

With the spread of mobile technologies and increasing frequency of use of technological tools, it is observed that it becomes easier to connect to social networks. Many emerging social networking sites are thought to increase communication, information exchange and collaboration among people. It is seen that the learning and teaching part of this process is used in a very effective way and accordingly social networking sites and applications for educational purposes become widespread. The purpose of this study is to examine the relation between the use of online social networks for teaching and the digital literacy of pre service teachers studying at a public university, and to present the current state of the mentioned variables of the pre service teachers. The method of the study is correlational survey method. The sample of the study consisting of 215 female 85 male students was 300 pre service teachers in 3rd and 4th classes. Use of Online Social Networks (OSN) for Instructional Purpose Scale, Digital Literacy Scale and personal information form were used as data collection tools. As a result of the research, it was found that there was a positive relationship between pre service teachers' use of online social networks for teaching and their digital literacy. In addition, the use of online social networks for instructional purpose levels of pre service teachers showed a significant difference according to departments, while there was no significant difference between gender and class. The level of digital literacy of teacher candidates did not show a significant difference according to class, department and gender.

Key Words: Online social networks, digital literacy, pre service teachers.

**PROFESYONEL, AMATÖR VE SEDANter FUTBOL OYNAYANLARIN
FİZİKSEL, FİZYOLOJİK VE MOTORİK ÖZELLİKLERİNİN
TESPİTİ VE DEĞENLENDİRİLMESİ,
ANAEROBİK DAYANIKLILIKLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER**

Emre SERİN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; profesyonel, amatör ve sedanter olarak futbol oynayanların fiziksel, fizyolojik ve motorik özelliklerinin tespiti ve değerlendirilmesi aynı zamanda anaerobik dayanıklılıklarını etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Araştırmaya katılanların % 36,7'si (n= 22) Profesyonel ve % 31,7'si (n= 19) amatör düzeyde futbol oyuncusu iken % 31,7'si de (n= 19) sedanter grupta bulunmaktadır. [ortalama yaş 22,65± 3,68 yıl; boy uzunluğu 1,76 ± ,10 cm; vücut ağırlığı 71,94 ± 8,53 kg; beden kütle indeksi (BKİ) 22,96 ± 2,46 kg/m²] olmak üzere toplam 60 kişi gönüllü olarak katılmıştır. Çalışma sonucunda ulaşılan parametreler; beden kitle indeksi, sağ ve sol bacak kas miktarı ortalaması, mineral miktarı, protein miktarı, istirahat kalp atım ortalamaları, ısınma sonrası kalp atım ortalamaları, anaerobik dayanıklılık seviyeleri, spor yapma yaşlarıdır. Bulgular incelenliğinde istirahat kalp atımları sıra farklarına göre düşük değerden büyük değere doğru gruplar sıralandığında farkın anlamlı olduğu görülmüştür ($X^2 = 36,935$, $p<0,05$). Hesaplanan sıra ortalama değerlerine bakıldığında; katılanların İstirahat kalp atımı değişkeni bakımından profesyonel olanlar (815,41), Sedanter olanlar (50,21) ve amatörler (29,89) biçiminde sıralanmaktadır. Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre ısınma sonrası kalp atım değişkenine göre yine grupların sıra farkları incelendiğinde amatör ve sedanter gruplar arasındaki sıra farkı anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 35,935$, $p<0,05$). Anaerobik dayanıklılık değişkeni bakımından incelendiğinde gruplar arasındaki sıra farkları anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 31,812$, $P<0,05$). Grupların sıra ortalama değerleri profesyonel (15,14), amatör (33,11) ve sedanterler (45,68) biçiminde olduğu görülmektedir. Yine analiz sonuçlarına göre spor yaşı bakımından grupların sıra farkları anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 30,736$, $p<0,05$). Grupların sıra ortalama değerleri incelendiğinde profesyoneller (44,18), amatörler (31,11) ve Sedanterler (14,05) olarak sıralandığı anlaşılmaktadır. Yine bulgulara göre çoklu doğrusal regresyon analiz sonuçları anlamlıdır [$F(5,54) = 9,91$, $p<0,05$]. Düzeltilmiş R² değeri. 43'tür. Bu sonuç, anaerobik dayanıklılığı %43 düzeyindeki varyans BKİ, istirahat kalp atımı, spor yapma yaşları, mineral ve protein miktarları

tarafından açıklanabilmektedir. Ancak, Beta katsayıları incelendiğinde; tüm bağımsız değişkenler regresyon modeline dahil edildiğinde anaerobik dayanıklılığı açıklamada sadece ısınma sonrası kalp atımı ($\beta= ,43$; $t= 3,98, p<0,05$) ve spor yapma yaşı ($\beta= -,41$; $t= -3,85, p<0,05$) değişkenlerinin anlamlı katkısı varken, diğer değişkenler olan BKİ ($\beta= ,16$; $t= 1,46, p>0,05$), mineral miktarları Kg ($\beta= -,18$; $t= 1,55, p>0,05$) ve protein miktarları ($\beta= ,16$; $t= 1,47, p>0,05$) değişkenlerinin modele anlamlı katkıları bulunmamaktadır. Buna göre; ısınma sonrası kalp atımının ve spor yapma süresinin anaerobik dayanıklılığa anlamlı katkısı olduğu düşünüldüğünde kişilerin düzenli olarak spor yapmaları ve spora başlamadan önce ısınma yapmaları gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anaerobik dayanıklılık, kalp atımı, beden kütle indeksi, futbol

**PROFESSIONAL, AMATEUR AND SEDANTER FOOTBALL PLAYERS
PHYSICAL, PHYSIOLOGICAL AND MOTORIZED PROPERTIES
DETECTION AND REPLACEMENT,
FACTORS AFFECTING ANAEROBIC RESISTANCE**

ABSTRACT

The aim of this study is; The determination of physical, physiological and motoric features of football players as professional, amateur and sedentary is also the determination of the factors affecting their anaerobic endurance. 36.7% (n = 22) of the participants were professional and 31.7% (n = 19) were amateur soccer players and 31.7% (n = 19) were in the sedentary group. [mean age 22.65 ± 3.68 years; height 1.76 ± 10 cm; body weight $71,94 \pm 8,53$ kg; Total body mass index (BMI) was 22.96 ± 2.46 kg / m². As a result of the study; body mass index, mean and right leg muscle amount, amount of mineral, amount of protein, resting heart rate averages, post-warming averages, anaerobic endurance levels, age of sporting. In the examination of the findings, it was seen that the difference was significant when the groups were rested from the lower values to the values of resting heart rate ($X^2 = 36,935$, $p < 0,05$). Looking at the calculated mean values; The resting heart rate variable is the professional ones (815,41), the sedentary ones (50,21) and the amateurs (29,89).

According to the results of Kruskal Wallis H test, the difference between the amateur and sedentary groups was statistically significant ($X^2 = 35,935$, $p < 0,05$). When anaerobic endurance was examined in terms of variables, the difference between the groups was significant ($X^2 = 31,812$, $P < 0,05$). The mean values of the groups are professional (15,14), amateur (33,11) and sedentary (45,68). According to the results of the analysis, it was found that the difference between the groups in terms of sports age ($X^2 = 30,736$, $p < 0,05$). When the average values of the groups are examined, it is understood that the professionals (44,18), amateurs (31,11) and sedentary (14,05) are listed. According to the findings, multiple linear regression analysis results were significant [$F(5,54) = 9,91$, $p < 0,05$]. The corrected R² value is .43. This result can be explained by variance BMI, resting heart rate, sporting age, mineral and protein content at 43% anaerobic endurance. However, when Beta coefficients are examined; when all the independent variables were included in the regression model, only the post-warming heart rate ($\beta = .43$; $t = 3.98$, $p < 0.05$) and the age of sport ($\beta = -.41$; $t = -3.85$) in the explanation of anaerobic endurance. ($p < 0.05$), while the other variables of BMI ($\beta = .16$; t

= 1.46, $p > 0.05$), mineral quantities of Kg ($\beta = -, 18$; $t = 1.55$, $p > 0.05$) and protein content ($\beta =, 16$; $t = 1.47$, $p > 0.05$) do not make any significant contribution to the model. According to this; Considering that heart beat and sports time make a significant contribution to anaerobic endurance after warming, it is concluded that people should do sports regularly and warm up before starting sports.

Key Words: Anaerobic endurance, heart beat, body mass index, football.

“PETEK KİTAPLARIM” İSİMLİ HİKÂYE KİTAPLARININ 1. SINIF ÖĞRENCİLERİ DÜZEYİNDE OKUDUĞUNU ANLAMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yasemin ÇAKICI

Serdarhan Musa TAŞKAYA

ÖZET

Çocuk edebiyatı içinde hikâyeler, çocukların en çok çok ilgisini çeken türlerden biridir. Bu nedenle öğretmenler sınıf kitaplığında en çok hikâye kitaplarına yer vermektedir. Hikâye kitapları okul öncesinden itibaren okullarda eğitim öğretim amaçlı olarak yararlanılan türlerin başında gelmektedir. Öğretmenlerin hikâye kitaplarını seçerken ne amaçla kullanacaklarını bilmeler önemlidir. Hikâyeler okunduktan sonra öğrencilerin hikâyeden ne anladıkları, neler öğrendikleri belirlenmelidir. Bu çalışmada Erdem Çocuk yayınlarından çıkan ve içinde 15 adet kitaptan bulunan “Petek Kitaplarım” serisi 1. sınıf öğrencilerinin bu kitapları okuduktan sonra ne ölçüde anladıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu sette bulunan 10 kitap çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışma bir devlet ilkokulunda 1. sınıfta okumakta olan 30 öğrenci ile yürütülmüştür. Her öğrenciye aynı kitabı okuması için 1 hafta süre verilmiştir. Okunan kitapların arkasında bulunan 6 açık uçlu soru her haftanın pazartesi günü sınıfta öğrencilere yöneltilmiştir. Soruların doğru cevabı 1 puan ve her sınav toplam 6 puan üzerinden değerlendirilmiştir. 10 hafta sonunda öğrenci kaç kitap okuduysa ona göre ortalama alınmıştır. Sınavlardan ortalamaya göre en yüksek 5.8 ve en düşük 2,5 puan alındığı tespit edilmiştir. Sınıf ortalaması ise 6 üzerinden 4.28 puan çıkmıştır. Bu sette yer alan kitaplardan alınan puanlara göre 26 kişi sınıf ortalamasının üstünde puan aldığı görülmüştür. Bu da sınıfın bu setteki kitapları okuduğunu anlamada başarılı olduğunu şeklinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, ilkokul, okuma, okuduğunu anlama.

**EVALUATION OF THE STOREY BOOKS ‘ PETEK
KİTAPLARIM’ UNDERSTANDING THAT THE STUDENTS OF THE 1st CLASS
BOOKS ON THE LEVEL**

ABSTRACT

In children's literature, stories are one of the most interesting genres of children. For this reason, the teachers mostly include story books in the class library. Story books are one of the species used for educational purposes in schools since the pre-school age. It is important that teachers know what they are going to use for choosing story books. After the stories are read, students should understand what they understand and what they learn from the story. In this study, it was tried to determine the extent to which the first grade students of the ları Petek Books ölçü series, which was published in 15 books by Erdem Çocuk publications, had read these books. 10 books in this set were included in the study. The study was carried out with 30 students studying in the first grade in a public primary school. Each student was given 1 week to read the same book. The six open-ended questions behind the books read were directed to the students on the Monday of the week. The correct answer to the questions was 1 point and each exam was evaluated on a total of 6 points. At the end of 10 weeks, the student was able to read how many books she had received. According to the average score of the highest 5.8 and the lowest score was found to be 2.5. The grade average was 4.28 points out of 6. According to the scores taken from the books in this set, 26 people were rated above the grade average. This is considered to be successful in understanding that the class read the books in this set.

Key Words: Children's literature, primary school, reading, reading comprehension.

“PETEK KİTAPLARIM” İSİMLİ HİKÂYE KİTAPLARININ 1. SINIF ÖĞRENCİLERİ DÜZEYİNDE OKUDUĞUNU ANLAMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yasemin ÇAKICI

Serdarhan Musa TAŞKAYA

ÖZET

Çocuk edebiyatı içinde hikâyeler, çocukların en çok çok ilgisini çeken türlerden biridir. Bu nedenle öğretmenler sınıf kitaplığında en çok hikâye kitaplarına yer vermektedir. Hikâye kitapları okul öncesinden itibaren okullarda eğitim öğretim amaçlı olarak yararlanılan türlerin başında gelmektedir. Öğretmenlerin hikâye kitaplarını seçerken ne amaçla kullanacaklarını bilmeler önemlidir. Hikâyeler okunduktan sonra öğrencilerin hikâyeden ne anladıkları, neler öğrendikleri belirlenmelidir. Bu çalışmada Erdem Çocuk yayınlarından çıkan ve içinde 15 adet kitaptan bulunan “Petek Kitaplarım” serisi 1. sınıf öğrencilerinin bu kitapları okuduktan sonra ne ölçüde anladıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu sette bulunan 10 kitap çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışma bir devlet ilkokulunda 1. sınıfta okumakta olan 30 öğrenci ile yürütülmüştür. Her öğrenciye aynı kitabı okuması için 1 hafta süre verilmiş. Okunan kitapların arkasında bulunan 6 açık uçlu soru her haftanın pazartesi günü sınıfta öğrencilere yöneltilmiştir. Soruların doğru cevabı 1 puan ve her sınav toplam 6 puan üzerinden değerlendirilmiştir. 10 hafta sonunda öğrenci kaç kitap okuduysa ona göre ortalama alınmıştır. Sınavlardan ortalamaya göre en yüksek 5.8 ve en düşük 2,5 puan alındığı tespit edilmiştir. Sınıf ortalaması ise 6 üzerinden 4.28 puan çıkmıştır. Bu sette yer alan kitaplardan alınan puanlara göre 26 kişi sınıf ortalamasının üstünde puan aldığı görülmüştür. Bu da sınıfın bu setteki kitapları okuduğunu anlamada başarılı olduğunu şeklinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, ilkokul, okuma, okuduğunu anlama.

**EVALUATION OF THE STOREY BOOKS ‘ PETEK
KİTAPLARIM’ UNDERSTANDING THAT THE STUDENTS OF THE 1st CLASS
BOOKS ON THE LEVEL**

ABSTRACT

In children's literature, stories are one of the most interesting genres of children. For this reason, the teachers mostly include story books in the class library. Story books are one of the species used for educational purposes in schools since the pre-school age. It is important that teachers know what they are going to use for choosing story books. After the stories are read, students should understand what they understand and what they learn from the story. In this study, it was tried to determine the extent to which the first grade students of the ları Petek Books ölçü series, which was published in 15 books by Erdem Çocuk publications, had read these books. 10 books in this set were included in the study. The study was carried out with 30 students studying in the first grade in a public primary school. Each student was given 1 week to read the same book. The six open-ended questions behind the books read were directed to the students on the Monday of the week. The correct answer to the questions was 1 point and each exam was evaluated on a total of 6 points. At the end of 10 weeks, the student was able to read how many books she had received. According to the average score of the highest 5.8 and the lowest score was found to be 2.5. The grade average was 4.28 points out of 6. According to the scores taken from the books in this set, 26 people were rated above the grade average. This is considered to be successful in understanding that the class read the books in this set.

Key Words: Children's literature, primary school, reading, reading comprehension.

UYGULANMIŞ BİR AKİFER ISI DEPOLAMA SİSTEMİNİN TEORİK OLARAK İNCELENMESİ

Nihan AYDIN ERTUĞRUL

Nihan HATİPOĞLU BAĞCI

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Bir akifer ısı 1 enerji depolama sistemi (ATES) genellikle akiferin ısı 1 geri kazanım veriminin sistemin performansını belirlediği basınçlı ve suya doymuş akiferlere uygulanır. Tekli dublet tipi ATES sistemlerinde, performans değerlendirmesi için termal geri kazanım oranı ve enerji dengesi oranı yaygın olarak kullanılırken, çoklu dublet tipi sistemler için termal girişim yoğunluğu tercih edilmektedir. Bu teorik parametrelere ek olarak, ekonomik ve çevresel performans parametreleri de ATES sistemlerinin tasarımında önemli rol oynamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, mevcut çalışma, bu sistemlerin yatırım ve operasyonel etkilerini konvansiyonel bir iklimlendirme sistemiyle karşılaştırmak için Hollanda'da uygulanan bir ATES sisteminin enerji tüketimi ve CO₂ emisyonlarının bir değerlendirmesini sunmaktadır. Sonuçlar, ATES sisteminin ekonomik yararının, iklim koşullarındaki yıllık değişimlere ve girdi enerjisinin birim fiyatlarına bağlı olduğunu göstermektedir. Ek olarak, ATES sisteminin CO₂ salınımının, yüksek COP değerleri sayesinde, gaz ve elektrikle çalışan geleneksel sistemlere kıyasla genellikle daha düşük olduğu gözlenmiştir.

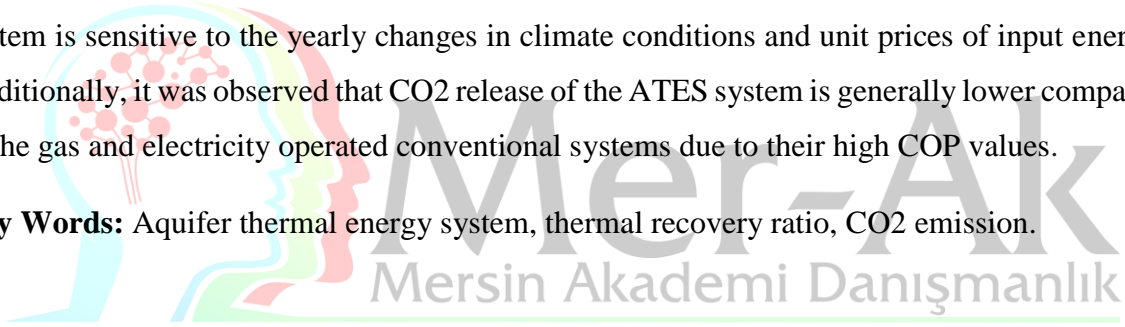
Anahtar Kelimeler: Akifer ısı 1 enerji depolama sistemi, termal geri kazanım oranı, CO₂ emisyonu.

A THEORETICAL INVESTIGATION OF AN ACTUAL AQUIFER THERMAL ENERGY STORAGE SYSTEM

ABSTRACT

An aquifer thermal energy storage system (ATES) is commonly applied within confined and water-saturated aquifers in which the thermal extraction efficiency of the aquifer determines the performance of the system. For mono doublet type ATES systems, thermal recovery ratio and energy balance ratio are commonly used for the performance assessment whereas thermal interference intensity is preferred for the multi-doublet systems. In addition to these theoretical parameters, economic and environmental performance parameters play important roles regarding the design of ATES systems. From this point of view, this study presents an evaluation of energy consumption, and CO₂ emissions of an ATES system applied in Netherlands to compare its investment and operational impact of this systems with those of a conventional air conditioning systems. Results exhibit that economic benefit of this ATES system is sensitive to the yearly changes in climate conditions and unit prices of input energy. Additionally, it was observed that CO₂ release of the ATES system is generally lower compared to the gas and electricity operated conventional systems due to their high COP values.

Key Words: Aquifer thermal energy system, thermal recovery ratio, CO₂ emission.

ATES SİSTEMLERİNDE TERMAL KAZANIMIN YERALTINDA ISI TAŞINIMI TEORİSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Nihan AYDIN ERTUĞRUL

Zübeyde HATİPOĞLU BAĞCI

Özgür Lütfi ERTUĞRUL

ÖZET

Yenilenebilir enerjinin giderek önem kazandığı günümüzde akiferlerde termal enerji depolama sistemleri (ATES), büyük ölçekli ve uzun süreli termal enerji depolama potansiyelleri sayesinde dünya çapında dikkat çekmektedir. Bu teknik genel olarak akiferde atık ısının depolanmasını ve daha sonra ısı talebi dönemlerinde geri kazanılmasını sağlamaktadır. ATES sistemleri, küresel ısınmaya ilişkin artan kaygılarla birlikte sağladığı enerji kazanımlarıyla fosil yakıt kullanımını azaltmanın uygun bir yöntemi olarak da yeniden dikkat çekmektedir. ATES sistemlerinin geliştirilebilmesi için yeraltı ortamında termal enerji taşınımını düzenleyen fiziksel süreçlerin iyi anlaşılması gerekmektedir. Yeraltında ısı taşınımı teorisi akiferde termal enerji depolama tekniğinin anlaşılmasında kilit rol oynayarak verimli ATES sistemlerinin tasarımını oluşturan önemli hususlardan biridir. Bununla birlikte, ATES sistemlerinin toplam enerji kazanımını belirleyen ana parametrelerden biri de termal enerji kazanım verimliliği olup bu değer, depolama metodu özelliklerine ve akifere özgü hidrojeolojik koşullara bağlıdır. Bu amaçla, bir akifer termal enerji depolama sistemi tasarımında ısı kaybı mekanizmasını daha iyi anlayabilmek için yeraltında ısı taşınımı teorisi değerlendirilmiştir. Ayrıca, ATES sistemlerinin optimizasyonu için yeraltı suyu taşınımı, dispersiyon ve adveksiyon mekanizmaları ile oluşan ısı kayıplarının etkileri termal kazanım verimliliği açısından değerlendirilmiştir. Son olarak da, kuyu filtre uzunluğunun termal yarıçapa (L/R_{th}) olan oranı için en uygun tasarım değerinin, 1 ile 4 arasında bir değere sahip olması ve bu oranın, artan yeraltı suyu akış hızları ile birlikte azalması gerektiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akifer Termal Enerji Depolama, Yeraltında Isı Taşınımı, Isıl Geri Kazanım Verimliliği.

AN ASSESMENT OF HEAT RECOVERY IN ATES SYSTEMS BASED ON SUBSURFACE HEAT TRANSFER THEORY

ABSTRACT

In today's world where renewable energy is becoming more important, aquifer thermal energy storage systems have received worldwide attention owing to their potential for large-scale and long-term thermal energy storage applications. In general, this technique ensures that the waste heat is stored in the aquifer and is then recovered during periods of heat demand. With growing concerns about global warming, this concept is receiving renewed attention as an appropriate method for conserving energy and reducing fossil fuel use. In order to design ATES systems, physical processes governing the thermal energy transport in underground environment need to be well understood. Theory of subsurface heat transport plays a key role in contributing to this understanding therefore it is an indispensable tool in the design of efficient ATES facilities. In addition, thermal recovery efficiency is one of the main parameters determining the overall energy gain efficiency of ATES systems and is affected by storage specifics and site-specific hydrogeological conditions. For this purpose, theory of subsurface heat transport was briefly evaluated in this study in order to gain a closer insight into the heat loss mechanism during the design process of an aquifer thermal energy storage system. Moreover, the effects of the displacement by ambient groundwater, dispersion and conduction mechanisms on the recovery efficiency were evaluated for the optimization of ATES systems. Finally, it is suggested that the optimal design value for the ratio of well screen length over thermal radius (L/R_{th}) has a flat optimum between a value of 1 and 4 and this ratio should decrease with increasing ambient groundwater flow velocities.

Key Words: Aquifer Thermal Energy Storage, Subsurface Heat Transport, Thermal Recovery Efficiency.

AYAK BİLEĞİ ESNEKLİĞİNİN DİNAMİK DENGE VE KUVVET ÜZERİNE ETKİSİ

İnci KESİLMİŞ

Manolya AKIN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı 12-14 yaş grubu çocuklarda ayak bileği dorsi-plantar fleksiyon esnekliğinin kuvvet ve dinamik denge üzerine etkisinin araştırılmasıdır. Araştırmaya 30 bayan 30 erkek olmak üzere 60 kişi gönüllü olarak katılmıştır. LaFayette marka dijital el dinamometresi ile quadriceps, hamstring, plantar fleksiyon ve dorsifleksiyon kas kuvveti ölçülmüştür. Dinamik denge ölçümleri Prokin Tecnobody kullanılarak çift ayak, sağ-sol ayak için 30sn süresince ölçülmüştür. Esneklik ölçümleri Patterson Medical, Sammons Preston, Six-Piece Goniometer Set kullanılarak aktif ölçüm şeklinde yapılmıştır. İstatistiksel işlemlerde dağılım normal olmadığı için korelasyon analizlerinde spearman korelasyon katsayısı kullanılmış, cinsiyete bağlı karşılaştırma analizlerinde mann whitney u analizi kullanılmıştır. Sağ ayak dorsifleksiyon ile sağ ayak dinamik denge ($r=-.355$), sol ayak dinamik denge ($r=-.276$), ve çift ayak antero posterior salınım ($r=.287$) arasındaki ilişki anlamlıdır. Sol ayak dorsifleksiyon ile sağ ayak dinamik denge ($r=-.317$), sol ayak dinamik denge ($r=-.363$), ve çift ayak antero posterior salınım ($r=.297$) arasındaki ilişki anlamlıdır ($p<.05$). Sağ plantar fleksiyon ile sağ ayak dinamik denge ($r=.318$), sol ayak dinamik denge ($r=.306$) arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ayrıca sol ayak plantar fleksiyon ile sağ ayak dinamik denge ($r=.274$) ve sol ayak dinamik denge ($r=.326$) arasındaki ilişkide anlamlıdır ($p<.05$). Cinsiyete bağlı karşılaştırmalarda ise sağ ve sol dorsifleksiyon açıları arasındaki fark bayan katılımcılar lehine anlamlı bulunurken, sol plantar fleksiyon açısı arasındaki fark erkek katılımcılar lehinedir. Sağ Fleksiyon Peak kuvveti dışındaki bütün kuvvet değişkenleri arasında cinsiyete bağlı farklılıklar istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı bulunmuştur ($p<.05$). Esneklik değerlerinde ise sağ-sol plantar fleksiyon hareket açısı bayan katılımcılar lehine istatistiksel olarak anlamlı bulunurken sol dorsifleksiyon erkekler lehine anlamlı bulunmuştur ($p<.05$). Korelasyon analizlerinde cinsiyete bağlı herhangi bir ilişki gözlenmemiştir. Antrenmandan bağımsız olarak sedanter bireylerde de ayak bileği esnekliğinin dengeyi sağlamada önemli bir role sahip olduğu söylenebilir. Dolayısı ile günlük aktiviteler için çok önemli olan denge yeteneğine katkı sağladığından dolayı ayak bileği esnekliğinin

geliştirilmesine yönelik hareketlerin yapılması önerilebilir. Kadın ve erkeklerin yürüyüş kinematiği birbirinden farklıdır. Kadınlarda erkeklere göre daha fazla kalkaneal eversiyon ve ön ayak varus gözlenmektedir. Dolayısıyla bayan katılımcılarda gözlenen plantar fleksiyon açısı farklılıkları bu sebepten kaynaklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Plantar Fleksiyon, Dorsifleksiyon, Plantar Fleksiyon Kuvveti, Dorsifleksiyon Kuvveti, Dinamik Denge.

THE EFFECT OF ANKLE FLEXIBILITY ON STRENGTH AND DYNAMIC BALANCE

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the effect of plantar-dorsiflexion range of motion on strength and dynamic balance in 12-14 age group children. The study included 30 females of 30 males totally 60 children participated as volunteers. The strength was measured for the quadriceps, hamstring, plantar flexion and dorsiflexion muscles group with the LaFayette digital hand dynamometer. Dynamic balance was measured by using Prokin TecnoBody for bipedal, right-left foot for 30sec. The flexibility measured by Patterson Medical, Sammons Preston, Six-Piece Goniometer Set was used. In the statistical analysis, spearman correlation coefficient was used for correlation analysis, and mann whitney u analysis was used in gender-based comparison analysis. The correlation between right dorsiflexion and right dynamic balance ($r = -.355$), left dynamic balance ($r = -.276$), and bipedal anterior posterior sway ($r = .287$) were significant. The correlation between left dorsiflexion and right dynamic balance ($r = -.317$), left dynamic balance ($r = -.363$), and bipedal antero posterior sway ($r = .297$) were significant ($p < .05$). The correlation between right plantar flexion and right dynamic balance ($r = .318$) and left foot dynamic balance ($r = .306$) was statistically significant. Furthermore, the correlation between left plantar flexion and right dynamic balance ($r = .274$) and left dynamic balance ($r = .326$) were significant ($p < .05$). The difference between right and left dorsiflexion angles is significant in favor of female participants, while the difference between left plantar flexion angle is in favor of male participants. Gender-related differences were found to be statistically significant in favor of males ($P < .05$) except right flexion peak. On the other hand, the right-left plantar flexion range was found to be statistically significant in favor of the female participants, while left dorsiflexion was significant in favor of males ($p < .05$). In the correlation analyzes, no gender related relationship was observed. It can be said that ankle range of motion has an important role in balance of sedentary individuals regardless of the training. Therefore, it is advisable to develop the ankle range of motion as it contributes to the balance ability, which is very important for daily activities. Walking kinematic of males and females is different. Females have more calcaneal eversion and anterior foot varus than males. Therefore, plantar flexion angle differences observed in female participants may be caused by this reason.

Key Words: Plantar Flexion, Dorsiflexion, Plantar Flexion Strength, Dorsiflexion Strength, Dynamic Balance.

TAZE KESİLMİŞ ‘SİYAH’ TURP KALİTESİNE UV-C IŞINLAMA UYGULAMASININ ETKİSİ

Ayşe Tülin ÖZ

Büşra ERYOL

ÖZET

Yapılan çalışmada, ‘Siyah’ turp çeşidine ait örnekler hasat edildikten sonra kontrol, UV-C 5 dk, UV-C 15 dk uygulamaları olmak üzere üç farklı uygulama yapıldıktan sonra taze kesilmiş turp örnekleri polipropilen kaplar içerisinde %90 nisbi nem koşullarında 0 °C sıcaklıkta 9 gün boyunca muhafaza edilmiştir. Uygulama yapılan turp örneklerinde uygulamaların etkilerini belirlemek amacı ile 3 gün aralıklarla fiziksel (tekstür, renk (L, a, b, hue, Chroma)), mikrobiyolojik analizler yapılmış ve etilen miktarı belirlenmiştir. Bu çalışmada taze tüketilen minimum işlenmiş turplara UV-C uygulamasının etkisini belirlemek amaçlanmıştır. UV-C uygulaması taze kesilmiş ‘Siyah’ turplarda etilen üretimini sınırlandırırken, turp tekstür değerini artırmıştır. Isıl olmayan teknolojilerin daha fazla tercih edildiği günümüzde UV-C uygulamasının taze kesilmiş siyah turp çeşidinde 9 günlük ürün raf ömrünün korunmasında tek başına ve çeşitli kombinasyonlarla kullanılacak yeni teknolojilerden biri olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: UV-C, etilen, tekstür, ‘Siyah’, turp.

THE EFFECT OF UV-C BEAM TREATMENT ON THE FRESH –CUT ‘BLACK’ RADISH QUALITY

ABSTRACT

In the study, after the samples of 'Black' radish varieties were harvested then treated with UV-C for 5 min, UV-C for 15 min and control treatment to compare UV-C treatment after three different applications all treated fresh-cut radish samples were stored throughout 9 days at 0 °C with 90% relative humidity. In order to determine the effects of the applications on the fresh-cut radish samples of physical (texture, color (L, a, b, hue, Chroma)), microbiological quality and ethylene production rate were analyzed at 3 days intervals during 9 days storage. In this study, it is aimed to determine the effect of UV-C application on freshly consumed fresh-cut black radishes. UV-C application decreased ethylene production of black radishes and increases textured value. We concluded that UV beam treatment is preferred among non-conventional technologies.

Key Words: UV-C, ethylene, texture, ‘Black’, radish.

İNŞAAT SEKTÖRÜ ÇALIŞANLARINDA ERGONOMİK RİSK FAKTÖRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Abdullah Oğuzhan BAŞTÜRK

İrem ERSÖZ KAYA

ÖZET

İnşaat sektörü, Türkiye’de bulunan üretim sahalarını doğrudan ilgilendiren, ülkenin gelişmesine ve ülke ekonomisine kayda değer bir katkı sunan sektörlerden biridir. İnşaat sektörü, özellikle 20’nci yüzyıl boyunca ilerlemiş teknolojik gelişmelerden sonra ciddi manada değişikliğe uğramıştır. 100-150 yıl kadar önce yapılması mümkün görünmeyen veya yapımı çok zaman alan yüksek yapılar, havalimanları, pistler, barajlar, endüstriyel fabrikalar, tesisler yapılı hale gelmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte üretilen makinaların ve inşaat araç gereç ve malzemelerinin inşaat sektöründe kullanımı sonucunda bu seviyeye ulaşılmıştır. Geçtiğimiz yüzyıl boyunca hayatın ve bilimin her yönünde yaşanan muazzam teknolojik gelişmeler, inşaat işkolunda ihtiyaç duyulan araç gereç ve malzemelerin farklılaşmasına ve gelişmesine, farklı şekillerde kullanılmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler kendileri ile beraber meslek hastalıklarını da ortaya çıkartmıştır. Gerek kimyasal gerek biyolojik gerekse fiziksel tehlikelerden kaynaklı birçok hastalık baş göstermiş ve insan sağlığını etkilemeye başlamıştır. Gelişen teknoloji ile beraber ülkemizdeki inşaat sektörü de ortaya çıkan ihtiyaçları giderecek derecede gelişmiş ve işkolu olarak inşaat ön plana çıkmaya başlamıştır. Yurt içi ve yurt dışında çeşitli önemli projelere imza atılmasıyla beraber, inşaat sektörü, alt dallarıyla beraber ekonominin parlayan yıldızı haline gelmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda, inşaat sektöründe meslek hastalıkları, iş ve işçi sağlığı ile iş ve işçi güvenliği hususları daha da önemli hale gelmiştir. Türkiye’nin, sosyal ekonomik ve kültürel olarak bütünleşme gayreti bulunan Avrupa Birliği, inşaat sektöründe meslek hastalıkları ve güvenlik konularında önemli kriterlere sahiptir. Özellikle yurt dışı inşaat faaliyetlerinde Türk inşaat firmaları çok fazla yer almaya başladığı için Avrupa standartlarına uymak zorunda kalmışlardır. Bunun yanında Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne girme çabalarının doğal sonucu olan uyum çalışmaları kapsamında, inşaat sektörümüzdeki iş ve işçi güvenliği olumlu şekilde etkilenmektedir. Sektörde faaliyet gösteren birçok işçi ve çalışan, kimyasal, fiziksel ve biyolojik etkilerden dolayı meslek hastalığına yakalanmaktadır. Bunun yanında iş esnasında ortaya çıkan tehlikeli durumlar sonucunda oluşan kazalarda yaralanmalar veya ölümler meydana gelmektedir. Yetersiz mevzuat, yetersiz denetim ve kontrol ile eğitim eksikliği gibi sebeplerden dolayı işçi sağlığı, iş ve işçi güvenliği

hususlarında tatmin edici seviyeye ulaşamadığında, bu durumdan ülke ekonomileri de olumsuz etkilenmektedir. İş ve işçi kazaları ile meslek hastalıkları sonucu, yetişmiş ve kaliteli işgücü kaybı yaşanmasından dolayı, güvenli çalışma koşullarının oluşturulması bakımından toplumsal duyarlılık, farkındalık ve bilinç de önem arz etmektedir. Bu çalışmada, ülkemizde inşaat sektöründe görülen meslek hastalıkları, işkolunun kendine has çalışma şartları, meydana gelen kaza ve olaylar araştırılmış, eksik olan hususlar tespit edilmiş ve alınması gereken önlemler ortaya konmuştur. Ayrıca inşaat sektöründe; kalıp işçiliği, duvar işçiliği, demir işçiliği gibi farklı aşamalarda, işe özgü belirlenen 21 farklı çalışma şekli üzerinde gözlemler gerçekleştirilmiş, REBA ve QEC yöntemleri ile değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sonucunda, inşaat sektöründe bina inşaatında çalışılan her dal için risk düzeyi yüksek olarak saptanmıştır. Bu sonuçlara göre inşaat sektöründeki tüm alanlarda, çalışan işçilerin kas iskelet sistemine zarar verildiği, el, kol, bilek, omuz, boyun, diz, bel ve sırt bölgelerinde sağlık sorunları meydana geldiği, uzun süre çalışan işçilerin tedavi görmek zorunda kaldığı anlaşılmıştır. Bu nedenle çalışma koşullarında belli değişiklikler ve iyileştirmeler yapılması, kullanılan malzemelerin uygun hale getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Çalışma hayatında her geçen gün sayıları artmakta olan kadınların, en az sosyal yaşamdaki rolleri kadar çalışma hayatındaki yerleri de oldukça önem taşımaktadır. Dünyada ve ülkemizde çalışma hayatında karşılaşılan iş kazaları ve ölümler, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan çalışma ve uygulamalara yönelik farkındalığın oluşturulmasını önemli kılmıştır. Bu çalışmada, çalışma hayatına hızla giren ve dünyadaki çalışanların %40'ını oluşturan kadın çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili farkındalıkları, iş kazası geçirme oranları ve çalışma hayatındaki deneyimleri ele alınmıştır. Bunun için 21 maddeden oluşan bir ölçek, farklı sektörlerdeki 52'si kadın çalışan olmak üzere 88 çalışana uygulanmıştır. Elde edilen anket sonuçlarının istatistiksel analizi için IBM SPSS 20 programı kullanılarak frekans analizleri yapılmıştır. Frekans analizleri sonuçları, çalışan kadınların genç yetişkin olmalarına rağmen iş yerlerindeki deneyimleri ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili farkındalıklarının yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: İnşaat Sektörü, Bina, Meslek Hastalıkları, İş Kazaları, İşçi Sağlığı ve Güvenliği.

EVALUATION OF ERGONOMIC RISK FACTORS IN EMPLOYEES IN CONSTRUCTION SECTOR

ABSTRACT

The construction sector is one of the sectors that directly concern production sites in Turkey and make a significant contribution to the country's development and the country's economy. The construction industry has undergone a serious change especially after the advanced technological developments during the 20th century. High-rise buildings, airports, runways, dams, industrial plants and facilities have been constructed which cannot be done 100-150 years ago or which take a lot of time. As a result of the use of machinery and construction tools and materials produced in the construction sector, this level has been reached. The enormous technological developments in every aspect of life and science over the last century have led to the differentiation and development of the tools and materials needed in the construction business, and their use in different ways. These developments together with them also revealed occupational diseases. Many diseases caused by both chemical, biological and physical hazards have emerged and have started to affect human health. With the developing technology, the construction sector in our country has been developed to meet the needs and the construction has started to come to the fore. With the signing of various important projects both in Turkey and abroad, the construction sector has become the shining star of the economy with its sub-branches. In line with these developments, occupational diseases, occupational health and work safety issues have become more important in the construction sector. Turkey's social, economic and cultural integration efforts with the European Union, on security matters and occupational diseases in the construction sector has important criteria. In particular, Turkish construction companies had to comply with European standards, as the Turkish construction companies began to take a large part in the construction activities abroad. Besides covered by corollary, harmonization of Turkey's efforts to join the European Union, construction occupational health and safety in our industry is affected in a positive way. Many workers in the sector are exposed to occupational diseases due to chemical, physical and biological effects. In addition, accidents occur as a result of dangerous situations that occur during work. Inadequate legislation, inadequate supervision and control due to lack of education due to reasons such as worker health, labor and labor safety issues can not be reached satisfactorily, this situation is affected negatively from the country's economies. Social sensitivity, awareness and consciousness are important in terms of creating safe working conditions due to labor and workers accidents and occupational diseases. In this study, the occupational diseases in the

construction sector, the specific working conditions of the business sector, the accidents and incidents that have occurred are investigated, the missing points are determined and measures to be taken are presented. Also in the construction industry; observations were made on 21 different types of work in different stages such as mold work, masonry, iron work, and evaluations were made with REBA and QEC methods. As a result of these evaluations, the risk level for each branch in the construction sector is determined to be high. According to these results, it has been understood that the musculoskeletal system is damaged in all areas of the construction sector and that health problems occur in the hands, arms, wrists, shoulders, neck, knees, waist and back, and long-term workers have to be treated. For this reason, it is concluded that certain changes and improvements are made in working conditions and the materials used should be made suitable.

Key Words: Female Employees, Occupational Health and Safety, Awareness, Work Accident.

DÖNGELE (KAHRAMANMARAŞ) KAPLICASININ TURİZM POTANSİYELİ VE BÖLGE HALKININ SOSYO-EKONOMİK YAPISINA ETKİSİ

İlkay AKGÜRBÜZ

Yağmur UYSAL

ÖZET

Bu araştırma, 1991 yılında Sır Barajı'nın altında kalan Döngel Kaplıcası suyunun tekrar bulunması üzerine Kahramanmaraş ve ülke turizmine kazandırılması ve Döngel Kaplıcası suyunun bölge halkının sosyo-ekonomik yapısına etkisini araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini Döngel mahallesinde yaşayan 2070 kişiden anket uygulanan gönüllü 100 katılımcı oluşturmuştur ve katılımcıların termal suyun tekrar bulunmasıyla Termal turizmin canlanması ve bölge halkının sosyo-ekonomik yapısına katkı sağlayıp sağlamamasına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla tarafımızdan geliştirilen 13 soruluk bir anket uygulanmıştır. Ayrıca yöredeki arazi gözlemi ve inceleme gezisi sırasında bölgedeki termal otel işletmecileri, yerel yöneticiler ve mülki idare yetkilileri ile görüşmeler yapılarak çeşitli bilgiler derlenmiştir. Döngel mahallesinde yaşayan ve araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, yaş grubu, aylık ortalama gelirleri, meslekleri ve eğitim durumlarına ilişkin özelliklerinin yüzde (%) ve frekans (f) değerleri alınmıştır.

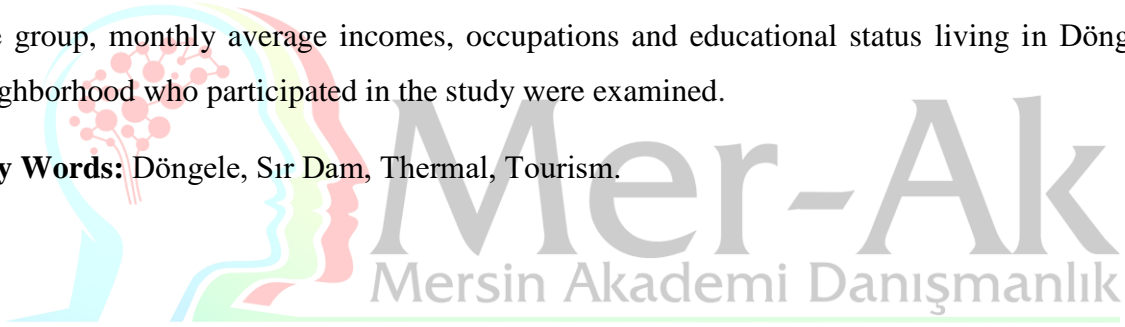
Anahtar Kelimeler: Döngel, Sır Barajı, Termal, Turizm.

THE EFFECT OF DÖNGELE SPRINGS (KAHRAMANMARAS) ON TOURISM POTENTIAL AND THE SOCIO-ECONOMIC STRUCTURE OF THE REGION

ABSTRACT

This research was carried out to determine the tourism potential of the village of Döngöle after the re-discovery of the Thermal Springs under the Sır Dam in 1991, and to investigate the effect of this Thermal Springs on the socio-economic structure of the people of the region. The samples of the study consisted of 100 participants who were lived in Döngöle neighborhood. In order to determine the views of the participants about the revival of thermal water, the revitalization of thermal tourism and their contribution to the socio-economic structure of the people of the region, a questionnaire which was developed by us was developed. In addition, during the field observations and tours in the region, various information has been collected by interviews with the thermal hotel operators, local administrators and the authorities in the region. The percentage (%) and frequency (f) values of the participants about their gender, age group, monthly average incomes, occupations and educational status living in Döngöle neighborhood who participated in the study were examined.

Key Words: Döngöle, Sır Dam, Thermal, Tourism.

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AHLAKİ UZAKLAŞMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Burhan PARSAK

Leyla SARAÇ

ÖZET

Amaç: Ahlaki uzaklaşma bireyin ya da grubun, normal ya da olağan olarak kabul edilen davranışlardan uzaklaşması ve bu etik olmayan davranışların sıklıkla ortaya çıkmasına bağlı olarak, bu davranışların normal/etik olduğuna ikna edildiği süreç olarak açıklanmaktadır. Özellikle öğrencilerine model oluşturacak öğretmen adaylarının ahlaki uzaklaşma eğilimlerinin ortaya konması önem taşımaktadır. Bu nedenle bu çalışmada beden eğitimi öğretmen adaylarının ahlaki uzaklaşma düzeylerinin sınıf ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya yaş ortalaması 21.55 (SS= 2.56) olan 84 kadın ve 87 erkek katılmıştır. Öğretmen adaylarının ahlaki uzaklaşma düzeylerini belirlemek için Bandura, Barbanelli, Caprara ve Pastorelli (1996) tarafından geliştirilen ve Yalçın, Şenyurt, Gültepe ve Coşkun (2016) tarafından Türkçeye çevrilen “Ahlaki Uzaklaşma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, seçenekleri 0 (Kesinlikle katılmıyorum) - 4 (Kesinlikle katılıyorum) arasında değişen 5’li Likert tipinde hazırlanmış olmakla birlikte, toplam 26 maddeden oluşmakta ve ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin ahlaki uzaklaşma düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin bu çalışma kapsamında elde edilen güvenilirlik katsayısı .91 olarak bulunmuştur.

Bulgular: Araştırmada elde edilen bulgular öğretmen adaylarının ahlaki uzaklaşma düzeylerinin, adayların öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre ($M_{1.sınıf}= 53.41$, $SS= 11.09$; $M_{2.sınıf}= 52.16$, $SS= 10.98$; $M_{3.sınıf}= 50.09$, $SS= 15.79$; $M_{4.sınıf}= 54.69$, $SS= 10.02$) değişiklik göstermediğini ortaya koymuştur, $p>.05$. Bununla birlikte kadın ve erkek adayların ahlaki uzaklaşma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur, $p<.05$. Bu bulgulara göre kadın adayların ($M_{kadın}= 49.67$, $SS= 12.16$) ahlaki uzaklaşma düzeylerinin, erkek adaylardan ($M_{erkek}= 55.31$, $SS= 11.79$) daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma bulguları beden eğitimi öğretmen adaylarının ahlaki uzaklaşma düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koyarken, sınıf değişkenine göre farklılaşmadığını, ancak cinsiyet değişkenine göre erkekler lehine farklılaştığını ortaya koymuştur. Bu bulgulardan yola çıkılarak, özellikle beden eğitimi öğretmen adaylarının, almış oldukları derslere bağlı olarak,

ahlaki uzaklaşma düzeylerinin değişikliğe uğramıyor olmasına yönelik, eğitim programına, konu ile ilgili dersler eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, öğretmen adayı, ahlaki uzaklaşma.

EXAMINING MORAL DISENGAGEMENT LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES

ABSTRACT

Purpose: Moral disengagement is explained as the process by which the individual or group is convinced that unethical/abnormal behaviors are normal/ethical due to the separation of behavior from normal or usual behaviors and the frequent emergence of these unethical behaviors. In particular, it is important to reveal the moral disengagement tendencies of physical education teacher candidates who will model their students. Therefore, in this study, it was aimed to determine whether moral disengagement levels of physical education teacher candidates differ according to the variables of grade and gender.

Method: The study included 84 females and 87 males with a mean age of 21.55 ($SD=2.56$). In order to determine the level of moral disengagement of physical education teacher candidates the “Moral Disengagement Scale”, which was developed by Bandura, Barbanelli, Caprara and Pastorelli (1996) and translated into Turkish by Yalçın, Şenyurt, Gültepe and Coşkun (2016), was used. The scale was prepared in 5-point Likert-type variants ranging from 0 (strongly disagree) to 4 (strongly agree) and it consists of a total of 26 items. The reliability coefficient of the scale was found to be .91.

Findings: The findings obtained from the study showed that the moral disengagement level of the physical education teacher candidates were similar according to the grade level of the candidates ($M_{1st\ grade}= 53.41, SD= 11.09; M_{2nd\ grade}= 52.16, SD= 10.98; M_{3rd\ grade}= 50.09, SD= 15.79; M_{4th\ grade}= 54.69, SD= 10.02$), $p>.05$. However, it was found that there was a significant difference between the moral disengagement level of female and male teacher candidates, $p<.05$. According to these findings, it was found out that the female candidates ($M_{female}= 49.67, SS= 12.16$) had higher moral divergence than male candidates ($M_{male}= 55.31, SS= 11.79$).

Conclusion and Suggestions: The findings of the research revealed that the moral disengagement levels of the teacher candidates were low and did not differ according to the grade variable; but differed according to the gender variable in favor of men. Based on these findings, it is recommended to add training courses related to the subject to the curriculum

especially for physical education teacher candidates in order not to change their moral disengagement levels depending on the courses they have taken.

Key Words: Physical education, teacher candidate, moral disengagement.

***LEPTOGLOSSUS OCCIDENTALIS* HEIDEMANN, 1910, (HETEROPTERA:
COREİDAE)'İN DOĞU AKDENİZ BÖLGESİNDEN İLK KAYDI**

Fatih AY TAR

Erdem HIZAL

ÖZET

Leptoglossus occidentalis (Heidemann, 1910) (Heteroptera: Coreidae) kuzey Amerika kıtasının yerli türüdür. Nimf ve erginleri bitkinin ibre, tomurcuk, sporofil, kozalak ve tohumlarıyla beslenir. Hem doğal yayılış alanında hem de sonradan istila ettiği bölgelerde önemli bir tohum zararlısıdır. Şu ana kadar *L.occidentalis* 40 kadar kozalaklı ağaç türünün tohumları üzerinde beslendiği bildirilmiştir. 1999 yılında Avrupa'ya bulaşan tür 10 sene içerisinde tüm kıtayı istila etmiştir. Zararlı, Türkiye'ye 2009 yılında Marmara Bölgesi'nden giriş yapmış ve ülkedeki yayılışını kısa sürede oldukça genişletmiştir. *L. occidentalis*'in Doğu Akdeniz bölgesindeki ilk örneğine 2015 yılında Karaisalı (Adana)'da *Pinus brutia* Ten. (Pinaceae Fam.) üzerinde saptanmıştır. Bunu 2016 yılında Gülnar (*P. brutia*), Hacıalanı-Erdemli (*P.brutia* ve *P.nigra* Arnold subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe), 2019 yılında Tekir-Tarsus (Mersin) (*P.nigra*) kayıtları takip etmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Leptoglossus occidentalis*, Doğu Akdeniz Bölgesi, Türkiye, Tohum zararlısı, istilacı, yabancı.

THE FIRST RECORD OF THE LEPTOGLOSSUS OCCIDENTALIS HEIDEMANN, 1910, (HETEROPTERA: COREIDAE) IN EASTERN MEDITERRANEAN REGION

ABSTRACT

Leptoglossus occidentalis (Heidemann, 1910) (Heteroptera: Coreidae) is native to North American continent. It's nymphs and adults feed on the needle leaf, bud, sporophyl, cones and seeds of plants. It is an important seed pest in both its natural distribution area and new areas. Until now, *L. occidentalis* has been determined to feed on seed of over 40 conifer species. It was introduced to Europe since 1999. *L. occidentalis* was recorded first time from the Marmara region of Turkey in 2009. The coreid has expanded its spread in the country in a short time. *L. occidentalis* was collected first time on *Pinus brutia* Ten. (Pinaceae Fam.) in Karaisalı (Adana) in the Eastern Mediterranean region in 2015. This was followed by Gülnar (*P.brutia*), Hacıalanı-Erdemli (*P.brutia* ve *P.nigra* Arnold subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe) in 2016 and Tekir-Tarsus (Mersin) (*P.nigra*) in 2019, respectively.

Key Words: *Leptoglossus occidentalis*, Eastern Mediterranean Region, Turkey, Seed harmful, Invasive, Alien.

ROTASYON BASKILI PAMUK/POLYESTER KARIŞIMLI KUMAŞTA BAZI PERFORMANS ÖZELLİKLERİNİN DENEYSEL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehmet AKBULUT

Füsun DOBA KADEM

Tuğrul OĞULATA

ÖZET

Tekstil sektöründe dokuma kumaşlarda hammadde olarak pamuk / polyester karışımli kumaşlar birçok olumlu özellikleri nedeniyle dış giyimde yaygın olarak kullanılmaktadır. Özellikle son yıllarda tüketici talepleri doğrultusunda bu kumaşların baskı ile renklendirilmesi tercih edilmektedir. Bu kapsamda, pamuk / polyester karışımli dokunmuş kumaş ön terbiye işlemine tabi tutulmuş ve ardından kumaş rotasyon baskı ile renklendirilmiştir. Rotasyon baskı sonrası kumaşa fikse, apre ve sanfor işlemleri uygulanmıştır. Pamuk/ polyester karışımli baskılı kumaşın baskı öncesi ve sonrası (yıkama sonrası stabilite, haslık, boncuklanma vb.) bazı performans özellikleri deneysel olarak belirlenmiş ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: rotasyon baskı, boncuklanma, çekmezlik, haslık.

EXPERIMENTAL EVALUATION OF SOME PERFORMANCE PROPERTIES OF ROTATION PRINTED COTTON / POLYESTER BLENDED FABRIC

ABSTRACT

In the textile sector, cotton / polyester blended fabrics as a raw material in woven fabrics are widely used in outerwear due to many positive properties. Especially in recent years, in line with consumer demands, it is preferred to color these fabrics with printing. In this context, cotton / polyester blended woven fabric was pre-treated and the fabric was colored by rotation printing. After the rotation printing, the fabric was fixed, finishing and shrinking processes were applied. Some performance characteristics of cotton / polyester blended fabric before and after printing (stability, fastness, pilling, etc.) are determined experimentally and the obtained results are evaluated.

Key Words: Rotation printing, pilling, shrinkage, fastness.

TÜRKİYE'NİN ENDEMİK TÜRLERİNDEN *VURALIA TURCICA*'NIN YAKIN AKRABA TÜRLERİ İLE OLAN BENZERLİK İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

DİLEK TEKDAL

ÖZET

Baklagiller, birçok farklı coğrafyada bulunan ve insanların temel besin kaynaklarından olan büyük bir familyadır. Zengin bir çeşitliliğe sahip olan baklagiller, taze olarak tüketilmelerinin yanında tıbbi amaçlı olarak da kullanılmaktadır. Ülkemizde olduğu gibi dünya genelinde de bireyler günlük besin gereksinimlerinin çoğunu protein içeriği yüksek olan baklagillerden karşılamaktadırlar. Baklagiller ailesi içerisinde yer alan *Vuralia turcica* ülkemiz endemiği olup Akşehir ve Eber göl ve çevresinde sınırlı alanda yayılım göstermektedir. Bu çalışma kapsamında, *V. turcica*, moleküler markörler aracılığıyla yakın akraba türleri ile karşılaştırılmıştır. Çalışma için gerekli bitkisel materyalin sağlanmasında, *V. turcica* ve yakın akraba türlerine ait tohumlar Nezahat Gökyiğit Botanik bahçesinden temin edilmiştir. Tohumlar, sera'da çimlendirilmiş ve gelişen bitkiciklerin morfolojik gözlemleri yapılmıştır. Bitkiciklerin genç ve taze yaprak örneklerinden genomik DNA izolasyonu yapılmış ve izole genomik DNA'lar ileri moleküler analizler için kullanılmıştır. Morfolojik ve moleküler çalışmalardan elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Çalışma bulgularının türe morfolojik olarak benzer diğer türlerin ayırımında tercih edilebilir özelliklerin belirlenmesine yönelik çalışmalar için araştırmacılara yeni kapılar açacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fabaceae, genomik DNA, moleküler markör, Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, *Vuralia turcica*.

Çalışmada kullanılan bitkisel materyallerin temininde desteklerini esirgemeyen Ali Nihat Gökyiğit Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi'ne teşekkürlerimi sunarım.

INVESTIGATION OF TURKEY'S ENDEMIC SPECIES *VURALIA TURCICA*'S SIMILARITY RELATIONSHIP WITH ITS CLOSE RELATIVE SPECIES

ABSTRACT

Legumes are a large family that exists in many different geographies and is one of the essential nutritional sources of people. Legumes, which have a rich variety, are used for medical purposes as well as being consumed fresh. Individuals in the world as well as in our country meet most of their daily nutritional requirements from high-protein legumes. *Vuralia turcica* within the family of Fabaceae is endemic in Turkey and is distributed in a limited area with Akşehir and Eber Lake and its environments. In this study, *V. turcica* is compared with its close relatives by developed molecular markers. Seeds of *V. turcica* and its close relatives were obtained from Nezahat Gökyiğit Botanical Garden. Seeds were germinated in the greenhouse, and morphological observations of the growing plants were made. Genomic DNA was isolated from young and fresh leaf samples of plantlets, and isolated genomic DNAs were used for further molecular analysis. Data obtained from morphological and molecular studies were compared. It is thought that the study findings will open new windows for the researchers to determine preferable properties in the differentiation of morphologically similar species to *V. turcica*.

Key Words: Fabaceae, genomic DNA, molecular marker, Nezahat Gökyiğit Botanical Garden, *Vuralia turcica*.

The author expresses appreciation to the Ali Nihat Gökyiğit Foundation, Nezahat Gökyiğit Botanical Garden for providing research materials for the study.

EFSANELERDEKİ MİTİK DÜŞÜNCENİN İSLAMİ DÜŞÜNCEYE DÖNÜŞMESİNİN TEORİK PROBLEMLERİ

Galib SAYILOV

ÖZET

Efsane, mitik bakış açısıyla yakından bağlantılıdır. Mitin dünyayı anlatma fonksiyonu efsanelerde açıkça gösterilir. Efsaneler ayrıca, mitler gibi dünyanın nasıl oluştuğunu ve onun farklı bileşenlerinin nasıl ortaya çıktığını da açıklar. Efsanelerin ve mitlerin idea, içerik ve işlevsellik özelliklerinin benzerliği mitleri tanımlamamıza izin vermez. Mitler, mit dönemin bakış açısını yansıtan bir yaratılış kavramına sahiptir, ancak efsanelerin toplumda böyle bir sosyal-ideolojik işlevi yoktur. Onlar sadece halk geleneğinin yaşatıldığı ortamlarda gerçek olan folklor(konuşulan, dinlenen) metinleridir.

Anahtar Kelimeler: İslam, efsane, etiyoloji, mit-İslam dönüşümleri, İslami düşünce.

Теоретические проблемы перехода мифической идеи к исламской идее в легендах

Резюме

Жанр легенды тесно связан с мифическим мировоззрением. Объяснительная функция мифа в легендах проявляется в открытой форме. Они, как и мифы, разъясняют, как был сотворен мир, как были созданы его отдельные элементы. Но схожесть их содержания и функции не дает нам возможности их идентифицировать. Так как, если мифы являются господствующей концепцией сотворения, которая отражает мировоззрение мифического времени, то легенды в общественном масштабе не обладают такой социально-идеологической функцией. Они являются всего лишь фольклорными текстами (которые сказываются и слушаются), обладающими актуальностью в среде, которой существует фольклорная традиция.

Ключевые слова: Ислам, легенда, этиология, трансформы миф-Ислам, Исламская идея

THEORETICAL PROBLEMS OF THE TRANSITION OF THE MYTHICAL IDEAS TO THE ISLAMIC IDEA IN LEGENDS

Summary

The genre of the legend is closely connected with the mythical worldview. The explanatory function of myth in legends is manifested in the open form. They like myths explain how the world was created, how its separate elements were created. But the similarity of their content and function does not allow us to identify them. Since, if myths are the dominant conception of creation, which reflects the worldview of mythical time, then legends on the social scale do not have such a socio-ideological function. They are just folklore texts (which affect and obey), which are relevant in the environment that has a folklore tradition.

Key words: Islam, legend, etiology, transformations, myth-Islam, Islamic idea.

Konunun incelenmesi: “Azerbaycan folkloru ve İslam dini” sorununun benzersiz tezahürleri biçimindeki en uygun gözlem alanlarından biri efsanelerdir. Bu metinlerdeki problem, büyük bir mekan-zaman kronotopunu kapsar. Başka bir deyişle, biz efsaneler aracılığıyla sadece epik formları değil, aynı zamanda mitik düşüncenin İslami düşünceye nasıl dönüştüğünü görme olanağımız da var. Bunun nedeni, efsanelerin doğrudan mit ile ilişkili olması gerçeğidir.

Çalışmanın amacı: Araştırmanın asıl amacı, efsanelerde mitik düşüncenin İslami düşünceye dönüşmesinin teorik problemlerini araştırmaktır.

S.Rzasoy efsaneleri folklorla “doğrudan” transfer olunmuş mitler adlandırır. O yazar: “Mitler, yaratılışın bütün oluşumunu aktarır. Mitin işlevsel yapısının en iyi korunduğu folklor türlerinden biri efsanelerdir. Efsaneler (mit gibi-G.S.), neredeyse tüm durumlarda evrenin farklı unsurlarının nasıl oluştuğunu belirtir. Aslında, efsanelerin invaryantlığı folkora transformasyon olunmuş etioojik-kozmozogik mitlerdir. (13, 33)

Elbette, yazar mit ve efsaneleri sözlü metin bağlamında paralelleştirir. Bildiğimiz gibi, “mit” kavramı iki anlam ifade eder:

1. Bilinçaltı mitleri, yani hayal gücü, düşünme, bakış açısı;
2. Sözlü metin olan mitler, yani hikaye, efsane, rivayet

Böylece, mitlerle bağlantılı efsaneler, hem mitin bakış açısının efsaneye dönüşmesi, hem de mit metninin efsane metnine dönüşmesi demektir.

Elçin Galiboğlu, mit- efsane konusu çok karmaşık bir mesele olduğunu yazar. Çünkü mitinbakış açısı olgusudur, efsane ise bir folklor türüdür. Dolayısıyla, burada konunun özü bakış açısı tarzında kendini göstermektedir. (6, 27)

Prof. M. Caferli bu konuda bahsederken, efsanelerin temel özelliklerinin etiyoloji olduğunu gösterir ... Efsaneler, içerik bakımından mitlere en yakın olan folklor metinleridir. Metinlerin birçok özelliği efsanelerde yansıtılır. (3, 49)

Azerbaycan folklorunda mit-efsanebağlılığı üzerine değerli araştırmaların yapıldığı, değerli fikirlerin dile getirildiği belirtilmelidir. Bu çalışmalara göre, Azerbaycanlıların birçok efsanelerinde, masallarında, deyimlerinde korunan eski mitlerin ve ondan önceki inançlarla ilgili görüşler bu açıdan dikkati çekmektedir. (14, 50) Efsanenin temelini öyle hikayeler oluşturur ki, mucize, söyleyici veya dinleyiciler tarafından onaylanmış, inanılmış bir karakter olsun (1, 3). Esatirler (yani mitler – G.S.), mitolojik-kozmogonik dünya modelinin yapısını yansıtan metinlerdir. Efsaneler, tür düzeyi açısından esatirle rivayetlerin ortasındadır. (12, 34) Tarih açısından esatir (mit–G.S.) önce, efsane daha sonra yaratıldığı için zamanla mitlerin bir kısmı da efsaneye dönüşür. (11, 45) Efsaneler, epik düşüncenin derin katmanlarında var olan sanatsal değerleri ortaya koymaktadır. Dünya hakkında, onun geçmişi, bugünü, doğa güzellikleri, zoomorfik görüşler, dini görüşler vb. kendini gösterir. (10, 282) Mitin yaşaması için kesinlikle gerçek “dini” uygulama gerekir. Çünkü sıradan deneyimler, günlük yaşam deneyimlerinden farklıdır. Bu uygulamanın dini karakteri, buradaki efsanevi olaylar, sevgi, olağanüstü olayların oluşmasından kaynaklanır. (15, 19-20)Mitle efsane konusunun temelindeolağanüstü ve mucizevi bir olay var. Efsanede olduğu gibi mitlerde de olağanüstü unsurlar yer alır. Mitle efsanenin sınırı daha belirlenmemiştir. Mit ve efsane arasındaki farka gelince, efsanede konunun temeli gerçek olaylar oluşturur. (2, 119) Efsane, yapılarına göre mitlerden türetilmiştir. Efsanenin döngüsel gelişimi sona erdikten sonra, kendisini tekrar eder ve mitler geriye dönerek efsane metnine dahil olurlar. (4, 69) Efsanelerde kişiselleştirmedaha çok alegoriktir ve bu nedenle şiirsel bir unsurdur. Mitlerde, animasyon, antropomorfik görüşler yansıtılır ... Eğer efsanelerde kişiselleştirme ve özelleştirme olmasaydı, daha sonraki gelişim aşamalarında doğaya adanmış mitolojik görüşlere dönüş olarak bakmak mümkün olurdu. (8, 339-340)Mit dönemi bittikten sonra, mit metinleri inanç ögesi gibi değerini, sakral yapısını kaybettikten sonra genellikle mitler direk efsane metinlerine dönüştürülür. Ayrıca, mitin etiyolojik fonksiyonunun ana kalitesi epik metinlerde daha efsanevidir. (9, 68) Efsanelerdeki mitolojik motifler, genel mitolojik düşünceye uygun olarak biçimlenerek gelişmiştir. Efsanelerin bazıları, nesilden nesile geçerek sosyal içerik kazansa da mitolojik motifler ve

Azerbaycan halkı için karakteristik olan etnik özellikleri korumuşlar. (7, 164-165) Efsanelerin içeriği bu mitolojik inançlara dayanmakta ve ulusal-mitolojik değerleri yansıtmaktadır. Efsanelerin boyutu küçük olduğu için, alt katın mitolojik anlamında bir lakoniklik duygusu vardır. Efsanelerin temel özellikleri kendi mitolojik özelliklerini kaybetmesi, yani efsaneler mit-ritüel kökeninden uzaklaşırken küçülürler. (5, 103)

ORTALAMA SICAKLIKLARIN ŞEN YÖNTEMİ İLE BELİRLENMESİ

Mete ÖZFİDANER

Duygu UÇAN

Fatih TOPALOĞLU

ÖZET

İklim değişikliği ve küresel ısınma yaygın olarak sıcaklık, yağış, buharlaşma, nem, güneşlenme şiddeti, rüzgâr gibi parametreler üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda tespit edilebilmektedir. Bu parametrelerden hava sıcaklığı ve yağış, genellikle iklim değişikliği konusunda diğer parametrelere göre daha fazla öneme sahiptir. Bu çalışma Antalya ve Alanya'da yıllık ortalama sıcaklıklardaki olası gidişin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Antalya ve Alanya istasyonlarına ait 38 yıllık (1981–2018) yıllık ortalama sıcaklık verilerinin gidişini belirlemek için Şen yöntemi uygulanmıştır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar incelendiği zaman, ortalama sıcaklıklarda Alanya ve Antalya istasyonlarında artma eğilimleri belirlenmiştir. Bu artışlar bütün değerler için geçerli olmaktadır. Sonuç olarak bu bölgelerde ortalama sıcaklıklardaki artış bitkisel üretimi etkileyecektir.

Anahtar Kelimeler: Sıcaklık, Şen Yöntemi Testi, Gidiş.

DETERMINATION OF AVERAGE TEMPERATURES BY SEN METHOD

ABSTRACT

Climate change and global warming can be determined as a result of studies on parameters such as temperature, precipitation, evaporation, humidity, sunshine intensity and wind. Of these parameters, air temperature and rainfall are generally more important in terms of climate change than other parameters. The aim of this study is to determine the average annual temperatures in Antalya and Alanya. For this purpose, Şen method was applied to determine the average temperature data of 38 years (1981 - 2018) of Antalya and Alanya stations.

When the results obtained in the study were examined, the tendency to increase in Alanya and Antalya stations was determined in average temperatures. These increases apply to all values. As a result, the increase in average temperatures in these regions will affect crop production.

Key Words: Temperature, Şen Method Test, Departure.

TÜRKİYE’DE DINDARLIĞA İÇERDEN ELEŞTİRİ: NURETTİN TOPÇU ve HAREKET DINDARLIĞI

Hasan SARI

ÖZET

Dindarlığın taassup biçiminde yaşanmasıyla toplumsal bütünlüğün zarar görmesi dünyada ve ülkemizde gözlenen bir olgudur. Bu çalışmada istismarcı ve şekilci dindarlığa karşı konumlanan Nurettin Topçu’nun din ve ahlak anlayışı araştırılmıştır. Bu özgün bakışın anlaşılmasına ve yorumlanmasına zemin oluşturan -sosyolojik planda içerden bakışa örnek olarak gösterilebilecek- dindarlık eleştirisi irdelenmiştir. Düşüncenin daralmasına yol açan reaksiyoner tavrın (taassup) ve şekilci dindarlığın dinin istismarını kolaylaştırıcı etkisi üzerinde durulmuştur. Son otuz yılda özellikle medya gündemine laik-dindar çatışması şeklinde yansıyan Türkiye’de müslümanların pozitivizm ile dogmatizm arasındaki sıkışmışlığını yazarın öngördüğü söylenebilir. Ayrıca “dindar” kavramının muhteviyatında ibadet-ahlak dikotomisi sorununa Topçu perspektifinden çözüm aranmıştır. Topçu’nun modern bireyin hakikat arayışına denk düşecek bir felsefe-tasavvuf terkiibini, yaşanan problemlere çözüm olarak sunduğu görülmektedir. Onun hür irade temelinde oluşan “isyan ahlakı” düşüncesinden ve analizlerinden “hareket dindarlığı” olarak kavramlaştırdığımız bir dindarlık tipi ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada Topçu’nun eserlerinden hareketle olumsuz temsil edilen dindarlığın üç boyutu analizi edilmiştir: Onun sözcükleri ile hurafelerin eşlik ettiği taassup, yalnız kaidelerin öne çıkarıldığı ruhsuz şekilcilik, dinin toplumsal meşruiyetinden kaynaklanan ve cahillikten beslenen istismar.

Topçu, insan ruhunu kâinata derinden bağlayan kuvveti ve hakikat arayışını, hareket ve isyan kavramları ile açıklar. Onun yapmak istediği toplumun manevi altyapısı olan dini, dolayısı ile bireyin iç ahengini korumak ve onu eşsiz mevkiinden dünyalık alana indirmemektir. Denilebilir ki başta ahlak olmak üzere her şeyle irtibatlı gördüğü kutsalı diğer toplumsal kurumlardan ayırarak ona ayrı ve özel bir önem atfetmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dindarlık, hareket, taassup, Nurettin Topçu, isyan ahlakı.

INSIDER CRITICISM OF RELIGIOSITY IN TURKEY: NURETTİN TOPÇU AND ACTIONARY RELIGIOSITY

ABSTRACT

The loss of social cohesion by living religiousness in the form of fanaticism is a phenomenon observed both in the world and in our country. In this study, Nurettin Topçu's understanding of religion and morality which is situated against exploitative and formative religiosity was investigated. The critique of religiosity which constitutes the basis of the interpretation and comprehension of this original view is examined. Effects of the reactionary attitude (fanaticism) and formative religiosity that led to narrowing of thought which facilitate the exploitation of religion is emphasised. It can be said that the author foresaw stiffness of muslims between positivism and dogmatism in turkey in last thirty years especially as it reflected on media agenda as secular-religious conflict. In addition, the solution to the question of worship-moral dichotomy in the content of the term 'religious' was sought from the Topçu's perspective. It is seen that Topçu presented a philosophy-sufism composition that would correspond to the modern individual's search for truth as a solution to the problems experienced. A type of religiosity, which we conceive as the 'piety of action', emerges from the thought and analysis of the 'morality of rebellion' which is formed on the basis of the free will.

In the study, three dimensions of religiousness, which are represented negatively by the works of Topçu, were analyzed: with his words; fanaticism accompanied by superstitions, soulless formalism highlighted by sole precepts, exploitation caused by social legitimacy of religion and fed by ignorance.

He explains power that connect human soul deeply to universe and quest for truth with the concepts of action and rebellion. What Topçu wants to accomplish is to protect religion which is the infrastructure of the spirituality of society, therefore inner harmony of individual, thus not to reduce it from its unique position to the worldly domain. It can be said that he separates sacred which he sees as connected to everything especially to morality, from all other social institutions and attaches a different and special importance to it.

Key Words: Religiousness, action, fanaticism, Nurettin Topçu, Morality of rebellion.

ÇAMLIYAYLA VE GÖZNE YÖRÜKLERİ'NİN AİLE YAPISI VE SORUNLARININ SOSYOLOJİK ANALİZİ

D. Ali ARSLAN

Büşra SEVİNGİL

ÖZET

Bu çalışmada, Mersin ili sınırlarında ve özellikle de Çamlıyayla ve Gözne'de yaşayan Yörük-Türkmenler'in aile yapısı ve sorunları incelenmiştir. Ağırlıklı betimleyici türde hazırlanan araştırma kapsamında, Çamlıyayla ve Gözne'de yaşayan Yörük-Türkmen ailelerinin oluşturduğu evrenden, kolayda ve kartopu örnekleme tekniği kullanılarak, yarı yerleşik ve yerleşik hayat süren 80 aile ile görüşülmüştür.

Araştırma, ailelerini temsil edebilecek yaş ve konuma sahip bireylerle yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. 100'e yakın sorunun yer aldığı anket formlarında ağırlıklı sistematik sorulara yer verilmiştir. Bununla birlikte, daha detaylı bulgulara ulaşabilmek için ölçme aracında açık uçlu ve yarı sistematik sorulara da yer verilmiştir.

Sahadan toplanan veriler, SPSS veri programı aracılığıyla veri setine dönüştürülmüştür. Oluşturulan veri setleri de yine SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Evlilik, Aile, Türk Toplumunu, Yörük, Türkmen, Gözne, Çamlıyayla Mersin.

THE SOCIOLOGICAL ANALYSIS OF THE FAMILY STRUCTURE AND PROBLEMS OF ÇAMLIYAYLA ANDA GÖZNE YÖRÜKS

ABSTRACT

In this study, family structure and problems of Yörük-Türkmens living in the borders of Mersin and especially in Çamlıyayla and Gözne were investigated. Within the scope of the descriptive research, descriptive species were interviewed with 80 family members who had semi-resident and resident life using the snowball sampling technique, easily and easily formed from Yörük-Türkmen families living in.

The research was carried out by face to face interviews with individuals with age and location who could represent their families. Questionnaires with systematic questions were included in the questionnaire forms which were close to 100 questions. However, in order to reach more detailed findings, open-ended and semi-systematic questions were included in the measurement tool.

The data collected from the field was converted into a data set via SPSS data program. The data sets were also analysed by using SPSS program.

Key Words: Women, Marriage, Family, Turkish Society, Yörük, Turkmen, Gözne, Çamlıyayla, Mersin.

Not: Bu çalışma, Prof. Dr. D. Ali ARSLAN'ın yürütücülüğünde, gerçekleştirilen ve Mersin Üniversitesi BAP komisyonunca da desteklenen, 2018-3-AP2-3095 No'lu ve "ÖRÜKLERİN AİLE YAPISI VE SORUNLARI: MERSİN ÖRNEĞİ" konulu projeden faydalanılarak hazırlanmıştır. Desteklerinden dolayı Mersin Üniversitesi BAP komisyonuna teşekkür ederiz.

YÖRÜKLERİN AİLE YAPISI VE SORUNLARI

(TARSUS ÖRNEĞİ)

D. Ali ARSLAN

Ayşe NANELİ

ÖZET

Yörük kelimesi, yürümekten türeyen, iyi yol alan, çabuk yürüyen, geçimini hayvancılık yaparak sağlayan anlamlarında kullanılmaktadır. Yörükler konar-göçer olarak yaşayan, iktisadi faaliyeti çoğunlukla hayvancılığa dayanan, yazın ve kışın mevsimlik olarak göçen oğuz Türkleridir. Genellikle Türkiye'nin güneyinde Toros dağlarının eteklerinde yaşamaktadırlar.

Anadolu Yörük kültürünün dayandığı tarihin temelini ise Orta Asya'da yaşayan Oğuz Türk göçebeliği oluşturmaktadır. Oğuz Türklerinin Anadolu'ya göç etmesi sonucu, Türklerin birçoğu eski yaşantılarını devam ettirmiştir. Bir kısmı ise yerleşik hayata geçmişlerdir. Günümüzde ise neredeyse tamamı göçebe yaşamı bırakarak yerleşik hayata geçiş yapmışlardır.

Bu çalışmada, göçebe hayatı devam ettiren ve bu yaşamı sonlandırıp yerleşik hayata geçen Yörüklerle görüşmeler yapılmıştır. Günümüzde Yörüklerin nasıl bir hayat tarzı yaşadıkları, geçimlerini nasıl karşıladıkları, gelenek ve göreneklerinin ne kadarını devam ettirdikleri ve aile yaşantıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada Mersin ili evren olarak temel alınmış ve Tarsus ilçesindeki 31 Yörük ailesi örneklem grubunu oluşturmuştur. Betimleyici sosyolojik araştırma türünde hazırlanan çalışmada, temel veri kaynağı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Sahadan toplanan veriler temelinde, Yörüklerin toplumsal hayatı ve aile yaşantısına ilişkin veri seti oluşturulmuştur. Oluşturulan veri setleri de yine SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yörük, Türkmen, Oğuz, Aile Yapısı, Tarım, Hayvancılık, Tarsus, Mersin.

THE FAMILY STRUCTURE AND THE PROBLEMS OF YÖRÜKS:

TARSUS CASE STUDY

ABSTRACT

The word Yörük derives from walking, is a good way, quick walks that provide livelihood. Their economic activity is mostly based on animal husbandry. This Oğuz Turks usually migrates in the summer and winter season. Generally they live in the foothills of the Taurus Mountains in southern Turkey.

The basis of the history of the Anatolian Yoruk culture is the Oguz Turkish nomad who lived in Central Asia. As a result of the migration of Oghuz Turks to Anatolia, many Turks continued their old life. Some have settled into life. Today, almost all of them have migrated to settled life by leaving nomadic life.

In this study, interviews were made with Yörüks who continued nomadic life and ended this life and settled in settled life. Nowadays, it is tried to determine how the Yörüks live a life style, how they meet their livelihoods, how much their traditions continue and how is their family lives.

In this study, the province of Mersin was taken as a universe and 31 Yörük families in the Tarsus district formed the sample group. In the descriptive sociological research type, questionnaire technique was used as the main data source. Based on the data collected from the field, the data set of the Yörük social life and family life was formed. The data sets were also analysed by using SPSS program.

Key Words: Yörük, Türkmen, Oğuz, Family Structure, Agriculture, Animal Husbandry, Tarsus, Mersin.

Not: Bu çalışma, Prof. Dr. D. Ali ARSLAN'ın yürütücülüğünde, gerçekleştirilen ve Mersin Üniversitesi BAP komisyonunca da desteklenen, 2018-3-AP2-3095 No'lu ve "ÖRÜKLERİN AİLE YAPISI VE SORUNLARI: MERSİN ÖRNEĞİ" konulu projeden faydalanılarak hazırlanmıştır. Desteklerinden dolayı Mersin Üniversitesi BAP komisyonuna teşekkür ederiz.

YÖRÜKLERDE TOPLUMSAL HAYAT VE AİLENİN SOSYOLOJİK İNCELENMESİ: ERDEMLİ ÖRNEĞİ

D. Ali ARSLAN

Ayşe KURT

ÖZET

İnsanlar kültürel toplulukların içinde doğmuş, orada yetiştirilmiş ve büyük ölçüde onun tarafından biçimlendirilmiş olmaları bakımından kültürle iç içedir. Yörükler, konar-göçer olarak yaşayan, iktisadi faaliyetleri çoğunlukla hayvancılığa dayanan, yazlık ve kışlık mevsimlik olarak göçen Oğuz Türkleridir. Yörük tairesi, konar-göçer halktır. Konar-göçerlik, günümüzde varlıkları giderek azalan, toprağa ve sabit bir konuta bağlı olmadan sürekli çadır hayatı yaşayan, üyeleri arasında akrabalık bağı olan, tek geçim kaynağını hayvancılığın oluşturduğu, göçebe olarak nitelenen toplulukların yaşama biçimidir.

Öte yandan Erdemli, Romalılardan, Helenistik Dönemden, Bizanslılardan, Selçukludan ve Osmanlıdan izler taşır. Bu coğrafyaya ilk Türkmen kabileleri, Türklerin Anadolu'ya akın akın göç etmeye başladığı 1071 Malazgirt Savaşından sonra ulaşmıştır. Oğuzların Üçok ve Bozok kollarına bağlı Türkmen obaları, zamanla tüm Ovalık ve Taşlık Kilikya'yı doldurmuştur. Bugün Erdemli'de, Silifke'de, Mersin'de Tarsus'ta ve tüm Toroslar silsilesinde yaşayan Yörükler, işte o dönemlerde gelen Türkmen boylarının torunları olarak bu topraklarda varlıklarını devam ettirmektedirler.

Konar-göçerlerin sayısı, yerleşik hayata geçme nedeniyle, her geçen gün azalmaktadır. Otlakların kalmayışı, eskiden olduğu gibi hareket alanlarının geniş olmayışı ve giderek kısıtlanması, gün geçtikçe meraların ziraat amaçlı kullanılması, hayvanları besleme ve korumanın zorlaşması, hayvancılığın eskisi gibi karlı olmayışı ve riskinin artışı gibi nedenlerden dolayı yerleşik hayata geçmenin zorunlu duruma geldiği söylenebilir. Yerleşikliğe doğru bu değişim süreci Yörük kültürünü yok etme noktasına getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yörük, Türkmen, Aile Yapısı, Hayvancılık, Erdemli, Mersin.

SOCIOLOGICAL INVESTIGATION OF SOCIAL LIFE AND FAMILY IN YÖRÜKS: ERDEMLİ EXAMPLE

ABSTRACT

People are born into cultural communities, raised there, and are largely intertwined with culture in that they are shaped by it. Yörüks are living as a nomadic life and their economic activities are mostly based on animal husbandry. They are Oghuz Turks who migrated as summer and winter seasonal. The nomadism is the way of life of the communities that are constantly declining, living in a tent life without being connected to the land and a fixed house, having kinship ties between their members, the only means of livelihood formed by livestock.

On the other hand, Erdemli carries traces of the Romans, the Hellenistic Period, the Byzantines, the Seljuks and the Ottomans. The first Turkmen tribes arrived in this geography after the Battle of Malazgirt in 1071, when the Turks began to migrate to Anatolia. The Turkmen poets of the Oguz tribes, which belonged to the branches of Üçok and Bozok, filled the entire plain and mountainous Cilicia. Today, the Yörüks who live in Erdemli, Silifke, Mersin, Tarsus and all the Taurus lines, are the descendants of the Turkmen tribes who came from those times.

The number of nomadic nomads is decreasing day by day due to settled life. It can be said that there is a necessity to go to settled life due to reasons such as the absence of pastures, the fact that the areas of movement are not large and gradually restricted, the use of pastures for agricultural purposes, the feeding and protection of the animals are becoming more difficult, the livestock is not profitable as before and the risk increases. This transformation process towards the settlement brought the nomadic culture to the point of destruction..

Key Words: Yörük, Türkmen, Family Structure, Agriculture, Animal Husbandry, Erdemli, Mersin.

Not: Bu çalışma, Prof. Dr. D. Ali ARSLAN'ın yürütücülüğünde, gerçekleştirilen ve Mersin Üniversitesi BAP komisyonunca da desteklenen, 2018-3-AP2-3095 No'lu ve "YÖRÜKLERİN AİLE YAPISI VE SORUNLARI: MERSİN ÖRNEĞİ" konulu projeden faydalanılarak hazırlanmıştır. Desteklerinden dolayı Mersin Üniversitesi BAP komisyonuna teşekkür ederiz.

PANKREAS KANSERLERİNDE IN-VITRO İLAÇ ARAŞTIRMALARI

Ata ÖZÇİMEN

Dünyamızda ve ülkemizde hızla artış göstermekte olan kanser türlerinden pankreas kanseri erken tanı ve tedavi zorluklarından dolayı ölüm oranı en yüksek kanser türlerinden biri olarak kendini göstermektedir. Kanserden ölüm sıralamasında kadın ve erkeklerde dördüncü sıradadır. Tanı sonrası beş yıllık sağ kalım süresi %4 civarındadır. Ülkemizde bütün kanser türleri arasında pankreas kanserinin görülme sıklığı %4,3, kansere bağlı ölümler içindeki oranı ise %4,1'dir. Cinsiyete bağlı dağılım açısından pankreas kanserinin görülme sıklığı kadınlarda %3,1 iken, erkek bireylerde görülme sıklığı %5,4'tür. Pankreas kanseri tedavisinde karşılaşılan en önemli problemlerden biri olan metastaz, pankreas kanseri hastalarının %90'dan fazlasının ölümünden sorumludur. Metastaz rastgele gelişen bir olay olmayıp tümör hücrelerinin primer tümörden ayrılması, stromaya invazyon, lenf ve kan damarlarına invazyon, hedef organa yerleşme, çoğalma ve anjiyogenezin uyarılması gibi birbirleriyle ilişkili bir dizi olaylar zinciri ile gerçekleşen çok aşamalı bir süreçtir. Pankreas kanserinin sessiz gelişmesi ve ilerlemesi, aynı zamanda tıbbi tedaviye karşı direnç göstermesi bakımından tedavisi zor bir kanser tipidir. Pankreas kanserinin oluşum ve ilerleme mekanizmaları açıklanmaya çalışılmakta, aynı zamanda kanser hücrelerinin çoğalmalarının durdurulması için birçok farklı yöntem aranmaktadır.

Kanserli hücrelerin çoğalmalarına karşı potansiyel bir anti-kanser ajanı olabilecek ajanlar in-vitro çalışmalarımızda tercih edilmiştir. Bu ajanlar: Fasudil, Doxorubicin, Tozasertib, Vitexin, Danusertib.

Fasudil ile yapılan çalışmalar sonucunda, bu ajanın hem sitotoksik hem de apoptotik ölüme yol açarak anti-kanser ajanı olabileceği düşünülmektedir.

Doxorubicin ise, her ne kadar sitotoksik ve apoptotik etki gösterse de kemoterapi deki olumsuz yan etkileri bu ajanın yarar-zarar ilişkisini düşündürmektedir.

Bir Aurora kinaz inhibitörü olan Tozasertib, hem ölüm yollarında hem de hücre döngüsünü G2 fazında durdurarak kanserli hücrelerin çoğalmasının önüne geçmektedir.

Bölgemiz Akdeniz’de oldukça yüksek oranda yetişen *Arum dioscoridis* bitkisinde bulunan Vitexin ise, metastatik pankreas kanserleri tedavisinin geleceğine ışık tutmaktadır.

Bcr/Abl tirozin kinaz ve pan-aurora kinaz ikili inhibitörü olan Danusertib, sitotoksik ve apoptotik etkilerinin yanı sıra anti-metastatik etkileri de olabilecek etken bir ajan olarak sahne almaktadır.

Pankreas tümör patogenezinde rol oynayan mekanizmaların susturulmasına ve gelecek tedavi seçeneklerinde Pankreas Kanseri Kök Hücrelerinin hedeflenmesi, yakın gelecekte etkin tedavi stratejileri ile hastalara umut ışığı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pankreas Kanseri, Danusertib, Tozasertib, Doxorubicin, Vitexin, Fasudil, Doxorubicin.

YÖRÜKLERDE TOPLUMSAL HAYAT VE AİLENİN SOSYOLOJİK İNCELENMESİ: ERDEMLİ ÖRNEĞİ

D. Ali ARSLAN

Ayşe KURT

ÖZET

Bu araştırmada İlahiyat Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin mobil öğrenme teknolojilerine yönelik tutumlarını incelemek amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda katılımcıların “Mobil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeğinden” aldıkları puanların cinsiyet/sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu; Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde 1. Sınıfta (55) ve 2. Sınıfta (46) okuyan ve yaşları 18-30 arasında değişen toplam 101 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin mobil öğrenmeye yönelik tutumlarına ait veriler nicel olarak Demir ve Akpınar tarafından 2016 yılında geliştirilen “Mobil Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen sayısal veriler SPSS 20,0 veri analizi programı ile çözümlenmiş ve bağımsız gruplar t testi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmanın ilk sonucuna göre çalışmaya katılan İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin cinsiyet değişkeni söz konusu olduğunda ölçek alt faktörlerinde memnuniyet, öğrenmeye etki, motivasyon, kullanılabilirlik ve ölçek toplam puanlarının birbirinden farklılık gösterdiği fakat bu farklılığın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. İkinci olarak katılımcıların sınıf değişkeni söz konusu olduğunda kullanılabilirlik alt ölçeğinde anlamlı bir farklılık olmadığı; fakat memnuniyet, öğrenmeye etki, motivasyon ve ölçek toplam puanı açısından anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat, Din Eğitimi, Mobil Öğrenme, Teknoloji.

NOTLAR:

.....

.....

.....

.....

.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

NOTLAR:

.....
.....
.....
.....
.....

